

Πράξεις Ἀποστόλων

Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ πάντων, ὦ¹ **1**
 Θεόφιλε,² ὃν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν,
 ἄχρι ἧς ἡμέρας, ἐντειλάμενος³ τοῖς ἀποστόλοις διὰ **2**
 πνεύματος ἁγίου οὗς ἐξελέξατο,⁴ ἀνελήφθη⁵ οἷς καὶ **3**
 παρέστησεν⁶ ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν⁷ αὐτὸν ἐν
 πολλοῖς τεκμηρίοις,⁸ δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα⁹
 ὁπτανόμενος¹⁰ αὐτοῖς, καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς
 βασιλείας τοῦ θεοῦ. Καὶ συναλιζόμενος¹¹ παρήγγειλεν **4**
 αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι,¹³ ἀλλὰ
 περιμένειν¹⁴ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός, ἥν
 ἠκούσατέ μου: ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, **5**
 ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ οὐ μετὰ
 πολλὰς ταύτας ἡμέρας.

¹ ὦ, Oh! omega. ² Θεόφιλος, ου, ό, Theophilus. ³ ἐντέλλομαι, command, give orders. ⁴ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁵ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁶ παρίστημι, be present, stand by. ⁷ πάσχω, suffer, am acted upon. ⁸ τεκμήριον, ου, τό, proof, sign. ⁹ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹⁰ ὁπτάνομαι, appear, am seen. ¹¹ συναλίζομαι, assemble, gather together. ¹² παραγγέλλω, order, command. ¹³ χωρίζω, separate, depart. ¹⁴ περιμένω, wait for.

Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες¹ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες, 6

Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις² τὴν

βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ; Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς, Οὐχ 7

ὑμῶν ἐστὶν γινῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ πατὴρ

ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ. Ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν, 8

ἐπελθόντος³ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς· καὶ

ἔσεσθέ μοι μάρτυρες⁴ ἐν τε Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐν πάσῃ

τῇ Ἰουδαίᾳ⁵ καὶ Σαμαρείᾳ,⁶ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. 9

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη,⁷ καὶ

νεφέλῃ⁸ ὑπέλαβεν⁹ αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. 10

Καὶ ὡς ἀτενίζοντες¹⁰ ἦσαν εἰς τὸν οὐρανόν,

πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο

παρειστήκεισαν¹¹ αὐτοῖς ἐν ἐσθῇτι¹² λευκῇ,¹³ οἳ καὶ 11

εἶπον, Ἄνδρες Γαλιλαῖοι,¹⁴ τί ἐστήκατε ἐμβλέποντες¹⁵

εἰς τὸν οὐρανόν; Οὗτος ὁ Ἰησοῦς, ὁ ἀναληφθεὶς¹⁶ ἄφ'

ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανόν, οὕτως ἐλεύσεται ὃν τρόπον¹⁷

¹ συνέρχουμαι, come together, come or go with. ² ἀποκαθίστημι, restore, give back. ³ ἐπέρχουμαι, come to or upon, approach. ⁴ μάρτυς, υἱός, ὁ, witness. ⁵ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ⁶ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ⁷ ἐπαίρω, lift up, raise. ⁸ νεφέλη, ης, ἡ, cloud. ⁹ ὑπολαμβάνω, take up, receive. ¹⁰ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹¹ παρίστημι, be present, stand by. ¹² ἐσθῆς, ἡτος, ἡ, clothing. ¹³ λευκός, white, bright. ¹⁴ Γαλιλαῖος, Galilean. ¹⁵ ἐμβλέπω, look at, look into. ¹⁶ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ¹⁷ τρόπος, ου, ὁ, manner, way.

ἐθεάσασθε¹ αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.

Τότε ὑπέστρεψαν² εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὅρου τοῦ 12

καλουμένου Ἐλαιῶνος,³ ὃ ἐστὶν ἐγγύς⁴ Ἱερουσαλὴμ,

σαββάτου ἔχον ὁδόν. Καὶ ὅτε εἰσῆλθον, ἀνέβησαν εἰς 13

τὸ ὑπερῶν⁵ οὗ⁶ ἦσαν καταμένοντες,⁷ ὃ τε Πέτρος καὶ

Ἰάκωβος⁸ καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας,⁹ Φίλιππος¹⁰ καὶ

Θωμᾶς,¹¹ Βαρθολομαῖος¹² καὶ Ματθαῖος,¹³ Ἰάκωβος⁸

Ἀλφαίου¹⁴ καὶ Σίμων ὁ Ζηλωτής,¹⁵ καὶ Ἰούδας¹⁶

Ἰακώβου.⁸ Οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες¹⁷ 14

ὁμοθυμαδὸν¹⁸ τῇ προσευχῇ¹⁹ καὶ τῇ δεήσει,²⁰ σὺν

γυναιξίν καὶ Μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ σὺν τοῖς

ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

¹ θεάομαι, look at, behold. ² ὑποστρέφω, return, turn back. ³ ἐλαιών, ὄνος, ὅ, olive grove, olive orchard. ⁴ ἐγγύς, near. ⁵ ὑπερῶν, ου, τό, upper story, room upstairs. ⁶ οὗ, where, when. ⁷ καταμένω, stay, live. ⁸ Ἰάκωβος, James, Jacob. ⁹ Ἀνδρέας, ου, ὁ, Andrew. ¹⁰ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ¹¹ Θωμᾶς, α, ὁ, Thomas. ¹² Βαρθολομαῖος, ου, ὁ, Bartholomew. ¹³ Ματθαῖος, ου, ὁ, Matthew. ¹⁴ Ἀλφαῖος, ου, ὁ, Alphaeus. ¹⁵ ζηλωτής, οὗ, ὁ, Zealot, zealot. ¹⁶ Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ¹⁷ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹⁸ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁹ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ²⁰ δεήσις, εως, ἡ, entreaty, prayer.

Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν μέσῳ 15

τῶν μαθητῶν εἶπεν – ἦν τε ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ

αὐτὸ ὡς ἑκατὸν¹ εἴκοσι² – Ἄνδρες ἀδελφοί, ἔδει 16

πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ταύτην, ἣν προεῖπεν³ τὸ

πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δαυὶδ περὶ Ἰούδα,⁴ τοῦ

γενομένου ὁδηγοῦ⁵ τοῖς συλλαβοῦσιν⁶ τὸν Ἰησοῦν. 17

Ὅτι κατηριθμημένος⁷ ἦν σὺν ἡμῖν, καὶ ἔλαχεν⁸ τὸν

κληρὸν⁹ τῆς διακονίας¹⁰ ταύτης – Οὗτος μὲν οὖν 18

ἐκτήσατο¹¹ χωρίον¹² ἐκ μισθοῦ¹³ τῆς ἀδικίας,¹⁴ καὶ

πρηνὴς¹⁵ γενόμενος ἐλάκησεν¹⁶ μέσος, καὶ ἐξεχύθη¹⁷

πάντα τὰ σπλάγχνα¹⁸ αὐτοῦ. Καὶ γνωστὸν¹⁹ ἐγένετο 19

πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν²⁰ Ἱερουσαλήμ, ὥστε κληθῆναι

τὸ χωρίον¹² ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ²¹ αὐτῶν

Ἀκελδαμά, τοῦτ' ἔστιν, χωρίον¹² αἵματος – 20

Γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ²² Ψαλμῶν,²³ Γενηθήτω ἡ

¹ ἑκατόν, hundred, 100. ² εἴκοσι, twenty, 20. ³ προλέγω, say beforehand, forewarn. ⁴ Ἰούδας, α, δ, Judas, Judah. ⁵ ὁδηγός, οὔ, δ, leader, guide. ⁶ συλλαμβάνω, take, conceive. ⁷ καταριθμέω, count, number among. ⁸ λαγχάνω, chose by lot, receive. ⁹ κληρὸς, οὔ, δ, lot, portion. ¹⁰ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹¹ κτάομαι, acquire, win. ¹² χωρίον, οὔ, τό, place, field. ¹³ μισθός, οὔ, δ, wages, reward. ¹⁴ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ¹⁵ πρηνής, forward, prostrate. ¹⁶ λάσκω, burst asunder with a loud noise. ¹⁷ ἐκχέω, pour out, shed. ¹⁸ σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ¹⁹ γνωστός, known, acquaintance. ²⁰ κατοικέω, inhabit, dwell. ²¹ διάλεκτος, οὔ, ἡ, speech, language. ²² βίβλος, οὔ, ἡ, book, scroll. ²³ ψαλμός, οὔ, δ, song of praise, psalm.

ἔπαυλις¹ αὐτοῦ ἔρημος,² καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν³ ἐν
 αὐτῇ· καί, Τὴν ἐπισκοπὴν⁴ αὐτοῦ λάβοι ἕτερος. Δεῖ 21
 οὖν τῶν συνελθόντων⁵ ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ ἐν
 ᾧ εἰσῆλθεν καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ κύριος Ἰησοῦς, 22
 ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος⁶ Ἰωάννου, ἕως τῆς
 ἡμέρας ἧς ἀνελήφθη⁷ ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα⁸ τῆς
 ἀναστάσεως⁹ αὐτοῦ γενέσθαι σὺν ἡμῖν ἓνα τούτων. 23
 Καὶ ἔστησαν δύο, Ἰωσήφ τὸν καλούμενον Βαρσαβᾶν,
 ὃς ἐπεκλήθη¹¹ Ἰούστος,¹² καὶ Ματθίαν.¹³ Καὶ 24
 προσευξάμενοι εἶπον, Σὺ κύριε καρδιογνώστα¹⁴
 πάντων, ἀνάδειξον¹⁵ ὃν ἐξελέξω,¹⁶ ἐκ τούτων τῶν δύο
 ἓνα λαβεῖν τὸν κλῆρον¹⁷ τῆς διακονίας¹⁸ ταύτης καὶ 25
 ἀποστολῆς,¹⁹ ἐξ ἧς παρέβη²⁰ Ἰούδας,²¹ πορευθῆναι εἰς
 τὸν τόπον τὸν ἴδιον. Καὶ ἔδωκαν κλήρους¹⁷ αὐτῶν, καὶ 26
 ἔπεσεν ὁ κλῆρος¹⁷ ἐπὶ Ματθίαν,¹³ καὶ

¹ ἔπαυλις, εως, ἡ, homestead, residence. ² ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ³ κατοικέω, inhabit, dwell. ⁴ ἐπισκοπή, ἡς, ἡ, visitation, overseeing. ⁵ συνέρχομαι, come together, come or go with. ⁶ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ⁷ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁸ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ⁹ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ¹⁰ Βαρσαββᾶς, ᾱ, ὁ, Barsabbas. ¹¹ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹² Ἰούστος, ου, ὁ, Justus. ¹³ Ματθίας, α, ὁ, Matthias. ¹⁴ καρδιογνώστης, ου, ὁ, knower of hearts. ¹⁵ ἀναδείκνυμι, show clearly, reveal. ¹⁶ ἐκλέγομαι, choose, elect. ¹⁷ κλῆρος, ου, ὁ, lot, portion. ¹⁸ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹⁹ ἀποστολή, ἡς, ἡ, apostleship, commission. ²⁰ παραβαίνω, go aside, transgress. ²¹ Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah.

συγκατεψηφίσθη¹ μετὰ τῶν ἑνδεκα² ἀποστόλων.

Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι³ τὴν ἡμέραν τῆς **2**

Πεντηκοστῆς,⁴ ἦσαν ἅπαντες⁵ ὁμοθυμαδὸν⁶ ἐπὶ τὸ
αὐτό. Καὶ ἐγένετο ἄφνω⁷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος⁸ ὥσπερ⁹ **2**

φερομένης πνοῆς¹⁰ βιαίας,¹¹ καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν
οἶκον οὗ¹² ἦσαν καθήμενοι. Καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς **3**

διαμεριζόμεναι¹³ γλώσσαι ὡσεὶ¹⁴ πυρός, ἐκάθισέν¹⁵ τε
ἐφ' ἓνα ἕκαστον αὐτῶν. Καὶ ἐπλήσθησαν¹⁶ ἅπαντες⁵ **4**

πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἐτέραις
γλώσσαις, καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς
ἀποφθεγγεσθαι.¹⁷

Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες¹⁸ Ἰουδαῖοι, **5**

ἄνδρες εὐλαβεῖς,¹⁹ ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν
οὐρανόν. Γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης, συνήλθεν²⁰ **6**

¹ συγκαταψηφίζω, am voted or classed with. ² ἑνδεκα, eleven, 11. ³ συμπληρώω, fulfill, be swamped. ⁴ πεντηκοστή, ἡς, ἡ, Pentecost. ⁵ ἅπας, each, every. ⁶ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁷ ἄφνω, suddenly. ⁸ ἦχος, οὐς, ὁ, noise, sound. ⁹ ὥσπερ, just as, even as. ¹⁰ πνοή, ἡς, ἡ, wind, breath. ¹¹ βίαος, violent, forcible. ¹² οὗ, where, when. ¹³ διαμερίζω, divide, distribute. ¹⁴ ὡσεὶ, like, about. ¹⁵ καθίζω, seat, sit. ¹⁶ πλήθω, fill. ¹⁷ ἀποφθεγγομαι, declare, utter. ¹⁸ κατοικέω, inhabit, dwell. ¹⁹ εὐλαβής, devout, God-fearing. ²⁰ συνέρχομαι, come together, come or go with.

τὸ πλῆθος¹ καὶ συνεχύθη,² ὅτι ἤκουον εἷς ἕκαστος τῇ
 ἰδίᾳ διαλέκτῳ³ λαλούντων αὐτῶν. Ἐξίσταντο⁴ δὲ ⁷
 πάντες καὶ ἐθαύμαζον,⁵ λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, Οὐκ
 ἰδοὺ πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι;⁶ Καὶ ⁸
 πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ³ ἡμῶν
 ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν; Πάρθοι⁷ καὶ Μῆδοι⁸ καὶ Ἑλαμίται,⁹ ⁹
 καὶ οἱ κατοικοῦντες¹⁰ τὴν Μεσοποταμίαν,¹¹ Ἰουδαίαν
 τε καὶ Καππαδοκίαν,¹³ Πόντον¹⁴ καὶ τὴν Ἀσίαν,¹⁵ ¹⁰
 Φρυγίαν¹⁶ τε καὶ Παμφυλίαν,¹⁷ Αἴγυπτον¹⁸ καὶ τὰ
 μέρη¹⁹ τῆς Λιβύης²⁰ τῆς κατὰ Κυρήνην,²¹ καὶ οἱ
 ἐπιδημοῦντες²² Ῥωμαῖοι,²³ Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι,
 Κρήτες²⁵ καὶ Ἄραβες,²⁶ ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ¹¹
 ταῖς ἡμετέραις²⁷ γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα²⁸ τοῦ θεοῦ. ¹²
 Ἐξίσταντο⁴ δὲ πάντες καὶ διηπόρουν,²⁹ ἄλλος πρὸς

¹ πλῆθος, ους, τό, multitude. ² συγχέω, confuse, confound. ³ διάλεκτος, ου, ή, speech, language. ⁴ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁵ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ⁶ Γαλιλαῖος, Galilean. ⁷ Πάρθος, ή, Parthian. ⁸ Μῆδος, ου, ό, Mede. ⁹ Ἑλαμίτης, ου, ό, Elamites, Elamite. ¹⁰ κατοικέω, inhabit, dwell. ¹¹ Μεσοποταμία, ας, ή, Mesopotamia. ¹² Ἰουδαία, ας, ή, Judea. ¹³ Καππαδοκία, ας, ή, Cappadocia. ¹⁴ πόντος, ου, ό, sea, Pontus. ¹⁵ Ἀσία, ας, ή, Asia. ¹⁶ Φρυγία, ας, ή, Phrygia. ¹⁷ Παμφυλία, ας, ή, Pamphylia. ¹⁸ Αἴγυπτος, ου, ή, Egypt. ¹⁹ μέρος, ους, τό, part, portion. ²⁰ Λιβύη, ης, ή, Libya, Africa. ²¹ Κυρήνη, ης, ή, Cyrene. ²² ἐπιδημέω, visit, live in a place. ²³ Ῥωμαῖος, ου, ό, Roman, Roman citizen. ²⁴ προσήλυτος, ου, ό, proselyte, convert. ²⁵ Κρής, ητός, ό, Cretan. ²⁶ Ἄραβ, βος, ό, Arab, Arabian. ²⁷ ἡμέτερος, our, our own. ²⁸ μεγαλεῖος, greatness, magnificence. ²⁹ διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss.

ἄλλον λέγοντες, Τί ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι; Ἔτεροι δὲ 13

χλευάζοντες¹ ἔλεγον ὅτι Γλεύκους² μεμεστωμένοι³
εἰσίν.

Σταθεῖς δὲ Πέτρος σὺν τοῖς ἑνδεκα,⁴ ἐπῆρεν⁵ τὴν φωνήν 14

αὐτοῦ, καὶ ἀπεφθέγγετο⁶ αὐτοῖς, Ἄνδρες Ἰουδαῖοι,

καὶ οἱ κατοικοῦντες⁷ Ἱερουσαλὴμ ἅπαντες,⁸ τοῦτο

ὑμῖν γνωστὸν⁹ ἔστω, καὶ ἐνωτίσασθε¹⁰ τὰ ῥήματά μου.

Οὐ γάρ, ὥς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε,¹¹ οὗτοι μεθύουσιν:¹² 15

ἔστιν γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας: ἀλλὰ τοῦτό ἐστιν τὸ 16

εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ, Καὶ ἔσται ἐν ταῖς 17

ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ θεός, ἐκχεῶ¹³ ἀπὸ τοῦ

πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα: καὶ

προφητεύσουσιν¹⁴ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες¹⁵

ὑμῶν, καὶ οἱ νεανίσκοι¹⁶ ὑμῶν ὁράσεις¹⁷ ὄψονται, καὶ

οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια¹⁸ ἐνυπνιασθήσονται:¹⁹ 18

¹ χλευάζω, mock, scoff. ² γλεύκος, ους, τό, sweet new wine, sweet wine. ³ μεστόω, fill. ⁴ ἑνδεκα, eleven, 11. ⁵ ἐπαίρω, lift up, raise. ⁶ ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ⁷ κατοικέω, inhabit, dwell. ⁸ ἅπας, each, every. ⁹ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁰ ἐνωτίζομαι, give ear, hearken. ¹¹ ὑπολαμβάνω, take up, receive. ¹² μεθύω, be drunken, am drunk. ¹³ ἐκχεῶ, pour out, shed. ¹⁴ προφητεύω, prophesy, foretell. ¹⁵ θυγάτηρ, τρος, ἡ, daughter. ¹⁶ νεανίσκος, ου, ό, youth, young man. ¹⁷ ὄρασις, εως, ἡ, vision, appearance. ¹⁸ ἐνύπνιον, ου, τό, dream, vision. ¹⁹ ἐνυπνιάζομαι, dream.

καί γε¹ ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας² μου
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ³ ἀπὸ τοῦ πνεύματός
μου, καὶ προφητεύουσιν.⁴ Καὶ δώσω τέρατα⁵ ἐν τῷ 19
οὐρανῷ ἄνω,⁶ καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω,⁷ αἷμα καὶ
πῦρ καὶ ἀτμίδα⁸ καπνοῦ·⁹ ὁ ἥλιος¹⁰ μεταστραφήσεται 20
εἰς σκότος,¹² καὶ ἡ σελήνη¹³ εἰς αἷμα, πρὶν¹⁴ ἢ ἔλθεῖν
τὴν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ·¹⁵ καὶ 21
ἔσται, πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται¹⁶ τὸ ὄνομα κυρίου
σωθήσεται. Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,¹⁷ ἀκούσατε τοὺς 22
λόγους τούτους· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον,¹⁸ ἄνδρα ἀπὸ
τοῦ θεοῦ ἀποδεδειγμένον¹⁹ εἰς ὑμᾶς δυνάμεσιν καὶ
τέρασιν⁵ καὶ σημείοις, οἷς ἐποίησεν δι' αὐτοῦ ὁ θεὸς ἐν
μέσῳ ὑμῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ οἶδατε, τοῦτον τῇ 23
ὥρισμένην²⁰ βουλῇ²¹ καὶ προγνώσει²² τοῦ θεοῦ ἑκδοτον
λαβόντες, διὰ χειρῶν ἀνόμων²⁴ προσπῆξαντες²⁵

¹ γέ, indeed, at least. ² δούλη, ης, ἡ, female slave, bondwoman. ³ ἐκχέω, pour out, shed. ⁴ προφητεύω, prophesy, foretell. ⁵ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁶ ἄνω, up, above. ⁷ κάτω, down, below. ⁸ ἀτμίς, ἰδος, ἡ, vapor, breath. ⁹ καπνός, οῦ, ὁ, smoke. ¹⁰ ἥλιος, ου, ὁ, sun, sunlight. ¹¹ μεταστρέφω, change, turn (about). ¹² σκότος, ους, τό, darkness. ¹³ σελήνη, ης, ἡ, moon. ¹⁴ πρὶν, before, formerly. ¹⁵ ἐπιφανής, splendid, glorious. ¹⁶ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹⁷ Ἰσραηλῖτης, ου, ὁ, Israelite. ¹⁸ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹⁹ ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ²⁰ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ²¹ βουλή, ῆς, ἡ, counsel, purpose. ²² πρόγνωσις, εως, ἡ, foreknowledge, predetermination. ²³ ἑκδοτος, given up, delivered up. ²⁴ ἄνομος, lawless, without law. ²⁵ προσπῆγνυμι, fasten to (a cross), fasten to.

ἀνείλετε:¹ ὃν ὁ θεὸς ἀνέστησεν, λύσας² τὰς ὠδίνας³ 24

τοῦ θανάτου, καθότι⁴ οὐκ ἦν δυνατὸν⁵ κρατεῖσθαι⁶

αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ. Δαυὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν, 25

Προωρώμην⁷ τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός: ὅτι

ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν, ἵνα μὴ σαλευθῶ:⁸ διὰ τοῦτο 26

εὐφράνθην⁹ ἡ καρδία μου, καὶ ἡγαλλίασατο¹⁰ ἡ

γλῶσσά μου: ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρξ μου κατασκηνώσει¹¹

ἐπ' ἐλπίδι: ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις¹² τὴν ψυχὴν μου εἰς 27

Ἄδου,¹³ οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν¹⁴ σου ἰδεῖν διαφθοράν.¹⁵ 28

Ἐγνώρισάς¹⁶ μοι ὁδοὺς ζωῆς: πληρώσεις με

εὐφροσύνης¹⁷ μετὰ τοῦ προσώπου σου. Ἄνδρες 29

ἀδελφοί, ἐξὸν¹⁸ εἰπεῖν μετὰ παρρησίας¹⁹ πρὸς ὑμᾶς

περὶ τοῦ πατριάρχου²⁰ Δαυὶδ, ὅτι καὶ ἐτελεύτησεν²¹

καὶ ἐτάφη,²² καὶ τὸ μνήμα²³ αὐτοῦ ἐστὶν ἐν ἡμῖν ἄχρι²⁴

τῆς ἡμέρας ταύτης. Προφήτης οὖν ὑπάρχων, καὶ 30

¹ ἀναιρέω, take up, kill. ² λύω, untie, loose. ³ ὠδὴν, ἴνος, ἡ, birth pang, agony. ⁴ καθότι, according as, because. ⁵ δυνατός, powerful, possible. ⁶ κρατέω, grasp, lay hold of. ⁷ προοράω, see before, foresee. ⁸ σαλεύω, shake, excite. ⁹ εὐφραίνω, rejoice, cheer. ¹⁰ ἡγαλλιάω, rejoice, am full of joy. ¹¹ κατασκηνόω, cause to dwell, settle. ¹² ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ¹³ Ἄδης, ου, ὁ, Hades. ¹⁴ ὅσιος, righteous, pious. ¹⁵ διαφθορά, ἀς, ἡ, decay, corruption. ¹⁶ γνωρίζω, make known, declare. ¹⁷ εὐφροσύνη, ης, ἡ, gladness, joy. ¹⁸ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ¹⁹ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ²⁰ πατριάρχης, ου, ὁ, patriarch. ²¹ τελευτάω, die, end. ²² θάπτω, bury. ²³ μνήμα, τος, τό, grave, tomb. ²⁴ ἄχρι, as far as, up to (gen).

εἰδὼς ὅτι ὅρκῳ¹ ὥμοσεν² αὐτῷ ὁ θεός, ἐκ καρποῦ τῆς
 ὀσφύος³ αὐτοῦ τὸ κατὰ σάρκα ἀναστήσειν τὸν
 χριστόν, καθίσαι⁴ ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, προΐδων⁵ 31
 ἐλάλησεν περὶ τῆς ἀναστάσεως⁶ τοῦ χριστοῦ, ὅτι οὐ
 κατελείφθη⁷ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς Ἅδου,⁸ οὐδὲ ἡ σὰρξ
 αὐτοῦ εἶδεν διαφθοράν.⁹ Τοῦτον τὸν Ἰησοῦν 32
 ἀνέστησεν ὁ θεός, οὗ πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες.¹⁰ 33
 Τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ θεοῦ ὑψωθείς,¹¹ τὴν τε ἐπαγγελίαν
 τοῦ ἁγίου πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ πατρός, ἐξέχεεν
 τοῦτο ὃ νῦν ὑμεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε. Οὐ γὰρ 34
 Δαυὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, λέγει δὲ αὐτός, Εἶπεν
 ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν 35
 θῶ τοὺς ἐχθρούς¹³ σου ὑποπόδιον¹⁴ τῶν ποδῶν σου. 36
 Ἀσφαλῶς¹⁵ οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ, ὅτι καὶ
 κύριον καὶ χριστόν αὐτὸν ὁ θεὸς ἐποίησεν, τοῦτον τὸν
 Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε.¹⁶

¹ ὅρκος, ου, ὁ, oath. ² ὀμνύω, swear, take an oath. ³ ὀσφύς, ὤος, ἡ, waist, hip. ⁴ καθίζω, seat, sit. ⁵ προοράω, see before, foresee. ⁶ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ⁷ καταλείπω, leave, leave behind. ⁸ Ἅδης, ου, ὁ, Hades. ⁹ διαφθορά, ᾤς, ἡ, decay, corruption. ¹⁰ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ¹¹ ὑψόω, lift up, exalt. ¹² ἐκχέω, pour out, shed. ¹³ ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ¹⁴ ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ¹⁵ ἀσφαλῶς, safely, securely. ¹⁶ σταυρώω, crucify.

Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν¹ τῇ καρδίᾳ, εἰπόν τε πρὸς 37
 τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους, Τί
 ποιήσομεν, ἄνδρες ἀδελφοί; Πέτρος δὲ ἔφη πρὸς 38
 αὐτούς, Μετανοήσατε,² καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος
 ὑμῶν ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς ἄφεσιν³
 ἁμαρτιῶν, καὶ λήψεσθε τὴν δωρεάν⁴ τοῦ ἁγίου
 πνεύματος. Ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία, καὶ τοῖς 39
 τέκνοις ὑμῶν, καὶ πᾶσιν τοῖς εἰς μακράν,⁵ ὅσους ἂν
 προσκαλέσῃται⁶ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν. Ἐτέροις τε 40
 λόγοις πλείοσιν διεμαρτύρετο⁷ καὶ παρεκάλει λέγων,
 Σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς⁸ τῆς σκολιᾶς⁹ ταύτης. Οἱ μὲν 41
 οὖν ἁσμένως¹⁰ ἀποδεξάμενοι¹¹ τὸν λόγον αὐτοῦ
 ἐβαπτίσθησαν· καὶ προσετέθησαν¹² τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
 ψυχαὶ ὡσεὶ¹³ τρισχίλια.¹⁴ Ἦσαν δὲ 42
 προσκαρτεροῦντες¹⁵ τῇ διδαχῇ¹⁶ τῶν ἀποστόλων καὶ
 τῇ κοινωνίᾳ,¹⁷ καὶ τῇ κλάσει¹⁸ τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς

¹ κατανύσσομαι, be pierced, stabbed. ² μετανοέω, repent, change my mind. ³ ἄφεσις, εὖς, ἡ, release, forgiveness. ⁴ δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ⁵ μακρός, long, far distant. ⁶ προσκαλέω, summon. ⁷ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁸ γενεά, ἄς, ἡ, generation. ⁹ σκολιός, crooked, unscrupulous. ¹⁰ ἁσμένως, gladly, joyfully. ¹¹ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ¹² προστίθηναι, add, add to. ¹³ ὡσεὶ, like, about. ¹⁴ τρισχίλιοι, three thousand, 3000. ¹⁵ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹⁶ διδασκί, ἡς, ἡ, teaching, instruction. ¹⁷ κοινωνία, ἄς, ἡ, fellowship, contribution. ¹⁸ κλάσις, εὖς, ἡ, breaking, fracturing.

προσευχαῖς.¹

Ἐγένετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος,² πολλά τε τέρατα³ καὶ 43
 σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων ἐγένετο. Πάντες δὲ οἱ 44
 πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ εἶχον ἅπαντα⁴
 κοινά,⁵ καὶ τὰ κτήματα⁶ καὶ τὰς ὑπάρξεις⁷ ἐπίπρασκον, 45
 καὶ διεμερίζον⁹ αὐτὰ πᾶσιν, καθότι¹⁰ ἂν τις χρειάν¹¹
 εἶχεν. Καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες¹² 46
 ὁμοθυμαδὸν¹³ ἐν τῷ ἱερῷ, κλώντές¹⁴ τε κατ' οἶκον
 ἄρτον, μετελάμβανον¹⁵ τροφῆς¹⁶ ἐν ἀγαλλιάσει¹⁷ καὶ
 ἀφελότητι¹⁸ καρδίας, αἰνούντες¹⁹ τὸν θεόν, καὶ ἔχοντες 47
 χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν. Ὁ δὲ κύριος προσετίθει²⁰
 τοὺς σωζομένους καθ' ἡμέραν τῇ ἐκκλησίᾳ.

¹ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ² φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ³ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁴ ἅπας, each, every. ⁵ κοινός, common, unclean. ⁶ κτήμα, ος, τό, possession, piece of property. ⁷ ὑπαρξίς, εως, ἡ, existence, subsistence. ⁸ πειράσκω, sell. ⁹ διαμερίζω, divide, distribute. ¹⁰ καθότι, according as, because. ¹¹ χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ¹² προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹³ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁴ κλάω, break. ¹⁵ μεταλαμβάνω, partake of, share. ¹⁶ τροφή, ἡς, ἡ, food, nourishment. ¹⁷ ἀγαλλίασις, εως, ἡ, delight, great joy. ¹⁸ ἀφελότης, ητος, ἡ, sincerity, simplicity. ¹⁹ αἰνέω, praise. ²⁰ προστίθωμι, add, add to.

Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ 3

ιερόν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς¹ τὴν ἐνάτην.² Καὶ 2

τις ἀνὴρ χωλὸς³ ἐκ κοιλίας⁴ μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων

ἐβαστάζετο·⁵ ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν⁶

τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην Ὠραίαν,⁷ τοῦ αἰτεῖν

ἐλεημοσύνην⁸ παρὰ τῶν εἰσπορευομένων⁹ εἰς τὸ ἱερόν.

Ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας εἰσιέναι¹⁰ 3

εἰς τὸ ἱερόν, ἠρώτα ἐλεημοσύνην.⁸ Ἀτενίσας¹¹ δὲ 4

Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ Ἰωάννῃ, εἶπεν, Βλέψον εἰς

ἡμᾶς. Ὁ δὲ ἐπεῖχεν¹² αὐτοῖς, προσδοκῶν¹³ τι παρ' 5

αὐτῶν λαβεῖν. Εἶπεν δὲ Πέτρος, Ἀργύριον¹⁴ καὶ 6

χρυσίον¹⁵ οὐχ ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι.

Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου,¹⁶

ἔγειραι καὶ περιπάτει. Καὶ πιάσας¹⁷ αὐτὸν τῆς δεξιᾶς 7

χειρὸς ἤγειρεν· παραχρῆμα¹⁸ δὲ ἐστερεώθησαν¹⁹ αὐτοῦ

¹ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ² ἕνατος, ninth. ³ χωλός, lame, deprived of a foot. ⁴ κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ⁵ βαστάζω, bear, carry. ⁶ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ⁷ ὡραῖος, beautiful, fair. ⁸ ἐλεημοσύνη, ἡς, ἡ, alms, alms-giving. ⁹ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ¹⁰ εἴσιμι, enter, go in. ¹¹ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹² ἐπέχω, hold fast, hold toward. ¹³ προσδοκάω, wait for, look for. ¹⁴ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹⁵ χρυσίον, ου, τό, gold, golden ornament. ¹⁶ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹⁷ πιάζω, take, lay hold of. ¹⁸ παραχρῆμα, immediately, instantly. ¹⁹ στερεόω, make firm, strengthen.

αἱ βάσεις¹ καὶ τὰ σφυρά.² Καὶ ἐξαλλόμενος³ ἔστη καὶ 8
 περιεπάτει, καὶ εἰσῆλθεν σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερόν,
 περιπατῶν καὶ ἀλλόμενος⁴ καὶ αἰνῶν⁵ τὸν θεόν. Καὶ 9
 εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα⁵
 τὸν θεόν· ἐπεγίνωσκόν⁶ τε αὐτὸν ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς 10
 τὴν ἐλεημοσύνην⁷ καθήμενος ἐπὶ τῇ Ὠραίᾳ⁸ πύλῃ⁹
 τοῦ ἱεροῦ· καὶ ἐπλήσθησαν¹⁰ θάμβους¹¹ καὶ ἐκστάσεως
 ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι¹³ αὐτῷ.

Κρατοῦντος¹⁴ δὲ τοῦ ἰαθέντος¹⁵ χωλοῦ¹⁶ τὸν Πέτρον καὶ 11
 Ἰωάννην, συνέδραμεν¹⁷ πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ
 στοᾷ¹⁸ τῇ καλουμένῃ Σολομώντος,¹⁹ ἔκθαμβοι.²⁰ 12
 Ἰδὼν δὲ Πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν, Ἄνδρες
 Ἰσραηλῖται,²¹ τί θαυμάζετε²² ἐπὶ τούτῳ, ἢ ἡμῖν τί
 ἀτενίζετε,²³ ὥς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ²⁴ πεποιηκόσιν

¹ βάσις, εως, ἡ, foot. ² σφυρόν, οὔ, τό, ankle bone. ³ ἐξάλλομαι, leap up. ⁴ ἄλλομαι, leap, spring up. ⁵ αἰνέω, praise. ⁶ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ⁷ ἐλεημοσύνη, ἡς, ἡ, alms, alms-giving. ⁸ ὦραιος, beautiful, fair. ⁹ πύλη, ἡς, ἡ, gate, porch. ¹⁰ πλήθω, fill. ¹¹ θάμβος, οὐς, τό, amazement, astonishment. ¹² ἔκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ¹³ συμβαίνειν, come together, come to pass. ¹⁴ κρατέω, grasp, lay hold of. ¹⁵ ἰάομαι, heal. ¹⁶ χολός, lame, deprived of a foot. ¹⁷ συντρέχω, run together, go with. ¹⁸ στοά, ᾧς, ἡ, portico, colonnade. ¹⁹ Σολομών, ωνος, ὁ, Solomon. ²⁰ ἐκθαμβος, utterly astonished, full of amazement. ²¹ Ἰσραηλῖτης, ου, ὁ, Israelite. ²² θαυμάζω, am amazed, marvel at. ²³ ἀτενίζω, gaze, stare. ²⁴ εὐσέβεια, ας, ἡ, godliness, piety.

τοῦ περιπατεῖν αὐτόν; Ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ 13
 Ἰακώβ, ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, ἐδόξασεν τὸν
 παῖδα¹ αὐτοῦ Ἰησοῦν: ὃν ὑμεῖς μὲν παρεδώκατε, καὶ
 ἡρνήσασθε² αὐτὸν κατὰ πρόσωπον Πιλάτου,
 κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν. Ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ 14
 δίκαιον ἡρνήσασθε,² καὶ ἡτήσασθε ἄνδρα φονέα³
 χαρισθῆναι⁴ ὑμῖν, τὸν δὲ ἀρχηγόν⁵ τῆς ζωῆς 15
 ἀπεκτείνετε: ὃν ὁ θεὸς ἡγειρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ ἡμεῖς
 μάρτυρές⁶ ἐσμεν. Καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος 16
 αὐτοῦ, τοῦτον ὃν θεωρεῖτε καὶ οἶδατε ἐστερέωσεν⁷ τὸ
 ὄνομα αὐτοῦ: καὶ ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ
 τὴν ὀλοκληρίαν⁸ ταύτην ἀπέναντι⁹ πάντων ὑμῶν. Καὶ 17
 νῦν, ἀδελφοί, οἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν¹⁰ ἐπράξατε,¹¹
 ὥσπερ¹² καὶ οἱ ἄρχοντες¹³ ὑμῶν. Ὁ δὲ θεὸς ἂ 18
 προκατήγγειλεν¹⁴ διὰ στόματος πάντων τῶν
 προφητῶν αὐτοῦ, παθεῖν¹⁵ τὸν χριστόν, ἐπλήρωσεν

¹ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ² ἀρνέομαι, deny, repudiate. ³ φονεύς, ἑως, ὁ, murderer. ⁴ χαρίζομαι, give freely, forgive. ⁵ ἀρχηγός, οὗ, ὁ, founder, leader. ⁶ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ⁷ στερεόω, make firm, strengthen. ⁸ ὀλοκληρία, ας, ἡ, wholeness, completeness. ⁹ ἀπέναντι, over against, before. ¹⁰ ἄγνοια, ας, ἡ, ignorance. ¹¹ πράσσω, do, perform. ¹² ὥσπερ, just as, even as. ¹³ ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ¹⁴ προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ¹⁵ πάσχω, suffer, am acted upon.

οὕτως. Μετανοήσατε¹ οὖν καὶ ἐπιστρέψατε,² εἰς τὸ 19
ἐξαλειφθῆναι³ ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἂν ἔλθωσιν
καιροὶ ἀναψύξεως⁴ ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου, καὶ 20
ἀποστείλῃ τὸν προκεχειρισμένον⁵ ὑμῖν χριστὸν
Ἰησοῦν· ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων 21
ἀποκαταστάσεως⁶ πάντων, ὧν ἐλάλησεν ὁ θεὸς διὰ
στόματος πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ προφητῶν ἀπ’
αἰῶνος. Μωσῆς μὲν γὰρ πρὸς τοὺς πατέρας εἶπεν ὅτι 22
Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐκ τῶν
ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα
ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς. Ἔσται δέ, πᾶσα ψυχή, 23
ἥτις ἐὰν μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου,
ἐξολοθρευθήσεται⁷ ἐκ τοῦ λαοῦ. Καὶ πάντες δὲ οἱ 24
προφήται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς,⁸ ὅσοι
ἐλάλησαν, καὶ κατήγγειλαν⁹ τὰς ἡμέρας ταύτας. 25
Ὑμεῖς ἐστε υἱοὶ τῶν προφητῶν, καὶ τῆς διαθήκης¹⁰ ἥς

¹ μετανοέω, repent, change my mind. ² ἐπιστρέφω, turn to, return. ³ ἐξαλείφω, wipe out, erase. ⁴ ἀνάψυξις, εὐωχία, ἡ, recovery of breath, refreshing. ⁵ προχειρίζομαι, determine, appoint. ⁶ ἀποκατάστασις, εὐωχία, ἡ, restoration, restitution. ⁷ ἐξολοθρεύω, destroy utterly, annihilate. ⁸ καθεξῆς, successively, in order. ⁹ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁰ διαθήκη, ἡ, covenant, will.

διέθετο¹ ὁ θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγων πρὸς
 Ἀβραάμ, Καὶ ἐν τῷ σπέρματι² σου ἐνευλογηθήσονται
 πᾶσαι αἱ πατριαὶ⁴ τῆς γῆς. Ὑμῖν πρῶτον ὁ θεός, 26
 ἀναστήσας τὸν παῖδα⁵ αὐτοῦ Ἰησοῦν, ἀπέστειλεν
 αὐτὸν εὐλογοῦντα⁶ ὑμᾶς, ἐν τῷ ἀποστρέφειν⁷ ἕκαστον
 ἀπὸ τῶν πονηριῶν⁸ ὑμῶν.

Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαόν, ἐπέστησαν⁹ αὐτοῖς 4
 οἱ ἱερεῖς¹⁰ καὶ ὁ στρατηγός¹¹ τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ
 Σαδδουκαῖοι,¹² διαπονούμενοι¹³ διὰ τὸ διδάσκειν 2
 αὐτοὺς τὸν λαόν, καὶ καταγγέλλειν¹⁴ ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν
 ἀνάστασιν¹⁵ τῶν νεκρῶν. Καὶ ἐπέβαλον¹⁶ αὐτοῖς τὰς 3
 χεῖρας, καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν¹⁷ εἰς τὴν αὔριον¹⁸ ἦν
 γὰρ ἑσπέρα¹⁹ ἥδη. Πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν 4
 λόγον ἐπίστευσαν· καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς²⁰ τῶν
 ἀνδρῶν ὥσει²¹ χιλιάδες²² πέντε.²³

¹ διατίθεμαι, appoint, make. ² σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ³ ἐνευλογέω, bless. ⁴ πατριαί, ἄς, ἡ, lineage, family. ⁵ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ⁶ εὐλογέω, bless. ⁷ ἀποστρέφω, turn away, turn back. ⁸ πονηρία, ἄς, ἡ, iniquity, wickedness. ⁹ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁰ ἱερεὺς, ἑως, ὁ, priest. ¹¹ στρατηγός, οὗ, ὁ, commander, general. ¹² Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ¹³ διαπονέομαι, be annoyed, disturbed. ¹⁴ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁵ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ¹⁶ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹⁷ τήρησις, εως, ἡ, imprisonment, keeping. ¹⁸ αὔριον, tomorrow. ¹⁹ ἑσπέρα, ἄς, ἡ, evening. ²⁰ ἀριθμός, οὗ, ὁ, number, total. ²¹ ὥσει, like, about. ²² χιλιάς, ἄδος, ἡ, thousand. ²³ πέντε, five, 5.

Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον¹ συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς 5
 ἄρχοντας² καὶ πρεσβυτέρους καὶ γραμματεῖς εἰς
 Ἱερουσαλὴμ, καὶ Ἄνναν³ τὸν ἀρχιερέα, καὶ Καϊάφαν,⁴ 6
 καὶ Ἰωάννην, καὶ Ἀλέξανδρον,⁵ καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ
 γένους⁶ ἀρχιερατικοῦ.⁷ Καὶ στήσαντες αὐτοὺς ἐν μέσῳ 7
 ἐπυνθάνοντο,⁸ Ἐν ποίᾳ⁹ δυνάμει ἢ ἐν ποίῳ⁹ ὀνόματι
 ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς; Τότε Πέτρος πλησθεὶς¹⁰ 8
 πνεύματος ἁγίου εἶπεν πρὸς αὐτούς, Ἀρχοντες² τοῦ
 λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραὴλ, εἰ ἡμεῖς σήμερον¹¹ 9
 ἀνακρινόμεθα¹² ἐπὶ εὐεργεσίᾳ¹³ ἀνθρώπου ἀσθενοῦς,¹⁴
 ἐν τίνι οὗτος σέσωσται: γνωστὸν¹⁵ ἔστω πᾶσιν ὑμῖν 10
 καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ
 χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου,¹⁶ ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε,¹⁷ ὃν
 ὁ θεὸς ἡγείρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν
 ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιής.¹⁹ Οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ 11

¹ αὔριον, tomorrow. ² ἄρχων, onτος, ὁ, ruler, prince. ³ Ἄννας, α, ὁ, Annas. ⁴ Καϊάφας, α, ὁ, Caiaphas. ⁵ Ἀλέξανδρος, ου, ὁ, Alexander. ⁶ γένος, ους, τό, race, kind. ⁷ ἀρχιερατικός, highpriestly, high priestly. ⁸ ἐπυνθάνομαι, inquire, ask. ⁹ ποῖος, what sort of? what? of what sort. ¹⁰ πλήθω, fill. ¹¹ σήμερον, today, now. ¹² ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹³ εὐεργεσία, ας, ἡ, good deed, good action. ¹⁴ ἀσθενής, weak, infirm. ¹⁵ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁶ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹⁷ σταυρώω, crucify. ¹⁸ παρίστημι, be present, stand by. ¹⁹ ὑγιής, whole, healthy.

ἐξουθενηθεὶς¹ ὑφ' ὑμῶν τῶν οἰκοδομούντων,² ὁ
γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας.³ Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν 12
ἄλλῳ οὐδενὶ ἢ σωτηρία:⁴ οὔτε γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον
τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς.

Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παρρησίαν⁵ καὶ 13
Ἰωάννου, καὶ καταλαβόμενοι⁶ ὅτι ἄνθρωποι
ἀγράμματοί⁷ εἰσιν καὶ ἰδιῶται,⁸ ἐθαύμαζον,⁹
ἐπεγίνωσκόν¹⁰ τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν. Τὸν 14
δὲ ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἐστῶτα τὸν
θεραπευμένον,¹¹ οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν.¹² 15
Κελεύσαντες¹³ δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου¹⁴
ἀπελθεῖν, συνέβαλλον¹⁵ πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες, Τί 16
ποιήσομεν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; Ὅτι μὲν γὰρ
γνωστὸν¹⁶ σημεῖον γέγονεν δι' αὐτῶν, πᾶσιν τοῖς
κατοικοῦσιν¹⁷ Ἱερουσαλὴμ φανερόν,¹⁸ καὶ οὐ

¹ ἐξουθενέω, despise, ignore. ² οἰκοδομέω, build up, construct. ³ γωνία, ας, ἡ, angle, corner. ⁴ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ⁵ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ⁶ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ⁷ ἀγράμματος, uneducated, illiterate. ⁸ ἰδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ⁹ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ¹⁰ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹¹ θεραπεύω, heal, care for. ¹² ἀντιλέγω, speak against, oppose. ¹³ κελεύω, order, command. ¹⁴ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁵ συμβάλλω, discuss, consider. ¹⁶ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁷ κατοικέω, inhabit, dwell. ¹⁸ φανερός, manifest, apparent.

δυνάμεθα ἀρνήσασθαι.¹ Ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον 17

διανεμηθῇ² εἰς τὸν λαόν, ἀπειλῇ³ ἀπειλησόμεθα⁴

αὐτοῖς μηκέτι⁵ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ

ἀνθρώπων. Καὶ καλέσαντες αὐτούς, παρήγγειλαν⁶ 18

αὐτοῖς τὸ καθόλου⁷ μὴ φθέγγεσθαι⁸ μηδὲ διδάσκειν

ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης 19

ἀποκριθέντες πρὸς αὐτοὺς εἶπον, Εἰ δίκαιόν ἐστιν

ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ θεοῦ,

κρίνατε. Οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς, ἃ εἶδομεν καὶ 20

ἠκούσαμεν, μὴ λαλεῖν. Οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι⁹ 21

ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν εὐρίσκοντες τὸ πῶς

κολάσσονται¹⁰ αὐτούς, διὰ τὸν λαόν, ὅτι πάντες

ἐδόξαζον τὸν θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι. Ἑτῶν¹¹ γὰρ ἦν 22

πλειόνων τεσσαράκοντα¹² ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὃν ἐγεγόνει

τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως.¹³

¹ ἀρνέομαι, deny, repudiate. ² διανέμω, distribute, spread. ³ ἀπειλῇ, ἤς, ἡ, threat, threatening. ⁴ ἀπειλέω, threaten, warn. ⁵ μηκέτι, no longer. ⁶ παρᾱγγέλλω, order, command. ⁷ καθόλου, entirely, completely. ⁸ φθέγγομαι, utter, speak. ⁹ προσαπειλέω, utter additional threats. ¹⁰ κολάζω, penalize, punish. ¹¹ ἔτος, οὗς, τό, year. ¹² τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹³ ἰασις, εὖς, ἡ, healing, cure.

Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους, καὶ ἀπήγγειλαν 23

ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι

εἶπον. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ὁμοθυμαδὸν² ἤραν φωνὴν 24

πρὸς τὸν θεόν, καὶ εἶπον, Δέσποτα,³ σὺ ὁ θεὸς ὁ

ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν

καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· ὁ διὰ στόματος Δαυὶδ παιδός⁴ 25

σου εἰπών, "Ἵνα τί ἐφρύαξαν⁵ ἔθνη, καὶ λαοὶ

ἐμελέτησαν⁶ κενά;⁷ Παρέστησαν⁸ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, 26

καὶ οἱ ἄρχοντες⁹ συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ

κυρίου, καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ· συνήχθησαν γὰρ 27

ἐπ' ἀληθείας ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά⁴ σου Ἰησοῦν, ὃν

ἔχρισας,¹⁰ Ἡρώδης¹¹ τε καὶ Πόντιος¹² Πιλάτος, σὺν

ἔθνεσιν καὶ λαοῖς Ἰσραὴλ, ποιῆσαι ὅσα ἡ χεὶρ σου καὶ 28

ἡ βουλὴ¹³ σου προώρισεν¹⁴ γενέσθαι. Καὶ τὰ νῦν, 29

κύριε, ἔπιδε¹⁵ ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς¹⁶ αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς

δούλοις σου μετὰ παρρησίας¹⁷ πάσης λαλεῖν τὸν

¹ ἀπαγγέλλω, announce, report. ² ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ³ δεσπότης, ου, ὁ, master, lord. ⁴ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ⁵ φρυάσσω, be arrogant, haughty. ⁶ μελετάω, take care, take pains with. ⁷ κενός, empty, vain. ⁸ παρίστημι, be present, stand by. ⁹ ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ¹⁰ χρίω, anoint. ¹¹ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ¹² Πόντιος, ου, ὁ, Pontius. ¹³ βουλή, ἥς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁴ προορίζω, predetermine, foreordain. ¹⁵ ἐπείδεν, looked upon, regarded. ¹⁶ ἀπειλή, ἥς, ἡ, threat, threatening. ¹⁷ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence.

λόγον σου, ἐν τῷ τὴν χεῖρά σου ἐκτείνειν¹ σε εἰς ἱάσιν,² 30
καὶ σημεῖα καὶ τέρατα³ γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος
τοῦ ἁγίου παιδός⁴ σου Ἰησοῦ. Καὶ δεηθέντων⁵ αὐτῶν 31
ἐσαλεύθη⁶ ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι, καὶ
ἐπλήσθησαν⁷ ἅπαντες⁸ πνεύματος ἁγίου, καὶ ἐλάλουν
τὸν λόγον τοῦ θεοῦ μετὰ παρρησίας.⁹

Τοῦ δὲ πλήθους¹⁰ τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ καρδία καὶ ἡ 32
ψυχὴ μία: καὶ οὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν
ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα⁸ κοινά.¹¹ Καὶ 33
μεγάλῃ δυνάμει ἀπεδίδουν¹² τὸ μαρτύριον¹³ οἱ
ἀπόστολοι τῆς ἀναστάσεως¹⁴ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, χάρις
τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς. Οὐδὲ γὰρ ἐνδεής¹⁵ 34
τις ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς: ὅσοι γὰρ κτήτορες¹⁶ χωρίων¹⁷ ἢ
οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες¹⁸ ἔφερον τὰς τιμὰς¹⁹ τῶν
πιπρασκομένων,²⁰ καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν 35

¹ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ² ἱάσις, εὐς, ἡ, healing, cure. ³ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁴ παῖς, ὁ, male or female child, servant. ⁵ δεόμεναι, ask, request. ⁶ σαλεύω, shake, excite. ⁷ πληθῶ, fill. ⁸ ἅπας, each, every. ⁹ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ¹⁰ πλήθος, ους, τό, multitude. ¹¹ κοινός, common, unclean. ¹² ἀποδίδωμι, give back, pay. ¹³ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ¹⁴ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ¹⁵ ἐνδεής, poor, needy. ¹⁶ κτήτωρ, ορος, ὁ, owner, possessor. ¹⁷ χωρίον, ου, τό, place, field. ¹⁸ πωλέω, sell. ¹⁹ τιμή, ἡς, ἡ, honor, price. ²⁰ πιπράσκω, sell.

ἀποστόλων: διεδίδοδο¹ δὲ ἐκάστῳ καθότι² ἂν τις
χρεῖαν³ εἶχεν.

Ἰωσῆς⁴ δέ, ὁ ἐπικληθεὶς⁵ Βαρνάβας⁶ ἀπὸ τῶν 36
ἀποστόλων – ὅ ἐστιν, μεθερμηνεύμενον,⁷ υἱὸς
παρακλήσεως⁸ – Λευΐτης,⁹ Κύπριος¹⁰ τῷ γένει,¹¹ 37
υὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ,¹² πωλήσας¹³ ἤνεγκεν τὸ
χρῆμα,¹⁴ καὶ ἔθηκεν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

Ἄνῃρ δέ τις Ἀνανίας¹⁵ ὀνόματι, σὺν Σαπφείρῃ¹⁶ τῇ 5
γυναικὶ αὐτοῦ, ἐπώλησεν¹³ κτῆμα,¹⁷ καὶ ἐνοσφίσατο¹⁸ 2
ἀπὸ τῆς τιμῆς,¹⁹ συνειδυίας²⁰ καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ,
καὶ ἐνέγκας μέρος²¹ τι παρὰ τοὺς πόδας τῶν
ἀποστόλων ἔθηκεν. Εἶπεν δὲ Πιέτρος, Ἀνανία,¹⁵ διὰ τί 3
ἐπλήρωσεν ὁ Σατανᾶς²² τὴν καρδίαν σου, ψεύσασθαι²³
σε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ νοσφίσασθαι¹⁸ σε ἀπὸ τῆς

¹ διαδίδωμι, distribute, give. ² καθότι, according as, because. ³ χρεῖα, ας, ἡ, need, necessity. ⁴ Ἰωσῆς, ἡτος, ὁ, Josēs. ⁵ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ⁶ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁷ μεθερμηνεύω, translate, interpret. ⁸ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ⁹ Λευΐτης, ου, ὁ, Levite. ¹⁰ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ¹¹ γένος, ους, τό, race, kind. ¹² ἀγρός, ου, ὁ, field, farm. ¹³ πωλέω, sell. ¹⁴ χρῆμα, τος, τό, wealth, money. ¹⁵ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ¹⁶ Σαπφείρη, ης, ἡ, Sapphira. ¹⁷ κτῆμα, ας, τό, possession, piece of property. ¹⁸ νοσφίζω, rob, set apart. ¹⁹ τιμή, ης, ἡ, honor, price. ²⁰ σύννοια, know, be conscious of. ²¹ μέρος, ους, τό, part, portion. ²² Σατανᾶς, ᾱ, ὁ, Satan, adversary. ²³ ψεύδομαι, lie.

τιμῆς¹ τοῦ χωρίου;² Οὐχὶ μένον σοὶ ἔμενον, καὶ 4
 πραθέν³ ἐν τῇ σῇ⁴ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχεν; Τί ὅτι ἔθου ἐν τῇ
 καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα⁵ τοῦτο; Οὐκ ἐψεύσω⁶
 ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ θεῷ. Ἀκούων δὲ ὁ Ἀνανίας⁷ τοὺς 5
 λόγους τούτους, πεσὼν ἐξέψυξεν:⁸ καὶ ἐγένετο φόβος⁹
 μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. Ἀναστάντες 6
 δὲ οἱ νεώτεροι¹⁰ συνέστειλαν¹¹ αὐτόν, καὶ
 ἐξενέγκαντες¹² ἔθαψαν.¹³

Ἐγένετο δὲ ὡς ὥρων τριῶν διάστημα,¹⁴ καὶ ἡ γυνὴ 7
 αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονός εἰσῆλθεν. Ἀπεκρίθη δὲ 8
 αὐτῇ ὁ Πέτρος, Εἰπέ μοι, εἰ τοσούτου¹⁵ τὸ χωρίον²
 ἀπέδοσθε;¹⁶ Ἡ δὲ εἶπεν, Ναί,¹⁷ τοσούτου.¹⁵ Ὁ δὲ 9
 Πέτρος εἶπεν πρὸς αὐτήν, Τί ὅτι συνεφωνήθη¹⁸ ὑμῖν
 πειράσαι¹⁹ τὸ πνεῦμα κυρίου; Ἰδού, οἱ πόδες τῶν
 θαψάντων¹³ τὸν ἄνδρα σου ἐπὶ τῇ θύρᾳ,²⁰ καὶ

¹ τιμή, ἥς, ἡ, honor, price. ² χωρίον, ου, τό, place, field. ³ πειράσκω, sell. ⁴ σός, your, yours. ⁵ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ⁶ ψεύδομαι, lie. ⁷ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ⁸ ἐκψύχω, expire, breathe one's last. ⁹ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ¹⁰ νέος, new, young. ¹¹ συστέλλω, limit, shorten. ¹² ἐκφέρω, carry out, bring forth. ¹³ θάπτω, bury. ¹⁴ διάστημα, τος, τό, interval, interval of time. ¹⁵ τοσούτος, so great, so much. ¹⁶ ἀποδίδωμι, give back, pay. ¹⁷ ναί, yes, truly. ¹⁸ συμφωνέω, agree with, agree together. ¹⁹ πειράζω, test, tempt. ²⁰ θύρα, ας, ἡ, door, gate.

ἐξοίσουσίν¹ σε. Ἦπεσαν δὲ παραχρῆμα² παρὰ τοὺς 10
 πόδας αὐτοῦ, καὶ ἐξέψυξεν.³ εἰσελθόντες δὲ οἱ
 νεανίσκοι⁴ εὗρον αὐτὴν νεκράν, καὶ ἐξενέγκαντες¹
 ἔθαψαν⁵ πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. Καὶ ἐγένετο φόβος⁶ 11
 μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς
 ἀκούοντας ταῦτα.

Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγένετο σημεῖα καὶ 12
 τέρατα⁷ ἐν τῷ λαῷ πολλά: καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν⁸
 ἅπαντες⁹ ἐν τῇ στοᾷ¹⁰ Σολομῶντος.¹¹ Τῶν δὲ λοιπῶν 13
 οὐδεὶς ἐτόλμα¹² κολλᾶσθαι¹³ αὐτοῖς, ἀλλ' ἐμεγάλυνεν
 αὐτοὺς ὁ λαός: μᾶλλον δὲ προσετίθεντο¹⁵ πιστεύοντες 14
 τῷ κυρίῳ, πλήθη¹⁶ ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν: ὥστε 15
 κατὰ τὰς πλατείας¹⁷ ἐκφέρειν¹ τοὺς ἀσθενεῖς,¹⁸ καὶ
 τιθέναι ἐπὶ κλινῶν¹⁹ καὶ κραββάτων,²⁰ ἵνα ἐρχομένου
 Πέτρου κἂν²¹ ἡ σκιά²² ἐπισκιάσῃ²³ τινὶ αὐτῶν. 16

¹ ἐκφέρω, carry out, bring forth. ² παραχρῆμα, immediately, instantly. ³ ἐκψύχω, expire, breathe one's last. ⁴ νεανίσκος, ου, ὁ, youth, young man. ⁵ θάπτω, bury. ⁶ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ⁷ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁸ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ⁹ ἅπας, each, every. ¹⁰ στοᾷ, ᾱς, ἡ, portico, colonnade. ¹¹ Σολομών, ωνος, ὁ, Solomon. ¹² τολμάω, dare, endure. ¹³ κολλᾶω, glue, cleave. ¹⁴ μεγάλυνω, make or declare great, enlarge. ¹⁵ προστίθηναι, add, add to. ¹⁶ πλήθος, ους, τό, multitude. ¹⁷ πλατεία, ας, ἡ, street. ¹⁸ ἀσθενής, weak, infirm. ¹⁹ κλίνη, ης, ἡ, couch, bed. ²⁰ κράββατος, ου, ὁ, mattress, pallet. ²¹ κἂν, and if, even if. ²² σκιά, ᾱς, ἡ, shadow, thick darkness. ²³ ἐπισκιάζω, overshadow, envelop.

Συνήρχετο¹ δὲ καὶ τὸ πλῆθος² τῶν περίξ³ πόλεων εἰς
 Ἱερουσαλήμ, φέροντες ἀσθενεῖς⁴ καὶ ὀχλουμένους⁵
 ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων,⁶ οἵτινες ἐθεραπεύοντο⁷
 ἅπαντες.⁸

Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ – ἡ 17
 οὐσα αἵρεσις⁹ τῶν Σαδδουκαίων¹⁰ – ἐπλήσθησαν¹¹
 ζήλου,¹² καὶ ἐπέβαλον¹³ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς 18
 ἀποστόλους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει¹⁴ δημοσίᾳ.¹⁵
 Ἄγγελος δὲ κυρίου διὰ τῆς νυκτὸς ἤνοιξεν τὰς θύρας¹⁶ 19
 τῆς φυλακῆς,¹⁷ ἐξαγαγὼν¹⁸ τε αὐτοὺς εἶπεν, 20
 Πορεύεσθε, καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ
 πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης. Ἀκούσαντες δὲ 21
 εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον¹⁹ εἰς τὸ ἱερόν, καὶ ἐδίδασκον.
 Παραγενόμενος²⁰ δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ,
 συνεκάλεσαν²¹ τὸ συνέδριον²² καὶ πᾶσαν τὴν

¹ συνέρχομαι, come together, come or go with. ² πλῆθος, ους, τό, multitude. ³ περίξ, all around, in the vicinity. ⁴ ἀσθενής, weak, infirm. ⁵ ὀχλέω, trouble, torment. ⁶ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ⁷ θεραπεύω, heal, care for. ⁸ ἅπας, each, every. ⁹ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ¹⁰ Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ¹¹ πλήθω, fill. ¹² ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ¹³ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹⁴ τηρησις, εως, ἡ, imprisonment, keeping. ¹⁵ δημόσιος, public, publicly. ¹⁶ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ¹⁷ φυλακή, ῆς, ἡ, guard, prison. ¹⁸ ἐξάγω, lead out. ¹⁹ ὄρθρος, ου, ὁ, daybreak, dawn. ²⁰ παραγίνομαι, come, arrive. ²¹ συγκαλέω, call together. ²² συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin.

γερουσίαν¹ τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ
 δεσμωτήριον,² ἀχθῆναι αὐτούς. Οἱ δὲ ὑπηρέται³ 22
 παραγενόμενοι⁴ οὐχ εὔρον αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ⁵
 ἀναστρέψαντες⁶ δὲ ἀπήγγειλαν,⁷ λέγοντες ὅτι Τὸ μὲν 23
 δεσμωτήριον² εὔρομεν κεκλεισμένον⁸ ἐν πάσῃ
 ἀσφαλείᾳ,⁹ καὶ τοὺς φύλακας¹⁰ ἐστῶτας πρὸ¹¹ τῶν
 θυρῶν·¹² ἀνοιξάντες δέ, ἔσω¹³ οὐδένα εὔρομεν. Ὡς δὲ 24
 ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὃ τε ἱερεὺς¹⁴ καὶ ὁ
 στρατηγὸς¹⁵ τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρουν¹⁶
 περὶ αὐτῶν, τί ἂν γένοιτο τοῦτο. Παραγενόμενος⁴ δὲ 25
 τις ἀπήγγειλεν⁷ αὐτοῖς ὅτι Ἰδού, οἱ ἄνδρες οὓς ἔθεσθε
 ἐν τῇ φυλακῇ⁵ εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἐστῶτες καὶ
 διδάσκοντες τὸν λαόν. Τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς¹⁵ 26
 σὺν τοῖς ὑπηρέταις³ ἤγαγεν αὐτούς, οὐ μετὰ βίας,¹⁷
 ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν, ἵνα μὴ λιθασθῶσιν.¹⁸ 27

¹γερουσία, ας, ἡ, council of elders, body of elders. ²δεσμωτήριον, ου, τό, prison, jail. ³ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ⁴παραγίνομαι, come, arrive. ⁵φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ⁶ἀναστρέφω, return, live. ⁷ἀπαγγέλλω, announce, report. ⁸κλείω, shut, shut up. ⁹ἀσφάλεια, ας, ἡ, certainty, security. ¹⁰φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ¹¹πρὸ, before (gen), before. ¹²θύρα, ας, ἡ, door, gate. ¹³ἔσω, within, inside. ¹⁴ἱερεὺς, ἑως, ὁ, priest. ¹⁵στρατηγός, οὔ, ὁ, commander, general. ¹⁶διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ¹⁷βία, ας, ἡ, strength, force. ¹⁸λιθάζω, throw stones, stone.

Ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ.¹ Καὶ
 ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεύς, λέγων, Οὐ 28
 παραγγελία² παρηγγελιαμεν³ ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ
 τῷ ὀνόματι τούτῳ; Καὶ ἰδοὺ πεπληρώκατε τὴν
 Ἱερουσαλὴμ τῆς διδαχῆς⁴ ὑμῶν, καὶ βούλεσθε⁵
 ἐπαγαγεῖν⁶ ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. 29
 Ἀποκριθεὶς δὲ Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπον,
 Πειθαρχεῖν⁷ δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. Ὁ θεὸς τῶν 30
 πατέρων ἡμῶν ἡγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς
 διεχειρίσασθε,⁸ κρεμάσαντες⁹ ἐπὶ ξύλου.¹⁰ Τοῦτον ὁ 31
 θεὸς ἀρχηγόν¹¹ καὶ σωτῆρα¹² ὑψώσεν¹³ τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ,
 δοῦναι μετάνοιαν¹⁴ τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἄφεσιν¹⁵ ἁμαρτιῶν.
 Καὶ ἡμεῖς ἐσμεν αὐτοῦ μάρτυρες¹⁶ τῶν ῥημάτων 32
 τούτων, καὶ τὸ πνεῦμα δὲ τὸ ἅγιον, ὃ ἔδωκεν ὁ θεὸς
 τοῖς πειθαρχοῦσιν⁷ αὐτῷ.

¹ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ² παραγγελία, ας, ἡ, instruction, command. ³ παραγγέλλω, order, command.
⁴ διδασκία, ἡς, ἡ, teaching, instruction. ⁵ βούλομαι, wish, will. ⁶ ἐπάγω, bring upon. ⁷ πειθαρχέω, obey authority,
 obey one in authority. ⁸ διαχειρίζομαι, lay violent hands on, put to death. ⁹ κρεμάννυμι, hang, hang up. ¹⁰ ξύλον, ου,
 τό, wood, tree. ¹¹ ἀρχηγός, οὔ, ὁ, founder, leader. ¹² σωτήρ, ἦρος, ὁ, savior, deliverer. ¹³ ὑψόω, lift up, exalt. ¹⁴
 μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ¹⁵ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ¹⁶ μάρτυς, υρος, ὁ, witness.

Οἱ δὲ ἀκούοντες διεπρίοντο,¹ καὶ ἐβουλεύοντο² ἀνελεῖν³ 33
 αὐτούς. Ἀναστὰς δέ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ⁴ Φαρισαῖος, 34
 ὀνόματι Γαμαλιήλ,⁵ νομοδιδάσκαλος,⁶ τίμιος⁷ παντὶ
 τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν⁸ ἔξω βραχύ⁹ τι τοὺς ἀποστόλους
 ποιῆσαι. Εἰπέν τε πρὸς αὐτούς, Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,¹⁰ 35
 προσέχετε¹¹ ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, τί
 μέλλετε πράσσειν.¹² Πρὸ¹³ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν 36
 ἀνέστη Θευδᾶς,¹⁴ λέγων εἶναί τινα ἑαυτόν, ὃ
 προσεκλήθη¹⁵ ἀριθμὸς¹⁶ ἀνδρῶν ὥσει¹⁷ τετρακοσίων:¹⁸
 ὃς ἀνηρέθη,³ καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ
 διελύθησαν¹⁹ καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν. Μετὰ τοῦτον 37
 ἀνέστη Ἰούδας²⁰ ὁ Γαλιλαῖος²¹ ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς
 ἀπογραφῆς,²² καὶ ἀπέστησεν²³ λαὸν ἱκανὸν²⁴ ὀπίσω²⁵
 αὐτοῦ: κάκεῖνος²⁶ ἀπώλετο, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο
 αὐτῷ διεσκορπίσθησαν.²⁷ Καὶ τὰ νῦν λέγω ὑμῖν, 38

¹ διαπρίω, cut to the quick. ² βουλεύω, deliberate, take counsel. ³ ἀναιρέω, take up, kill. ⁴ συνεδρίον, οὐ, τό, council, Sanhedrin. ⁵ Γαμαλιήλ, ὁ, Gamaliel. ⁶ νομοδιδάσκαλος, οὐ, ὁ, teacher of the law. ⁷ τίμιος, precious, honorable. ⁸ κελεύω, order, command. ⁹ βραχύς, short, little. ¹⁰ Ἰσραηλίτης, οὐ, ὁ, Israelite. ¹¹ προσέχω, take head of, attend to. ¹² πράσσω, do, perform. ¹³ πρό, before (gen), before. ¹⁴ Θευδᾶς, ἁ, ὁ, Theudas. ¹⁵ προσκαλέω, summon. ¹⁶ ἀριθμός, οὐ, ὁ, number, total. ¹⁷ ὥσει, like, about. ¹⁸ τετρακοῖοι, four hundred, 400. ¹⁹ διαλύω, break up, disperse. ²⁰ Ἰούδας, ἁ, ὁ, Judas, Judah. ²¹ Γαλιλαῖος, Galilean. ²² ἀπογραφή, ἧς, ἡ, census, registration. ²³ ἀφίστημι, withdraw, depart. ²⁴ ἱκανός, sufficient, able. ²⁵ ὀπίσω, behind, after (gen). ²⁶ κάκεῖνος, and he, and she. ²⁷ διασκορπίζω, scatter, separate.

ἀπόσπῃτε¹ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ ἐάσατε²
αὐτούς· ὅτι ἐὰν ᾗ ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλὴ³ ἢ τὸ ἔργον
τοῦτο, καταλυθήσεται·⁴ εἰ δὲ ἐκ θεοῦ ἐστίν, οὐ 39
δύνασθε καταλῦσαι⁴ αὐτό, μήποτε⁵ καὶ θεομάχοι⁶
εὗρεθῇτε. Ἐπίσθησαν δὲ αὐτῷ· καὶ προσκαλεσάμενοι 40
τοὺς ἀποστόλους, δείραντες⁸ παρήγγειλαν⁹ μὴ λαλεῖν
ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν αὐτούς. Οἱ 41
μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ
συνεδρίου,¹⁰ ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἰησοῦ
κατηξιώθησαν¹¹ ἀτιμασθῆναι.¹² Πᾶσάν τε ἡμέραν, ἐν 42
τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἶκον, οὐκ ἐπαύοντο¹³ διδάσκοντες
καὶ εὐαγγελιζόμενοι Ἰησοῦν τὸν χριστόν.

Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις, πληθυνόντων¹⁴ τῶν 6
μαθητῶν, ἐγένετο γογγυσμὸς¹⁵ τῶν Ἑλληνιστῶν¹⁶
πρὸς τοὺς Ἑβραίους,¹⁷ ὅτι παρεθεωροῦντο¹⁸ ἐν τῇ

¹ ἀφίστημι, withdraw, depart. ² ἐάω, permit, allow. ³ βουλὴ, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ⁴ καταλύω, destroy, lodge. ⁵ μήποτε, never, lest perchance. ⁶ θεομάχος, fighting against God. ⁷ προσκαλέω, summon. ⁸ δέρω, beat, flay. ⁹ παραγγέλλω, order, command. ¹⁰ συνέδριον, συ, τό, council, Sanhedrin. ¹¹ καταξιόω, consider worthy, deem worthy. ¹² ἀτιμάζω, dishonor, disgrace. ¹³ παύω, cause to cease. ¹⁴ πληθύνω, multiply, increase. ¹⁵ γογγυσμός, συ, ό, grumbling, murmuring. ¹⁶ Ἑλληνιστής, συ, ό, Hellenist, Greek. ¹⁷ Ἑβραῖος, συ, ό, Hebrew. ¹⁸ παραθεωρέω, overlook, neglect.

διακονίᾳ¹ τῇ καθημερινῇ² αἱ χήραι³ αὐτῶν. 2

Προσκαλεσάμενοι⁴ δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος⁵ τῶν
 μαθητῶν, εἶπον, Οὐκ ἄρεστόν⁶ ἐστὶν ἡμᾶς,
 καταλείψαντας⁷ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, διακονεῖν⁸
 τραπέζαις.⁹ Ἐπισκέψασθε¹⁰ οὖν, ἄδελφοί, ἄνδρας ἐξ 3
 ὑμῶν μαρτυρουμένους ἐπτά, πλήρεις¹¹ πνεύματος
 ἁγίου καὶ σοφίας, οὓς καταστήσωμεν¹² ἐπὶ τῆς χρείας
 ταύτης. Ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ¹⁴ καὶ τῇ διακονίᾳ¹ τοῦ 4
 λόγου προσκαρτερήσομεν.¹⁵ Καὶ ἤρρεσεν¹⁶ ὁ λόγος 5
 ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλῆθους.⁵ καὶ ἐξελέξαντο¹⁷
 Στέφανον,¹⁸ ἄνδρα πλήρης¹¹ πίστεως καὶ πνεύματος
 ἁγίου, καὶ Φίλιππον,¹⁹ καὶ Πρόχορον,²⁰ καὶ Νικάνορα,
 καὶ Τίμωνα,²² καὶ Παρμενᾶν,²³ καὶ Νικόλαον²⁴
 προσήλυτον²⁵ Ἀντιοχέα,²⁶ οὓς ἔστησαν ἐνώπιον τῶν 6

¹ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ² καθημερινός, daily. ³ χήρα, ας, ἡ, widow. ⁴ προσκαλέω, summon. ⁵ πλῆθος, ους, τό, multitude. ⁶ ἄρεστός, pleasing, desirable. ⁷ καταλείπω, leave, leave behind. ⁸ διακονέω, serve, minister. ⁹ τράπεζα, ης, ἡ, table. ¹⁰ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ¹¹ πλήρης, full. ¹² καθίστημι, set, constitute. ¹³ χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ¹⁴ προσευχή, ῆς, ἡ, prayer, place for prayer. ¹⁵ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ¹⁶ ἄρέσκω, please, serve. ¹⁷ ἐκλέγομαι, choose, elect. ¹⁸ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ¹⁹ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ²⁰ Πρόχορος, ου, ὁ, Prochorus. ²¹ Νικάνωρ, ορος, ὁ, Nicanor. ²² Τίμων, ωνος, ὁ, Timon. ²³ Παρμενᾶς, ᾱ, ὁ, Parmenas. ²⁴ Νικόλαος, ου, ὁ, Nicolaus. ²⁵ προσήλυτος, ου, ὁ, proselyte, convert. ²⁶ Ἀντιοχεύς, έως, ὁ, Antiochene, Antiochian.

ἀποστόλων· καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν¹ αὐτοῖς τὰς
 χεῖρας.

Καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἡϋξανεν,² καὶ ἐπληθύνετο³ ὁ 7
 ἀριθμὸς⁴ τῶν μαθητῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ σφόδρα,⁵
 πολὺς τε ὄχλος τῶν ἱερέων⁶ ὑπήκουον⁷ τῇ πίστει.

Στέφανος⁸ δὲ πλήρης⁹ πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει 8
 τέρατα¹⁰ καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ. Ἀνέστησαν δέ 9
 τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς λεγομένης
 Λιβερτίνων,¹¹ καὶ Κυρηναίων,¹² καὶ Ἀλεξανδρέων,¹³
 καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας¹⁴ καὶ Ἀσίας,¹⁵ συζητοῦντες¹⁶ τῷ
 Στεφάνῳ.⁸ Καὶ οὐκ ἴσχυον¹⁷ ἀντιστῆναι¹⁸ τῇ σοφίᾳ καὶ 10
 τῷ πνεύματι ᾧ ἐλάλει. Τότε ὑπέβαλον¹⁹ ἄνδρας 11
 λέγοντας ὅτι Ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα
 βλάσφημα²⁰ εἰς Μωσῆν καὶ τὸν θεόν. Συνεκίνησάν²¹ 12

¹ ἐπιτίθωμι, lay upon, put. ² αὐξάνω, cause to grow, increase. ³ πληθύνω, multiply, increase. ⁴ ἀριθμός, οὐ, ὁ, number, total. ⁵ σφόδρα, exceedingly, greatly. ⁶ ἱερεύς, ἑως, ὁ, priest. ⁷ ὑπακούω, obey, listen. ⁸ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ⁹ πλήρης, full. ¹⁰ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹¹ Λιβερτίνος, ου, ὁ, freedman. ¹² Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ¹³ Ἀλεξανδρεύς, ἑως, ὁ, Alexandrian. ¹⁴ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁵ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁶ συζητέω, discuss, dispute. ¹⁷ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁸ ἀνθίστημι, resist, oppose. ¹⁹ ὑποβάλλω, instruct privately. ²⁰ βλάσφημος, blasphemous, slanderous. ²¹ συγκινέω, stir up, move.

τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς
 γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες¹ συνήρπασαν² αὐτόν, καὶ
 ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον,³ ἔστησάν τε μάρτυρας⁴ 13
 ψευδεῖς⁵ λέγοντας, Ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται⁶
 ῥήματα βλάσφημα⁷ λαλῶν κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου
 καὶ τοῦ νόμου· ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγοντος ὅτι 14
 Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος⁸ οὗτος καταλύσει⁹ τὸν τόπον
 τοῦτον, καὶ ἀλλάξει¹⁰ τὰ ἔθνη¹¹ ἃ παρέδωκεν ἡμῖν
 Μωσῆς. Καὶ ἀτενίσαντες¹² εἰς αὐτὸν ἅπαντες¹³ οἱ 15
 καθεζόμενοι¹⁴ ἐν τῷ συνεδρίῳ,³ εἶδον τὸ πρόσωπον
 αὐτοῦ ὥσει¹⁵ πρόσωπον ἀγγέλου.

Εἶπεν δὲ ὁ ἀρχιερεὺς, Εἰ ἄρα¹⁶ ταῦτα οὕτως ἔχει, Ὁ δὲ 7

ἔφη,

¹ ἐφίστημι, stand over, come upon. ² συναρπάζω, seize, drag away. ³ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ⁴ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ⁵ ψευδής, false, lying. ⁶ παύω, cause to cease. ⁷ βλάσφημος, blasphemous, slanderous. ⁸ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ⁹ καταλύω, destroy, lodge. ¹⁰ ἀλλάσσω, change, alter. ¹¹ ἔθνος, ους, τό, custom. ¹² ἀτενίζω, gaze, stare. ¹³ ἅπας, each, every. ¹⁴ καθεζομαι, sit down, am sitting. ¹⁵ ὥσει, like, about. ¹⁶ ἄρα, so? (introduces a question).

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. Ὁ θεὸς τῆς
 δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραάμ. ὄντι ἐν τῇ
 Μεσοποταμίᾳ,¹ πρὶν² ἢ κατοικῆσαι³ αὐτὸν ἐν Χαρράν,
 καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν, Ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ
 τῆς συγγενείας⁵ σου, καὶ δεῦρο⁶ εἰς γῆν ἣν ἄν σοι δείξω.
 Τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων⁸ κατώκησεν³ ἐν
 Χαρράν.⁴ κάκειθεν,⁹ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα
 αὐτοῦ, μετόκισεν¹⁰ αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν
 ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε.³ καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ
 κληρονομίαν¹¹ ἐν αὐτῇ, οὐδὲ βῆμα¹² ποδός· καὶ
 ἐπηγγείλατο¹³ δοῦναι αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν¹⁴ αὐτήν,
 καὶ τῷ σπέρματι¹⁵ αὐτοῦ μετ' αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ
 τέκνου. Ἐλάλησεν δὲ οὕτως ὁ θεός, ὅτι ἔσται τὸ
 σπέρμα¹⁵ αὐτοῦ πάροις¹⁶ ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ,¹⁷ καὶ
 δουλώσουσιν¹⁸ αὐτὸ καὶ κακώσουσιν,¹⁹ ἔτη²⁰

¹ Μεσοποταμία, ας, ἡ, Mesopotamia. ² πρὶν, before, formerly. ³ κατοικέω, inhabit, dwell. ⁴ Χαρράν, ἡ, Haran. ⁵ συγγένεια, ας, ἡ, kinship, relatives. ⁶ δεῦρο, until now, come here! ⁷ δείκνυμι, show, point out. ⁸ Χαλδαῖος, ου, ὁ, Chaldean. ⁹ κάκειθεν, and thence, and from there. ¹⁰ μετοικίζω, remove to another place of habitation. ¹¹ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ¹² βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹³ ἐπαγγέλλομαι, promise, profess. ¹⁴ κατάσχεσις, εως, ἡ, possession, holding fast. ¹⁵ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ¹⁶ πάροις, ου, ὁ, alien, stranger. ¹⁷ ἀλλότριος, strange, foreign. ¹⁸ δουλόω, enslave, bring under subjection. ¹⁹ κακώω, mistreat, harm. ²⁰ ἔτος, ους, τό, year.

τετρακόσια.¹ Καὶ τὸ ἔθνος, ὃ ἐὰν δουλεύσωσιν,² κρινῶ 7
 ἐγώ, εἶπεν ὁ θεός· καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται, καὶ
 λατρεύουσιν³ μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. Καὶ ἔδωκεν 8
 αὐτῷ διαθήκην⁴ περιτομῆς·⁵ καὶ οὕτως ἐγέννησεν τὸν
 Ἰσαάκ, καὶ περιέτεμεν⁶ αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ·⁷ καὶ
 ὁ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰακώβ τοὺς δώδεκα
 πατριάρχας.⁸ Καὶ οἱ πατριάρχαι⁸ ζηλώσαντες⁹ τὸν 9
 Ἰωσήφ ἀπέδοντο¹⁰ εἰς Αἴγυπτον·¹¹ καὶ ἦν ὁ θεὸς μετ'
 αὐτοῦ, καὶ ἐξείλετο¹² αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων¹³ 10
 αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον¹⁴
 Φαραῶ¹⁵ βασιλέως Αἰγύπτου,¹¹ καὶ κατέστησεν¹⁶
 αὐτὸν ἡγούμενον¹⁷ ἐπ' Αἴγυπτον¹¹ καὶ ὅλον τὸν οἶκον
 αὐτοῦ. Ἦλθεν δὲ λιμὸς¹⁸ ἐφ' ὅλην τὴν γῆν Αἰγύπτου¹¹ 11
 καὶ Χαναάν,¹⁹ καὶ θλίψεις¹³ μεγάλη· καὶ οὐχ εὗρισκον
 χορτάσματα²⁰ οἱ πατέρες ἡμῶν. Ἀκούσας δὲ Ἰακώβ 12

¹ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ² δουλεύω, serve, am a slave. ³ λατρεύω, serve, worship. ⁴ διαθήκη, ης, ἡ, covenant, will. ⁵ περιτομή, ης, ἡ, circumcision. ⁶ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ⁷ ὀγδοος, eighth. ⁸ πατριάρχης, ου, ὁ, patriarch. ⁹ ζηλώω, be zealous, am jealous. ¹⁰ ἀποδίδωμι, give back, pay. ¹¹ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ¹² ἐξαιρέω, take out, deliver. ¹³ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ¹⁴ ἐναντίον, in the sight of, before. ¹⁵ Φαραῶ, ὁ, Pharaoh. ¹⁶ καθίστημι, set, constitute. ¹⁷ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹⁸ λιμός, οὔ, ὁ, hunger, famine. ¹⁹ Χαναάν, ἡ, Canaan. ²⁰ χορτάσμα, τος, τό, food, sustenance.

ὄντα σίτα¹ ἐν Αἰγύπτῳ,² ἐξαπέστειλεν³ τοὺς πατέρας
 ἡμῶν πρῶτον. Καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ⁴ ἀνεγνωρίσθη⁵ 13
 Ἰωσήφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερόν⁶ ἐγένετο τῷ
 Φαραῷ⁷ τὸ γένος⁸ τοῦ Ἰωσήφ. Ἀποστείλας δὲ Ἰωσήφ 14
 μετεκαλέσατο⁹ τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἰακώβ, καὶ πᾶσαν
 τὴν συγγένειαν,¹⁰ ἐν ψυχαῖς ἐβδομήκοντα¹¹ πέντε.¹² 15
 Κατέβη δὲ Ἰακώβ εἰς Αἴγυπτον,² καὶ ἐτελεύτησεν¹³
 αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν: καὶ μετετέθησαν¹⁴ εἰς 16
 Συχέμ,¹⁵ καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι¹⁶ ὃ ὠνήσατο¹⁷
 Ἀβραὰμ τιμῆς¹⁸ ἀργυρίου¹⁹ παρὰ τῶν υἱῶν Ἐμμὸρ²⁰
 τοῦ Συχέμ.¹⁵ Καθὼς δὲ ἤγγιζεν²¹ ὁ χρόνος τῆς 17
 ἐπαγγελίας ἧς ὤμοσεν²² ὁ θεὸς τῷ Ἀβραάμ, ἠϋξήσεν²³
 ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη²⁴ ἐν Αἰγύπτῳ,² ἄχρι²⁵ οὗ ἀνέστη 18
 βασιλεὺς ἕτερος, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ. Οὗτος 19
 κατασφισάμενος²⁶ τὸ γένος⁸ ἡμῶν, ἐκάκωσεν²⁷ τοὺς

¹ σίτος, ου, ὁ, wheat, grain. ² Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ³ ἐξαποστέλλω, send forth. ⁴ δεύτερος, second. ⁵ ἀναγνωρίζω, make known to again. ⁶ φανερός, manifest, apparent. ⁷ Φαραῷ, ὁ, Pharaoh. ⁸ γένος, ους, τό, race, kind. ⁹ μετεκαλέω, send for. ¹⁰ συγγένεια, ας, ἡ, kinship, relatives. ¹¹ ἐβδομήκοντα, seventy, 70. ¹² πέντε, five, 5. ¹³ τελευτάω, die, end. ¹⁴ μετατίθημι, transfer, change. ¹⁵ Συχέμ, ὁ, Shechem. ¹⁶ μνήμα, τος, τό, grave, tomb. ¹⁷ ὠνόεμαι, buy, purchase. ¹⁸ τιμή, ἧς, ἡ, honor, price. ¹⁹ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ²⁰ Ἐμμὸρ, ὁ, Hamor. ²¹ ἐγγίζω, come near, approach. ²² ὀμνῶ, swear, take an oath. ²³ αὐξάνω, cause to grow, increase. ²⁴ πληθύνω, multiply, increase. ²⁵ ἄχρι, as far as, up to (gen). ²⁶ κατασφισίνομαι, take advantage of by cunning. ²⁷ κακῶ, mistreat, harm.

πατέρας ἡμῶν, τοῦ ποιεῖν ἔκθετα¹ τὰ βρέφη² αὐτῶν,
 εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι.³ Ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη Μωσῆς, 20
 καὶ ἦν ἀστεῖος⁴ τῷ θεῷ: ὃς ἀνετράφη⁵ μῆνας⁶ τρεῖς ἐν
 τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός. Ἐκτεθέντα⁷ δὲ αὐτόν, ἀνείλετο⁸ ἡ 21
 θυγάτηρ⁹ Φαραώ,¹⁰ καὶ ἀνεθρέψατο⁵ αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς
 υἱόν. Καὶ ἐπαιδεύθη¹¹ Μωσῆς πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων: 22
 ἦν δὲ δυνατὸς¹³ ἐν λόγοις καὶ ἔργοις. Ὡς δὲ 23
 ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσαρακονταετῆς¹⁴ χρόνος, ἀνέβη
 ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι¹⁵ τοὺς ἀδελφοὺς
 αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. Καὶ ἰδὼν τινα ἀδικούμενον, 24
 ἡμύνατο¹⁷ καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν¹⁸ τῷ
 καταπονουμένῳ,¹⁹ πατάξας²⁰ τὸν Αἰγύπτιον: 25
 ἐνόμιζεν²¹ δὲ συνιέναι²² τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ὅτι ὁ
 θεὸς διὰ χειρὸς αὐτοῦ δίδωσιν αὐτοῖς σωτηρίαν: 23 οἱ δὲ
 οὐ συνῆκαν. 22 Τῇ τε ἐπιούσῃ²⁴ ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς 26

¹ ἔκθετος, exposed, abandoned. ² βρέφος, οὐς, τό, unborn or a newborn child, baby. ³ ζωογονέω, preserve alive. ⁴ ἀστεῖος, handsome, well-bred. ⁵ ἀνατρέφω, nurture, care for. ⁶ μῆν, ὁ, month, certainly. ⁷ ἐκτίθηναι, declare, explain. ⁸ ἀναίρειναι, take up, kill. ⁹ θυγάτηρ, τὸς, ἡ, daughter. ¹⁰ Φαραώ, ὁ, Pharaoh. ¹¹ παιδεύω, teach, educate. ¹² Αἰγύπτιος, Egyptian. ¹³ δυνατός, powerful, possible. ¹⁴ τεσσαρακονταετής, forty years of age. ¹⁵ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ¹⁶ ἀδικέω, do wrong, harm. ¹⁷ ἡμύνωμαι, help, defend. ¹⁸ ἐκδίκησις, εὖς, ἡ, vengeance, vindication. ¹⁹ καταπονέω, wear down, oppress. ²⁰ πατάσσω, strike, smite. ²¹ νομίζω, suppose, think. ²² συνίημι, understand, consider. ²³ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ²⁴ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day.

μαχομένοις,¹ καὶ συνήλασεν² αὐτοὺς εἰς εἰρήνην,
 εἰπών, Ἄνδρες, ἀδελφοί ἐστε ὑμεῖς· ἵνα τί ἀδικεῖτε³
 ἀλλήλους; Ὁ δὲ ἀδικῶν³ τὸν πλησίον⁴ ἀπώσατο⁵ 27
 αὐτόν, εἰπών, Τίς σε κατέστησεν⁶ ἄρχοντα⁷ καὶ
 δικαστὴν⁸ ἐφ' ἡμᾶς; Μὴ ἀνελεῖν⁹ με σὺ θέλεις, ὃν 28
 τρόπον¹⁰ ἀνεῖλες⁹ χθὲς¹¹ τὸν Αἰγύπτιον;¹² Ἐφυγεν¹³ δὲ 29
 Μωσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, καὶ ἐγένετο πάροικος¹⁴ ἐν
 γῇ Μαδιάμ,¹⁵ οὗ¹⁶ ἐγέννησεν υἱοὺς δύο. Καὶ 30
 πληρωθέντων ἐτῶν¹⁷ τεσσαράκοντα,¹⁸ ὤφθη αὐτῷ ἐν
 τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὅρους Σινᾶ ἄγγελος κυρίου ἐν φλογί¹⁹
 πυρὸς βάτου.²⁰ Ὁ δὲ Μωσῆς ἰδὼν ἐθαύμαζεν²¹ τὸ 31
 ὄραμα.²² προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι,²³
 ἐγένετο φωνὴ κυρίου πρὸς αὐτόν, Ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν 32
 πατέρων σου, ὁ θεὸς Ἀβραάμ καὶ ὁ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ
 θεὸς Ἰακώβ. Ἐντρομος²⁴ δὲ γενόμενος Μωσῆς οὐκ

¹ μάχομαι, fight, quarrel. ² συνελώνω, compel, urge. ³ ἀδικέω, do wrong, harm. ⁴ πλησίον, near, neighbor (as a noun). ⁵ ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ⁶ καθίστημι, set, constitute. ⁷ ἄρχων, ὄντος, ὁ, ruler, prince. ⁸ δικαστής, οὗ, ὁ, judge. ⁹ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁰ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ¹¹ χθὲς, yesterday. ¹² Αἰγύπτιος, Egyptian. ¹³ φεύγω, flee, escape. ¹⁴ πάροικος, ου, ὁ, alien, stranger. ¹⁵ Μαδιάμ, ὁ, Midian. ¹⁶ οὗ, where, when. ¹⁷ ἔτος, ους, τό, year. ¹⁸ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹⁹ φλόξ, φλογός, ἡ, flame. ²⁰ βάτος, ου, ὁ, bath (a liquid measure). ²¹ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ²² ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ²³ κατανοέω, observe, understand. ²⁴ ἐντρομος, terrified, trembling.

ἐτόλμα¹ κατανοῆσαι.² Εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ κύριος, Λύσον³ 33
 τὸ ὑπόδημα⁴ τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ
 ἔστηκας γῇ ἁγία ἐστίν. Ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν⁵ τοῦ 34
 λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ,⁶ καὶ τοῦ στεναγμοῦ⁷ αὐτῶν
 ἤκουσα· καὶ κατέβην ἐξελέσθαι⁸ αὐτούς· καὶ νῦν
 δεῦρο,⁹ ἀποστελῶ σε εἰς Αἴγυπτον.⁶ Τοῦτον τὸν 35
 Μωσῆν ὃν ἠρνήσαντο¹⁰ εἰπόντες, Τίς σε κατέστησεν¹¹
 ἄρχοντα¹² καὶ δικαστήν;¹³ τοῦτον ὁ θεὸς ἄρχοντα¹² καὶ
 λυτρωτὴν¹⁴ ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀγγέλου τοῦ
 ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ.¹⁵ Οὗτος ἐξήγαγεν¹⁶ 36
 αὐτούς, ποιήσας τέρατα¹⁷ καὶ σημεῖα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ⁶
 καὶ ἐν Ἐρυθρᾷ¹⁸ θαλάσῃ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ¹⁹ ἔτη²⁰
 τεσσαράκοντα.²¹ Οὗτός ἐστιν ὁ Μωσῆς ὁ εἰπὼν τοῖς 37
 υἱοῖς Ἰσραὴλ, Προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ
 θεὸς ἡμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ. Οὗτός ἐστιν 38

¹ τολμάω, dare, endure. ² κατανοέω, observe, understand. ³ λύω, untie, loose. ⁴ ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe. ⁵ κάκωσις, εως, ἡ, mistreatment, oppression. ⁶ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ⁷ στεναγμός, οὔ, ὁ, groan, groaning. ⁸ ἐξαίρέω, take out, deliver. ⁹ δεῦρο, until now, come here! ¹⁰ ἀρνέομαι, deny, repudiate. ¹¹ καθίστημι, set, constitute. ¹² ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ¹³ δικαστής, οὔ, ὁ, judge. ¹⁴ λυτρωτής, οὔ, ὁ, redeemer, deliverer. ¹⁵ βάτος, ου, ὁ, bath (a liquid measure). ¹⁶ ἐξάγω, lead out. ¹⁷ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹⁸ ἐρυθρός, red. ¹⁹ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ²⁰ ἔτος, ους, τό, year. ²¹ τεσσαράκοντα, forty, 40.

ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ¹ μετὰ τοῦ
ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ τῶν
πατέρων ἡμῶν: ὃς ἐδέξατο λόγον ζῶντα δοῦναι ἡμῖν: 39
ὃ οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι² γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν,
ἀλλ' ἀπώσαντο,³ καὶ ἐστράφησαν⁴ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν
εἰς Αἴγυπτον,⁵ εἰπόντες τῷ Ἀαρών, Ποίησον ἡμῖν 40
θεοὺς οἱ προπορεύονται⁶ ἡμῶν: ὁ γὰρ Μωσῆς οὗτος,
ὃς ἐξήγαγεν⁷ ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου,⁵ οὐκ οἶδαμεν τί
γέγονεν αὐτῷ. Καὶ ἐμοσχοποίησαν⁸ ἐν ταῖς ἡμέραις 41
ἐκεῖναις, καὶ ἀνήγαγον⁹ θυσίαν¹⁰ τῷ εἰδώλῳ,¹¹ καὶ
εὐφραίνοντο¹² ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. 42
Ἔστρεψεν⁴ δὲ ὁ θεός, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς
λατρεύειν¹³ τῇ στρατιᾷ¹⁴ τοῦ οὐρανοῦ: καθὼς
γέγραπται ἐν βίβλῳ¹⁵ τῶν προφητῶν, Μὴ σφάγια¹⁶
καὶ θυσίας¹⁰ προσηνέγκατέ¹⁷ μοι ἔτη¹⁸ τεσσαράκοντα¹⁹

¹ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ² ὑπήκοος, obedient, listening to. ³ ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ⁴ στρέφω, turn, am converted. ⁵ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ⁶ προπορεύομαι, go on before, precede. ⁷ ἐξάγω, lead out. ⁸ μοσχοποιέω, make a calf, make a model of a calf. ⁹ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁰ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ¹¹ εἶδωλον, ου, τό, image, idol. ¹² εὐφραίνω, rejoice, cheer. ¹³ λατρεύω, serve, worship. ¹⁴ στρατιά, ᾱς, ἡ, host, army. ¹⁵ βίβλος, ου, ἡ, book, scroll. ¹⁶ σφάγιον, ου, τό, victim, offering. ¹⁷ προσφέρω, bring to, offer. ¹⁸ ἔτος, ους, τό, year. ¹⁹ τεσσαράκοντα, forty, 40.

ἐν τῇ ἐρήμῳ,¹ οἶκος Ἰσραήλ; Καὶ ἀνελάβετε² τὴν 43
 σκηνὴν³ τοῦ Μολόχ,⁴ καὶ τὸ ἄστρον⁵ τοῦ θεοῦ ὑμῶν
 Ῥεμφάν,⁶ τοὺς τύπους⁷ οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν
 αὐτοῖς; καὶ μετοικιῶ⁸ ὑμᾶς ἐπέκεινα⁹ Βαβυλῶνος.¹⁰ Ἡ 44
 σκηνή³ τοῦ μαρτυρίου¹¹ ἦν τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ
 ἐρήμῳ,¹ καθὼς διετάξατο¹² ὁ λαλῶν τῷ Μωσῇ,
 ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον⁷ ὃν ἐώρακει. Ἦν καὶ 45
 εἰσήγαγον¹³ διαδεξάμενοι¹⁴ οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ
 Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει¹⁵ τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξῴσεν¹⁶ ὁ
 θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως τῶν
 ἡμερῶν Δαυίδ: ὃς εὔρεν χάριν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ 46
 ᾤκησεν αὐτὸν ἐν σκηνῇ¹⁷ τῷ θεῷ Ἰακώβ. Σολομῶν¹⁸ 47
 δὲ ὠκοδόμησεν¹⁹ αὐτῷ οἶκον. Ἄλλ' οὐχ ὁ ὑψιστος²⁰ ἐν 48
 χειροποίητοις²¹ ναοῖς²² κατοικεῖ,²³ καθὼς ὁ προφήτης

¹ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ² ἀναλαμβάνω, take up, raise. ³ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ⁴ Μολόχ, ὁ, Moloch. ⁵ ἄστρον, ου, τό, star. ⁶ Ῥεμφάν, ὁ, Rephan, Saturn. ⁷ τύπος, ου, ὁ, mark, example. ⁸ μετοικίζω, remove to another place of habitation. ⁹ ἐπέκεινα, farther on, beyond. ¹⁰ Βαβυλῶν, Babylon. ¹¹ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ¹² διατάσσω, command, give orders to. ¹³ εἰσάγω, lead in, bring in. ¹⁴ διαδέχομαι, receive in turn, receive in my turn. ¹⁵ κατάσχεσις, εως, ἡ, possession, holding fast. ¹⁶ ἐξῴθω, drive out, run aground. ¹⁷ σκηνῶμα, τος, τό, tent, dwelling. ¹⁸ Σολομῶν, ωνος, ὁ, Solomon. ¹⁹ οἰκοδομέω, build up, construct. ²⁰ ὑψιστος, highest, most high. ²¹ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ²² ναός, οὔ, ὁ, temple, shrine. ²³ κατοικέω, inhabit, dwell.

λέγει, Ὁ οὐρανός μοι θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον¹ τῶν 49

ποδῶν μου· ποῖον² οἶκον οἰκοδομήσετέ³ μοι; λέγει

κύριος· ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς⁴ μου; Οὐχὶ ἡ 50

χείρ μου ἐποίησεν ταῦτα πάντα;

Σκληροτράχηλοι⁵ καὶ ἀπερίτμητοι⁶ τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς 51

ὠσίν,⁷ ὑμεῖς ἀεὶ⁸ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπύπτετε·⁹

ὥς οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ ὑμεῖς. Τίνα τῶν προφητῶν 52

οὐκ ἐδίωξαν¹⁰ οἱ πατέρες ὑμῶν; Καὶ ἀπέκτειναν τοὺς

προκαταγγεῖλانتας¹¹ περὶ τῆς ἐλεύσεως¹² τοῦ δικαίου,

οὗ νῦν ὑμεῖς προδότης¹³ καὶ φονεῖς¹⁴ γεγέννησθε· 53

οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς¹⁵ ἀγγέλων, καὶ

οὐκ ἐφυλάξατε.¹⁶

¹ ὑποπόδιον, ου, τό, footstool. ² ποῖος, what sort of? what? of what sort. ³ οἰκοδομέω, build up, construct. ⁴ κατάπαυσις, εως, ἡ, rest, resting. ⁵ σκληροτράχηλος, stiff-necked, stubborn. ⁶ ἀπερίτμητος, uncircumcised, stubborn. ⁷ οὖς, ους, τό, ear. ⁸ ἀεὶ, always, ever. ⁹ ἀντιπύπτω, resist, oppose. ¹⁰ διώκω, pursue, persecute. ¹¹ προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ¹² ἐλευσις, εως, ἡ, coming, arrival. ¹³ προδότης, ου, ό, betrayer, traitor. ¹⁴ φονεύς, έως, ό, murderer. ¹⁵ διαταγή, ἡς, ἡ, ordinance, direction. ¹⁶ φυλάσσω, guard, keep.

Ἀκούοντες δὲ ταῦτα, διεπρίοντο¹ ταῖς καρδίαις αὐτῶν, 54
 καὶ ἔβρυχον² τοὺς ὀδόντας³ ἐπ' αὐτόν. Ὑπάρχων δὲ 55
 πλήρης⁴ πνεύματος ἁγίου, ἀτενίσας⁵ εἰς τὸν οὐρανόν,
 εἶδεν δόξαν θεοῦ, καὶ Ἰησοῦν ἐστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ
 θεοῦ, καὶ εἶπεν, Ἰδοὺ, θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς 56
 ἀνεωγμένους, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν
 ἐστῶτα τοῦ θεοῦ. Κράξαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ, 57
 συνέσχον⁶ τὰ ὦτα⁷ αὐτῶν, καὶ ὥρμησαν⁸ ὁμοθυμαδόν⁹
 ἐπ' αὐτόν: καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως, 58
 ἐλιθοβολοῦν:¹⁰ καὶ οἱ μάρτυρες¹¹ ἀπέθεντο¹² τὰ ἱμάτια
 παρὰ τοὺς πόδας νεανίου¹³ καλουμένου Σαύλου.¹⁴ Καὶ 59
 ἐλιθοβολοῦν¹⁰ τὸν Στέφανον,¹⁵ ἐπικαλούμενον¹⁶ καὶ
 λέγοντα, Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου. Θεὸς δὲ 60
 τὰ γόνατα,¹⁷ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ, Κύριε, μὴ στήσης
 αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην. Καὶ τοῦτο εἰπὼν
 ἐκοιμήθη.¹⁸

¹ διαπρίω, cut to the quick. ² βρύχω, gnash, grind or gnash. ³ ὀδούς, ὁ, tooth. ⁴ πλήρης, full. ⁵ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁶ συνέχω, hold fast, oppress. ⁷ οὖς, οὐς, τό, ear. ⁸ ὁρμάω, hasten on, rush. ⁹ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁰ λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ¹¹ μάρτυς, υἱός, ὁ, witness. ¹² ἀποτίθημι, put off, lay aside. ¹³ νεανίας, οὐ, ὁ, young adult, young man. ¹⁴ Σαῦλος, οὐ, ὁ, Saul. ¹⁵ στέφανος, οὐ, ὁ, crown, garland. ¹⁶ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹⁷ γόνυ, αὐτός, τό, knee. ¹⁸ κοιμάμαι, sleep, fall asleep.

Σαῦλος¹ δὲ ἦν συνευδοκῶν² τῇ ἀναιρέσει³ αὐτοῦ. **8**

Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς⁴ μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις· πάντες δὲ διεσπάρησαν⁵ κατὰ τὰς χώρας⁶ τῆς Ἰουδαίας⁷ καὶ Σαμαρείας,⁸ πλὴν⁹ τῶν ἀποστόλων. Συνεκόμισαν¹⁰ δὲ **2** τὸν Στέφανον¹¹ ἄνδρες εὐλαβεῖς,¹² καὶ ἐποιήσαντο κοπετὸν¹³ μέγαν ἐπ' αὐτῷ. Σαῦλος¹ δὲ ἐλυμαίνετο¹⁴ **3** τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος,¹⁵ σύρων¹⁶ τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας παρεδίδου εἰς φυλακὴν.¹⁷

Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες⁵ διήλθον,¹⁸ εὐαγγελιζόμενοι **4** τὸν λόγον. Φίλιππος¹⁹ δὲ κατελθὼν²⁰ εἰς πόλιν τῆς **5** Σαμαρείας,⁸ ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν χριστόν. **6** Προσεῖχόν²¹ τε οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Φιλίππου¹⁹ ὁμοθυμαδόν,²² ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ

¹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ² συνευδοκέω, consent, approve. ³ ἀναιρέσεις, εως, ἡ, murder, killing. ⁴ διωγμός, οὔ, ὁ, persecution. ⁵ διασπείρω, scatter, scatter like seed. ⁶ χώρα, ας, ἡ, land, region. ⁷ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ⁸ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ⁹ πλὴν, however, but. ¹⁰ συγκομίζω, bring in, bury. ¹¹ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ¹² εὐλαβής, devout, God-fearing. ¹³ κοπετός, ου, ὁ, mourning, lamentation. ¹⁴ λυμαίνομαι, ravage, destroy. ¹⁵ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ¹⁶ σύρω, draw, drag. ¹⁷ φυλακή, ἥς, ἡ, guard, prison. ¹⁸ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹⁹ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ²⁰ κατέρχομαι, come down, go down. ²¹ προσέχω, take head of, attend to. ²² ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind.

βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. Πολλῶν γὰρ τῶν 7
 ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα,¹ βοῶντα² φωνῇ μεγάλῃ
 ἐξήρχετο: πολλοὶ δὲ παραλελυμένοι³ καὶ χωλοὶ⁴
 ἐθεραπεύθησαν.⁵ Καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ 8
 πόλει ἐκείνῃ.

Ἀνὴρ δὲ τις ὀνόματι Σίμων προϋπῆρχεν⁶ ἐν τῇ πόλει 9
 μαγεύων⁷ καὶ ἐξιστῶν⁸ τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας,⁹
 λέγων εἶναι τινα ἑαυτὸν μέγαν: ὃ προσεῖχον¹⁰ ἀπὸ 10
 μικροῦ¹¹ ἕως μεγάλου, λέγοντες, Οὗτός ἐστιν ἡ
 δύναμις τοῦ θεοῦ ἡ μεγάλη. Προσεῖχον¹⁰ δὲ αὐτῷ, διὰ 11
 τὸ ἰκανῶ¹² χρόνῳ ταῖς μαγείαις¹³ ἐξεστακέναι⁸ αὐτούς. 12
 Ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ¹⁴ εὐαγγελιζομένῳ τὰ
 περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος Ἰησοῦ
 χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. Ὁ δὲ 13
 Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσεν, καὶ βαπτισθεὶς ἦν

¹ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ² βοᾶω, cry aloud, shout. ³ παραλύω, relax, enfeeble. ⁴ χωλός, lame, deprived of a foot. ⁵ θεραπεύω, heal, care for. ⁶ προϋπάρχω, exist before, have been already. ⁷ μαγεύω, practice magic. ⁸ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁹ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ¹⁰ προσέχω, take head of, attend to. ¹¹ μικρός, small, little. ¹² ἰκανός, sufficient, able. ¹³ μαγεία, ας, ἡ, magic. ¹⁴ Φίλιππος, ου, ό, Philip.

προσκαρτερῶν¹ τῷ Φιλίππῳ·² θεωρῶν τε δυνάμεις
καὶ σημεῖα γινόμενα, ἐξίστατο.³

Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι ὅτι 14

δέδεκται ἡ Σαμάρεια⁴ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀπέστειλαν

πρὸς αὐτοὺς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην· οἵτινες 15

καταβάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν, ὅπως λάβωσιν

πνεῦμα ἅγιον· οὐπω⁵ γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν 16

ἐπιπεπτωκός,⁶ μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς

τὸ ὄνομα τοῦ χριστοῦ Ἰησοῦ. Τότε ἐπετίθουν⁷ τὰς 17

χεῖρας ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον. 18

Θεασάμενος⁸ δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως⁹ τῶν

χειρῶν τῶν ἀποστόλων δίδεται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον,

προσῆνεγκεν¹⁰ αὐτοῖς χρήματα,¹¹ λέγων, Δότε καὶ μοι 19

τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ὡς ἂν ἐπιθῶ⁷ τὰς χεῖρας,

λαμβάνῃ πνεῦμα ἅγιον. Πέτρος δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν, 20

Τὸ ἀργύριόν¹² σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν,¹³ ὅτι τὴν

¹ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ² Φιλίππος, ου, ὁ, Philip. ³ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁴ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ⁵ οὐπω, not yet. ⁶ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁷ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ⁸ θεάομαι, look at, behold. ⁹ ἐπίθεσις, εως, ἡ, laying on, assault. ¹⁰ προσφέρω, bring to, offer. ¹¹ χρῆμα, τος, τό, wealth, money. ¹² ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹³ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin.

δωρεάν¹ τοῦ θεοῦ ἐνόμισας² διὰ χρημάτων³ κτᾶσθαι.⁴ 21

Οὐκ ἔστιν σοι μερίς⁵ οὐδὲ κλῆρος⁶ ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ.

Ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα⁷ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.

Μετανόησον⁸ οὖν ἀπὸ τῆς κακίας⁹ σου ταύτης, καὶ 22

δεήθητι¹⁰ τοῦ θεοῦ, εἰ ἄρα¹¹ ἀφεθήσεται σοι ἡ ἐπίνοια¹²

τῆς καρδίας σου. Εἰς γὰρ χολὴν¹³ πικρίας¹⁴ καὶ 23

σύνδεσμον¹⁵ ἀδικίας¹⁶ ὁρῶ σε ὄντα. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ 24

Σίμων εἶπεν, Δεήθητε¹⁰ ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν

κύριον, ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ¹⁷ ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε.

Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι¹⁸ καὶ λαλήσαντες τὸν 25

λόγον τοῦ κυρίου, ὑπέστρεψαν¹⁹ εἰς Ἱερουσαλήμ,

πολλὰς τε κώμας²⁰ τῶν Σαμαρειτῶν²¹ εὐηγγελίσαντο.

¹ δωρεά, ἀς, ἡ, gift, free gift. ² νομίζω, suppose, think. ³ χρῆμα, τος, τό, wealth, money. ⁴ κτάομαι, acquire, win. ⁵ μερίς, ἰδος, ἡ, part, portion. ⁶ κλῆρος, ου, ὁ, lot, portion. ⁷ εὐθύς, immediately, at once. ⁸ μετανόεω, repent, change my mind. ⁹ κακία, ας, ἡ, malice, evil. ¹⁰ δέομαι, ask, request. ¹¹ ἄρα, so? (introduces a question). ¹² ἐπίνοια, ας, ἡ, thought, intention. ¹³ χολή, ἡς, ἡ, a bitter herb, gall. ¹⁴ πικρία, ας, ἡ, bitterness. ¹⁵ σύνδεσμος, ου, ὁ, bond, fetter. ¹⁶ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness. ¹⁷ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹⁸ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹⁹ ὑποστρέφω, return, turn back. ²⁰ κώμη, ης, ἡ, village. ²¹ Σαμαρείτης, ου, ὁ, Samaritan.

Ἄγγελος δὲ κυρίου ἐλάλησεν πρὸς Φίλιππον,¹ λέγων, 26

Ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ μεσημβρίαν² ἐπὶ τὴν

ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Γάζαν·³

αὕτη ἐστὶν ἔρημος.⁴ Καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη· καὶ ἰδοὺ, 27

ἄνθρωπος Αἰθίοψ⁵ εὐνοῦχος⁶ δυνάστης⁷ Κανδάκης⁸ τῆς

βασιλείσης⁹ Αἰθιοπῶν,⁵ ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης³

αὐτῆς, ὃς ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἦν 28

τε ὑποστρέφων¹⁰ καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἅρματος¹¹

αὐτοῦ, καὶ ἀνεγίνωσκεν¹² τὸν προφήτην Ἡσαΐαν.¹³ 29

Εἶπεν δὲ τὸ πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ,¹ Πρόσελθε καὶ

κολλήθητι¹⁴ τῷ ἅρματι¹¹ τούτῳ. Προσδραμὼν¹⁵ δὲ ὁ 30

Φίλιππος¹ ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος¹² τὸν

προφήτην Ἡσαΐαν,¹³ καὶ εἶπεν, Ἄρα¹⁶ γε¹⁷ γινώσκεις ἃ

ἀναγινώσκεις;¹⁸ Ὁ δὲ εἶπεν, Πῶς γὰρ ἂν δυναίμην, 31

ἐὰν μή τις ὁδηγήσῃ¹⁹ με; Παρεκάλεσέν τε τὸν

Φίλιππον¹ ἀναβάντα καθίσαι²⁰ σὺν αὐτῷ. Ἡ δὲ 32

¹ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ² μεσημβρία, ας, ἡ, midday, noon. ³ γάζα, ης, ἡ, treasure, Gaza. ⁴ ἔρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ⁵ Αἰθίοψ, οπος, ὁ, Ethiopian. ⁶ εὐνοῦχος, ου, ὁ, eunuch, keeper of the bed-chamber. ⁷ δυνάστης, ου, ὁ, ruler, sovereign. ⁸ Κανδάκης, ης, ἡ, Candace. ⁹ βασιλίσσα, ης, ἡ, queen. ¹⁰ ὑποστρέφω, return, turn back. ¹¹ ἅρμα, τος, τό, chariot. ¹² ἀναγινώσκω, read. ¹³ Ἡσαΐας, ου, ὁ, Isaiah. ¹⁴ κολλάω, glue, cleave. ¹⁵ προστρέχω, run up to, run to. ¹⁶ ἄρα, so? (introduces a question). ¹⁷ γέ, indeed, at least. ¹⁸ ἀναγινώσκω, you read. ¹⁹ ὁδηγέω, lead, guide. ²⁰ καθίζω, seat, sit.

περιοχή¹ τῆς γραφῆς ἣν ἀνεγίνωσκεν² ἦν αὕτη, Ὡς
 πρόβατον³ ἐπὶ σφαγὴν⁴ ἤχθη, καὶ ὡς ἄμνός⁵ ἐναντίον⁶
 τοῦ κείροντος⁷ αὐτὸν ἄφωνος,⁸ οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ
 στόμα αὐτοῦ. Ἐν τῇ ταπεινώσει⁹ αὐτοῦ ἡ κρίσις¹⁰ 33
 αὐτοῦ ἦρθη, τὴν δὲ γενεάν¹¹ αὐτοῦ τίς διηγῆσεται;¹²
 Ὅτι αἵρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. Ἀποκριθεὶς δὲ 34
 ὁ εὐνούχος¹³ τῷ Φιλίππῳ¹⁴ εἶπεν, Δέομαι¹⁵ σου, περὶ
 τίνος ὁ προφήτης λέγει τοῦτο; Περὶ ἑαυτοῦ, ἢ περὶ
 ἐτέρου τινός; Ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος¹⁴ τὸ στόμα αὐτοῦ, 35
 καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης, εὐηγγελίστατο
 αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν. Ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδόν, 36
 ἦλθον ἐπὶ τι ὕδωρ· καὶ φησιν ὁ εὐνούχος,¹³ Ἰδοῦ, ὕδωρ·
 τί κωλύει¹⁶ με βαπτισθῆναι; Καὶ ἐκέλευσεν¹⁷ στήναι 37
 τὸ ἄρμα:¹⁸ καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι¹⁹ εἰς τὸ ὕδωρ, ὃ
 τε Φίλιππος¹⁴ καὶ ὁ εὐνούχος:¹³ καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. 39

¹ περιοχή, ἥς, ἡ, passage (of written text). ² ἀνεγινώσκω, read. ³ πρόβατον, ου, τό, sheep. ⁴ σφαγή, ἥς, ἡ, slaughter, sacrifice. ⁵ ἄμνός, οὔ, ὁ, lamb. ⁶ ἐναντίον, in the sight of, before. ⁷ κείρω, shear, cut off. ⁸ ἄφωνος, speechless, mute. ⁹ ταπεινώσις, εως, ἡ, humiliation, humble state. ¹⁰ κρίσις, εως, ἡ, judgment, judging. ¹¹ γενεά, ἄς, ἡ, generation. ¹² διηγέομαι, relate fully, relate in full. ¹³ εὐνούχος, ου, ὁ, eunuch, keeper of the bed-chamber. ¹⁴ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ¹⁵ δεομαι, ask, request. ¹⁶ κωλύω, forbid, hinder. ¹⁷ κεύθω, order, command. ¹⁸ ἄρμα, τος, τό, chariot. ¹⁹ ἀμφότεροι, both, both of two.

Ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, πνεῦμα κυρίου
 ἤρπασεν¹ τὸν Φίλιππον·² καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι³
 ὁ εὐνοῦχος,⁴ ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. 40
 Φίλιππος² δὲ εὐρέθη εἰς Ἀζωτον·⁵ καὶ διερχόμενος⁶
 εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας, ἕως τοῦ ἔλθεῖν αὐτὸν
 εἰς Καισάρειαν.⁷

Ὁ δὲ Σαῦλος⁸ ἔτι ἐμπνέων⁹ ἀπειλῆς¹⁰ καὶ φόνου¹¹ εἰς 9
 τοὺς μαθητὰς τοῦ κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ, 2
 ἤτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς¹² εἰς Δαμασκὸν¹³ πρὸς
 τὰς συναγωγάς, ὅπως ἐάν τινας εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας
 ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους¹⁴ ἀγάγῃ εἰς
 Ἱερουσαλὴμ. Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι, ἐγένετο αὐτὸν 3
 ἐγγίξιν¹⁵ τῇ Δαμασκῷ·¹³ καὶ ἐξαίφνης¹⁶ περιήστραψεν
 αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν, 4
 ἤκουσεν φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ, Σαούλ, Σαούλ, τί με

¹ ἀρπάζω, seize, snatch. ² Φίλιππος, ου, ό, Philip. ³ οὐκέτι, no longer, no more. ⁴ εὐνοῦχος, ου, ό, eunuch, keeper of the bed-chamber. ⁵ Ἀζωτος, ου, ή, Azotus, Ashdod. ⁶ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁷ Καισάρεια, ας, ή, Caesarea. ⁸ Σαῦλος, ου, ό, Saul. ⁹ ἐμπνέω, breathe, inspire. ¹⁰ ἀπειλή, ής, ή, threat, threatening. ¹¹ φόνος, ου, ό, murder, slaughter. ¹² ἐπιστολή, ής, ή, letter, dispatch. ¹³ Δαμασκός, οῦ, ή, Damascus. ¹⁴ δέω, bind, tie. ¹⁵ ἐγγίζω, come near, approach. ¹⁶ ἐξαίφνης, suddenly, unexpectedly. ¹⁷ περιαστρέπτω, shine around, flash around.

διώκεις;¹ Εἶπεν δέ, Τίς εἶ, κύριε; Ὁ δὲ κύριος εἶπεν, 5
 Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις;¹ ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ 6
 εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεται σοι τί σε δεῖ
 ποιεῖν. Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες² αὐτῷ 7
 εἰστήκεισαν ἐνεοί,³ ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδέν
 δὲ θεωροῦντες. Ἠγέρθη δὲ ὁ Σαῦλος⁴ ἀπὸ τῆς γῆς· 8
 ἀνεωγμένων τε τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, οὐδέν
 εἶδεν. 9

Ἦν δὲ τις μαθητὴς ἐν Δαμασκῷ⁷ ὀνόματι Ἀνανίας,⁸ καὶ 10
 εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος ἐν ὁράματι,⁹ Ἀνανία.⁸ Ὁ δὲ
 εἶπεν, Ἰδοὺ ἐγώ, κύριε. Ὁ δὲ κύριος πρὸς αὐτόν, 11
 Ἀναστὰς πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην¹⁰ τὴν καλουμένην
 Εὐθεΐαν,¹¹ καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα¹² Σαῦλον⁴

¹ διώκω, pursue, persecute. ² συνοδεύω, travel together with, journey with. ³ ἐνεός, speechless, dumb. ⁴ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ⁵ χειραγωγέω, lead by the hand. ⁶ εἰσάγω, lead in, bring in. ⁷ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ⁸ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ⁹ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹⁰ ῥύμη, ης, ἡ, narrow street, lane. ¹¹ εὐθύς, immediately, at once. ¹² Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah.

ὀνόματι, Ταρσέα:¹ ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται, καὶ εἶδεν ἐν 12
 ὁράματι² ἄνδρα ὀνόματι Ἀνανίαν³ εἰσελθόντα καὶ
 ἐπιθέντα⁴ αὐτῷ χεῖρα, ὅπως ἀναβλέψῃ.⁵ Ἀπεκρίθη δὲ 13
 Ἀνανίας,³ Κύριε, ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ
 ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ ἐποίησεν τοῖς ἁγίοις σου ἐν
 Ἱερουσαλήμ: καὶ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν 14
 ἀρχιερέων, δησαί⁶ πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους⁷ τὸ
 ὄνομά σου. Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος, Πορεύου, 15
 ὅτι σκεῦος⁸ ἐκλογῆς⁹ μοι ἐστὶν οὗτος, τοῦ βαστάσαι¹⁰
 τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλέων, υἱῶν τε
 Ἰσραήλ: ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω¹¹ αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ 16
 τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν.¹² Ἀπήλθεν δὲ Ἀνανίας³ καὶ 17
 εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιθείς⁴ ἐπ' αὐτὸν τὰς
 χεῖρας εἶπεν, Σαοὺλ ἀδελφέ, ὁ κύριος ἀπέσταλκέν με,
 ὁ ὀφθεῖς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ἧ ἥρχου, ὅπως ἀναβλέψῃς⁵ καὶ
 πλησθῇς¹³ πνεύματος ἁγίου. Καὶ εὐθέως ἀπέπεσον¹⁴ 18

¹ Ταρσεύς, ἑως, ὁ, Tarsian, belonging to Tarsus. ² ὄραμα, τοσ, τό, vision, spectacle. ³ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ⁴ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ⁵ ἀναβλέπω, look up, receive sight. ⁶ δέω, bind, tie. ⁷ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ⁸ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ⁹ ἐκλογή, ἥς, ἡ, (divine) selection, choice. ¹⁰ βαστάζω, bear, carry. ¹¹ ὑποδείκνυμι, show, indicate. ¹² πάσχω, suffer, am acted upon. ¹³ πλήθω, fill. ¹⁴ ἀποπίπτω, fall, fall off.

ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὥσει¹ λεπίδες,² ἀνέβλεψέν³
 τε καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη, καὶ λαβὼν τροφήν⁴ 19
 ἐνίσχυσεν.⁵

Ἐγένετο δὲ ὁ Σαῦλος⁶ μετὰ τῶν ἐν Δαμασκῷ⁷ μαθητῶν
 ἡμέρας τινάς. Καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς 20
 ἐκήρυσσεν τὸν χριστόν, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ
 θεοῦ. Ἐξίσταντο⁸ δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ ἔλεγον, 21
 Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας⁹ ἐν Ἱερουσαλὴμ τοὺς
 ἐπικαλουμένους¹⁰ τὸ ὄνομα τοῦτο, καὶ ὧδε εἰς τοῦτο
 ἐλήλυθεν ἵνα δεδεμένους¹¹ αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς
 ἀρχιερεῖς; Σαῦλος⁶ δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦτο,¹² καὶ 22
 συνέχυνεν¹³ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας¹⁴ ἐν
 Δαμασκῷ, συμβιβάζων¹⁵ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστός.

¹ ὥσει, like, about. ² λεπίς, ἴδος, ἦ, scale (of a fish), scale. ³ ἀναβλέπω, look up, receive sight. ⁴ τροφή, ἥς, ἦ, food, nourishment. ⁵ ἐνισχύω, strengthen, invigorate. ⁶ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ⁷ Δαμασκός, οῦ, ἦ, Damascus. ⁸ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ⁹ πορθέω, destroy, lay waste. ¹⁰ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹¹ δέω, bind, tie. ¹² ἐνδυναμόω, strengthen, empower. ¹³ συγχέω, confuse, confound. ¹⁴ κατοικέω, inhabit, dwell. ¹⁵ συμβιβάζω, hold together, instruct.

Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί,¹ συνεβουλεύσαντο² οἱ 23

Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν³ αὐτόν: ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλ⁴ ἡ 24

ἐπιβουλὴ⁵ αὐτῶν. Παρετήρουν⁶ τε τὰς πύλας⁷ ἡμέρας

τε καὶ νυκτός, ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσιν:³ λαβόντες δὲ 25

αὐτὸν οἱ μαθηταὶ νυκτός, καθήκαν⁸ διὰ τοῦ τείχους,⁹

χαλάσαντες¹⁰ ἐν σπυρίδι.¹¹

Παραγενόμενος¹² δὲ ὁ Σαῦλος⁴ ἐν Ἱερουσαλήμ, ἐπειράτο 26

κολλᾶσθαι¹⁴ τοῖς μαθηταῖς: καὶ πάντες ἐφοβοῦντο

αὐτόν, μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶν μαθητῆς. Βαρνάβας¹⁵ 27

δὲ ἐπιλαβόμενος¹⁶ αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τοὺς

ἀποστόλους, καὶ διηγῆσατο¹⁷ αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ

εἶδεν τὸν κύριον, καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν

Δαμασκῷ¹⁸ ἐπαρρησιάσατο¹⁹ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ

Ἰησοῦ. Καὶ ἦν μετ' αὐτῶν εἰσπορευόμενος²⁰ εἰς 28

Ἱερουσαλήμ, καὶ παρρησιαζόμενος¹⁹ ἐν τῷ ὀνόματι

¹ ἱκανός, sufficient, able. ² συμβουλεύω, plot, advise. ³ ἀναιρέω, take up, kill. ⁴ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ⁵ ἐπιβουλὴ, ἥς, ἡ, plot, plot against. ⁶ παρατηρέω, watch closely, observe scrupulously. ⁷ πύλη, ἥς, ἡ, gate, porch. ⁸ καθίημι, let down, lower. ⁹ τείχος, ους, τό, wall. ¹⁰ χαλάω, slacken, let down. ¹¹ σπυρίς, ἰδος, ἡ, large basket, plaited basket. ¹² παραγίνομαι, come, arrive. ¹³ πειράω, try, attempt. ¹⁴ κολλᾶω, glue, cleave. ¹⁵ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁶ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹⁷ διηγέομαι, relate fully, relate in full. ¹⁸ Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ¹⁹ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ²⁰ εἰσπορεύομαι, enter, journey into.

τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει¹ πρὸς τοὺς 29

Ἑλληνιστάς·² οἱ δὲ ἐπεχείρουν³ αὐτὸν ἀνελεῖν.⁴ 30

Ἐπιγινόντες⁵ δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον⁶ αὐτὸν εἰς

Καيسάρειαν,⁷ καὶ ἐξαπέστειλαν⁸ αὐτὸν εἰς Ταρσόν.⁹ Αἱ 31

μὲν οὖν ἐκκλησίαι καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας¹⁰ καὶ

Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας¹¹ εἶχον εἰρήνην

οἰκοδομοῦμεναι,¹² καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ¹³ τοῦ

κυρίου καὶ τῇ παρακλήσει¹⁴ τοῦ ἁγίου πνεύματος

ἐπληθύνοντο.¹⁵

Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον¹⁶ διὰ πάντων κατελθεῖν 32

καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας¹⁸ Λύδδαν.¹⁹ 33

Εὗρεν δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα Αἰνέαν²⁰ ὀνόματι, ἐξ

ἐτῶν²¹ ὀκτῶ²² κατακείμενον²³ ἐπὶ κρᾶββάτῳ,²⁴ ὃς ἦν

παραλελυμένος.²⁵ Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος, Αἰνέα,²⁰ 34

¹ συζητέω, discuss, dispute. ² Ἑλληνιστής, οὐ, ὁ, Hellenist, Greek. ³ ἐπιχειρέω, endeavor, attempt. ⁴ ἀναιρέω, take up, kill. ⁵ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ⁶ κατέγω, bring down, lead down. ⁷ Καيسάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁸ ἐξαποστέλλω, send forth. ⁹ Ταρσός, οὐ, ἡ, Tarsus. ¹⁰ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ¹¹ Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ¹² οἰκοδομέω, build up, construct. ¹³ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ¹⁴ παρακλήσις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹⁵ ἐπληθύνω, multiply, increase. ¹⁶ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹⁷ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁸ κατοικέω, inhabit, dwell. ¹⁹ Λύδδα, Lydda, Diospolis. ²⁰ Αἰνέας, ου, ὁ, Aeneas. ²¹ ἔτος, ους, τό, year. ²² ὀκτώ, eight, 8. ²³ κατακείμεαι, lie down, lie sick. ²⁴ κρᾶββάτος, ου, ὁ, mattress, pallet. ²⁵ παραλύω, relax, enfeeble.

ἰᾶται¹ σε Ἰησοῦς ὁ χριστός· ἀνάστηθι καὶ στρώσον²
 σεαυτῷ.³ Καὶ εὐθέως ἀνέστη. Καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες 35
 οἱ κατοικοῦντες⁴ Λύδδαν⁵ καὶ τὸν Ἀσσάρωνα,⁶ οἵτινες
 ἐπέστρεψαν⁷ ἐπὶ τὸν κύριον.

Ἐν Ἰόππῃ⁸ δέ τις ἦν μαθήτρια⁹ ὀνόματι Ταβηθά,¹⁰ ἡ 36
 διερμηνευομένη¹¹ λέγεται Δορκάς·¹² αὕτη ἦν πλήρης¹³
 ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν¹⁴ ὧν ἐποίει. Ἐγένετο 37
 δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν¹⁵ αὐτὴν
 ἀποθανεῖν· λούσαντες¹⁶ δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ὑπερώῳ.¹⁷ 38
 Ἐγγὺς¹⁸ δὲ οὔσης Λύδδης⁵ τῇ Ἰόππῃ,⁸ οἱ μαθηταὶ
 ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν
 πρὸς αὐτόν, παρακαλοῦντες μὴ ὀκνήσαι¹⁹ διελθεῖν²⁰
 ἕως αὐτῶν. Ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν²¹ αὐτοῖς· ὃν 39
 παραγενόμενον²² ἀνήγαγον²³ εἰς τὸ ὑπερῶον,¹⁷ καὶ

¹ ἰάομαι, heal. ² στρωννύω, spread, furnish. ³ σεαυτοῦ, yourself, of you. ⁴ κατοικέω, inhabit, dwell. ⁵ Λύδδα, Lydda, Diospolis. ⁶ Ἀσσάρων, οὐ, ὁ, Sharon, Saron. ⁷ ἐπιστρέφω, turn to, return. ⁸ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ⁹ μαθήτρια, ας, ἡ, female disciple, female student. ¹⁰ Ταβηθά, ἡ, Tabitha, antelope. ¹¹ διερμηνεύω, translate, interpret. ¹² Δορκάς, ἁδος, ἡ, Dorcas. ¹³ πλήρης, full. ¹⁴ ἐλεημοσύνη, ης, ἡ, alms, alms-giving. ¹⁵ ἀσθενέω, be weak, sick. ¹⁶ λούω, bathe, wash. ¹⁷ ὑπερῶον, ου, τό, upper story, room upstairs. ¹⁸ ἐγγύς, near. ¹⁹ ὀκνέω, hesitate, delay. ²⁰ διέρχομαι, cross over, pass through. ²¹ συνέρχομαι, come together, come or go with. ²² παραγίνομαι, come, arrive. ²³ ἀνάγω, lead up, restore.

παρέστησαν¹ αὐτῷ πᾶσαι αἱ χήραι² κλαίουσai³ καὶ
 ἐπιδεικνύμεναι⁴ χιτῶνας⁵ καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ'
 αὐτῶν οὕσα ἡ Δορκάς.⁶ Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ 40
 Πέτρος θείς τὰ γόνατα⁷ προσηύξατο: καὶ ἐπιστρέψας⁸
 πρὸς τὸ σῶμα, εἶπεν, Ταβηθά,⁹ ἀνάστηθι. Ἡ δὲ
 ἡνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς: καὶ ἰδοῦσα τὸν
 Πέτρον, ἀνεκάθισεν.¹⁰ Δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα, ἀνέστησεν 41
 αὐτήν: φωνήσας¹¹ δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χήρας,²
 παρέστησεν¹ αὐτὴν ζῶσαν. Γνωστὸν¹² δὲ ἐγένετο καθ' 42
 ὅλης τῆς Ἰόππης,¹³ καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν
 κύριον. Ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς¹⁴ μεῖναι αὐτὸν ἐν 43
 Ἰόππῃ¹³ παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ.¹⁵

Ἄνθρωπος δέ τις ἦν ἐν Καισαρείᾳ¹⁶ ὀνόματι Κορνήλιος,¹⁷ 10
 ἑκατοντάρχης¹⁸ ἐκ σπείρης¹⁹ τῆς καλουμένης
 Ἰταλικῆς,²⁰ εὐσεβὴς²¹ καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν σὺν 2

¹ παρίστημι, be present, stand by. ² χήρα, ας, ἡ, widow. ³ κλαίω, weep, weep for. ⁴ ἐπιδείκνυμι, show, prove. ⁵ χιτῶν, ὠνος, ὁ, tunic, garment. ⁶ Δορκάς, ἄδος, ἡ, Dorcas. ⁷ γόνυ, ατος, τό, knee. ⁸ ἐπιστρέφω, turn to, return. ⁹ Ταβηθά, ἡ, Tabitha, antelope. ¹⁰ ἀνακαθίζω, sit up. ¹¹ φωνέω, call, crow. ¹² γνωστός, known, acquaintance. ¹³ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ¹⁴ ἱκανός, sufficient, able. ¹⁵ βυρσεύς, ἑως, ὁ, tanner. ¹⁶ Καισαρεία, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁷ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ¹⁸ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁹ σπείρα, ης, ἡ, cohort. ²⁰ Ἰταλικός, Italian. ²¹ εὐσεβής, pious, devout.

παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν τε ἐλεημοσύνας¹ πολλὰς
 τῷ λαῷ, καὶ δεόμενος² τοῦ θεοῦ διὰ παντός. Εἶδεν ἐν 3
 ὁράματι³ φανερώς,⁴ ὥσει⁵ ὥραν ἐνάτην⁶ τῆς ἡμέρας,
 ἄγγελον τοῦ θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτόν, καὶ εἰπόντα
 αὐτῷ, Κορνήλιε.⁷ Ὁ δὲ ἀτενίσας⁸ αὐτῷ καὶ ἔμβορος⁹ 4
 γενόμενος εἶπεν, Τί ἐστιν, κύριε; Εἶπεν δὲ αὐτῷ, Αἰ
 προσευχαί¹⁰ σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι¹ σου ἀνέβησαν εἰς
 μνημόσυνον¹¹ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Καὶ νῦν πέμψον εἰς 5
 Ἰόππην¹² ἄνδρας, καὶ μετάπεμψαι¹³ Σίμωνα τὸν
 ἐπικαλούμενον¹⁴ Πέτρον· οὗτος ξενίζεται¹⁵ παρά τινι 6
 Σίμωνι βυρσεῖ,¹⁶ ὃ ἐστιν οἰκία παρὰ θάλασσαν. Ὡς δὲ 7
 ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν τῷ Κορνήλιῳ,⁷ φωνήσας
 δύο τῶν οἰκετῶν¹⁸ αὐτοῦ, καὶ στρατιώτην¹⁹ εὐσεβῆ²⁰
 τῶν προσκαρτερούντων²¹ αὐτῷ, καὶ ἐξηγησάμενος²² 8
 αὐτοῖς ἅπαντα,²³ ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην.¹²

¹ ἐλεημοσύνη, ης, ῆ, alms, alms-giving. ² δεόμεναι, ask, request. ³ ὄραμα, τοσ, τό, vision, spectacle. ⁴ φανερώς, openly, publicly. ⁵ ὥσει, like, about. ⁶ ἑνατος, ninth. ⁷ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ⁸ ἀτενίζω, gaze, stare. ⁹ ἔμβορος, terrified, frightened. ¹⁰ προσευχή, ης, ῆ, prayer, place for prayer. ¹¹ μνημόσυνον, ου, τό, memory, memorial. ¹² Ἰόππη, ης, ῆ, Joppa. ¹³ μεταπέμψω, send for, summon. ¹⁴ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹⁵ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹⁶ βυρσεύς, έως, ὁ, tanner. ¹⁷ φωνέω, call, crow. ¹⁸ οἰκέτης, ου, ὁ, house servant, household servant. ¹⁹ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ²⁰ εὐσεβής, pious, devout. ²¹ προσκαρτερέω, continue in or with, persist. ²² ἐξηγέομαι, explain, describe. ²³ ἅπας, each, every.

Τῇ δὲ ἐπαύριον,¹ ὁδοιπορούντων² ἐκείνων καὶ τῇ πόλει 9
 ἐγγιζόντων,³ ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα⁴
 προσεύξασθαι, περὶ ὥραν ἑκτὴν⁵ ἐγένετο δὲ 10
 πρόσπεινος,⁶ καὶ ἤθελεν γεύσασθαι⁷
 παρασκευαζόντων⁸ δὲ ἐκείνων, ἐπέπεσεν⁹ ἐπ' αὐτὸν
 ἔκστασις,¹⁰ καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον, καὶ 11
 καταβαῖνον ἐπ' αὐτὸν σκευὸς¹¹ τι ὡς ὀθόνην¹²
 μεγάλην, τέσσαρσιν¹³ ἀρχαῖς δεδεμένον,¹⁴ καὶ
 καθιέμενον¹⁵ ἐπὶ τῆς γῆς· ἐν ᾧ ὑπῆρχεν πάντα τὰ 12
 τετράποδα¹⁶ τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία¹⁷ καὶ τὰ ἔρπετα¹⁸ καὶ
 τὰ πετεινά¹⁹ τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ ἐγένετο φωνὴ πρὸς 13
 αὐτόν, Ἀναστάς, Πέτρε, θύσον²⁰ καὶ φάγε. Ὁ δὲ 14
 Πέτρος εἶπεν, Μηδαμῶς,²¹ κύριε· ὅτι οὐδέποτε²²
 ἔφαγον πᾶν κοινὸν²³ ἢ ἀκάθαρτον.²⁴ Καὶ φωνὴ πάλιν 15
 ἐκ δευτέρου²⁵ πρὸς αὐτόν, Ἄ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν,²⁶ σὺ

¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ² ὁδοιπορέω, travel, be on the way. ³ ἐγγίζω, come near, approach. ⁴ δῶμα, τοσ, τό, house, housetop. ⁵ ἕκτος, sixth. ⁶ πρόσπεινος, hungry, very hungry. ⁷ γεύομαι, taste, experience. ⁸ παρασκευάζω, prepare, make ready. ⁹ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹⁰ ἔκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ¹¹ σκευος, ους, τό, vessel, goods (plural). ¹² ὀθόνη, ης, ἡ, linen cloth, sheet. ¹³ τέσσαρες, four, 4. ¹⁴ δέω, bind, tie. ¹⁵ καθίμι, let down, lower. ¹⁶ τετράπους, four-footed animal, four-footed. ¹⁷ θηρίον, ου, τό, wild beast, animal. ¹⁸ ἔρπετον, οῦ, τό, creeping thing, reptile. ¹⁹ πετεινόν, ου, τό, bird. ²⁰ θύω, sacrifice, kill. ²¹ μηδαμῶς, by no means, no. ²² οὐδέποτε, never. ²³ κοινός, common, unclean. ²⁴ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ²⁵ δεῦτερος, second. ²⁶ καθαρίζω, cleanse, make clean.

μὴ κοῖνου.¹ Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς·² καὶ πάλιν 16

ἀνελήφθη³ τὸ σκεῦος⁴ εἰς τὸν οὐρανόν.

Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει⁵ ὁ Πέτρος τί ἂν εἶη τὸ ὄραμα⁶ ὃ 17

εἶδεν, καὶ ἰδοῦ, οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ

Κορνηλίου,⁷ διερωτήσαντες⁸ τὴν οἰκίαν Σίμωνος,

ἐπέστησαν⁹ ἐπὶ τὸν πυλῶνα,¹⁰ καὶ φωνήσαντες¹¹ 18

ἐπυνθάνοντο¹² εἰ Σίμων, ὁ ἐπικαλούμενος¹³ Πέτρος,

ἐνθάδε¹⁴ ξενίζεται.¹⁵ Τοῦ δὲ Πέτρου διενθυμουμένου 19

περὶ τοῦ ὁράματος,⁶ εἶπεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα, Ἴδού,

ἄνδρες ζητοῦσιν σε. Ἀλλὰ ἀναστὰς κατὰβηθι, καὶ 20

πορεύου σὺν αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενος·¹⁶ διότι¹⁷

ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτούς. Καταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς 21

τούς ἄνδρας εἶπεν, Ἴδού, ἐγὼ εἰμι ὃν ζητεῖτε· τίς ἡ

αἰτία¹⁸ δι' ἣν πάρεστε;¹⁹ Οἱ δὲ εἶπον, Κορνήλιος⁷ 22

ἐκατοντάρχης,²⁰ ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν

¹ κοινῶ, make common, defile. ² τρίς, thrice, three times. ³ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁴ σκεῦος, οὗς, τό, vessel, goods (plural). ⁵ διαπορέω, be greatly perplexed or at a loss. ⁶ ὄραμα, τοῦς, τό, vision, spectacle. ⁷ Κορνήλιος, οὗ, ὁ, Cornelius. ⁸ διερωτάω, ask about, learn by inquiry. ⁹ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁰ πυλῶν, ὄνος, ὁ, vestibule, gateway. ¹¹ φωνέω, call, crow. ¹² ἐπυνθάνομαι, inquire, ask. ¹³ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹⁴ ἐνθάδε, within, here. ¹⁵ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹⁶ διακρίνω, discriminate, judge. ¹⁷ διότι, because, on this account. ¹⁸ αἰτία, αἰς, ἡ, cause, reason. ¹⁹ παρίμι, be present, have arrived. ²⁰ ἐκατοντάρχης, centurion.

θεόν, μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν
 Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη¹ ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου
 μεταπέμψασθαι² σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀκοῦσαι
 ῥήματα παρὰ σοῦ. Εἰσκαλεσάμενος³ οὖν αὐτοὺς 23
 ἐξένισεν.⁴

Τῇ δὲ ἐπαύριον⁵ ὁ Πέτρος ἐξῆλθεν σὺν αὐτοῖς, καὶ τινες
 τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ Ἰόππης⁶ συνῆλθον⁷ αὐτῷ. Καὶ 24
 τῇ ἐπαύριον⁵ εἰσῆλθον εἰς τὴν Καισάρειαν.⁸ Ὁ δὲ
 Κορνήλιος⁹ ἦν προσδοκῶν¹⁰ αὐτούς, συγκαλεσάμενος
 τοὺς συγγενεῖς¹² αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναγκαίους¹³ φίλους.¹⁴
 Ὡς δὲ ἐγένετο τοῦ εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον, συναντήσας 25
 αὐτῷ ὁ Κορνήλιος,⁹ πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας,
 προσεκύνησεν. Ὁ δὲ Πέτρος αὐτὸν ἡγειρεν λέγων, 26
 Ἀνάστηθι: καὶ γὰρ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. Καὶ 27
 συνομιλῶν¹⁶ αὐτῷ εἰσῆλθεν, καὶ εὕρισκει

¹ χρηματίζω, instruct, reveal. ² μεταπέμπω, send for, summon. ³ εἰσκαλέομαι, invite in, call in. ⁴ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ⁵ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁶ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ⁷ συνέρχομαι, come together, come or go with. ⁸ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁹ Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ¹⁰ προσδοκάω, wait for, look for. ¹¹ συγκαλέω, call together. ¹² συγγενής, kindred, relative. ¹³ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ¹⁴ φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ¹⁵ συναντάω, meet with, hence to happen. ¹⁶ συνομιλέω, talk, converse with.

συνεληλυθότας¹ πολλούς, ἔφη τε πρὸς αὐτούς, Ὑμεῖς 28

ἐπίστασθε² ὡς ἀθέμιτόν³ ἐστιν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ

κολλᾶσθαι⁴ ἢ προσέρχεσθαι ἀλλοφύλῳ⁵· καὶ ἐμοὶ ὁ

θεὸς ἔδειξεν⁶ μηδένα κοινὸν⁷ ἢ ἀκάθαρτον⁸ λέγειν

ἄνθρωπον· διὸ καὶ ἀναντιρρήτως⁹ ἦλθον 29

μεταπεμφθεῖς.¹⁰ Πυνθάνομαι¹¹ οὖν, τίνι λόγῳ

μετεπέμψασθέ¹⁰ με. Καὶ ὁ Κορνήλιος¹² ἔφη, Ἀπὸ 30

τετάρτης¹³ ἡμέρας μέχρι¹⁴ ταύτης τῆς ὥρας ἤμην

νηστεύων,¹⁵ καὶ τὴν ἐνάτην¹⁶ ὥραν προσευχόμενος ἐν

τῷ οἴκῳ μου· καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ἕστη ἐνώπιόν μου ἐν

ἑσθῇ¹⁷ λαμπρᾷ,¹⁸ καὶ φησιν, Κορνήλιε,¹² εἰσηκούσθη 31

σου ἡ προσευχή,²⁰ καὶ αἱ ἐλεημοσύναι²¹ σου

ἐμνήσθησαν²² ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Πέμψον οὖν εἰς 32

Ἰόππην,²³ καὶ μετακάλεσαι²⁴ Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται²⁵

Πέτρος· οὗτος ξενίζεται²⁶ ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος βυρσεύς²⁷

¹ συνέρχομαι, come together, come or go with. ² ἐπίσταμαι, understand, know. ³ ἀθέμιτος, unlawful, forbidden. ⁴ κολλᾶω, glue, cleave. ⁵ ἀλλοφύλος, alien, foreign. ⁶ δείκνυμι, show, point out. ⁷ κοινός, common, unclean. ⁸ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ⁹ ἀναντιρρήτως, without objection. ¹⁰ μεταπέμπω, send for, summon. ¹¹ πυνθάνομαι, inquire, ask. ¹² Κορνήλιος, ου, ὁ, Cornelius. ¹³ τέταρτος, fourth. ¹⁴ μέχρι, until, as far as (gen). ¹⁵ νηστεύω, fast. ¹⁶ ἕνατος, ninth. ¹⁷ ἐσθῆς, ἡτος, ἡ, clothing. ¹⁸ λαμπρός, bright, shining. ¹⁹ εἰσακούω, listen, hear. ²⁰ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ²¹ ἐλεημοσύνη, ἡς, ἡ, alms, alms-giving. ²² μνησκόμαι, remember, recall. ²³ Ἰόππη, ἡς, ἡ, Joppa. ²⁴ μετακάλέω, send for. ²⁵ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ²⁶ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ²⁷ βυρσεύς, ἕως, ὁ, tanner.

παρὰ θάλασσαν: ὃς παραγενόμενος¹ λαλήσει σοι. 33

Ἐξαυτῆς² οὖν ἔπεμψα πρὸς σε: σύ τε καλῶς³ ἐποίησας
 παραγενόμενος.¹ Νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ
 θεοῦ πάρεσμεν⁴ ἀκοῦσαι πάντα τὰ προστεταγμένα⁵
 σοι ὑπὸ τοῦ θεοῦ. Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα εἶπεν, 34

Ἐπ’ ἀληθείας καταλαμβάνομαι⁶ ὅτι οὐκ ἔστιν
 προσωπολήπτης⁷ ὁ θεός: ἀλλ’ ἐν παντὶ ἔθνει ὁ 35
 φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος⁸ δικαιοσύνην,
 δεκτός⁹ αὐτῷ ἔστιν. Τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλεν τοῖς 36
 υἱοῖς Ἰσραὴλ, εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ
 χριστοῦ – οὗτός ἐστιν πάντων κύριος – ὑμεῖς οἴδατε, 37
 τὸ γενόμενον ῥῆμα καθ’ ὅλης τῆς Ἰουδαίας,¹⁰
 ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, μετὰ τὸ βάπτισμα¹¹ ὃ
 ἐκήρυξεν Ἰωάννης: Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ,¹² ὡς 38
 ἔχρισεν¹³ αὐτὸν ὁ θεὸς πνεύματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς

¹ παραγίνομαι, come, arrive. ² ἔξαυτῆς, at once, forthwith. ³ καλῶς, rightly, well. ⁴ πάραμι, be present, have arrived.

⁵ προστάσσω, command, order. ⁶ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ⁷ προσωπολήπτης, ου, ὁ,

one who shows partiality. ⁸ ἐργάζομαι, work, word. ⁹ δεκτός, acceptable, welcome. ¹⁰ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ¹¹

βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ¹² Ναζαρέτ, ἡ, Nazareth. ¹³ χρίω, anoint.

διήλθεν¹ εὐεργετῶν² καὶ ἰώμενος³ πάντας τοὺς
καταδυναστευομένους⁴ ὑπὸ τοῦ διαβόλου,⁵ ὅτι ὁ θεὸς
ἦν μετ' αὐτοῦ. Καὶ ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες⁶ πάντων ὧν 39
ἐποίησεν ἔν τε τῇ χώρᾳ⁷ τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐν
Ἱερουσαλὴμ: ὃν καὶ ἀνείλον⁸ κρεμάσαντες⁹ ἐπὶ ξύλου.
Τοῦτον ὁ θεὸς ἤγειρεν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἔδωκεν 40
αὐτὸν ἐμφανῆ¹¹ γενέσθαι, οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ 41
μάρτυσιν⁶ τοῖς προκεχειροτονημένοις¹² ὑπὸ τοῦ θεοῦ,
ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν¹³ καὶ συνεπίομεν¹⁴ αὐτῷ
μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Καὶ 42
παρήγγειλεν¹⁵ ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ, καὶ
διαμαρτύρασθαι¹⁶ ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ ὠρισμένος¹⁷ ὑπὸ
τοῦ θεοῦ κριτῆς¹⁸ ζώντων καὶ νεκρῶν. Τούτῳ πάντες 43
οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν, ἄφεσιν¹⁹ ἁμαρτιῶν λαβεῖν
διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς

¹ διέρχομαι, cross over, pass through. ² εὐεργετέω, do good to, do good deeds. ³ ἰάομαι, heal. ⁴ καταδυναστεύω, oppress, overpower. ⁵ διάβολος, ου, ὁ, slanderer, accuser. ⁶ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ⁷ χώρα, ας, ἡ, land, region. ⁸ ἀναιρέω, take up, kill. ⁹ κρεμάννυμι, hang, hang up. ¹⁰ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ¹¹ ἐμφανής, visible, manifest. ¹² προχειροτονέω, choose beforehand. ¹³ συνεσθίω, eat with. ¹⁴ συμπίνω, drink with, drink together with. ¹⁵ παραγγέλλω, order, command. ¹⁶ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹⁷ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ¹⁸ κριτής, ου, ὁ, judge. ¹⁹ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness.

αὐτόν.

Ἦτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐπέπεσεν 44

τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν

λόγον. Καὶ ἐξέστησαν² οἱ ἐκ περιτομῆς³ πιστοί, ὅσοι 45

συνῆλθον⁴ τῷ Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεά⁵

τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκκέχεται.⁶ Ἦκουον γὰρ αὐτῶν 46

λαλούντων γλώσσαις, καὶ μεγαλυνόντων⁷ τὸν θεόν.

Τότε ἀπεκρίθη ὁ Πέτρος, Μήτι⁸ τὸ ὕδωρ καλύσαι⁹ 47

δύναται τις, τοῦ μὴ βαπτισθῆναι τούτους, οἵτινες τὸ

πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλαβον καθὼς καὶ ἡμεῖς; 48

Προσέταξέν¹⁰ τε αὐτοὺς βαπτισθῆναι ἐν τῷ ὀνόματι

τοῦ κυρίου. Τότε ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι¹¹ ἡμέρας

τινάς.

¹ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ² ἐξίστημι, amaze, be amazed. ³ περιτομή, ἥς, ἡ, circumcision. ⁴ συνέρχομαι, come together, come or go with. ⁵ δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ⁶ ἐκχέω, pour out, shed. ⁷ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ⁸ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ⁹ καλύω, forbid, hinder. ¹⁰ προστάσσω, command, order. ¹¹ ἐπιμένω, continue, remain.

Ἦκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ **11**

τὴν Ἰουδαίαν¹ ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ

θεοῦ. Καὶ ὅτε ἀνέβη Πέτρος εἰς Ἱεροσόλυμα, **2**

διεκρίνοντο² πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς,³ λέγοντες **3**

ὅτι Πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν⁴ ἔχοντας εἰσῆλθες, καὶ

συνέφαγες⁵ αὐτοῖς. Ἀρξάμενος δὲ ὁ Πέτρος ἐξετίθετο⁶ **4**

αὐτοῖς καθεξῆς⁷ λέγων, Ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόππῃ⁸ **5**

προσευχόμενος, καὶ εἶδον ἐν ἐκστάσει⁹ ὄραμα,¹⁰

καταβαῖνον σκευὸς¹¹ τι, ὡς ὀθόνην¹² μεγάλην

τέσσαρσιν¹³ ἀρχαῖς καθιεμένην¹⁴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ

ἦλθεν ἄχρι¹⁵ ἐμοῦ· εἰς ἣν ἀτενίσας¹⁶ κατενόουν,¹⁷ καὶ **6**

εἶδον τὰ τετράποδα¹⁸ τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία¹⁹ καὶ τὰ

ἑρπετὰ²⁰ καὶ τὰ πετεινὰ²¹ τοῦ οὐρανοῦ. Ἦκουσα δὲ **7**

φωνῆς λεγούσης μοι, Ἀναστάς, Πέτρε, θύσον²² καὶ

φάγε. Εἶπον δέ, Μηδαμῶς,²³ κύριε· ὅτι πᾶν κοινὸν²⁴ ἢ **8**

¹ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ² διακρίνω, discriminate, judge. ³ περιτομή, ἡς, ἡ, circumcision. ⁴ ἀκροβυστία, ας, ἡ, uncircumcision, foreskin. ⁵ συνεσθίω, eat with. ⁶ ἐκτίθημι, declare, explain. ⁷ καθεξῆς, successively, in order. ⁸ Ἰόππη, ἡς, ἡ, Joppa. ⁹ ἐκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ¹⁰ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ¹¹ σκευος, ους, τό, vessel, goods (plural). ¹² ὀθόνη, ἡς, ἡ, linen cloth, sheet. ¹³ τέσσαρες, four, 4. ¹⁴ καθίημι, let down, lower. ¹⁵ ἄχρι, as far as, up to (gen). ¹⁶ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹⁷ κατανόεω, observe, understand. ¹⁸ τετράπους, four-footed animal, four-footed. ¹⁹ θηρίον, ου, τό, wild beast, animal. ²⁰ ἑρπετόν, οὔ, τό, creeping thing, reptile. ²¹ πετεινόν, ου, τό, bird. ²² θύω, sacrifice, kill. ²³ μηδαμῶς, by no means, no. ²⁴ κοινός, common, unclean.

ἀκάθαρτον¹ οὐδέποτε² εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου. 9
 Ἀπεκρίθη δέ μοι φωνὴ ἐκ δευτέρου³ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,
 Ἄ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν,⁴ σὺ μὴ κοίνου.⁵ Τοῦτο δὲ 10
 ἐγένετο ἐπὶ τρίς,⁶ καὶ πάλιν ἀνεσπάσθη⁷ ἅπαντα⁸ εἰς
 τὸν οὐρανόν. Καὶ ἰδοὺ, ἐξαυτῆς⁹ τρεῖς ἄνδρες 11
 ἐπέστησαν¹⁰ ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ᾗ ἡμην, ἀπεσταλμένοι
 ἀπὸ Καισαρείας¹¹ πρὸς με. Εἶπεν δέ μοι τὸ πνεῦμα 12
 συνελθεῖν¹² αὐτοῖς, μηδὲν διακρινόμενον.¹³ Ἦλθον δὲ
 σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἕξ¹⁴ ἄδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσῆλθομεν εἰς
 τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός· ἀπήγγειλέν¹⁵ τε ἡμῖν πῶς εἶδεν 13
 τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα, καὶ εἰπόντα
 αὐτῷ, Ἀπόστειλον εἰς Ἰόππην¹⁶ ἄνδρας, καὶ
 μετὰπεμψαι¹⁷ Σίμωνα, τὸν ἐπικαλούμενον¹⁸ Πέτρον, 14
 ὃς λαλήσει ῥήματα πρὸς σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς
 ὁ οἶκός σου. Ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν, ἐπέπεσεν¹⁹ 15
 τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ὥσπερ²⁰ καὶ ἐφ' ἡμᾶς

¹ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ² οὐδέποτε, never. ³ δεύτερος, second. ⁴ καθαρίζω, cleanse, make clean. ⁵ κοινώω, make common, defile. ⁶ τρίς, thrice, three times. ⁷ ἀνασπάω, draw up, pull up. ⁸ ἅπας, each, every. ⁹ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ¹⁰ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹¹ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹² συνέρχομαι, come together, come or go with. ¹³ διακρίνω, discriminate, judge. ¹⁴ ἕξ, six, 6. ¹⁵ ἀπαγγέλλω, announce, report. ¹⁶ Ἰόππη, ης, ἡ, Joppa. ¹⁷ μετὰπέμπω, send for, summon. ¹⁸ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹⁹ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ²⁰ ὥσπερ, just as, even as.

ἐν ἀρχῇ. Ἐμνήσθην¹ δὲ τοῦ ῥήματος κυρίου, ὡς 16

ἔλεγεν, Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ

βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ. Εἰ οὖν τὴν ἴσην² 17

δωρεὰν³ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν,

πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν χριστόν, ἐγὼ δὲ

τίς ἤμην δυνατὸς⁴ κωλύσαι⁵ τὸν θεόν; Ἀκούσαντες δὲ 18

ταῦτα ἡσύχασαν,⁶ καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν, λέγοντες,

Ἄρα⁷ γε⁸ καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ θεὸς τὴν μετάνοιαν⁹

ἔδωκεν εἰς ζωὴν.

Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες¹⁰ ἀπὸ τῆς θλίψεως¹¹ τῆς 19

γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ¹² διῆλθον¹³ ἕως Φοινίκης¹⁴ καὶ

Κύπρου¹⁵ καὶ Ἀντιοχείας,¹⁶ μηδενὶ λαλοῦντες τὸν

λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίοις. Ἦσαν δὲ τινες ἐξ αὐτῶν 20

ἄνδρες Κύπριοι¹⁷ καὶ Κυρηναῖοι,¹⁸ οἵτινες εἰσελθόντες

εἰς Ἀντιόχειαν,¹⁶ ἐλάλουν πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς,¹⁹

¹ μνησθῆναι, remember, recall. ² ἴσος, equal, identical. ³ δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ⁴ δυνατός, powerful, possible.

⁵ κωλύω, forbid, hinder. ⁶ ἡσυχάζω, be still, be silent. ⁷ ἄρα, so, then. ⁸ γέ, indeed, at least. ⁹ μετάνοια, ἄς, ἡ, repentance, change of mind. ¹⁰ διασπαίρω, scatter, scatter like seed. ¹¹ θλίψις, εὼς, ἡ, tribulation, persecution. ¹² στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ¹³ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹⁴ Φοινίκη, ἡς, ἡ, Phoenicia. ¹⁵ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ¹⁶ Ἀντιόχεια, ἄς, ἡ, Antioch. ¹⁷ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ¹⁸ Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ¹⁹ Ἑλληνιστής, ος, ὁ, Hellenist, Greek.

εὐαγγελιζόμενοι τὸν κύριον Ἰησοῦν. Καὶ ἦν χεὶρ 21
 κυρίου μετ' αὐτῶν: πολὺς τε ἀριθμὸς¹ πιστεύσας
 ἐπέστρεψεν² ἐπὶ τὸν κύριον. Ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς 22
 τὰ ὧτα³ τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις περὶ
 αὐτῶν: καὶ ἐξαπέστειλαν⁴ Βαρνάβαν⁵ διελθεῖν⁶ ἕως
 Ἀντιοχείας:⁷ ὃς παραγενόμενος⁸ καὶ ἰδὼν τὴν χάριν 23
 τοῦ θεοῦ ἐχάρη, καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει⁹
 τῆς καρδίας προσμένειν¹⁰ τῷ κυρίῳ: ὅτι ἦν ἀνὴρ 24
 ἀγαθὸς καὶ πλήρης¹¹ πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως:
 καὶ προσετέθη¹² ὄχλος ἱκανὸς¹³ τῷ κυρίῳ. Ἐξῆλθεν δὲ 25
 εἰς Ταρσὸν¹⁴ ὁ Βαρνάβας⁵ ἀναζητῆσαι¹⁵ Σαῦλον,¹⁶ καὶ 26
 εὐρὼν ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἀντιόχειαν.⁷ Ἐγένετο δὲ
 αὐτοὺς ἐνιαυτὸν¹⁷ ὅλον συναχθῆναι τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ
 διδάξαι ὄχλον ἱκανόν,¹³ χρηματίσαι¹⁸ τε πρῶτον ἐν
 Ἀντιοχείᾳ⁷ τοὺς μαθητὰς Χριστιανούς.¹⁹

¹ ἀριθμός, οὐ, ὁ, number, total. ² ἐπιστρέφω, turn to, return. ³ οὖς, οὐς, τό, ear. ⁴ ἐξαποστέλλω, send forth. ⁵ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁶ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁷ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁸ παραγίνομαι, come, arrive. ⁹ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ¹⁰ προσμένω, wait longer, remain. ¹¹ πλήρης, full. ¹² προστίθωμι, add, add to. ¹³ ἱκανός, sufficient, able. ¹⁴ Ταρσός, οὐ, ἡ, Tarsus. ¹⁵ ἀναζητέω, look, search. ¹⁶ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹⁷ ἐνιαυτός, οὐ, ὁ, year. ¹⁸ χρηματίζω, instruct, reveal. ¹⁹ Χριστιανός, οὐ, ὁ, Christian.

Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατῆλθον¹ ἀπὸ 27

Ἱεροσολύμων προφήται εἰς Ἀντιόχειαν.² Ἀναστὰς δὲ 28

εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἀγαβος,³ ἐσήμανεν⁴ διὰ τοῦ

πνεύματος λιμὸν⁵ μέγαν μέλλειν ἔσεσθαι ἐφ' ὅλην

τὴν οἰκουμένην·⁶ ὅστις καὶ ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου⁷

Καίσαρος.⁸ Τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς εὐπορεῖτο⁹ τῖς, 29

ᾧρισαν¹⁰ ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν¹¹ πέμψαι τοῖς

κατοικοῦσιν¹² ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ¹³ ἀδελφοῖς· ὁ καὶ 30

ἐποίησαν, ἀποστείλαντες πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους διὰ

χειρὸς Βαρνάβα¹⁴ καὶ Σαύλου.¹⁵

Κατ' ἐκείνουν δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν¹⁶ Ἡρώδης¹⁷ ὁ 12

βασιλεὺς τὰς χεῖρας κακῶσαι¹⁸ τινὰς τῶν ἀπὸ τῆς

ἐκκλησίας. Ἀνείλεν¹⁹ δὲ Ἰάκωβον²⁰ τὸν ἀδελφὸν 2

Ἰωάννου μαχαίρα.²¹ Καὶ ἰδὼν ὅτι ἀρεστόν²² ἐστὶν τοῖς 3

Ἰουδαίοις, προσέθετο²³ συλλαβεῖν²⁴ καὶ Πέτρον –

¹ κατέρχομαι, come down, go down. ² Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ³ Ἀγαβος, ου, ὁ, Agabus. ⁴ σημαίνω, indicate, signify. ⁵ λιμός, οῦ, ὁ, hunger, famine. ⁶ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ⁷ Κλαύδιος, ου, ὁ, Claudius. ⁸ Καῖσαρ, ος, ὁ, Caesar. ⁹ εὐπορέω, have means, am prosperous. ¹⁰ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ¹¹ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹² κατοικέω, inhabit, dwell. ¹³ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ¹⁴ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁵ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹⁶ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹⁷ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ¹⁸ κακῶς, mistreat, harm. ¹⁹ ἀναιρέω, take up, kill. ²⁰ Ἰάκωβος, James, Jacob. ²¹ μάχαира, ης, ἡ, sword. ²² ἀρεστός, pleasing, desirable. ²³ προστίθωμι, add, add to. ²⁴ συλλαμβάνω, take, conceive.

ἦσαν δὲ αἱ ἡμέραι τῶν ἀζύμων¹ – ὃν καὶ πιάσας² ἔθετο ⁴
 εἰς φυλακὴν,³ παραδοὺς τέσσαρσιν⁴ τετραδίοις⁵
 στρατιωτῶν⁶ φυλάσσειν⁷ αὐτόν, βουλόμενος⁸ μετὰ τὸ
 Πάσχα⁹ ἀναγαγεῖν¹⁰ αὐτὸν τῷ λαῷ. Ὁ μὲν οὖν ⁵
 Πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ·³ προσευχὴ¹¹ δὲ ἦν
 ἐκτενής¹² γινομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν θεὸν
 ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὅτε δὲ ἔμελλεν αὐτὸν προάγειν¹³ ὁ ⁶
 Ἡρώδης,¹⁴ τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος¹⁵
 μεταξὺ¹⁶ δύο στρατιωτῶν,⁶ δεδεμένος¹⁷ ἀλύσειν¹⁸
 δυσίν· φύλακές¹⁹ τε πρὸ²⁰ τῆς θύρας²¹ ἐτήρουν τὴν
 φυλακὴν.³ Καὶ ἰδοὺ, ἄγγελος κυρίου ἐπέστη,²² καὶ ⁷
 φῶς ἔλαμψεν²³ ἐν τῷ οἰκήματι·²⁴ πατάξας²⁵ δὲ τὴν
 πλευρὰν²⁶ τοῦ Πέτρου, ἤγειρεν αὐτὸν λέγων, Ἀνάστα
 ἐν τάχει.²⁷ Καὶ ἐξέπεσον²⁸ αὐτοῦ αἱ ἀλύσεις¹⁸ ἐκ τῶν

¹ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ² πιάζω, take, lay hold of. ³ φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ⁴ τέσσαρες, four, 4. ⁵ τετράδιον, ου, τό, squad of four soldiers. ⁶ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ⁷ φυλάσσω, guard, keep. ⁸ βούλομαι, wish, will. ⁹ πάσχα, τό, passover, passover feast. ¹⁰ ἀνάγω, lead up, restore. ¹¹ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ¹² ἐκτενής, zealous, earnest. ¹³ προάγω, lead forth, go before. ¹⁴ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ¹⁵ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ¹⁶ μεταξὺ, between, after. ¹⁷ δέω, bind, tie. ¹⁸ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ¹⁹ φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ²⁰ πρὸ, before (gen), before. ²¹ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ²² ἐφίστημι, stand over, come upon. ²³ λάμπω, shine. ²⁴ οἶκημα, τος, τό, room, dwelling. ²⁵ πατάσσω, strike, smite. ²⁶ πλευρά, ᾤς, ἡ, side, side of the body. ²⁷ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ²⁸ ἐκπίπτω, fall away, fall out.

χειρῶν. Εἶπέν τε ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν, Περίζωσαι¹ 8
καὶ ὑπόδησαι² τὰ σανδάλιά³ σου. Ἐποίησεν δὲ οὕτως.
Καὶ λέγει αὐτῷ, Περιβαλοῦ⁴ τὸ ἱμάτιόν σου, καὶ
ἀκολούθει μοι. Καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει αὐτῷ· καὶ οὐκ 9
ᾔδει ὅτι ἀληθές⁵ ἐστὶν τὸ γινόμενον διὰ τοῦ ἀγγέλου,
ἐδόκει δὲ ὄραμα⁶ βλέπειν. Διελθόντες⁷ δὲ πρώτην 10
φυλακὴν⁸ καὶ δευτέραν,⁹ ἦλθον ἐπὶ τὴν πύλιν¹⁰ τὴν
σιδηρᾶν,¹¹ τὴν φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν, ἥτις αὐτομάτη
ἠνοίχθη αὐτοῖς· καὶ ἐξελθόντες προῆλθον¹³ ῥύμην¹⁴
μίαν, καὶ εὐθέως ἀπέστη¹⁵ ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ὁ 11
Πέτρος, γενόμενος ἐν ἑαυτῷ, εἶπεν, Νῦν οἶδα ἀληθῶς
ὅτι ἐξαπέστειλεν¹⁷ κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ
ἐξείλετό¹⁸ με ἐκ χειρὸς Ἡρώδου¹⁹ καὶ πάσης τῆς
προσδοκίας²⁰ τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. Συνιδῶν²¹ τε 12
ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ

¹ περιζώννυμι, gird, gird round. ² ὑποδέω, put on my feet. ³ σανδάλιον, ου, τό, sandal. ⁴ περιβάλλω, put around, clothe. ⁵ ἀληθής, true, unconcealed. ⁶ ὄραμα, τοσ, τό, vision, spectacle. ⁷ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁸ φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ⁹ δεύτερος, second. ¹⁰ πύλη, ἡς, ἡ, gate, porch. ¹¹ σιδήρεος, made of iron. ¹² αὐτόματος, by itself, of its own accord. ¹³ προέρχομαι, go in front, precede. ¹⁴ ῥύμη, ἡς, ἡ, narrow street, lane. ¹⁵ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹⁶ ἀληθῶς, truly, really. ¹⁷ ἐξαποστέλλω, send forth. ¹⁸ ἐξαιρέω, take out, deliver. ¹⁹ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ²⁰ προσδοκία, ας, ἡ, expectation, waiting. ²¹ σύννοια, know, be conscious of.

ἐπικαλουμένου¹ Μάρκου,² οὗ³ ἦσαν ἱκανοὶ⁴
 συνθηροισμένοι⁵ καὶ προσευχόμενοι. Κρούσαντος⁶ δὲ 13
 τοῦ Πέτρου τὴν θύραν⁷ τοῦ πυλῶνος,⁸ προσήλθεν
 παιδίσκη⁹ ὑπακοῦσαι,¹⁰ ὀνόματι Ῥόδη.¹¹ Καὶ 14
 ἐπιγνοῦσα¹² τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τῆς χαρᾶς
 οὐκ ἤνοιξεν τὸν πυλῶνα,⁸ εἰσδραμοῦσα¹³ δὲ
 ἀπήγγειλεν¹⁴ ἐστάναι τὸν Πέτρον πρὸ¹⁵ τοῦ πυλῶνος.⁸
 Οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπον, Μαίνη.¹⁶ Ἡ δὲ διῴσχυρίζετο¹⁷ 15
 οὕτως ἔχειν. Οἱ δὲ ἔλεγον, Ὁ ἄγγελος αὐτοῦ ἐστίν. Ὁ 16
 δὲ Πέτρος ἐπέμενεν¹⁸ κρούων.⁶ ἀνοίξαντες δὲ εἶδον
 αὐτόν, καὶ ἐξέστησαν.¹⁹ Κατασείσας²⁰ δὲ αὐτοῖς τῇ 17
 χειρὶ σιγᾶν,²¹ διηγῆσατο²² αὐτοῖς πῶς ὁ κύριος αὐτὸν
 ἐξήγαγεν²³ ἐκ τῆς φυλακῆς.²⁴ Εἶπεν δέ, Ἀπαγγείλατε¹⁴
 Ἰακώβῳ²⁵ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. Καὶ ἐξελθὼν
 ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον. Γενομένης δὲ ἡμέρας, ἦν 18

¹ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ² Μάρκος, ου, ό, Mark. ³ οὗ, where, when. ⁴ ἱκανός, sufficient, able. ⁵ συναθροίζω, gather, bring together. ⁶ κρούω, knock, strike. ⁷ θύρα, ας, ή, door, gate. ⁸ πυλῶν, ὠνος, ό, vestibule, gateway. ⁹ παιδίσκη, ης, ή, maid, female servant. ¹⁰ ὑπακούω, obey, listen. ¹¹ Ῥόδη, ης, ή, Rhoda. ¹² ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹³ εἰστρέχω, run in. ¹⁴ ἀπαγγέλλω, announce, report. ¹⁵ πρὸ, before (gen), before. ¹⁶ μαίνομαι, rage, be furious. ¹⁷ διῴσχυρίζομαι, insist, maintain firmly. ¹⁸ ἐπιμένω, continue, remain. ¹⁹ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ²⁰ κατασείω, shake, motion. ²¹ σιγάω, be silent, become silent. ²² διηγέομαι, relate fully, relate in full. ²³ ἐξάγω, lead out. ²⁴ φυλακή, ης, ή, guard, prison. ²⁵ Ἰάκωβος, James, Jacob.

τάραχος¹ οὐκ ὀλίγος² ἐν τοῖς στρατιώταις,³ τί ἄρα⁴ ὁ
 Πέτρος ἐγένετο. Ἡρώδης⁵ δὲ ἐπιζητήσας⁶ αὐτὸν καὶ 19
 μὴ εὐρῶν, ἀνακρίνας⁷ τοὺς φύλακας,⁸ ἐκέλευσεν⁹
 ἀπαχθῆναι.¹⁰ Καὶ κατελθὼν¹¹ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας¹² εἰς
 τὴν Καισάρειαν¹³ διέτριβεν.¹⁴

Ἦν δὲ ὁ Ἡρώδης⁵ θυμομαχῶν¹⁵ Τυρίοις¹⁶ καὶ Σιδωνίοις: 20
 ὁμοθυμαδὸν¹⁸ δὲ παρήσαν¹⁹ πρὸς αὐτόν, καὶ
 πείσαντες Βλάστον²⁰ τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτώνος²¹ τοῦ
 βασιλέως, ἡτοῦντο εἰρήνην, διὰ τὸ τρέφεσθαι²² αὐτῶν
 τὴν χώραν²³ ἀπὸ τῆς βασιλικῆς.²⁴ Τακτῇ²⁵ δὲ ἡμέρᾳ ὁ 21
 Ἡρώδης⁵ ἐνδυσάμενος²⁶ ἐσθῆτα²⁷ βασιλικήν,²⁴ καὶ
 καθίσας²⁸ ἐπὶ τοῦ βήματος,²⁹ ἐδημηγόρει³⁰ πρὸς
 αὐτούς. Ὁ δὲ ὄχλος³¹ ἐπεφωνεῖ,³² Φωνὴ θεοῦ καὶ οὐκ 22

¹ τάραχος, ου, ὁ, disturbance, commotion. ² ὀλίγος, little, few. ³ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ⁴ ἄρα, so? (introduces a question). ⁵ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ⁶ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ⁷ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ⁸ φύλαξ, ακος, ὁ, guard, sentinel. ⁹ κελεύω, order, command. ¹⁰ ἀπάγω, lead away, lead. ¹¹ κατέρχομαι, come down, go down. ¹² Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ¹³ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁴ διατρίβω, continue, tarry. ¹⁵ θυμομαχέω, be very angry. ¹⁶ Τύριος, ου, ὁ, Tyrian, inhabitant of Tyre. ¹⁷ Σιδώνιος, Sidonian. ¹⁸ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁹ παρίεμι, be present, have arrived. ²⁰ Βλάστος, ου, ὁ, Blastus. ²¹ κοιτών, ὄνος, ὁ, bedroom, bedchamber. ²² τρέφω, make to grow, nourish. ²³ χώρα, ας, ἡ, land, region. ²⁴ βασιλικός, royal, connected with a king. ²⁵ τακτός, fixed, appointed. ²⁶ ἐνδύω, put on, clothe. ²⁷ ἐσθής, ἦτος, ἡ, clothing. ²⁸ καθίζω, seat, sit. ²⁹ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ³⁰ δημηγορέω, make a public speech. ³¹ ὄχλος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ³² ἐπιφωνέω, cry out, shout.

ἀνθρώπου. Παραχρήμα¹ δὲ ἐπάταξεν² αὐτὸν ἄγγελος 23

κυρίου, ἀνθ³ ὧν οὐκ ἔδωκεν δόξαν τῷ θεῷ· καὶ

γενόμενος σκωληκόβρωτος,⁴ ἐξέψυξεν.⁵

Ὁ δὲ λόγος τοῦ θεοῦ ἡϋξάνεν⁶ καὶ ἐπληθύνετο.⁷ 24

Βαρνάβας⁸ δὲ καὶ Σαῦλος⁹ ὑπέστρεψαν¹⁰ εἰς 25

Ἱερουσαλήμ, πληρώσαντες τὴν διακονίαν,¹¹

συμπααραλαβόντες¹² καὶ Ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα¹³

Μάρκον.¹⁴

Ἦσαν δὲ τινες ἐν Ἀντιοχείᾳ¹⁵ κατὰ τὴν οὔσαν 13

ἐκκλησίαν προφῆται καὶ διδάσκαλοι, ὃ τε Βαρνάβας⁸

καὶ Συμεών¹⁶ ὁ καλούμενος Νίγερ,¹⁷ καὶ Λούκιος¹⁸ ὁ

Κυρηναῖος,¹⁹ Μαναήν²⁰ τε Ἡρώδου²¹ τοῦ τετράρχου²²

σύντροφος,²³ καὶ Σαῦλος.⁹ Λειτουργούντων²⁴ δὲ 2

¹ παραχρήμα, immediately, instantly. ² πατάσσω, strike, smite. ³ ἀντί, instead of, in place of. ⁴ σκωληκόβρωτος, eaten by worms. ⁵ ἐκψύχω, expire, breathe one's last. ⁶ αὐξάνω, cause to grow, increase. ⁷ πληθύνω, multiply, increase. ⁸ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁹ Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ¹⁰ ὑποστρέφω, return, turn back. ¹¹ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹² συμπααραλαμβάνω, take along with. ¹³ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹⁴ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ¹⁵ Αντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹⁶ Συμεών, ὁ, Simeon, Simeon. ¹⁷ Νίγερ, ὁ, Niger. ¹⁸ Λούκιος, ου, ὁ, Lucius. ¹⁹ Κυρηναῖος, ου, ὁ, Cyrenian, belonging to Cyrene. ²⁰ Μαναήν, ὁ, Manaen. ²¹ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod. ²² τετράρχης, ου, ὁ, tetrarch. ²³ σύντροφος, ου, ὁ, one brought up with, foster brother. ²⁴ λειτουργέω, minister, serve.

αὐτῶν τῷ κυρίῳ καὶ νηστεύοντων,¹ εἶπεν τὸ πνεῦμα
τὸ ἅγιον, Ἀφορίσατε² δὴ³ μοι τὸν Βαρνάβαν⁴ καὶ τὸν
Σαῦλον⁵ εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι⁶ αὐτούς. Τότε 3
νηστεύσαντες¹ καὶ προσευζάμενοι καὶ ἐπιθέντες⁷ τὰς
χεῖρας αὐτοῖς, ἀπέλυσαν.

Οὗτοι μὲν οὖν, ἐκπεμφθέντες⁸ ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ 4
ἁγίου, κατήλθον⁹ εἰς τὴν Σελεύκειαν¹⁰ ἐκεῖθεν¹¹ δὲ
ἀπέπλευσαν¹² εἰς τὴν Κύπρον.¹³ Καὶ γενόμενοι ἐν 5
Σαλαμῖνι,¹⁴ κατήγγελλον¹⁵ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς
συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων· εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην
ὑπηρέτην.¹⁶ Διελθόντες¹⁷ δὲ τὴν νῆσον¹⁸ ἄχρι¹⁹ Πάφου, 6
εὗρόν τινα μάγον²¹ ψευδοπροφήτην²² Ἰουδαῖον, ὃ
ὄνομα Βαρῖησοῦς,²³ ὃς ἦν σὺν τῷ ἀνθυπάτῳ²⁴ Σεργίῳ²⁵ 7
Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ.²⁶ Οὗτος προσκαλεσάμενος⁶

¹ νηστεύω, fast. ² ἀφορίζω, separate, set apart. ³ δὴ, also, indeed. ⁴ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁵ Σαῦλος, οὐ, ὁ, Saul. ⁶ προσκαλέω, summon. ⁷ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ⁸ ἐκπέμπω, send out. ⁹ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁰ Σελεύχεια, ας, ἡ, Seleucia. ¹¹ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ¹² ἀποπλέω, sail away. ¹³ Κύπρος, οὐ, ἡ, Cyprus. ¹⁴ Σαλαμίς, ἴνος, ἡ, Salamis. ¹⁵ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁶ ὑπηρέτης, οὐ, ὁ, servant, assistant. ¹⁷ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹⁸ νῆσος, οὐ, ἡ, island. ¹⁹ ἄχρι, as far as, up to (gen). ²⁰ Πάφος, οὐ, ἡ, Paphos. ²¹ μάγος, οὐ, ὁ, magician, sorcerer. ²² ψευδοπροφήτης, οὐ, ὁ, false prophet. ²³ Βαρῖησοῦς, οὐ, ὁ, Bar-Jesus, son of Jesus. ²⁴ ἀνθύπατος, οὐ, ὁ, consul, proconsul. ²⁵ Σέργιος, οὐ, ὁ, Sergius. ²⁶ συνετός, intelligent, clever.

Βαρνάβαν¹ καὶ Σαῦλον² ἐπεζήτησεν³ ἀκοῦσαι τὸν
 λόγον τοῦ θεοῦ. Ἀνθίστατο⁴ δὲ αὐτοῖς Ἑλύμας,⁵ ὁ ⁸
 μάγος⁶ – οὕτως γὰρ μεθερμηνεύεται⁷ τὸ ὄνομα αὐτοῦ
 – ζητῶν διαστρέψαι⁸ τὸν ἀνθύπατον⁹ ἀπὸ τῆς πίστεως.
 Σαῦλος² δέ, ὁ καὶ Παῦλος, πλησθεὶς¹⁰ πνεύματος ⁹
 ἀγίου, καὶ ἀτενίσας¹¹ εἰς αὐτὸν εἶπεν, Ὡ¹² πλήρης¹³ ¹⁰
 παντὸς δόλου¹⁴ καὶ πάσης ῥαδιουργίας,¹⁵ υἱὲ διαβόλου,
 ἐχθρὲ¹⁷ πάσης δικαιοσύνης, οὐ παύσῃ¹⁸ διαστρέφω⁸
 τὰς ὁδοὺς κυρίου τὰς εὐθείας;¹⁹ Καὶ νῦν ἰδοῦ, χεὶρ ¹¹
 κυρίου ἐπὶ σέ, καὶ ἔσῃ τυφλός, μὴ βλέπων τὸν ἥλιον²⁰
 ἄχρι²¹ καιροῦ. Παραχρῆμα²² δὲ ἐπέπεσεν²³ ἐπ’ αὐτὸν
 ἀχλύς²⁴ καὶ σκότος,²⁵ καὶ περιάγων²⁶ ἐζίχτει
 χειραγωγούς.²⁷ Τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος⁹ τὸ γεγονὸς ¹²
 ἐπίστευσεν, ἐκπλησσομένου²⁸ ἐπὶ τῇ διδαχῇ²⁹ τοῦ

¹ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ² Σαῦλος, ου, ὁ, Saul. ³ ἐπιζήτηω, seek for, seek after. ⁴ ἀνθίστημι, resist, oppose. ⁵ Ἑλύμας, α, ὁ, Elymas. ⁶ μάγος, ου, ὁ, magician, sorcerer. ⁷ μεθερμηνεύω, translate, interpret. ⁸ διαστρέφω, distort, pervert. ⁹ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ¹⁰ πλήθω, fill. ¹¹ ἀτενίζω, gaze, stare. ¹² ὦ, Oh! omega. ¹³ πλήρης, full. ¹⁴ δόλος, ου, ὁ, guile, deceit. ¹⁵ ῥαδιουργία, ας, ἡ, deceit, fraud. ¹⁶ διάβολος, ου, ὁ, slanderer, accuser. ¹⁷ ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ¹⁸ παύω, cause to cease. ¹⁹ εὐθύς, immediately, at once. ²⁰ ἥλιος, ου, ὁ, sun, sunlight. ²¹ ἄχρι, as far as, up to (gen). ²² παραχρῆμα, immediately, instantly. ²³ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ²⁴ ἀχλύς, ὅς, ἡ, mist, mistiness. ²⁵ σκότος, ους, τό, darkness. ²⁶ περιάγω, lead around, go about. ²⁷ χειραγωγός, οὔ, ὁ, leader. ²⁸ ἐκπλήσσω, am thunderstruck, astounded. ²⁹ διδαχή, ἡς, ἡ, teaching, instruction.

κυρίου.

Ἀναχθέντες¹ δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου² οἱ περὶ τὸν Παῦλον 13

ἦλθον εἰς Πέργην³ τῆς Παμφυλίας.⁴ Ἰωάννης δὲ
ἀποχωρήσας⁵ ἀπ' αὐτῶν ὑπέστρεψεν⁶ εἰς Ἱεροσόλυμα.

Αὐτοὶ δὲ διελθόντες⁷ ἀπὸ τῆς Πέργης,³ παρεγένοντο⁸ 14

εἰς Ἀντιόχειαν⁹ τῆς Πισιδίας,¹⁰ καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν

συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, ἐκάθισαν.¹¹ 15

Μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν¹² τοῦ νόμου καὶ τῶν

προφητῶν, ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι¹³ πρὸς

αὐτούς, λέγοντες, Ἄνδρες ἀδελφοί, εἰ ἔστιν λόγος ἐν

ὑμῖν παρακλήσεως¹⁴ πρὸς τὸν λαόν, λέγετε. Ἀναστάς 16

δὲ Παῦλος, καὶ κατασείσας¹⁵ τῇ χειρί, εἶπεν,

¹ ἀνάγω, lead up, restore. ² Πάφος, ου, ἡ, Paphos. ³ Πέργη, ης, ἡ, Perga. ⁴ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ⁵ ἀποχωρέω, go away, depart. ⁶ ὑποστρέφω, return, turn back. ⁷ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁸ παραγίνομαι, come, arrive. ⁹ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹⁰ Πισιδία, ας, ἡ, Pisidia. ¹¹ καθίζω, seat, sit. ¹² ἀνάγνωσις, εως, ἡ, reading. ¹³ ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue. ¹⁴ παρακλήσις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹⁵ κατασείω, shake, motion.

Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,¹ καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν,
 ἀκούσατε. Ὁ θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου ἐξελέξατο² τοὺς 17
 πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὑψωσεν³ ἐν τῇ παροικίᾳ⁴
 ἐν γῇ Αἰγύπτῳ,⁵ καὶ μετὰ βραχίονος⁶ ὑψηλοῦ⁷
 ἐξήγαγεν⁸ αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς. Καὶ ὡς τεσσαρακονταετῇ⁹ 18
 χρόνον ἐτροποφόρησεν¹⁰ αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ.¹¹ Καὶ 19
 καθελὼν¹² ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ Χαναάν,¹³
 κατεκληρονόμησεν¹⁴ αὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν. Καὶ μετὰ 20
 ταῦτα, ὡς ἔτεσιν¹⁵ τετρακοσίοις¹⁶ καὶ πεντήκοντα,¹⁷
 ἔδωκεν κριτὰς¹⁸ ἕως Σαμουὴλ τοῦ προφήτου. 21
 Κἀκεῖθεν¹⁹ ᾐτήσαντο βασιλέα, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ
 θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν Κίς,²⁰ ἄνδρα ἐκ φυλῆς²¹ Βενιαμίν,
 ἔτη¹⁵ τεσσαράκοντα.²³ Καὶ μεταστήσας²⁴ αὐτόν, 22
 ἤγειρεν αὐτοῖς τὸν Δαυὶδ εἰς βασιλέα, ᾧ καὶ εἶπεν
 μαρτυρήσας, Εὗρον Δαυὶδ τὸν τοῦ Ἰεσσαί, ἄνδρα

¹ Ἰσραηλῖτης, ου, ὁ, Israelite. ² ἐκλέγομαι, choose, elect. ³ ὑψόω, lift up, exalt. ⁴ παροικία, ας, ἡ, sojourn, stay. ⁵ Αἴγυπτος, ου, ἡ, Egypt. ⁶ βραχίων, ονος, ὁ, arm, strength. ⁷ ὑψηλός, high, lofty. ⁸ ἐξάγω, lead out. ⁹ τεσσαρακονταετής, forty years of age. ¹⁰ τροποφορέω, bear or put up with another's manners. ¹¹ ἐρημος, ου, ἡ, wilderness, desert. ¹² καθαιρέω, take down, pull down. ¹³ Χαναάν, ἡ, Canaan. ¹⁴ κατακληρονομέω, give (over) as rightful possession or inheritance. ¹⁵ ἔτος, ους, τό, year. ¹⁶ τετρακόσιοι, four hundred, 400. ¹⁷ πεντήκοντα, fifty, 50. ¹⁸ κριτής, ου, ὁ, judge. ¹⁹ ἀκεῖθεν, and thence, and from there. ²⁰ Κίς, ὁ, Kish. ²¹ φυλή, ἡς, ἡ, tribe, race. ²² Βενιαμίν, ὁ, Benjamin. ²³ τεσσαράκοντα, forty, 40. ²⁴ μεστήμι, remove, turn away.

κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὅς ποιήσῃ πάντα τὰ θελήματά
μου. Τούτου ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος¹ κατ' 23
ἐπαγγελίαν ἤγαγεν τῷ Ἰσραὴλ σωτηρίαν,² 24
προκηρύξαντος³ Ἰωάννου πρὸ⁴ προσώπου τῆς εἰσόδου
αὐτοῦ βάπτισμα⁶ μετανοίας⁷ τῷ Ἰσραὴλ. Ὡς δὲ 25
ἐπλήρου ὁ Ἰωάννης τὸν δρόμον,⁸ ἔλεγεν, Τίνα με
ὑπονοεῖτε⁹ εἶναι; Οὐκ εἰμὶ ἐγώ. Ἀλλ' ἰδοὺ, ἔρχεται
μετ' ἐμέ, οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος¹⁰ τὸ ὑπόδημα¹¹ τῶν ποδῶν
λύσαι.¹² Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γένους¹³ Ἀβραάμ, καὶ οἱ 26
ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν θεόν, ὑμῖν ὁ λόγος τῆς
σωτηρίας² ταύτης ἀπεστάλη. Οἱ γὰρ κατοικοῦντες¹⁴ 27
ἐν Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντες¹⁵ αὐτῶν, τοῦτον
ἀγνόησαντες,¹⁶ καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς
κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας,¹⁷ κρίναντες
ἐπλήρωσαν. Καὶ μηδεμίαν αἰτίαν¹⁸ θανάτου εὐρόντες, 28

¹ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ² σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ³ προκηρύσσω, proclaim publicly, preach beforehand. ⁴ πρὸ, before (gen), before. ⁵ εἰσόδος, ου, ἡ, entrance, entering. ⁶ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ⁷ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ⁸ δρόμος, ου, ὁ, course, race. ⁹ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ¹⁰ ἄξιος, worthy, deserving. ¹¹ ὑπόδημα, τος, τό, sandal, shoe. ¹² λύω, untie, loose. ¹³ γένος, ους, τό, race, kind. ¹⁴ κατοικέω, inhabit, dwell. ¹⁵ ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ¹⁶ ἀγνοέω, not know, be unaware. ¹⁷ ἀναγινώσκω, read. ¹⁸ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason.

ἤτήσαντο Πιλάτον ἀναιρεθῆναι¹ αὐτόν. Ὡς δὲ 29
 ἐτέλεσαν² πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα,
 καθελόντες³ ἀπὸ τοῦ ξύλου,⁴ ἔθηκαν εἰς μνημεῖον.⁵ Ὁ 30
 δὲ θεὸς ἡγείρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν: ὃς ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας 31
 πλείους τοῖς συναναβᾶσιν⁶ αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας
 εἰς Ἱερουσαλήμ, οἵτινές εἰσιν μάρτυρες⁷ αὐτοῦ πρὸς
 τὸν λαόν. Καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς 32
 τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ
 θεὸς ἐκπεπλήρωκεν⁸ τοῖς τέκνοις αὐτῶν ἡμῖν,
 ἀναστήσας Ἰησοῦν: ὡς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ⁹ τῷ δευτέρῳ 33
 γέγραπται, Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον¹¹ γεγέννηκά
 σε. Ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, μηκέτι¹² 34
 μέλλοντα ὑποστρέφειν¹³ εἰς διαφθοράν,¹⁴ οὕτως
 εἴρηκεν ὅτι Δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια¹⁵ Δαυὶδ τὰ πιστά. Διὸ 35
 καὶ ἐν ἐτέρῳ λέγει, Οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν¹⁵ σου ἰδεῖν
 διαφθοράν: ¹⁴ Δαυὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ¹⁶ ὑπηρετήσας¹⁷ 36

¹ ἀναιρέω, take up, kill. ² τελέω, finish, fulfill. ³ καθαιρέω, take down, pull down. ⁴ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ⁵ μνημεῖον, ου, τό, tomb, monument. ⁶ συναναβαίνω, come or go up with, go up with. ⁷ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ⁸ ἐκπληρόω, fulfill, fill completely. ⁹ ψαλμός, οὔ, ὁ, song of praise, psalm. ¹⁰ δεύτερος, second. ¹¹ σήμερον, today, now. ¹² μηκέτι, no longer. ¹³ ὑποστρέφω, return, turn back. ¹⁴ διαφθορά, ἀς, ἡ, decay, corruption. ¹⁵ ὁσιος, righteous, pious. ¹⁶ γενεά, ἀς, ἡ, generation. ¹⁷ ὑπηρετέω, serve, minister to.

τῇ τοῦ θεοῦ βουλῇ¹ ἐκοιμήθη,² καὶ προσετέθη³ πρὸς
 τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ εἶδεν διαφθοράν·⁴ ὃν δὲ ὁ 37
 θεὸς ἤγειρεν, οὐκ εἶδεν διαφθοράν.⁴ Γνωστὸν⁵ οὖν 38
 ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν
 ἄφεσις⁶ ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται·⁷ καὶ ἀπὸ πάντων 39
 ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως δικαιωθῆναι,
 ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δικαιούται.⁸ Βλέπετε οὖν 40
 μὴ ἐπέλθῃ⁹ ἐφ' ὑμᾶς τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς προφήταις, 41
 Ἵδετε, οἱ καταφρονηταί,¹⁰ καὶ θαυμάσατε,¹¹ καὶ
 ἀφανίσθητε·¹² ὅτι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι¹³ ἐν ταῖς
 ἡμέραις ὑμῶν, ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε, ἐάν τις ἐκδιηγῇται
 ὑμῖν.

Ἐξιόντων¹⁵ δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων, 42
 παρεκάλουν τὰ ἔθνη εἰς τὸ μεταξὺ¹⁶ σάββατον
 λαλῆσθαι αὐτοῖς τὰ ῥήματα. Λυθείσης¹⁷ δὲ τῆς 43

¹ βουλῇ, ἦς, ἡ, counsel, purpose. ² κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ³ προστίθῃμι, add, add to. ⁴ διαφθορά, ἀς, ἡ, decay, corruption. ⁵ γνωστός, known, acquaintance. ⁶ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ⁷ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁸ δικαιοῶ, justify, pronounce righteous. ⁹ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹⁰ καταφρονητής, σὺ, ὁ, despiser, scoffer. ¹¹ θαυμάζω, am amazed, marvel at. ¹² ἀφανίζω, destroy, cause to disappear. ¹³ ἐργάζομαι, work, word. ¹⁴ ἐκδιηγέομαι, tell in detail, describe. ¹⁵ ἐξείμι, go away, leave. ¹⁶ μεταξὺ, between, after. ¹⁷ λύω, untie, loose.

συναγωγῆς, ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ
 τῶν σεβομένων¹ προσηλύτων² τῷ Παύλῳ καὶ τῷ
 Βαρνάβᾳ·³ οἳτινες προσλαλοῦντες,⁴ ἔπειθον αὐτοὺς
 ἐπιμένειν⁵ τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ.

Τῷ τε ἐρχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν⁶ πᾶσα ἡ πόλις 44
 συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Ἰδόντες δὲ οἱ 45
 Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους ἐπλήσθησαν⁷ ζήλου,⁸ καὶ
 ἀντέλεγον⁹ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις,
 ἀντιλέγοντες⁹ καὶ βλασφημοῦντες.¹⁰ 46
 Παρρησιασάμενοι¹¹ δὲ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας³
 εἶπον, Ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον¹² πρῶτον λαληθῆναι τὸν
 λόγον τοῦ θεοῦ. Ἐπειδὴ¹³ δὲ ἀπωθεῖσθε¹⁴ αὐτόν, καὶ
 οὐκ ἄξιους¹⁵ κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ
 στρεφόμεθα¹⁶ εἰς τὰ ἔθνη. Οὕτως γὰρ ἐντέταλται¹⁷ 47
 ἡμῖν ὁ κύριος, Τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν, τοῦ εἶναί σε

¹ σέβομαι, reverence, worship. ² προσήλυτος, ου, ὁ, proselyte, convert. ³ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁴ προσλαλέω, speak to, speak with. ⁵ ἐπιμένω, continue, remain. ⁶ σχεδόν, almost, nearly. ⁷ πλήθω, fill. ⁸ ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ⁹ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ¹⁰ βλασφημέω, revile, blaspheme. ¹¹ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ¹² ἀναγκαῖος, necessary, essential. ¹³ ἐπειδὴ, since, because. ¹⁴ ἀπωθέω, push or thrust away, reject. ¹⁵ ἄξιος, worthy, deserving. ¹⁶ στρέφω, turn, am converted. ¹⁷ ἐντέλλομαι, command, give orders.

εἰς σωτηρίαν¹ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. Ἀκούοντα δὲ τὰ 48

ἔθνη ἔχαιρεν, καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ κυρίου, καὶ

ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι² εἰς ζωὴν αἰώνιον. 49

Διεφέρετο³ δὲ ὁ λόγος τοῦ κυρίου δι' ὅλης τῆς χώρας.⁴ 50

Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρώτρυναν⁵ τὰς σεβομένας⁶ γυναῖκας

καὶ τὰς εὐσχήμονας⁷ καὶ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως,

καὶ ἐπήγειραν⁸ διωγμὸν⁹ ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ τὸν

Βαρνάβαν,¹⁰ καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων¹¹

αὐτῶν. Οἱ δὲ ἐκτιναζάμενοι¹² τὸν κονιορτὸν¹³ τῶν 51

ποδῶν αὐτῶν ἐπ' αὐτούς, ἦλθον εἰς Ἰκόνιον.¹⁴ Οἱ δὲ 52

μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ πνεύματος ἁγίου.

Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ,¹⁴ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς 14

εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ λαλῆσαι οὕτως

ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων¹⁵ πολὺ

πλῆθος.¹⁶ Οἱ δὲ ἀπειθοῦντες¹⁷ Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν⁸ καὶ 2

¹ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ² τάσσω, arrange, appoint. ³ διαφέρω, differ, carry through. ⁴ χώρα, ας, ἡ, land, region. ⁵ παροτρύνω, arouse, incite. ⁶ σέβομαι, reverence, worship. ⁷ εὐσχήμων, honorable. ⁸ ἐπεγείρω, arouse, excite. ⁹ διωγμός, οὐ, ὁ, persecution. ¹⁰ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹¹ ὄριον, ου, τό, boundary, region. ¹² ἐκτινάσσω, shake off or out, shake off. ¹³ κονιορτός, οὐ, ὁ, dust. ¹⁴ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ¹⁵ Ἑλλήν, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ¹⁶ πλῆθος, ους, τό, multitude. ¹⁷ ἀπειθέω, disbelieve, disobey.

ἐκάκωσαν¹ τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν. 3
 Ἰκανὸν² μὲν οὖν χρόνον διέτριψαν³ παρρησιαζόμενοι⁴
 ἐπὶ τῷ κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι τῷ λόγῳ τῆς χάριτος
 αὐτοῦ, διδόντι σημεῖα καὶ τέρατα⁵ γίνεσθαι διὰ τῶν
 χειρῶν αὐτῶν. Ἐσχίσθη⁶ δὲ τὸ πλῆθος⁷ τῆς πόλεως: 4
 καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς
 ἀποστόλοις. Ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ⁸ τῶν ἐθνῶν τε καὶ 5
 Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν⁹ αὐτῶν, ὑβρίσαι¹⁰ καὶ
 λιθοβολῆσαι¹¹ αὐτούς, συνιδόντες¹² κατέφυγον¹³ εἰς 6
 τὰς πόλεις τῆς Λυκαονίας,¹⁴ Λύστραν¹⁵ καὶ Δέρβην,¹⁶
 καὶ τὴν περίχωρον: ¹⁷ καὶ¹⁸ ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι. 7
 Καὶ τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις¹⁵ ἀδύνατος¹⁹ τοῖς ποσὶν 8
 ἐκάθητο, χωλὸς²⁰ ἐκ κοιλίας²¹ μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων,
 ὃς οὐδέποτε²² περιπεπατῇ. Οὗτος ἤκουσεν τοῦ 9

¹ κακῶ, mistreat, harm. ² ἱκανός, sufficient, able. ³ διατρίβω, continue, tarry. ⁴ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ⁵ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ⁶ σχίζω, split, separate. ⁷ πλῆθος, οὗς, τό, multitude. ⁸ ὁρμή, ἥς, ἡ, impulse, inclination. ⁹ ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ¹⁰ ὑβρίζω, mistreat, insult. ¹¹ λιθοβολέω, pelt with stones, stone. ¹² σύννοια, know, be conscious of. ¹³ καταφεύγω, flee, take refuge. ¹⁴ Λυκαονία, ας, ἡ, Lycaonia. ¹⁵ Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ¹⁶ Δέρβη, ἡς, ἡ, Derbe. ¹⁷ περίχωρος, ου, ἡ, neighboring. ¹⁸ καὶ¹⁸, and there. ¹⁹ ἀδύνατος, impossible, unable. ²⁰ χωλός, lame, deprived of a foot. ²¹ κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ²² οὐδέποτε, never.

Παύλου λαλοῦντος: ὃς ἀτενίσας¹ αὐτῷ, καὶ ἰδὼν ὅτι
 πίστιν ἔχει τοῦ σωθῆναι, εἶπεν μεγάλη τῇ φωνῇ, 10
 Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθῶς.² Καὶ ἤλκετο³ καὶ
 περιεπάτει. Οἱ δὲ ὄχλοι, ἰδόντες ὃ ἐποίησεν ὁ Παῦλος, 11
 ἐπῆραν⁴ τὴν φωνὴν αὐτῶν Λυκαονιστί⁵ λέγοντες, Οἱ
 θεοὶ ὁμοιωθέντες⁶ ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς. 12
 Ἐκάλουν τε τὸν μὲν Βαρνάβαν,⁷ Δία:⁸ τὸν δὲ Παῦλον,
 Ἑρμῆν,⁹ ἐπειδὴ¹⁰ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος¹¹ τοῦ λόγου. 13
 Ὁ δὲ ἱερεὺς¹² τοῦ Διὸς⁸ τοῦ ὄντος πρὸ¹³ τῆς πόλεως
 αὐτῶν, ταύρους¹⁴ καὶ στέμματα¹⁵ ἐπὶ τοὺς πυλῶνας¹⁶
 ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελεν θύειν.¹⁷ Ἀκούσαντες 14
 δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας⁷ καὶ Παῦλος,
 διαρρήξαντες¹⁸ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, εἰσεπήδησαν¹⁹ εἰς
 τὸν ὄχλον, κρᾶζοντες καὶ λέγοντες, Ἄνδρες, τί ταῦτα 15
 ποιεῖτε; Καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς²⁰ ἐσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι,

¹ ἀτενίζω, gaze, stare. ² ὀρθῶς, rightly, correctly. ³ ἄλλομαι, leap, spring up. ⁴ ἐπαίρω, lift up, raise. ⁵ Λυκαονιστί, in (the) Lycaonian (language). ⁶ ὁμοιόω, make like, liken. ⁷ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁸ Ζεὺς, ὁ, Zeus, pagan greek God. ⁹ Ἑρμῆς, οὗ, ὁ, Hermes. ¹⁰ ἐπειδὴ, since, because. ¹¹ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹² ἱερεὺς, ἑως, ὁ, priest. ¹³ πρὸ, before (gen), before. ¹⁴ ταῦρος, οὗ, ὁ, bull, ox. ¹⁵ στέμμα, τος, τό, wreath or garland of flowers, garland. ¹⁶ πυλών, ὄνος, ὁ, vestibule, gateway. ¹⁷ θύω, sacrifice, kill. ¹⁸ διαρρήσσω, tear asunder. ¹⁹ εἰσπηδάω, leap in, rush in. ²⁰ ὁμοιοπαθής, with the same nature.

εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν ματαίων¹
 ἐπιστρέφειν² ἐπὶ τὸν θεὸν τὸν ζῶντα, ὃς ἐποίησεν τὸν
 οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ
 ἐν αὐτοῖς· ὃς ἐν ταῖς παρωχημέναις³ γενεαῖς⁴ εἶασεν⁵ 16
 πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. Καίτοιγε 17
 οὐκ ἀμάρτυρον⁷ ἑαυτὸν ἀφῆκεν ἀγαθοποιῶν,⁸
 οὐρανόθεν⁹ ὑμῖν ὑετοὺς¹⁰ διδοὺς καὶ καιροὺς
 καρποφόρους,¹¹ ἐμπιπλῶν¹² τροφῆς¹³ καὶ εὐφροσύνης
 τὰς καρδίας ἡμῶν. Καὶ ταῦτα λέγοντες, μὲλις¹⁵ 18
 κατέπαυσαν¹⁶ τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν¹⁷ αὐτοῖς.

Ἐπῆλθον¹⁸ δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας¹⁹ καὶ Ἰκονίου²⁰ Ἰουδαῖοι, 19
 καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους, καὶ λιθάσαντες²¹ τὸν
 Παῦλον, ἔσυρον²² ἔξω τῆς πόλεως, νομίσαντες²³
 αὐτὸν τεθνάναι.²⁴ Κυκλωσάντων²⁵ δὲ αὐτὸν τῶν 20

¹ μάταιος, vain, useless. ² ἐπιστρέφω, turn to, return. ³ παροίχομαι, be past, gone. ⁴ γενεά, αἰ, ἡ, generation. ⁵ εἶάω, permit, allow. ⁶ καίτοιγε, and yet, although. ⁷ ἀμάρτυρος, without witness, untestified to. ⁸ ἀγαθοποιέω, do good/right, do what is good/right. ⁹ οὐρανόθεν, from heaven. ¹⁰ ὑετός, ου, ὁ, rain. ¹¹ καρποφόρος, fruitful. ¹² ἐμπιπλήμι, fill up, satisfy. ¹³ τροφή, ἡς, ἡ, food, nourishment. ¹⁴ εὐφροσύνη, ἡς, ἡ, gladness, joy. ¹⁵ μέλις, with difficulty, hardly. ¹⁶ καταπαύω, cause to rest to rest, stop. ¹⁷ θύω, sacrifice, kill. ¹⁸ ἐπέρχομαι, come to or upon, approach. ¹⁹ Ἀντιόχεια, αἰ, ἡ, Antioch. ²⁰ Ἰκόνιον, ου, τό, Iconium. ²¹ λιθάζω, throw stones, stone. ²² σύρω, draw, drag. ²³ νομίζω, suppose, think. ²⁴ θνήσκω, die, am dying. ²⁵ κυκλώω, encircle, surround.

μαθητῶν, ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν· καὶ τῇ
ἐπαύριον¹ ἐξῆλθεν σὺν τῷ Βαρνάβᾳ² εἰς Δέρβην.³ 21
Εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ
μαθητεύσαντες⁴ ἱκανούς,⁵ ὑπέστρεψαν⁶ εἰς τὴν
Λύστραν⁷ καὶ Ἰκόνιον⁸ καὶ Ἀντιόχειαν,⁹ 22
ἐπιστηρίζοντες¹⁰ τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν,
παρακαλοῦντες ἐμμένειν¹¹ τῇ πίστει, καὶ ὅτι διὰ
πολλῶν θλίψεων¹² δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ. Χειροτονήσαντες¹³ δὲ αὐτοῖς 23
πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν, προσευξάμενοι μετὰ
νηστειῶν,¹⁴ παρέθεντο¹⁵ αὐτοὺς τῷ κυρίῳ εἰς ὃν
πεπιστεύκεισαν. Καὶ διελθόντες¹⁶ τὴν Πισιδίαν¹⁷ 24
ἦλθον εἰς Παμφυλίαν.¹⁸ Καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ¹⁹ 25
τὸν λόγον, κατέβησαν εἰς Ἀττάλειαν·²⁰ καὶ κεῖθεν²¹ 26
ἀπέπλευσαν²² εἰς Ἀντιόχειαν,⁹ ὅθεν²³ ἦσαν

¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ² Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ³ Δέρβη, ἡς, ἡ, Derbe. ⁴ μαθητεύω, be a disciple, make a disciple. ⁵ ἱκανός, sufficient, able. ⁶ ὑποστρέφω, return, turn back. ⁷ Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ⁸ Ἰκόνιον, οὐ, τό, Iconium. ⁹ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹⁰ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ¹¹ ἐμμένω, persevere, remain (in). ¹² θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ¹³ χειροτονέω, choose, appoint. ¹⁴ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ¹⁵ παρατίθωμι, set before, entrust. ¹⁶ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹⁷ Πισιδία, ας, ἡ, Pisidia. ¹⁸ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ¹⁹ Πέργη, ἡς, ἡ, Perga. ²⁰ Ἀττάλεια, ας, ἡ, Attalia. ²¹ καὶ κεῖθεν, and thence, and from there. ²² ἀποπλέω, sail away. ²³ ὅθεν, from where, from which.

παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ εἰς τὸ ἔργον ὃ
 ἐπλήρωσαν. Παραγενόμενοι¹ δὲ καὶ συναγαγόντες 27
 τὴν ἐκκλησίαν, ἀνήγγειλαν² ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς μετ'
 αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξεν τοῖς ἔθνεσιν θύραν³ πίστεως. 28
 Διέτριβον⁴ δὲ ἐκεῖ χρόνον οὐκ ὀλίγον⁵ σὺν τοῖς
 μαθηταῖς.

Καί τινες κατελθόντες⁶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας,⁷ ἐδίδασκον 15
 τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι Ἐὰν μὴ περιτέμνησθε⁸ τῷ ἔθει⁹
 Μωϋσέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι. Γενομένης οὖν 2
 στάσεως¹⁰ καὶ ζητήσεως¹¹ οὐκ ὀλίγης⁵ τῷ Παύλῳ καὶ
 τῷ Βαρνάβᾳ¹² πρὸς αὐτοὺς, ἔταξαν¹³ ἀναβαίνειν
 Παῦλον καὶ Βαρνάβαν¹² καὶ τινὰς ἄλλους ἐξ αὐτῶν
 πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς
 Ἱερουσαλὴμ περὶ τοῦ ζητήματος¹⁴ τούτου. Οἱ μὲν οὖν, 3
 προπεμφθέντες¹⁵ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, διήρχοντο¹⁶ τὴν

¹ παραγίνομαι, come, arrive. ² ἀναγγέλλω, announce, report. ³ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ⁴ διατρίβω, continue, tarry. ⁵ ὀλίγος, little, few. ⁶ κατέρχομαι, come down, go down. ⁷ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ⁸ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ⁹ ἔθος, ος, τό, custom. ¹⁰ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ¹¹ ζήτησις, εως, ἡ, debate, controversy. ¹² Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹³ τάσσω, arrange, appoint. ¹⁴ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ¹⁵ προπέμπω, send before, send forth. ¹⁶ διέρχομαι, cross over, pass through.

Φοινίκην¹ καὶ Σαμάρειαν,² ἐκδιηγούμενοι³ τὴν
ἐπιστροφὴν⁴ τῶν ἐθνῶν: καὶ ἐποιοῦν χαρὰν μεγάλην
πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς. Παραγενόμενοι⁵ δὲ εἰς ⁴
Ἱερουσαλήμ, ἀπεδέχθησαν⁶ ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ
τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ἀνήγγειλάν⁷
τε ὅσα ὁ θεὸς ἐποίησεν μετ' αὐτῶν. Ἐξάνεστησαν⁸ δέ ⁵
τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἰρέσεως⁹ τῶν Φαρισαίων
πεπιστευκότες, λέγοντες ὅτι Δεῖ περιτέμνειν¹⁰ αὐτούς,
παραγγέλλειν¹¹ τε τηρεῖν τὸν νόμον Μωϋσέως.

Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν ⁶
περὶ τοῦ λόγου τούτου. Πολλῆς δὲ συζητήσεως¹² ⁷
γενομένης, ἀναστὰς Πέτρος εἶπεν πρὸς αὐτούς,

Ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε¹³ ὅτι ἀφ' ἡμερῶν
ἀρχαίων¹⁴ ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν ἐξελέξατο,¹⁵ διὰ τοῦ

¹ Φοινίκη, ης, ἡ, Phoenicia. ² Σαμάρεια, ας, ἡ, Samaria. ³ ἐκδιηγέομαι, tell in detail, describe. ⁴ ἐπιστροφή, ἡς, ἡ, attention, conversion. ⁵ παραγίνομαι, come, arrive. ⁶ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ⁷ ἀναγγέλλω, announce, report. ⁸ ἐξάνιστημι, raise up, rise up. ⁹ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ¹⁰ περιτέμνω, circumcise, circumcise. ¹¹ παραγγέλλω, order, command. ¹² συζήτησις, εως, ἡ, mutual questioning, disputation. ¹³ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹⁴ ἀρχαῖος, old, ancient. ¹⁵ ἐκλέγομαι, choose, elect.

στόματός μου ἀκούσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ
 εὐαγγελίου, καὶ πιστεῦσαι. Καὶ ὁ καρδιογνώστης¹ 8
 θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς, δοὺς αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ
 ἅγιον, καθὼς καὶ ἡμῖν: καὶ οὐδὲν διέκρινεν² μεταξὺ³ 9
 ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, τῇ πίστει καθαρίσας⁴ τὰς καρδίας
 αὐτῶν. Νῦν οὖν τί πειράζεστε⁵ τὸν θεόν, ἐπιθεῖναι⁶ 10
 ζυγὸν⁷ ἐπὶ τὸν τράχηλον⁸ τῶν μαθητῶν, ὃν οὔτε οἱ
 πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς ἰσχύσαμεν⁹ βαστάσαι;¹⁰ 11
 Ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ πιστεύομεν
 σωθῆναι, καθ' ὃν τρόπον¹¹ καὶ κεῖνοι.¹²

Ἐστῆγαν¹³ δὲ πᾶν τὸ πλῆθος,¹⁴ καὶ ἤκουον Βαρνάβαν¹⁵ 12
 καὶ Παύλου ἐξηγουμένων¹⁶ ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς
 σημεῖα καὶ τέρατα¹⁷ ἐν τοῖς ἔθνεσιν δι' αὐτῶν. Μετὰ 13
 δὲ τὸ σιγῆσαι¹³ αὐτούς, ἀπεκρίθη Ἰάκωβος¹⁸ λέγων,

¹ καρδιογνώστης, ου, ὁ, knower of hearts. ² διακρίνω, discriminate, judge. ³ μεταξὺ, between, after. ⁴ καθαρίζω, cleanse, make clean. ⁵ πειράζω, test, tempt. ⁶ ἐπιτίθηναι, lay upon, put. ⁷ ζυγός, οὐ, ὁ, yoke, heavy burden. ⁸ τράχηλος, ου, ὁ, neck. ⁹ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁰ βαστάζω, bear, carry. ¹¹ τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ¹² κακεῖνος, and he, and she. ¹³ σιγᾶω, be silent, become silent. ¹⁴ πλῆθος, ους, τό, multitude. ¹⁵ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁶ ἐξηγέομαι, explain, describe. ¹⁷ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ¹⁸ Ἰάκωβος, James, Jacob.

Ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου: Συμεὼν¹ ἐξηγήσατο² 14

καθὼς πρῶτον ὁ θεὸς ἐπεσκέψατο³ λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν

λαὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν⁴ 15

οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς γέγραπται, Μετὰ 16

ταῦτα ἀναστρέψω,⁵ καὶ ἀνοικοδομήσω⁶ τὴν σκηνὴν⁷

Δαυὶδ τὴν πεπτωκυῖαν· καὶ τὰ κατεσκαμμένα⁸ αὐτῆς

ἀνοικοδομήσω,⁶ καὶ ἀνορθώσω⁹ αὐτήν· ὅπως ἂν 17

ἐκζητήσωσιν¹⁰ οἱ κατάλοιποι¹¹ τῶν ἀνθρώπων τὸν

κύριον, καὶ πάντα τὰ ἔθνη, ἐφ' οὓς ἐπικέκληται¹² τὸ

ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει κύριος ὁ ποιῶν ταῦτα

πάντα. Γνωστὰ¹³ ἅπ' αἰῶνός ἐστιν τῷ θεῷ πάντα τὰ 18

ἔργα αὐτοῦ. Διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν¹⁴ τοῖς ἀπὸ 19

τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν¹⁵ ἐπὶ τὸν θεόν· ἀλλὰ 20

ἐπιστεῖλαι¹⁶ αὐτοῖς τοῦ ἀπέχεσθαι¹⁷ ἀπὸ τῶν

ἀλισγημάτων¹⁸ τῶν εἰδώλων¹⁹ καὶ τῆς πορνείας²⁰ καὶ

¹ Συμεὼν, ὁ, Simeon, Simeon. ² ἐξηγέομαι, explain, describe. ³ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ⁴ συμφωνέω, agree with, agree together. ⁵ ἀναστρέφω, return, live. ⁶ ἀνοικοδομέω, rebuild, build up. ⁷ σκηνή, ἡς, ἡ, tent, tabernacle. ⁸ κατασκάπτω, tear down, demolish. ⁹ ἀνορθόω, restore, strengthen. ¹⁰ ἐκζητέω, seek out, inquire. ¹¹ κατάλοιπος, rest, remaining. ¹² ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹³ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁴ παρενοχλέω, trouble, annoy. ¹⁵ ἐπιστρέφω, turn to, return. ¹⁶ ἐπιστέλλω, write, instruct by letter. ¹⁷ ἀπέχω, received, obtain. ¹⁸ ἀλισγημα, τοῦ, τό, pollution, defilement. ¹⁹ εἶδωλον, οὗ, τό, image, idol. ²⁰ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry.

τοῦ πνικτοῦ¹ καὶ τοῦ αἵματος. Μωϋσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν 21

ἀρχαίων³ κατὰ πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει,

ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάββατον

ἀναγινωσκόμενος.⁴

Τότε ἔδοξεν τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν 22

ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐκλεξαμένους⁵ ἄνδρας ἐξ αὐτῶν

πέμψαι εἰς Ἀντιόχειαν⁶ σὺν Παύλῳ καὶ Βαρνάβᾳ,⁷

Ἰούδαν⁸ τὸν ἐπικαλούμενον⁹ Βαρσαββᾶν,¹⁰ καὶ Σίλαν,

ἄνδρας ἡγουμένους¹² ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, γράψαντες διὰ 23

χειρὸς αὐτῶν τάδε,¹³ Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι

καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν⁶ καὶ Συρίαν

καὶ Κιλικίαν¹⁵ ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν, χαίρειν: ἐπειδὴ 24

ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξελθόντες ἐτάραξαν¹⁷

ὑμᾶς λόγοις, ἀνασκευάζοντες¹⁸ τὰς ψυχὰς ὑμῶν,

λέγοντες περιτέμεσθαι¹⁹ καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς οὐ

¹ πνικτός, strangled. ² γενεά, ἄς, ἡ, generation. ³ ἀρχαῖος, old, ancient. ⁴ ἀναγινώσκω, read. ⁵ ἐκλέγομαι, choose, elect.

⁶ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁷ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁸ Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ⁹ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹⁰

Βαρσαββᾶς, ἄ, ὁ, Barsabbas. ¹¹ Σίλας, ὁ, Silas. ¹² ἡγέομαι, lead, be chief. ¹³ ὅδε, this (here), this here. ¹⁴ Συρία, ας, ἡ,

Syria. ¹⁵ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁶ ἐπειδὴ, since, because. ¹⁷ ταραύσσω, trouble, agitate. ¹⁸ ἀνασκευάζω, upset, unsettle.

¹⁹ περιτέμνω, circumcize, circumcise.

διεστειλάμεθα:¹ ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδόν,² 25

ἐκλεξαμένους³ ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, σὺν τοῖς

ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ⁴ καὶ Παύλῳ, ἀνθρώποις 26

παραδεδωκόσιν τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος

τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. Ἀπεστάλκαμεν οὖν 27

Ἰούδαν⁵ καὶ Σίλαν,⁶ καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου

ἀπαγγέλλοντας⁷ τὰ αὐτά. Ἔδοξεν γὰρ τῷ ἁγίῳ 28

πνεύματι, καὶ ἡμῖν, μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι⁸ ὑμῖν

βάρος,⁹ πλὴν¹⁰ τῶν ἐπάναγκες¹¹ τούτων, ἀπέχεσθαι¹² 29

εἰδωλοθύτων¹³ καὶ αἵματος καὶ πνικτοῦ¹⁴ καὶ πορνείας:

ἐξ ὧν διατηροῦντες¹⁶ ἑαυτούς, εὖ¹⁷ πράττετε.¹⁸

Ἐρρωσθε.¹⁹

Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν:²⁰ καὶ 30

συναγαγόντες τὸ πλῆθος,²¹ ἐπέδωκαν²² τὴν ἐπιστολὴν.

¹ διαστελλομαι, set apart, fig. to distinguish. ² ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ³ ἐκλέγομαι, choose, elect. ⁴ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁵ Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ⁶ Σίλας, ὁ, Silas. ⁷ ἀπαγγέλλω, announce, report. ⁸ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ⁹ βάρος, οὗς, τό, burden, weight. ¹⁰ πλὴν, however, but. ¹¹ ἐπάναγκες, of a necessary nature, necessarily. ¹² ἀπέχω, received, obtain. ¹³ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ¹⁴ πνικτός, strangled. ¹⁵ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ¹⁶ διατηρέω, keep free of, keep safe. ¹⁷ εὖ, well, well done. ¹⁸ πράσσω, do, perform. ¹⁹ ῥώννυμι, strengthen, farewell. ²⁰ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ²¹ πλῆθος, οὗς, τό, multitude. ²² ἐπιδίδωμι, give to, hand in. ²³ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch.

Ἀναγνόντες¹ δέ, ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει.² 31

Ἰούδας³ τε καὶ Σίλας,⁴ καὶ αὐτοὶ προφῆται ὄντες, διὰ λόγου πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελφούς, καὶ ἐπεστήριζαν.⁵ Ποιήσαντες δὲ χρόνον, ἀπελύθησαν 33 μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους.

Παῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας⁶ διέτριβον⁷ ἐν Ἀντιοχείᾳ,⁸ 34 διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι, μετὰ καὶ ἑτέρων πολλῶν, τὸν λόγον τοῦ κυρίου.

Μετὰ δὲ τινὰς ἡμέρας εἶπεν Παῦλος πρὸς Βαρνάβαν,⁶ 36

Ἐπιστρέψαντες⁹ δὴ¹⁰ ἐπισκεψώμεθα¹¹ τοὺς ἀδελφούς ἡμῶν κατὰ πᾶσαν πόλιν, ἐν αἷς κατηγγείλαμεν¹² τὸν λόγον τοῦ κυρίου, πῶς ἔχουσιν. Βαρνάβας⁶ δὲ 37 ἐβουλεύσατο¹³ συμπαραλαβεῖν¹⁴ τὸν Ἰωάννην, τὸν καλούμενον Μάρκον.¹⁵ Παῦλος δὲ ἤξιον,¹⁶ τὸν 38 ἀποστάντα¹⁷ ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας,¹⁸ καὶ μὴ

¹ ἀναγινώσκω, read. ² παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ³ Ἰούδας, α, ὁ, Judas, Judah. ⁴ Σίλας, ὁ, Silas. ⁵ ἐπιστήριζω, strengthen, prop up. ⁶ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁷ διατρίβω, continue, tarry. ⁸ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ⁹ ἐπιστρέφω, turn to, return. ¹⁰ δὴ, also, indeed. ¹¹ ἐπισκέπτομαι, visit, have a care for. ¹² καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹³ βουλεύω, deliberate, take counsel. ¹⁴ συμπαραλαμβάνω, take along with. ¹⁵ Μάρκος, ου, ὁ, Mark. ¹⁶ ἄξιόν, consider worthy. ¹⁷ ἀφίστημι, withdraw, depart. ¹⁸ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia.

συνελθόντα¹ αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ συμπαραλαβεῖν²
 τοῦτον. Ἐγένετο οὖν παροξυσμός,³ ὥστε 39
 ἀποχωρισθῆναι⁴ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, τὸν τε
 Βαρνάβαν⁵ παραλαβόντα⁶ τὸν Μάρκον⁷ ἐκπλεῦσαι⁸
 εἰς Κύπρον·⁹ Παῦλος δὲ ἐπιεξάμενος¹⁰ Σίλαν¹¹ 40
 ἐξήλθεν, παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ ὑπὸ τῶν
 ἀδελφῶν. Διήρχετο¹² δὲ τὴν Συρίαν¹³ καὶ Κιλικίαν,¹⁴ 41
 ἐπιστηρίζων¹⁵ τὰς ἐκκλησίας.

Κατήνησεν¹⁶ δὲ εἰς Δέρβην¹⁷ καὶ Λύστραν·¹⁸ καὶ ἰδοὺ, 16
 μαθητὴς τις ἦν ἐκεῖ, ὀνόματι Τιμόθεος,¹⁹ υἱὸς
 γυναικὸς τινος Ἰουδαίας πιστῆς, πατὴρ δὲ Ἕλληνας·²⁰
 ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις¹⁸ καὶ Ἰκονίῳ²¹ 2
 ἀδελφῶν. Τοῦτον ἠθέλησεν ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ 3
 ἐξελθεῖν, καὶ λαβὼν περιέτεμεν²² αὐτόν, διὰ τοῦς

¹ συνέρχουμαι, come together, come or go with. ² συμπαραλαμβάνω, take along with. ³ παροξυσμός, οὖ, ὁ, stimulation, provocation. ⁴ ἀποχωρίζω, separate, split apart. ⁵ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ⁶ παραλαμβάνω, receive, take. ⁷ Μάρκος, οὖ, ὁ, Mark. ⁸ ἐκπλέω, sail away, sail out. ⁹ Κύπρος, οὖ, ἡ, Cyprus. ¹⁰ ἐπιλέγω, call or name, choose. ¹¹ Σίλας, ὁ, Silas. ¹² διέρχομαι, cross over, pass through. ¹³ Συρία, ας, ἡ, Syria. ¹⁴ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁵ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ¹⁶ καταντάω, come to, arrive. ¹⁷ Δέρβη, ης, ἡ, Derbe. ¹⁸ Λύστρα, ἡ, Lystra, city of Lycaonia. ¹⁹ Τιμόθεος, οὖ, ὁ, Timothy. ²⁰ Ἕλλην, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ²¹ Ἰκόνιον, οὖ, τό, Iconium. ²² περιτέμνω, circumcize, circumcise.

Ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις: ἤδειςαν
 γὰρ ἅπαντες¹ τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὅτι Ἑλλήν² ὑπῆρχεν.
 Ὡς δὲ διεπορεύοντο³ τὰς πόλεις, παρεδίδουν αὐτοῖς⁴
 φυλάσσειν⁴ τὰ δόγματα⁵ τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν
 ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ.
 Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο⁶ τῇ πίστει, καὶ⁵
 ἐπερίσσευν⁷ τῷ ἀριθμῷ⁸ καθ' ἡμέραν.

Διελθόντες⁹ δὲ τὴν Φρυγίαν¹⁰ καὶ τὴν Γαλατικὴν¹¹⁶
 χώραν,¹² κωλυθέντες¹³ ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος
 λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ,¹⁴ ἐλθόντες κατὰ τὴν⁷
 Μυσίαν¹⁵ ἐπείραζον¹⁶ κατὰ τὴν Βιθυνίαν¹⁷ πορεύεσθαι:
 καὶ οὐκ εἴασεν¹⁸ αὐτοὺς τὸ πνεῦμα: παρελθόντες¹⁹ δὲ⁸
 τὴν Μυσίαν¹⁵ κατέβησαν εἰς Τρωάδα.²⁰ Καὶ ὄραμα²¹⁹
 διὰ τῆς νυκτὸς ὤφθη τῷ Παύλῳ: ἀνὴρ τις ἦν
 Μακεδὼν²² ἐστώς, παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων,

¹ ἅπας, each, every. ² Ἑλλήν, ἦνος, ὁ, Greek, Hellene. ³ διαπορεύομαι, pass across, journey through. ⁴ φυλάσσω, guard, keep. ⁵ δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ⁶ στερεόω, make firm, strengthen. ⁷ περισσεύω, abound, be rich. ⁸ ἀριθμός, οὗ, ὁ, number, total. ⁹ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹⁰ Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ¹¹ Γαλατικός, Galatian. ¹² χώρα, ας, ἡ, land, region. ¹³ κωλύω, forbid, hinder. ¹⁴ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁵ Μυσία, ας, ἡ, Mysia. ¹⁶ πειράζω, test, tempt. ¹⁷ Βιθυνία, ας, ἡ, Bithynia. ¹⁸ εἴδω, permit, allow. ¹⁹ παρέρχομαι, pass by, go by. ²⁰ Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ²¹ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ²² Μακεδὼν, ὄνος, ὁ, Macedonian.

Διαβάς¹ εἰς Μακεδονίαν,² βοήθησον³ ἡμῖν. Ὡς δὲ τὸ 10

ὄραμα⁴ εἶδεν, εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν

Μακεδονίαν,² συμβιβάζοντες⁵ ὅτι προσκékλῃται⁶

ἡμᾶς ὁ κύριος εὐαγγελίσασθαι αὐτούς.

Ἀναχθέντες⁷ οὖν ἀπὸ τῆς Τρωάδος,⁸ εὐθυδρομήσαμεν⁹ 11

εἰς Σαμοθράκην,¹⁰ τῇ τε ἐπιούσῃ¹¹ εἰς Νεάπολιν,¹² 12

ἐκεῖθεν¹³ τε εἰς Φιλίππους,¹⁴ ἥτις ἐστὶν πρώτη τῆς

μερίδος¹⁵ τῆς Μακεδονίας² πόλις, κολωνεία:¹⁶ ἤμεν δὲ

ἐν αὐτῇ τῇ πόλει διατρίβοντες¹⁷ ἡμέρας τινάς. Τῇ τε 13

ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς πόλεως

παρὰ ποταμόν,¹⁸ οὗ¹⁹ ἐνομίζετο²⁰ προσευχῇ²¹ εἶναι, καὶ

καθίσαντες²² ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις²³ γυναῖξιν.

Καί τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία,²⁴ πορφυρόπωλις²⁵ 14

πόλεως Θυατείρων,²⁶ σεβομένη²⁷ τὸν θεόν, ἤκουεν: ἥς

¹ διαβαίνω, go through, cross. ² Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ³ βοηθέω, come to the aid of. ⁴ ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ⁵ συμβιβάζω, hold together, instruct. ⁶ προσκαλέω, summon. ⁷ ἀνάγω, lead up, restore. ⁸ Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ⁹ εὐθυδρομέω, run a straight course. ¹⁰ Σαμοθράκη, ης, ἡ, Samothrace. ¹¹ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ¹² Νεάπολις, εως, ἡ, Neapolis. ¹³ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ¹⁴ Φιλίπποι, ων, ὁ, Philippi. ¹⁵ μερίς, ἰδος, ἡ, part, portion. ¹⁶ κολωνία, ας, ἡ, colony, garrison city. ¹⁷ διατρίβω, continue, tarry. ¹⁸ ποταμός, οὗ, ὁ, river, stream. ¹⁹ οὗ, where, when. ²⁰ νομίζω, suppose, think. ²¹ προσευχή, ἥς, ἡ, prayer, place for prayer. ²² καθίζω, seat, sit. ²³ συνέρχομαι, come together, come or go with. ²⁴ Λυδία, ας, ἡ, Lydia. ²⁵ πορφυρόπωλις, ἰδος, ἡ, merchant dealing in purple cloth. ²⁶ Θυατίρα, τό, Thyatira. ²⁷ σέβομαι, reverence, worship.

ὁ κύριος διήνοιξεν¹ τὴν καρδίαν, προσέχειν² τοῖς
 λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ Παύλου. Ὡς δὲ ἐβαπτίσθη, καὶ 15
 ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσεν λέγουσα, Εἰ κεκρίκατέ με
 πιστὴν τῷ κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου,
 μέίνατε. Καὶ παρεβιάσατο³ ἡμᾶς.

Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς προσευχήν,⁴ 16
 παιδίσκην⁵ τινὰ ἔχουσιν πνεῦμα Πύθωνος⁶
 ἀπαντῆσαι⁷ ἡμῖν, ἣτις ἐργασίαν⁸ πολλὴν παρείχεν⁹
 τοῖς κυρίοις αὐτῆς, μαντευομένη.¹⁰ Αὕτη 17
 κατακολουθήσασα¹¹ τῷ Παύλῳ καὶ ἡμῖν, ἔκραζεν
 λέγουσα, Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ
 ὑψίστου¹² εἰσίν, οἵτινες καταγγέλλουσιν¹³ ἡμῖν ὁδὸν
 σωτηρίας.¹⁴ Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. 18
 Διαπονηθεὶς¹⁵ δὲ ὁ Παῦλος, καὶ ἐπιστρέψας,¹⁶ τῷ
 πνεύματι εἶπεν, Παραγγέλλω¹⁷ σοι ἐν τῷ ὀνόματι

¹ διανοίγω, open up completely, open fully. ² προσέχω, take head of, attend to. ³ παραβιάζομαι, urge strongly, prevail upon. ⁴ προσευχή, ἡς, ἡ, prayer, place for prayer. ⁵ παιδίσκη, ἡς, ἡ, maid, female servant. ⁶ πύθων, ωνος, ὁ, spirit of divination, divining spirit. ⁷ ἀπαντάω, meet, encounter. ⁸ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ⁹ παρέχω, offer, afford. ¹⁰ μαντεύομαι, prophesy, tell fortunes. ¹¹ κατακολουθέω, follow after. ¹² ὑψιστος, highest, most high. ¹³ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁴ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ¹⁵ διαπονέομαι, be annoyed, disturbed. ¹⁶ ἐπιστρέφω, turn to, return. ¹⁷ παραγγέλλω, order, command.

Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς. Καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ
τῇ ὥρᾳ.

Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπὶς τῆς 19
ἐργασίας¹ αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοι² τὸν Παῦλον καὶ τὸν
Σίλαν,³ εἴλκυσαν⁴ εἰς τὴν ἀγορὰν⁵ ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας,⁶ 20
καὶ προσαγαγόντες⁷ αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς⁸ εἶπον,
Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν⁹ ἡμῶν τὴν πόλιν,
Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες, καὶ καταγγέλλουσιν¹⁰ ἔθνη¹¹ ἃ 21
οὐκ ἔξεστιν¹² ἡμῖν παραδέχεσθαι¹³ οὐδὲ ποιεῖν,
Ῥωμαῖοις¹⁴ οὖσιν. Καὶ συνεπέστη¹⁵ ὁ ὄχλος κατ' 22
αὐτῶν, καὶ οἱ στρατηγοὶ⁸ περιρρήξαντες¹⁶ αὐτῶν τὰ
ἱμάτια ἐκέλευον¹⁷ ῥαβδίσειν.¹⁸ Πολλὰς τε ἐπιθέντες¹⁹ 23
αὐτοῖς πληγὰς²⁰ ἔβαλον εἰς φυλακὴν,²¹
παραγεύσαντες²² τῷ δεσμοφύλακι²³ ἀσφαλῶς²⁴ τηρεῖν

¹ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ² ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ³ Σίλας, ὁ, Silas. ⁴ ἐλκύω, drag, draw. ⁵ ἀγορά, ἄς, ἡ, marketplace, place of assembly. ⁶ ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ⁷ προσάγω, bring (forward), approach. ⁸ στρατηγός, οῦ, ὁ, commander, general. ⁹ ἐκταράσσω, agitate, throw into confusion. ¹⁰ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹¹ ἔθνος, ους, τό, custom. ¹² ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ¹³ παραδέχομαι, receive, accept. ¹⁴ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹⁵ συνεπίστημι, rise up together against. ¹⁶ περιρρήγνυμι, tear off. ¹⁷ κελεύω, order, command. ¹⁸ ῥαβδίσειν, beat with a rod, beat with rods. ¹⁹ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ²⁰ πληγή, ῆς, ἡ, blow, wound. ²¹ φυλακή, ῆς, ἡ, guard, prison. ²² παραγγέλλω, order, command. ²³ δεσμοφύλαξ, ακος, ὁ, prison keeper, jailer. ²⁴ ἀσφαλῶς, safely, securely.

αὐτούς: ὅς, παραγγελίαν¹ τοιαύτην εἰληφώς, ἔβαλεν 24
αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν² φυλακὴν,³ καὶ τοὺς πόδας
αὐτῶν ἡσφαλίσατο⁴ εἰς τὸ ξύλον.⁵ Κατὰ δὲ τὸ 25
μεσονύκτιον⁶ Παῦλος καὶ Σίλας⁷ προσευχόμενοι
ὑμνοῦν⁸ τὸν θεόν, ἐπηκροῶντο⁹ δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι.¹⁰ 26
ἄφνω¹¹ δὲ σεισμός¹² ἐγένετο μέγας, ὥστε σαλευθῆναι¹³
τὰ θεμέλια¹⁴ τοῦ δεσμωντηρίου.¹⁵ ἀνέωχθησάν τε
παραχρήμα¹⁶ αἱ θύραι¹⁷ πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμὰ¹⁸
ἀνέθη.¹⁹ Ἐξυπνος²⁰ δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ,²¹ καὶ 27
ἰδὼν ἀνεωγμένας τὰς θύρας¹⁷ τῆς φυλακῆς,³
σπασάμενος²² μάχαιραν,²³ ἔμελλεν ἐαυτὸν ἀναιρεῖν,²⁴
νομίζων²⁵ ἐκπεφυγέναι²⁶ τοὺς δεσμίους.¹⁰ Ἐφώνησεν²⁷ 28
δὲ φωνῇ μεγάλη ὁ Παῦλος λέγων, Μηδὲν πράξης²⁸
σεαυτῷ²⁹ κακόν: ἅπαντες³⁰ γὰρ ἐσμεν ἐνθάδε.³¹ 29

¹ παραγγελία, ας, ἡ, instruction, command. ² ἐσώτερος, within, inside (gen). ³ φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ⁴ ἠσφαλιζω, make secure, fasten. ⁵ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ⁶ μεσονύκτιον, ου, τό, midnight. ⁷ Σίλας, ὁ, Silas. ⁸ ὑμνέω, sing to, praise. ⁹ ἐπακροάομαι, listen to, hear. ¹⁰ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ¹¹ ἄφνω, suddenly. ¹² σεισμός, οὔ, ὁ, earthquake, storm. ¹³ σαλεύω, shake, excite. ¹⁴ θεμέλιος, ου, ὁ, foundation. ¹⁵ δεσμωντήριον, ου, τό, prison, jail. ¹⁶ παραχρήμα, immediately, instantly. ¹⁷ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ¹⁸ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ¹⁹ ἀνίημι, give up, loosen. ²⁰ ἐξυπνος, awake, aroused. ²¹ δεσμοφύλαξ, ακος, ὁ, prison keeper, jailer. ²² σπάω, draw (as a sword). ²³ μάχαιρα, ἡς, ἡ, sword. ²⁴ ἀναιρέω, take up, kill. ²⁵ νομίζω, suppose, think. ²⁶ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ²⁷ φωνέω, call, crow. ²⁸ πράσσω, do, perform. ²⁹ σεαυτοῦ, yourself, of you. ³⁰ ἅπας, each, every. ³¹ ἐνθάδε, within, here.

Αἰτήσας δὲ φῶτα εἰσεπήδησεν,¹ καὶ ἔντρομος²
γενόμενος προσέπεσεν³ τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ,⁴ καὶ 30
προαγαγὼν⁵ αὐτοὺς ἔξω ἔφη, Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν
ἵνα σωθῶ; Οἱ δὲ εἶπον, Πίστευσον ἐπὶ τὸν κύριον 31
Ἰησοῦν χριστόν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. Καὶ 32
ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ κυρίου, καὶ πᾶσιν τοῖς
ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. Καὶ παραλαβὼν⁶ αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ 33
τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλουσεν⁷ ἀπὸ τῶν πληγῶν,⁸ καὶ
ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα.⁹ 34
Ἀναγαγὼν¹⁰ τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρέθηκεν
τράπεζαν,¹² καὶ ἡγαλλιᾶτο¹³ πανοικί¹⁴ πεπιστευκῶς τῷ
θεῷ.

Ἡμέρας δὲ γενομένης, ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ¹⁵ τοὺς 35
ῥαβδούχους¹⁶ λέγοντες, Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους
ἐκείνους. Ἀπήγγειλεν¹⁷ δὲ ὁ δεσμοφύλαξ¹⁸ τοὺς 36

¹ εἰσπηδάω, leap in, rush in. ² ἔντρομος, terrified, trembling. ³ προσπίπτω, fall upon, fall down before. ⁴ Σίλας, ὁ, Silas. ⁵ προάγω, lead forth, go before. ⁶ παραλαμβάνω, receive, take. ⁷ λούω, bathe, wash. ⁸ πληγή, ἥς, ἡ, blow, wound. ⁹ παραχρῆμα, immediately, instantly. ¹⁰ ἀνάγω, lead up, restore. ¹¹ παρατίθωμι, set before, entrust. ¹² τράπεζα, ἡς, ἡ, table. ¹³ ἀγαλλιάω, rejoice, am full of joy. ¹⁴ πανοικί, with one's whole household or family. ¹⁵ στρατηγός, οὗ, ὁ, commander, general. ¹⁶ ῥαβδούχος, οὗ, ὁ, constable, police officer. ¹⁷ ἀπαγγέλλω, announce, report. ¹⁸ δεσμοφύλαξ, αὐτός, ὁ, prison keeper, jailer.

λόγους τούτους πρὸς τὸν Παῦλον ὅτι Ἀπεστάλκασιν
 οἱ στρατηγοί,¹ ἵνα ἀπολυθῇτε· νῦν οὖν ἐξελθόντες
 πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς, 37
 Δείραντες² ἡμᾶς δημοσίᾳ,³ ἀκατακρίτους,⁴
 ἀνθρώπους Ῥωμαίους⁵ ὑπάρχοντας, ἔβαλον εἰς
 φυλακὴν,⁶ καὶ νῦν λάθρα⁷ ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν; Οὐ γάρ·
 ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἐξαγαγέτωσαν.⁸ Ἀνήγγειλαν⁹ δὲ 38
 τοῖς στρατηγοῖς¹ οἱ ῥαβδοῦχοι¹⁰ τὰ ῥήματα ταῦτα· καὶ
 ἐφοβήθησαν ἀκούσαντες ὅτι Ῥωμαῖοί⁵ εἰσιν, καὶ 39
 ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξαγαγόντες⁸
 ἡρώτων ἐξελθεῖν τῆς πόλεως. Ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς 40
 φυλακῆς⁶ εἰσηλθον πρὸς τὴν Λυδίαν·¹¹ καὶ ἰδόντες
 τοὺς ἀδελφούς, παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξῆλθον.

¹ στρατηγός, οὗ, ὁ, commander, general. ² δέρω, beat, flay. ³ δημόσιος, public, publicly. ⁴ ἀκατάκριτος, uncondemned, without trial. ⁵ Ῥωμαῖος, οὗ, ὁ, Roman, Roman citizen. ⁶ φυλακή, ἧς, ἡ, guard, prison. ⁷ λάθρα, secretly. ⁸ ἐξάγω, lead out. ⁹ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹⁰ ῥαβδοῦχος, οὗ, ὁ, constable, police officer. ¹¹ Λυδία, ας, ἡ, Lydia.

Διοδεύσαντες¹ δὲ τὴν Ἀμφίπολιν² καὶ Ἀπολλωνίαν,³ 17

ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην,⁴ ὅπου ἦν ἡ συναγωγὴ τῶν

Ἰουδαίων· κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς⁵ τῷ Παύλῳ εἰσῆλθεν 2

πρὸς αὐτούς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία διελέξατο⁶ αὐτοῖς

ἀπὸ τῶν γραφῶν, διανοίγων⁷ καὶ παρατιθέμενος,⁸ ὅτι 3

Τὸν χριστὸν ἔδει παθεῖν⁹ καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν,

καὶ ὅτι Οὗτός ἐστιν ὁ χριστὸς Ἰησοῦς, ὃν ἐγὼ

καταγγέλλω¹⁰ ὑμῖν. Καί τινες ἐξ αὐτῶν ἐπέισθησαν, 4

καὶ προσεκληρώθησαν¹¹ τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλῳ,¹²

τῶν τε σεβομένων¹³ Ἑλλήνων¹⁴ πολὺ πλῆθος,¹⁵

γυναικῶν τε τῶν πρώτων οὐκ ὀλίγα.¹⁶ 5

Προσλαβόμενοι¹⁷ δὲ οἱ Ἰουδαῖοι οἱ ἀπειθοῦντες,¹⁸ τῶν

ἀγοραίων¹⁹ τινὰς ἄνδρας πονηροὺς, καὶ

ὀχλοποιήσαντες,²⁰ ἐθορύβουν²¹ τὴν πόλιν· ἐπιστάντες

τε τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος,²³ ἐζήτουν αὐτοὺς ἀγαγεῖν εἰς τὸν

¹ διοδεύω, travel through, go about. ² Ἀμφίπολις, εὐς, ἦ, Amphipolis. ³ Ἀπολλωνία, ας, ἦ, Apollonia. ⁴ Θεσσαλονίκη, ης, ἦ, Thessalonica. ⁵ εἰωθα, be accustomed, to maintain a custom. ⁶ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁷ διανοίγω, open up completely, open fully. ⁸ παρατίθηναι, set before, entrust. ⁹ πάσχω, suffer, am acted upon. ¹⁰ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹¹ προσκληρώω, assign by lot, allot. ¹² Σίλας, ὁ, Silas. ¹³ σέβομαι, reverence, worship. ¹⁴ Ἕλληνας, ὁ, Greek, Hellenic. ¹⁵ πλῆθος, οὗς, τό, multitude. ¹⁶ ὀλίγος, little, few. ¹⁷ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ¹⁸ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ¹⁹ ἀγοραῖος, οὗ, ὁ, marketplace. ²⁰ ὀχλοποιέω, form a mob, gather a crowd. ²¹ θορυβέω, make a commotion, agitate. ²² ἐφίστημι, stand over, come upon. ²³ Ἰάσων, ονος, ὁ, Jason.

δῆμον.¹ Μὴ εὐρόντες δὲ αὐτούς, ἔσυρον² τὸν Ἰάσονα³ 6
 καὶ τινὰς ἀδελφοὺς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας,⁴ βοῶντες⁵
 ὅτι Οἱ τὴν οἰκουμένην⁶ ἀναστατώσαντες,⁷ οὗτοι καὶ
 ἐνθάδε⁸ πάρεισιν,⁹ οὓς ὑποδέδεκται¹⁰ Ἰάσων·³ καὶ 7
 οὗτοι πάντες ἀπέναντι¹¹ τῶν δογμάτων¹² Καίσαρος¹³
 πράσσουσιν,¹⁴ βασιλέα λέγοντες ἕτερον εἶναι, Ἰησοῦν.
 Ἐτάραξαν¹⁵ δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρχας⁴ 8
 ἀκούοντας ταῦτα. Καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν¹⁶ παρὰ τοῦ 9
 Ἰάσονος³ καὶ τῶν λοιπῶν, ἀπέλυσαν αὐτούς.

Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμψαν¹⁷ τόν τε 10
 Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν¹⁸ εἰς Βέροian·¹⁹ οἵτινες
 παραγενόμενοι²⁰ εἰς τὴν συναγωγὴν ἀπήεσαν²¹ τῶν
 Ἰουδαίων. Οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι²² τῶν ἐν 11
 Θεσσαλονίκη,²³ οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ
 πάσης προθυμίας,²⁴ τὸ καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες²⁵

¹ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ² σύρω, draw, drag. ³ Ἰάσων, ονος, ὁ, Jason. ⁴ πολιτάρχης, ου, ὁ, city official, ruler of a city. ⁵ βοάω, cry aloud, shout. ⁶ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ⁷ ἀναστατώω, stir up, disturb. ⁸ ἐνθάδε, within, here. ⁹ πάρεμι, be present, have arrived. ¹⁰ ὑποδέχομαι, welcome, receive. ¹¹ ἀπέναντι, over against, before. ¹² δόγμα, τος, τό, a public decree, ordinance. ¹³ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar. ¹⁴ πράσσω, do, perform. ¹⁵ ταραάσσω, trouble, agitate. ¹⁶ ἱκανός, sufficient, able. ¹⁷ ἐκπέμπω, send out. ¹⁸ Σίλας, ὁ, Silas. ¹⁹ Βέροια, ας, ἡ, Berea. ²⁰ παραγίνομαι, come, arrive. ²¹ ἀπείμι, go away, depart. ²² εὐγενής, noble, high-born. ²³ Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. ²⁴ προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ²⁵ ἀνακρίνω, examine, inquire into.

τὰς γραφάς, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. Πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ 12

αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλληνίδων¹ γυναικῶν

τῶν εὐσχημόνων² καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι.³ Ὡς δὲ 13

ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης⁴ Ἰουδαῖοι ὅτι καὶ

ἐν τῇ Βεροίᾳ⁵ καταγγέλη⁶ ὑπὸ τοῦ Παύλου ὁ λόγος

τοῦ θεοῦ, ἦλθον ἀκεῖ⁷ σαλεύοντες⁸ τοὺς ὄχλους. 14

Εὐθέως δὲ τότε τὸν Παῦλον ἐξαπέστειλαν⁹ οἱ ἀδελφοὶ

πορεύεσθαι ὡς ἐπὶ τὴν θάλασσαν: ὑπέμενον¹⁰ δὲ ὁ τε

Σίλας¹¹ καὶ ὁ Τιμόθεος¹² ἐκεῖ. Οἱ δὲ καθιστῶντες¹³ τὸν 15

Παῦλον, ἤγαγον αὐτὸν ἕως Ἀθηνῶν:¹⁴ καὶ λαβόντες

ἐντολὴν πρὸς τὸν Σίλαν¹¹ καὶ Τιμόθεον,¹² ἵνα ὡς

τάχιστα¹⁵ ἔλθωσιν πρὸς αὐτόν, ἐξήεσαν.¹⁶

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις¹⁴ ἐκδεχομένου¹⁷ αὐτοῦ τοῦ Παύλου, 16

παρωζύνετο¹⁸ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, θεωροῦντι

κατείδωλον¹⁹ οὖσαν τὴν πόλιν. Διελέγετο²⁰ μὲν οὖν ἐν 17

¹ Ἑλληνίδες, ἰδοις, ἡ, Greek, Greek woman. ² εὐσχήμων, honorable. ³ ὀλίγοις, little, few. ⁴ Θεσσαλονίκη, ης, ἡ, Thessalonica. ⁵ Βέροια, ας, ἡ, Berea. ⁶ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁷ ἀκεῖ, and there. ⁸ σαλεύω, shake, excite. ⁹ ἐξαποστέλλω, send forth. ¹⁰ ὑπομένω, tarry, endure. ¹¹ Σίλας, ὁ, Silas. ¹² Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹³ καθίστημι, set, constitute. ¹⁴ Ἀθῆναι, ὧν, ἡ, Athens. ¹⁵ τάχιστα, most swiftly. ¹⁶ ἔξειμι, go away, leave. ¹⁷ ἐκδέχομαι, await, expect. ¹⁸ παρωζύνω, provoke, irritate. ¹⁹ κατείδωλος, full of idols. ²⁰ διαλέγομαι, dispute, reason.

τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις,¹ καὶ
 ἐν τῇ ἀγορᾷ² κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς
 παρατυγχάνοντας.³ Τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἐπικουρείων⁴ 18
 καὶ τῶν Στοϊκῶν⁵ φιλοσόφων⁶ συνέβαλλον⁷ αὐτῷ.
 Καί τινες ἔλεγον, Τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος⁸ οὗτος
 λέγειν; Οἱ δέ, Ξένων⁹ δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς¹⁰
 εἶναι: ὅτι τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν¹¹
 εὐηγγελίζετο. Ἐπιλαβόμενοι¹² τε αὐτοῦ, ἐπὶ τὸν 19
 Ἄρειον¹³ πάγον¹³ ἤγαγον λέγοντες, Δυνάμεθα γνῶναι,
 τίς ἡ καινὴ¹⁴ αὕτη ἡ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδασχὴ;¹⁵ 20
 Ξενίζοντα¹⁶ γάρ τινα εἰσφέρεις¹⁷ εἰς τὰς ἀκοὰς¹⁸ ἡμῶν:
 βουλόμεθα¹⁹ οὖν γνῶναι, τί ἂν θέλοι ταῦτα εἶναι – 21
 Ἀθηναῖοι²⁰ δὲ πάντες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες²¹ ξένοι⁹ εἰς
 οὐδὲν ἕτερον εὐκαίρουν,²² ἢ λέγειν τι καὶ ἀκοῦειν

¹ σέβουμαι, reverence, worship. ² ἀγορά, ἄς, ἡ, marketplace, place of assembly. ³ παρατυγχάνω, happen to be present, chance to meet. ⁴ Ἐπικουρείος, ου, ὁ, Epicurean. ⁵ Στοϊκός, Stoic. ⁶ φιλόσοφος, ου, ὁ, philosopher. ⁷ συμβάλλω, discuss, consider. ⁸ σπερμολόγος, ου, ὁ, scavenger (of information), babbler. ⁹ ξένος, strange, stranger. ¹⁰ καταγγελεὺς, ἑως, ὁ, proclaimer, preacher. ¹¹ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ¹² ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹³ πάγος, ὁ, mountain peak, rocky hill. ¹⁴ καινός, new, fresh. ¹⁵ διδασχὴ, ἡς, ἡ, teaching, instruction. ¹⁶ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹⁷ εἰσφέρω, carry inward, bring in. ¹⁸ ἀκοή, ἡς, ἡ, hearing, report. ¹⁹ βούλομαι, wish, will. ²⁰ Ἀθηναῖος, Athenian. ²¹ ἐπιδημέω, visit, live in a place. ²² εὐκαιρέω, have opportunity, time.

καινότερον.¹

Σταθείς δὲ ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου² πάγου² ἔφη, 22

Ἄνδρες Ἀθηναῖοι,³ κατὰ πάντα ὥς

δεισιδαιμονεστέρους⁴ ὑμᾶς θεωρῶ. Διερχόμενος⁵ γὰρ 23

καὶ ἀναθεωρῶν⁶ τὰ σεβάσματα⁷ ὑμῶν, εὔρον καὶ

βωμὸν⁸ ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο,⁹ Ἀγνώστῳ¹⁰ θεῷ. Ὃν οὖν

ἀγνοοῦντες¹¹ εὐσεβεῖτε,¹² τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω¹³

ὑμῖν. Ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν 24

αὐτῷ, οὐτος, οὐρανοῦ καὶ γῆς κύριος ὑπάρχων, οὐκ ἐν

χειροποιήτοις¹⁴ ναοῖς¹⁵ κατοικεῖ,¹⁶ οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν 25

ἀνθρώπων θεραπεύεται,¹⁷ προσδεόμενός¹⁸ τινος, αὐτὸς

διδούς πᾶσιν ζωὴν καὶ πνοὴν¹⁹ κατὰ πάντα· ἐποίησέν 26

τε ἐξ ἐνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων, κατοικεῖν¹⁶

ἐπὶ πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ὀρίσας²⁰

¹ καινός, new, fresh. ² πάγος, ὁ, mountain peak, rocky hill. ³ Ἀθηναῖος, Athenian. ⁴ δεισιδαίμων, devout, religious. ⁵ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁶ ἀναθεωρέω, observe carefully, examine. ⁷ σεῖβασμα, τος, τό, object of worship. ⁸ βωμός, οὗ, ὁ, altar. ⁹ ἐπιγράφω, write upon, inscribe. ¹⁰ ἀγνώστος, unknown. ¹¹ ἀγνοέω, not know, be unaware. ¹² εὐσεβέω, show piety or profound respect towards. ¹³ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁴ χειροποίητος, made by hand, done or made with hands. ¹⁵ ναός, οὗ, ὁ, temple, shrine. ¹⁶ κατοικεῖω, inhabit, dwell. ¹⁷ θεραπεύω, heal, care for. ¹⁸ προσδέομαι, need, want more. ¹⁹ πνοή, ἥς, ἡ, wind, breath. ²⁰ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine.

προστεταγμένους¹ καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας² τῆς
κατοικίας³ αὐτῶν· ζητεῖν τὸν κύριον, εἰ ἄρα⁴ γέ⁵ 27
ψηλαφήσειαν⁶ αὐτὸν καὶ εὗροιεν, καὶ γέ⁵ οὐ μακρὰν⁷
ἀπὸ ἐνὸς ἐκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα. Ἐν αὐτῷ γὰρ 28
ζῶμεν καὶ κινούμεθα⁸ καὶ ἐσμεν· ὡς καὶ τινες τῶν καθ'
ὑμᾶς ποιητῶν⁹ εἰρήκασιν, Τοῦ γὰρ καὶ γένος¹⁰ ἐσμέν. 29
Γένος¹⁰ οὖν ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ, οὐκ ὀφείλομεν¹¹
νομίζειν¹² χρυσῷ¹³ ἢ ἀργύρῳ¹⁴ ἢ λίθῳ, χαράγματι¹⁵
τέχνης¹⁶ καὶ ἐνθυμήσεως¹⁷ ἀνθρώπου, τὸ θεῖον¹⁸ εἶναι
ὅμοιον.¹⁹ Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας²⁰ 30
ὑπεριδὼν²¹ ὁ θεός, τὰ νῦν παραγγέλλει²² τοῖς
ἀνθρώποις πᾶσιν πανταχοῦ²³ μετανοεῖν·²⁴ διότι²⁵ 31
ἔστησεν ἡμέραν, ἐν ἣ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην²⁶
ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισεν,²⁷ πίστιν παρασχὼν²⁸

¹ προστάσσω, command, order. ² ὁροθεσία, ας, ἡ, limit, fixed boundary. ³ κατοικία, ας, ἡ, dwelling-place, habitation.

⁴ ἄρα, so? (introduces a question). ⁵ γέ, indeed, at least. ⁶ ψηλαφάω, touch, handle. ⁷ μακράν, far away. ⁸ κινέω, move, stir. ⁹ ποιητής, οὗ, ὁ, maker, doer. ¹⁰ γένος, οὗς, τό, race, kind. ¹¹ ὀφείλω, owe, ought. ¹² νομίζω, suppose, think. ¹³ χρυσός, οὗ, ὁ, gold, anything made of gold. ¹⁴ ἄργυρος, οὗ, ὁ, silver, silver as a metal. ¹⁵ χάραγμα, τος, τό, stamp, impress. ¹⁶ τέχνη, ης, ἡ, art, craft. ¹⁷ ἐνθύμησις, εως, ἡ, deliberation, thought. ¹⁸ θεῖος, divine. ¹⁹ ὅμοιος, like, similar. ²⁰ ἀγνοία, ας, ἡ, ignorance. ²¹ ὑπεριδὼν, overlook. ²² παραγγέλλω, order, command. ²³ πανταχοῦ, everywhere. ²⁴ μετανοέω, repent, change my mind. ²⁵ διότι, because, on this account. ²⁶ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ²⁷ ὀρίζω, mark off by boundaries, determine. ²⁸ παρέχω, offer, afford.

πᾶσιν, ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν¹ νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον·² οἱ 32

δὲ εἶπον, Ἀκουσόμεθά σου πάλιν περὶ τούτου. Καὶ 33

οὕτως ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν. Τινὲς δὲ 34

ἄνδρες κολληθέντες³ αὐτῷ, ἐπίστευσαν· ἐν οἷς καὶ

Διονύσιος⁴ ὁ Ἀρεοπαγίτης,⁵ καὶ γυνὴ ὀνόματι

Δάμαρις,⁶ καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεῖς⁷ ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθηνῶν⁸ 18

ἦλθεν εἰς Κόρινθον.⁹ Καὶ εὗρών τινα Ἰουδαῖον 2

ὀνόματι Ἀκύλαν,¹⁰ Ποντικὸν¹¹ τῷ γένει,¹² προσφάτως

ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας,¹⁴ καὶ Πρίσκιλλαν¹⁵

γυναῖκα αὐτοῦ, διὰ τὸ τεταχέναι¹⁶ Κλαύδιον¹⁷

χωρίζεσθαι⁷ πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἐκ τῆς Ῥώμης,¹⁸

προσῆλθεν αὐτοῖς· καὶ διὰ τὸ ὁμότεχον¹⁹ εἶναι, 3

¹ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ² χλευάζω, mock, scoff. ³ κολλάω, glue, cleave. ⁴ Διονύσιος, ου, ὁ, Dionysius. ⁵ Ἀρεοπαγίτης, ου, ὁ, Areopagite. ⁶ Δάμαρις, ιδος, ἡ, Damaris. ⁷ χωρίζω, separate, depart. ⁸ Ἀθῆναι, ὡν, ἡ, Athens. ⁹ Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ¹⁰ Ἀκύλας, ὁ, Aquila. ¹¹ Ποντικός, from Pontus, belonging to Pontus. ¹² γένος, ους, τό, race, kind. ¹³ προσφάτως, recently. ¹⁴ Ἰταλία, ας, ἡ, Italy. ¹⁵ Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla. ¹⁶ τάσσω, arrange, appoint. ¹⁷ Κλαύδιος, ου, ὁ, Claudius. ¹⁸ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ¹⁹ ὁμότεχος, of the same trade.

ἔμενον παρ' αὐτοῖς καὶ εἰργάζετο·¹ ἦσαν γὰρ
 σκηνοποιοὶ² τὴν τέχνην.³ Διελέγετο⁴ δὲ ἐν τῇ 4
 συναγωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον, ἔπειθ' ἐν τε Ἰουδαίους
 καὶ Ἑλλήνας.⁵

Ὡς δὲ κατήλθον⁶ ἀπὸ τῆς Μακεδονίας⁷ ὁ τε Σίλας⁸ καὶ ὁ 5
 Τιμόθεος,⁹ συνείχετο¹⁰ τῷ πνεύματι ὁ Παῦλος,
 διαμαρτυρούμενος¹¹ τοῖς Ἰουδαίοις τὸν χριστὸν Ἰησοῦν.
 Ἀντιτασσομένων¹² δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων,¹³ 6
 ἐκτιναζόμενος¹⁴ τὰ ἱμάτια, εἶπεν πρὸς αὐτούς, Τὸ
 αἶμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν· καθαρὸς¹⁵ ἐγώ·
 ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι. Καὶ μεταβὰς¹⁶ 7
 ἐκεῖθεν¹⁷ ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς ὀνόματι Ἰούστου,¹⁸
 σεβομένου¹⁹ τὸν θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα²⁰ τῇ
 συναγωγῇ. Κρίσπος²¹ δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος²² 8

¹ ἐργάζομαι, work, word. ² σκηνοποιός, οὐ, ὁ, tent-maker. ³ τέχνη, ης, ἡ, art, craft. ⁴ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁵ Ἑλλήν, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ⁶ κατέρχομαι, come down, go down. ⁷ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ⁸ Σίλας, ὁ, Silas. ⁹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹⁰ συνέχω, hold fast, oppress. ¹¹ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹² ἀντιτάσσομαι, range in battle against, oppose. ¹³ βλασφημέω, revile, blaspheme. ¹⁴ ἐκτινάσσω, shake off or out, shake off. ¹⁵ καθαρός, clean, pure. ¹⁶ μεταβαίνω, depart, leave. ¹⁷ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ¹⁸ Ἰούστος, ου, ὁ, Justus. ¹⁹ σεβομαι, reverence, worship. ²⁰ συνομορέω, be next door to, am contiguous with. ²¹ Κρίσπος, ου, ὁ, Crispus. ²² ἀρχισυνάγωγος, ου, ὁ, ruler of a synagogue.

ἐπίστευσεν τῷ κυρίῳ σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ
πολλοὶ τῶν Κορινθίων¹ ἀκούοντες ἐπίστευον καὶ
ἐβαπτίζοντο. Εἶπεν δὲ ὁ κύριος δι' ὀράματος² ἐν νυκτὶ 9
τῷ Παύλῳ, Μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει καὶ μὴ σιωπήσης·³
διότι⁴ ἐγὼ εἰμι μετὰ σοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεται⁵ σοι 10
τοῦ κακῶσαι⁶ σε· διότι⁴ λαός ἐστίν μοι πολὺς ἐν τῇ
πόλει ταύτῃ. Ἐκάθισέν⁷ τε ἐνιαυτὸν⁸ καὶ μῆνας⁹ ἕξ,¹⁰ 11
διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ θεοῦ.

Γαλλίωνος¹¹ δὲ ἀνθυπατεύοντος¹² τῆς Ἀχαΐας,¹³ 12
κατεπέστησαν¹⁴ ὁμοθυμαδὸν¹⁵ οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ,
καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα,¹⁶ λέγοντες ὅτι Παρὰ 13
τὸν νόμον οὗτος ἀναπείθει¹⁷ τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι
τὸν θεόν. Μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου ἀνοίγειν τὸ 14
στόμα, εἶπεν ὁ Γαλλίων¹¹ πρὸς τοὺς Ἰουδαίους, Εἰ μὲν
οὖν ἦν ἀδίκημά¹⁹ τι ἢ ῥαδιούργημα²⁰ πονηρόν, ὦ²¹

¹ Κορίνθιος, ου, ὁ, Corinthian. ² ὄραμα, τος, τό, vision, spectacle. ³ σιωπάω, be silent, keep silence. ⁴ διότι, because, on this account. ⁵ ἐπιτίθμι, lay upon, put. ⁶ κακῶω, mistreat, harm. ⁷ καθίζω, seat, sit. ⁸ ἐνιαυτός, οὐ, ὁ, year. ⁹ μῆν, ὁ, month, certainly. ¹⁰ ἕξ, six, 6. ¹¹ Γαλλίων, ωνος, ὁ, Gallio. ¹² ἀνθυπατεύω, act as proconsul, be a deputy. ¹³ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ¹⁴ κατεφίστημι, rush, assault. ¹⁵ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹⁶ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹⁷ ἀναπείθω, induce, persuade. ¹⁸ σέβομαι, reverence, worship. ¹⁹ ἀδίκημα, τος, τό, wrong, injury. ²⁰ ῥαδιούργημα, τος, τό, crime, act of villainy. ²¹ ὦ, Oh! omega.

Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἂν ἤνεσχόμεν¹ ὑμῶν: εἰ δὲ 15

ζήτημά² ἐστὶν περὶ λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου

τοῦ καθ' ὑμᾶς, ὅψεσθε αὐτοί: κριτῆς³ γὰρ ἐγὼ τούτων

οὐ βούλομαι⁴ εἶναι. Καὶ ἀπήλασεν⁵ αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ 16

βήματος.⁶ Ἐπιλαβόμενοι⁷ δὲ πάντες οἱ Ἑλληνες⁸ 17

Σωσθένην⁹ τὸν ἀρχισυνάγωγον¹⁰ ἔτυπτον¹¹ ἔμπροσθεν

τοῦ βήματος.⁶ Καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίῳ¹³

ἔμελλεν.

Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας¹⁴ ἡμέρας ἱκανάς,¹⁵ τοῖς 18

ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος,¹⁶ ἐξέπλει¹⁷ εἰς τὴν Συρίαν,¹⁸

καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα¹⁹ καὶ Ἀκύλας,²⁰ κειράμενος²¹

τὴν κεφαλὴν ἐν Κεγχρεαῖς:²² εἶχεν γὰρ εὐχήν.²³ 19

Κατήντησεν²⁴ δὲ εἰς Ἐφεσον,²⁵ καὶ ἐκεῖνους κατέλιπεν

αὐτοῦ:²⁷ αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν

¹ ἀνέχομαι, endure, bear with. ² ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ³ κριτής, ου, ό, judge. ⁴ βούλομαι, wish, will. ⁵ ἀπελαύνω, drive away. ⁶ βήμα, τος, τό, judgment seat. ⁷ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁸ Ἑλληγ, ηνος, ό, Greek, Hellene. ⁹ Σωσθένης, ους, ό, Sosthenes. ¹⁰ ἀρχισυνάγωγος, ου, ό, ruler of a synagogue. ¹¹ τύπτω, smite, beat. ¹² ἔμπροσθεν, in front of, before (gen). ¹³ Γαλλίῳ, ωνος, ό, Gallio. ¹⁴ προσμένω, wait longer, remain. ¹⁵ ἱκανός, sufficient, able. ¹⁶ ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ¹⁷ ἐκπλέω, sail away, sail out. ¹⁸ Συρία, ας, ή, Syria. ¹⁹ Πρίσκιλλα, ης, ή, Prisca, Priscilla. ²⁰ Ἀκύλας, ό, Aquila. ²¹ κείρω, shear, cut off. ²² Κεγχρεαί, ὦν, ή, Cenchreae. ²³ εὐχή, ής, ή, prayer, vsw. ²⁴ καταντάω, come to, arrive. ²⁵ Ἐφεσος, ου, ή, Ephesus. ²⁶ καταλείπω, leave, leave behind. ²⁷ αὐτοῦ, there, here.

διελέχθη¹ τοῖς Ἰουδαίοις. Ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ 20
 πλείονα χρόνον μείναι παρ' αὐτοῖς, οὐκ ἐπένευσεν.² 21
 ἀλλ' ἀπετάξατο³ αὐτοῖς εἰπὼν, Δεῖ με πάντως⁴ τὴν
 ἑορτὴν⁵ τὴν ἐρχομένην ποιῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα·
 πάλιν δὲ ἀνακάμψω⁶ πρὸς ὑμᾶς, τοῦ θεοῦ θέλοντος.
 Ἀνήχθη⁷ ἀπὸ τῆς Ἐφέσου,⁸ καὶ κατελθὼν⁹ εἰς 22
 Καισάρειαν,¹⁰ ἀναβὰς καὶ ἀσπασάμενος τὴν
 ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν.¹¹ Καὶ ποιήσας 23
 χρόνον τινὰ ἐξήλθεν, διερχόμενος¹² καθεξῆς¹³ τὴν
 Γαλατικὴν¹⁴ χώραν¹⁵ καὶ Φρυγίαν,¹⁶ ἐπιστηρίζων¹⁷
 πάντας τοὺς μαθητάς.

Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολλῶς¹⁸ ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς¹⁹ τῷ 24
 γένει,²⁰ ἄνθρωπος λόγιος,²¹ κατήντησεν²² εἰς Ἐφεσον,⁸
 δυνατὸς²³ ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. Οὗτος ἦν κατηχημένος 25

¹ διαλέγομαι, dispute, reason. ² ἐπινεύω, give consent (by a nod), nod to. ³ ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ⁴ πάντως, altogether, by all means. ⁵ ἑορτὴ, ἡς, ἡ, feast, festival. ⁶ ἀνακάμπτω, turn back, return. ⁷ ἀνάγω, lead up, restore. ⁸ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ⁹ κατέρχομαι, come down, go down. ¹⁰ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹¹ Ἀντιόχεια, ας, ἡ, Antioch. ¹² διέρχομαι, cross over, pass through. ¹³ καθεξῆς, successively, in order. ¹⁴ Γαλατικός, Galatian. ¹⁵ χώρα, ας, ἡ, land, region. ¹⁶ Φρυγία, ας, ἡ, Phrygia. ¹⁷ ἐπιστηρίζω, strengthen, prop up. ¹⁸ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ¹⁹ Ἀλεξανδρεὺς, ὁ, Alexandrian. ²⁰ γένος, ους, τό, race, kind. ²¹ λόγιος, eloquent, learned. ²² καταντάω, come to, arrive. ²³ δυνατός, powerful, possible. ²⁴ κατηχέω, teach by word of mouth.

τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου, καὶ ζέων¹ τῷ πνεύματι ἐλάλει
καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς² τὰ περὶ τοῦ κυρίου,
ἐπιστάμενος³ μόνον τὸ βάπτισμα⁴ Ἰωάννου· οὗτός τε 26
ἤρξατο παρρησιάζεσθαι⁵ ἐν τῇ συναγωγῇ.
Ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ Ἀκύλας⁶ καὶ Πρίσκιλλα,⁷
προσελάβοντο⁸ αὐτόν, καὶ ἀκριβέστερον² αὐτῷ
ἐξέθεντο⁹ τὴν τοῦ θεοῦ ὁδόν. Βουλομένου¹⁰ δὲ αὐτοῦ 27
διελθεῖν¹¹ εἰς τὴν Ἀχαΐαν,¹² προτρεψάμενοι¹³ οἱ
ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι¹⁴ αὐτόν·
ὃς παραγενόμενος¹⁵ συνεβάλετο¹⁶ πολὺ τοῖς
πεπιστευκόσιν διὰ τῆς χάριτος· εὐτόνως¹⁷ γὰρ τοῖς 28
Ἰουδαίοις διακατηλέγχετο¹⁸ δημοσίᾳ,¹⁹ ἐπιδεικνὺς²⁰
διὰ τῶν γραφῶν εἶναι τὸν χριστὸν Ἰησοῦν.

¹ ζέω, be fervent, be hot. ² ἀκριβῶς, carefully, accurately. ³ ἐπίσταμαι, understand, know. ⁴ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ⁵ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ⁶ Ἀκύλας, ό, Aquila. ⁷ Πρίσκιλλα, ης, ή, Prisca, Priscilla. ⁸ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ⁹ ἐκτίθηναι, declare, explain. ¹⁰ βούλομαι, wish, will. ¹¹ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹² Ἀχαΐα, ας, ή, Achaia. ¹³ προτρέπω, urge (on), encourage. ¹⁴ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ¹⁵ παραγίνομαι, come, arrive. ¹⁶ συμβάλλω, discuss, consider. ¹⁷ εὐτόνως, vigorously, vehemently. ¹⁸ διακατελέγχωμαι, refute, overwhelm in argument. ¹⁹ δημόσιος, public, publicly. ²⁰ ἐπιδείκνυμι, show, prove.

Ἐγένετο δέ, ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶ¹ εἶναι ἐν Κορίνθῳ,² **19**

Παῦλον διελθόντα³ τὰ ἀνωτερικὰ⁴ μέρη⁵ ἐλθεῖν εἰς

Ἐφεσον·⁶ καὶ εὐρών τινας μαθητὰς εἶπεν πρὸς αὐτούς, **2**

Εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; Οἱ δὲ εἶπον

πρὸς αὐτόν, Ἄλλ' οὐδὲ εἰ πνεῦμα ἅγιόν ἐστιν,

ἡκούσαμεν. Εἶπέν τε πρὸς αὐτούς, Εἰς τί οὖν **3**

ἐβαπτίσθητε; Οἱ δὲ εἶπον, Εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα.⁷

Εἶπεν δὲ Παῦλος, Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν βάπτισμα⁷ ⁴

μετανοίας,⁸ τῷ λαῷ λέγων εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ'

αὐτὸν ἵνα πιστεύσωσιν, τοῦτ' ἔστιν, εἰς τὸν χριστὸν

Ἰησοῦν. Ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα **5**

τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Καὶ ἐπιθέντος⁹ αὐτοῖς τοῦ Παύλου **6**

τὰς χεῖρας, ἦλθεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς,

ἐλάλουν τε γλώσσαις καὶ προεφώτευον.¹⁰ Ἦσαν δὲ οἱ **7**

πάντες ἄνδρες ὡσεὶ¹¹ δεκαδύο.¹²

¹ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ² Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ³ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁴ ἀνωτερικός, upper, higher-lying. ⁵ μέρος, ους, τό, part, portion. ⁶ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ⁷ βάπτισμα, τος, τό, baptism, rite or ceremony of baptism. ⁸ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ⁹ ἐπιτίθμι, lay upon, put. ¹⁰ προφητεύω, prophesy, foretell. ¹¹ ὡσεὶ, like, about. ¹² δεκαδύο, twelve, 12.

Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο,¹ ἐπὶ 8
 μῆνας² τρεῖς διαλεγόμενος³ καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς
 βασιλείας τοῦ θεοῦ. Ὡς δέ τινες ἐσκληρύνοντο⁴ καὶ 9
 ἠπειθούν,⁵ κακολογοῦντες⁶ τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ
 πλήθους,⁷ ἀποστὰς⁸ ἀπ' αὐτῶν ἀφώρισεν⁹ τοὺς
 μαθητάς, καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος³ ἐν τῇ σχολῇ¹⁰
 Τυράννου¹¹ τινός. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη¹² δύο, 10
 ὥστε πάντας τοὺς κατοικοῦντας¹³ τὴν Ἀσίαν¹⁴
 ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, Ἰουδαίους τε
 καὶ Ἑλλήνας.¹⁵ Δυνάμεις τε οὐ τὰς τυχούσας¹⁶ ἐποίει 11
 ὁ θεὸς διὰ τῶν χειρῶν Παύλου, ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς 12
 ἀσθενοῦντας¹⁷ ἐπιφέρεισθαι¹⁸ ἀπὸ τοῦ χρωτὸς¹⁹ αὐτοῦ
 σουδάρια²⁰ ἢ σιμικίνθια,²¹ καὶ ἀπαλλάσσεσθαι²² ἀπ'
 αὐτῶν τὰς νόσους,²³ τά τε πνεύματα τὰ πονηρὰ
 ἐξέρχεσθαι ἀπ' αὐτῶν. Ἐπεχείρησαν²⁴ δέ τινες ἀπὸ 13

¹ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ² μῆν, ὁ, month, certainly. ³ διαλέγομαι, dispute, reason. ⁴ σκληρύνω, harden. ⁵ ἀπειθέω, disbelieve, disobey. ⁶ κακολογέω, speak evil of, revile. ⁷ πλήθος, οὓς, τό, multitude. ⁸ ἀφίστημι, withdraw, depart. ⁹ ἀφορίζω, separate, set apart. ¹⁰ σχολή, ἡς, ἡ, lecture hall, school. ¹¹ τύραννος, οὗ, ὁ, Tyrannus; tyrant. ¹² ἔτος, οὓς, τό, year. ¹³ κατοικέω, inhabit, dwell. ¹⁴ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁵ Ἕλλην, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ¹⁶ τυγχάνω, obtain, happen. ¹⁷ ἀσθενέω, be weak, sick. ¹⁸ ἐπιφέρω, bring upon, inflict. ¹⁹ χρώς, χρωτός, ὁ, skin. ²⁰ σουδάριον, οὗ, τό, face cloth, handkerchief. ²¹ σιμικίνθιον, οὗ, τό, apron. ²² ἀπαλλάσσω, leave, deliver. ²³ νόσος, οὗ, ἡ, disease, malady. ²⁴ ἐπιχειρέω, endeavor, attempt.

τῶν περιερχομένων¹ Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν² ὀνομάζειν³
 ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα
 τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, λέγοντες, Ὁρκίζομεν⁴ ὑμᾶς τὸν
 Ἰησοῦν ὃν ὁ Παῦλος κηρύσσει. Ἦσαν δέ τινες υἱοὶ 14
 Σκευᾶ⁵ Ἰουδαίου ἀρχιερέως ἐπὶ τὰ οἱ τοῦτο ποιοῦντες. 15
 Ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπεν, Τὸν
 Ἰησοῦν γινώσκω, καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι·⁶ ὑμεῖς
 δὲ τίνες ἐστέ; Καὶ ἐφαλλόμενος⁷ ἐπ' αὐτοὺς ὁ 16
 ἄνθρωπος ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, καὶ
 κατακυριεύσαν⁸ αὐτῶν, ἴσχυσεν⁹ κατ' αὐτῶν, ὥστε
 γυμνοῦς¹⁰ καὶ τετραυματισμένους¹¹ ἐκφυγεῖν¹² ἐκ τοῦ
 οἴκου ἐκείνου. Τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν¹³ πᾶσιν 17
 Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλησιν¹⁴ τοῖς κατοικοῦσιν¹⁵ τὴν
 Ἔφεσον,¹⁶ καὶ ἐπέπεσεν¹⁷ φόβος¹⁸ ἐπὶ πάντας αὐτούς,
 καὶ ἐμεγαλύνετο¹⁹ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. 18

¹ περιέρχομαι, go about, go around. ² ἐξορκιστής, οὐ, ὁ, exorcist. ³ ὀνομάζω, name, give a name to. ⁴ ὀρκίζω, adjure, implore. ⁵ Σκευᾶς, ᾱ, ὁ, Sceva. ⁶ ἐπίσταμαι, understand, know. ⁷ ἐφαλλομαι, leap upon. ⁸ κατακυριεύω, exercise dominion over, lord over. ⁹ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁰ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ¹¹ τραυματίζω, wound. ¹² ἐκφεύγω, flee away, flee out. ¹³ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁴ Ἑλλησιν, ἡνος, ὁ, Greek, Hellene. ¹⁵ κατοικέω, inhabit, dwell. ¹⁶ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ¹⁷ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹⁸ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ¹⁹ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge.

Πολλοί τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο,
 ἐξομολογούμενοι,¹ καὶ ἀναγγέλλοντες² τὰς πράξεις³
 αὐτῶν. Ἰκανοὶ⁴ δὲ τῶν τὰ περίεργα⁵ πραξάντων⁶ 19
 συνενέγκαντες⁷ τὰς βίβλους⁸ κατέκαιον⁹ ἐνώπιον
 πάντων· καὶ συνεψήφισαν¹⁰ τὰς τιμὰς¹¹ αὐτῶν, καὶ
 εὔρον ἀργυρίου¹² μυριάδας¹³ πέντε.¹⁴ Οὕτως κατὰ 20
 κράτος¹⁵ ὁ λόγος τοῦ κυρίου ἡὔξανεν¹⁶ καὶ ἴσχυεν.¹⁷

Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ 21
 πνεύματι, διελθὼν¹⁸ τὴν Μακεδονίαν¹⁹ καὶ Ἀχαΐαν,²⁰
 πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ, εἰπὼν ὅτι Μετὰ τὸ
 γενέσθαι με ἐκεῖ, δεῖ με καὶ Ῥώμην²¹ ἰδεῖν. 22
 Ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν¹⁹ δύο τῶν
 διακονούντων²² αὐτῷ, Τιμόθεον²³ καὶ Ἑραστον,²⁴
 αὐτὸς ἐπέσχεν²⁵ χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν.²⁶

¹ ἐξομολογέω, confess, profess. ² ἀναγγέλλω, announce, report. ³ πράξις, εὖς, ἡ, deed, function. ⁴ ἱκανός, sufficient, able. ⁵ περίεργος, ου, ὁ, meddlesome, belonging to magic. ⁶ πράσσω, do, perform. ⁷ συμφέρω, bring together, it is profitable. ⁸ βίβλος, ου, ἡ, book, scroll. ⁹ κατακαίω, burn up, consume entirely. ¹⁰ συμψηφίζω, count up, add up. ¹¹ τιμή, ἡς, ἡ, honor, price. ¹² ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹³ μυριάς, ἄδος, ἡ, ten thousand, myriad. ¹⁴ πέντε, five. ¹⁵ κράτος, ους, τό, power, dominion. ¹⁶ αὔξανω, cause to grow, increase. ¹⁷ ἰσχύω, be strong, able. ¹⁸ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹⁹ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ²⁰ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ²¹ Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ²² διακονέω, serve, minister. ²³ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ²⁴ Ἑραστός, ου, ὁ, Erastus. ²⁵ ἐπέχω, hold fast, hold toward. ²⁶ Ἀσία, ας, ἡ, Asia.

Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος¹ οὐκ ὀλίγος 23

περὶ τῆς ὁδοῦ. Δημήτριος³ γάρ τις ὀνόματι, 24

ἄργυροκόπος,⁴ ποιῶν ναοὺς⁵ ἀργυροῦς⁶ Ἀρτέμιδος,⁷

παρείχετο⁸ τοῖς τεχνίταις⁹ ἐργασίαν¹⁰ οὐκ ὀλίγην·² οὗς 25

συναθροίσας,¹¹ καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας,¹²

εἶπεν, Ἄνδρες, ἐπίστασθε¹³ ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας

ἡ εὐπορία¹⁴ ἡμῶν ἐστίν. Καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι 26

οὐ μόνον Ἐφέσου,¹⁵ ἀλλὰ σχεδὸν¹⁶ πάσης τῆς Ἀσίας,¹⁷

ὁ Παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν¹⁸ ἱκανὸν¹⁹ ὄχλον,

λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. Οὐ 27

μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει²⁰ ἡμῖν τὸ μέρος²¹ εἰς

ἀπελεγμὸν²² ἔλθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς²³

ιερόν Ἀρτέμιδος⁷ εἰς οὐθὲν λογισθῆναι,²⁴ μέλλειν δὲ

καὶ καθαιρεῖσθαι²⁵ τὴν μεγαλειότητα²⁶ αὐτῆς, ἣν ὅλη

¹ τάραχος, ου, ὁ, disturbance, commotion. ² ὀλίγος, little, few. ³ Δημήτριος, ου, ὁ, Demetrius. ⁴ ἄργυροκόπος, ου, ὁ, silversmith. ⁵ ναός, οὔ, ὁ, temple, shrine. ⁶ ἀργυροῦς, silver, made of silver. ⁷ Ἀρτεμις, ἴδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ⁸ παρέχω, offer, afford. ⁹ τεχνίτης, ου, ὁ, craftsman, artisan. ¹⁰ ἐργασία, ας, ἡ, profit, business. ¹¹ συναθροίζω, gather, bring together. ¹² ἐργάτης, ου, ὁ, workman, laborer. ¹³ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹⁴ εὐπορία, ας, ἡ, prosperity, wealth. ¹⁵ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ¹⁶ σχεδόν, almost, nearly. ¹⁷ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁸ μεθίστημι, remove, turn away. ¹⁹ ἱκανός, sufficient, able. ²⁰ κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ²¹ μέρος, ους, τό, part, portion. ²² ἀπελεγμός, οὔ, ὁ, disrepute, discredit. ²³ θεά, ᾶς, ἡ, goddess. ²⁴ λογίζομαι, calculate, consider. ²⁵ καθαιρέω, take down, pull down. ²⁶ μεγαλειότης, ητος, ἡ, splendor, magnificence.

ἡ Ἀσία¹ καὶ ἡ οἰκουμένη² σέβεται.³ Ἀκούσαντες δὲ καὶ 28
 γενόμενοι πλήρεις⁴ θυμοῦ,⁵ ἔκραζον λέγοντες,
 Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις⁶ Ἐφεσίων.⁷ Καὶ ἐπλήσθη⁸ ἡ πόλις 29
 ὅλη τῆς συγχύσεως·⁹ ὥρμησάν¹⁰ τε ὁμοθυμαδὸν¹¹ εἰς
 τὸ θέατρον,¹² συναρπάσαντες¹³ Γαῖον¹⁴ καὶ
 Ἀρίσταρχον¹⁵ Μακεδόνας,¹⁶ συνεκδήμους¹⁷ Παύλου. 30
 Τοῦ δὲ Παύλου βουλομένου¹⁸ εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον,
 οὐκ εἶπεν²⁰ αὐτὸν οἱ μαθηταί. Τινὲς δὲ καὶ τῶν 31
 Ἀσιαρχῶν,²¹ ὄντες αὐτῷ φίλοι,²² πέμψαντες πρὸς
 αὐτόν, παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον.¹²
 Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον· ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία 32
 συγκεχυμένη,²³ καὶ οἱ πλείους οὐκ ᾔδεισαν τίνας
 ἕνεκεν²⁴ συνεληλύθεισαν.²⁵ Ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου 33
 προεβίβασαν²⁶ Ἀλέξανδρον,²⁷ προβαλόντων²⁸ αὐτὸν

¹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ² οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ³ σέβομαι, reverence, worship. ⁴ πλήρης, full. ⁵ θυμός, ου, ὁ, wrath, outburst of passion. ⁶ Ἄρτεμις, ἰδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ⁷ Ἐφέσιος, Ephesian. ⁸ πλήθω, fill. ⁹ σύγχυσις, εως, ἡ, confusion, tumult. ¹⁰ ὀρμάω, hasten on, rush. ¹¹ ὁμοθυμαδόν, with one accord, with one mind. ¹² θέατρον, ου, τό, theater, spectacle. ¹³ συναρπάζω, seize, drag away. ¹⁴ Γαῖος, ου, ὁ, Gaius. ¹⁵ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ¹⁶ Μακεδών, ὄνος, ὁ, Macedonian. ¹⁷ συνέκδημος, ου, ὁ, traveling companion, fellow traveler. ¹⁸ βούλομαι, wish, will. ¹⁹ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ²⁰ ἔάω, permit, allow. ²¹ Ἀσιάρχης, ου, ὁ, Asiarch. ²² φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ²³ συγχέω, confuse, confound. ²⁴ ἕνεκεν, for the sake of, on account of. ²⁵ συνέρχεται, come together, come or go with. ²⁶ προβιβάζω, cause to come forward, prompt. ²⁷ Ἀλέξανδρος, ου, ὁ, Alexander. ²⁸ προβάλλω, put forward, put out.

τῶν Ἰουδαίων. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος,¹ κατασεΐσας² τὴν
 χεῖρα, ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι³ τῷ δήμῳ.⁴ Ἐπιγνόντες⁵ 34
 δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστιν, φωνὴ ἐγένετο μία ἐκ πάντων ὡς
 ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων, Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις⁶
 Ἐφεσίων.⁷ Καταστείλας⁸ δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον 35
 φησίν, Ἄνδρες Ἐφέσιοι,⁷ τίς γάρ ἐστιν ἄνθρωπος ὃς οὐ
 γινώσκει τὴν Ἐφεσίων⁷ πόλιν νεωκόρον⁹ οὔσαν τῆς
 μεγάλης θεᾶς¹⁰ Ἀρτέμιδος⁶ καὶ τοῦ Διοπετοῦς;¹¹ 36
 Ἀναντιρρήτων¹² οὖν ὄντων τούτων, θέον ἐστὶν ὑμᾶς
 κατεσταλμένους⁸ ὑπάρχειν, καὶ μηδὲν προπετεῖς¹³
 πράσσειν.¹⁴ Ἡγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους, οὔτε 37
 ἱεροσύλους¹⁵ οὔτε βλασφημοῦντας¹⁶ τὴν θεὸν ὑμῶν. 38
 Εἰ μὲν οὖν Δημήτριος¹⁷ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται¹⁸
 ἔχουσιν πρὸς τίνα λόγον, ἀγοραῖοι¹⁹ ἄγονται, καὶ
 ἀνθύπατοί²⁰ εἰσιν: ἐγκαλείτωσαν²¹ ἀλλήλοις. Εἰ δέ τι 39

¹ Ἀλέξανδρος, ου, ὁ, Alexander. ² κατασεΐω, shake, motion. ³ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ⁴ δῆμος, ου, ὁ, popular assembly, crowd. ⁵ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ⁶ Ἄρτεμις, ἰδος, ἡ, Artemis, Persian or Ephesian Artemis. ⁷ Ἐφέσιος, Ephesian. ⁸ καταστέλλω, restrain, quiet. ⁹ νεωκόρος, ου, ὁ, temple keeper, guardian. ¹⁰ θεά, ἄς, ἡ, goddess. ¹¹ διοπετής, fallen from heaven. ¹² ἀναντιρρήτος, not to be contradicted, undeniable. ¹³ προπετής, rash, reckless. ¹⁴ πράσσω, do, perform. ¹⁵ ἱερόσυλος, ου, ὁ, robber of temples, robbing temples. ¹⁶ βλασφημέω, revile, blaspheme. ¹⁷ Δημήτριος, ου, ὁ, Demetrius. ¹⁸ τεχνίτης, ου, ὁ, craftsman, artisan. ¹⁹ ἀγοραῖος, ου, ὁ, marketplace. ²⁰ ἀνθύπατος, ου, ὁ, consul, proconsul. ²¹ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge.

περὶ ἐτέρων ἐπιζητεῖτε,¹ ἐν τῇ ἐννόμῳ² ἐκκλησίᾳ
ἐπιλυθῇσεται.³ Καὶ γὰρ κινδυνεύομεν⁴ ἐγκαλεῖσθαι⁵ 40
στάσεως⁶ περὶ τῆς σήμερον,⁷ μηδενὸς αἰτίου⁸
ὑπάρχοντος περὶ οὗ οὐ δυνησόμεθα δοῦναι λόγον τῆς
συστροφῆς⁹ ταύτης. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπέλυσεν τὴν 41
ἐκκλησίαν.

Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι¹⁰ τὸν θόρυβον,¹¹ 20
προσκαλεσάμενος¹² ὁ Παῦλος τοὺς μαθητάς, καὶ
ἀσπασάμενος, ἐξῆλθεν πορευθῆναι εἰς τὴν
Μακεδονίαν.¹³ Διελθὼν¹⁴ δὲ τὰ μέρη¹⁵ ἐκεῖνα, καὶ 2
παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ, ἦλθεν εἰς τὴν
Ἑλλάδα.¹⁶ Ποιήσας τε μῆνας¹⁷ τρεῖς, γενομένης αὐτῷ 3
ἐπιβουλῆς¹⁸ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι¹⁹
εἰς τὴν Συρίαν,²⁰ ἐγένετο γνώμη²¹ τοῦ ὑποστρέφειν²²

¹ ἐπιζητέω, seek for, seek after. ² ἐννόμος, legal, lawful. ³ ἐπιλύω, explain, settle. ⁴ κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ⁵ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ⁶ στάσις, εὖς, ἡ, standing, rebellion. ⁷ σήμερον, today, now. ⁸ αἴτιος, οὐ, ὁ, causative of, responsible for. ⁹ συστροφῆ, ἡς, ἡ, unruly gathering, conspiracy. ¹⁰ παύω, cause to cease. ¹¹ θόρυβος, οὐ, ὁ, uproar, riot. ¹² προσκαλέω, summon. ¹³ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹⁴ διέρχομαι, cross over, pass through. ¹⁵ μέρος, οὐς, τό, part, portion. ¹⁶ Ἑλλάς, ἁδος, ἡ, Greece, Hellas. ¹⁷ μῆν, ὁ, month, certainly. ¹⁸ ἐπιβουλῆ, ἡς, ἡ, plot, plot against. ¹⁹ ἀνάγω, lead up, restore. ²⁰ Συρία, ας, ἡ, Syria. ²¹ γνώμη, ἡς, ἡ, purpose, opinion. ²² ὑποστρέφω, return, turn back.

διὰ Μακεδονίας.¹ Συνείπετο² δὲ αὐτῷ ἄχρι³ τῆς Ἀσίας ⁴

Σώπατρος⁵ Βεροιαῖος·⁶ Θεσσαλονικέων⁷ δέ,

Ἀρίσταρχος⁸ καὶ Σεκοῦνδος,⁹ καὶ Γάϊος¹⁰ Δερβαῖος,¹¹

καὶ Τιμόθεος·¹² Ἀσιανοὶ¹³ δέ, Τυχικὸς¹⁴ καὶ Τρόφιμος.

Οὗτοι προσελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρωάδι.¹⁶ ⁵

Ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν¹⁷ μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν

ἁζύμων¹⁸ ἀπὸ Φιλίππων,¹⁹ καὶ ἤλθομεν πρὸς αὐτοὺς

εἰς τὴν Τρωάδα¹⁶ ἄχρι³ ἡμερῶν πέντε,²⁰ οὗ²¹

διετρίψαμεν²² ἡμέρας ἑπτά.

Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, συνηγμένων τῶν μαθητῶν ⁷

κλάσαι²³ ἄρτον, ὁ Παῦλος διελέγετο²⁴ αὐτοῖς, μέλλων

ἐξιέναι²⁵ τῇ ἐπαύριον,²⁶ παρτέτεινέν²⁷ τε τὸν λόγον

μέχρι²⁸ μεσονυκτίου.²⁹ Ἦσαν δὲ λαμπάδες³⁰ ἱκαναί³¹ ⁸

¹ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ² συνείπομαι, accompany. ³ ἄχρι, as far as, up to (gen). ⁴ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁵ Σώπατρος, ου, ὁ, Sopater. ⁶ Βεροιαῖος, Berean, native of Berea. ⁷ Θεσσαλονικεύς, ἑως, ὁ, Thessalonian. ⁸ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ⁹ Σεκοῦνδος, ου, ὁ, Secundus. ¹⁰ Γάϊος, ου, ὁ, Gaius. ¹¹ Δερβαῖος, from Derbe, belonging to Derbe. ¹² Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹³ Ἀσιανός, οὔ, ὁ, Asian. ¹⁴ Τυχικός, οὔ, ὁ, Tychicus. ¹⁵ Τρόφιμος, ου, ὁ, Trophimus. ¹⁶ Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ¹⁷ ἐκπλέω, sail away, sail out. ¹⁸ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ¹⁹ Φίλιπποι, ων, ὁ, Philippi. ²⁰ πέντε, five, 5. ²¹ οὔ, where, when. ²² διατρίβω, continue, tarry. ²³ κλάω, break. ²⁴ διαλέγομαι, dispute, reason. ²⁵ ἐξείμι, go away, leave. ²⁶ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ²⁷ παρτείνω, extend, prolong. ²⁸ μέχρι, until, as far as (gen). ²⁹ μεσονύκτιον, ου, τό, midnight. ³⁰ λαμπάς, ἄδος, ἡ, torch, lamp. ³¹ ἱκανός, sufficient, able.

ἐν τῷ ὑπερώῳ¹ οὗ² ἤμεν συνηγμένοι. Καθήμενος δέ³ 9
 τις νεανίας³ ὀνόματι Εὐτυχός⁴ ἐπὶ τῆς θυρίδος,⁵
 καταφερόμενος⁶ ὕπνω⁷ βαθεῖ,⁸ διαλεγομένου⁹ τοῦ
 Παύλου ἐπὶ πλεῖον, κατενεχθεὶς⁶ ἀπὸ τοῦ ὕπνου⁷
 ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγου¹⁰ κάτω,¹¹ καὶ ἤρθη νεκρός. 10
 Καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος ἐπέπεσεν¹² αὐτῷ, καὶ
 συμπεριλαβὼν¹³ εἶπεν, Μὴ θορυβεῖσθε·¹⁴ ἡ γὰρ ψυχὴ
 αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστίν. Ἀναβὰς δὲ καὶ κλάσας¹⁵ ἄρτον 11
 καὶ γευσάμενος,¹⁶ ἐφ' ἱκανόν¹⁷ τε ὁμιλήσας¹⁸ ἄχρι
 αὐγῆς,¹⁹ οὕτως ἐξῆλθεν. Ἦγαγον δὲ τὸν παῖδα²⁰ ζῶντα, 12
 καὶ παρεκλήθησαν οὐ μετρίως.²¹

Ἡμεῖς δέ, προσελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον, ἀνήχθημεν²² εἰς 13
 τὴν Ἄσσον,²³ ἐκεῖθεν²⁴ μέλλοντες ἀναλαμβάνειν²⁵ τὸν
 Παῦλον· οὕτως γὰρ ἦν διατεταγμένος,²⁶ μέλλων

¹ ὑπερώον, ου, τό, upper story, room upstairs. ² οὗ, where, when. ³ νεανίας, ου, ό, young adult, young man. ⁴ Εὐτυχός, ου, ό, Eutychus. ⁵ θυρίς, ιδος, ή, window, windowsill. ⁶ καταφέρω, bring down, against. ⁷ ὕπνος, ου, ό, sleep. ⁸ βαθύς, deep, early. ⁹ διαλέγομαι, dispute, reason. ¹⁰ τριστέγος, having three stories, third story. ¹¹ κάτω, down, below. ¹² ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ¹³ συμπεριλαμβάνω, embrace, embrace completely. ¹⁴ θορυβέω, make a commotion, agitate. ¹⁵ κλάω, break. ¹⁶ γεύομαι, taste, experience. ¹⁷ ἱκανός, sufficient, able. ¹⁸ ὁμιλέω, converse, speak. ¹⁹ αὐγή, ης, ή, dawn, light of day. ²⁰ παῖς, ό, male or female child, servant. ²¹ μετρίως, moderately, somewhat. ²² ἀνάγω, lead up, restore. ²³ Ἄσσος, ου, ή, Assos. ²⁴ ἐκεῖθεν, from there, from that place. ²⁵ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ²⁶ διατάσσω, command, give orders to.

αὐτὸς πεζεύειν.¹ Ὡς δὲ συνέβαλεν² ἡμῖν εἰς τὴν 14

Ἄσσον,³ ἀναλαβόντες⁴ αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην.⁵

Κάκειθεν⁶ ἀποπλεύσαντες,⁷ τῇ ἐπιούσῃ⁸ 15

κατηντήσαμεν⁹ ἀντικρὺ¹⁰ Χίου:¹¹ τῇ δὲ ἐτέρᾳ

παρεβάλομεν¹² εἰς Σάμον:¹³ καὶ μείναντες ἐν

Τρωγυλλίᾳ,¹⁴ τῇ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς Μίλητον.¹⁵ 16

Ἐκρινεν γὰρ ὁ Παῦλος παραπλεῦσαι¹⁶ τὴν Ἐφεσον,¹⁷

ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι¹⁸ ἐν τῇ Ἀσίᾳ:¹⁹

ἔσπευδεν²⁰ γάρ, εἰ δυνατόν²¹ ἦν αὐτῷ, τὴν ἡμέραν τῆς

Πεντηκοστῆς²² γενέσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα.

Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου¹⁵ πέμψας εἰς Ἐφεσον¹⁷ 17

μετεκαλέσατο²³ τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας. 18

Ὡς δὲ παρεγένοντο²⁴ πρὸς αὐτόν, εἶπεν αὐτοῖς,

¹ πεζεύω, travel by land, travel on foot. ² συμβάλλω, discuss, consider. ³ Ἄσσος, ου, ἡ, Assos. ⁴ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁵ Μιτυλήνη, ης, ἡ, Mitylene. ⁶ κάκειθεν, and thence, and from there. ⁷ ἀποπλέω, sail away. ⁸ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ⁹ καταντάω, come to, arrive. ¹⁰ ἀντικρὺς, opposite. ¹¹ Χίος, ου, ἡ, Chios. ¹² παραβάλλω, arrive, cross over. ¹³ Σάμος, ου, ἡ, Samos. ¹⁴ Τρωγύλιον, ου, τό, Trogyllium. ¹⁵ Μίλητος, ου, ἡ, Miletus. ¹⁶ παραπλέω, sail past. ¹⁷ Ἐφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ¹⁸ χρονοτριβέω, spend time, lose time. ¹⁹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ²⁰ σπεύδω, hasten, urge on. ²¹ δυνατός, powerful, possible. ²² πεντηκοστή, ἡς, ἡ, Pentecost. ²³ μετακαλέω, send for. ²⁴ παραγίνομαι, come, arrive.

Ὑμεῖς ἐπίστασθε,¹ ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην²
 εἰς τὴν Ἀσίαν,³ πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον
 ἐγενόμην, δουλεύων⁴ τῷ κυρίῳ μετὰ πάσης 19
 ταπεινοφροσύνης⁵ καὶ πολλῶν δακρύων⁶ καὶ
 πειρασμῶν⁷ τῶν συμβάντων⁸ μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς⁹
 τῶν Ἰουδαίων· ὥς οὐδὲν ὑπεστειλάμην¹⁰ τῶν 20
 συμφερόντων,¹¹ τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι¹² ὑμῖν καὶ διδάξαι
 ὑμᾶς δημοσίᾳ¹³ καὶ κατ' οἴκους, διαμαρτυρόμενος¹⁴ 21
 Ἰουδαίους τε καὶ Ἑλλήσιν¹⁵ τὴν εἰς τὸν θεὸν μετάνοιαν,
 καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν. Καὶ νῦν 22
 ἰδοὺ, ἐγὼ δεδεμένος¹⁷ τῷ πνεύματι πορεύομαι εἰς
 Ἱερουσαλὴμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά¹⁸ μοι μὴ εἰδώς,
 πλὴν¹⁹ ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ πόλιν 23
 διαμαρτύρεται¹⁴ λέγον ὅτι δεσμὰ²⁰ με καὶ θλίψεις²¹
 μένουσιν. Ἄλλ' οὐδενὸς λόγον ποιοῦμαι, οὐδὲ ἔχω τὴν 24

¹ ἐπίσταμαι, understand, know. ² ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ³ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ⁴ δουλεύω, serve, am a slave. ⁵ ταπεινοφροσύνη, ἡς, ἡ, lowliness of mind, humility. ⁶ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ⁷ πειρασμός, οὔ, ὁ, temptation, trial. ⁸ συμβαίνω, come together, come to pass. ⁹ ἐπιβουλή, ἡς, ἡ, plot, plot against. ¹⁰ ὑποστέλλω, draw back, withdraw. ¹¹ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹² ἀναγγέλλω, announce, report. ¹³ δημοσίως, public, publicly. ¹⁴ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ¹⁵ Ἑλλήν, ἦρος, ὁ, Greek, Hellene. ¹⁶ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ¹⁷ δέω, bind, tie. ¹⁸ συναντάω, meet with, hence to happen. ¹⁹ πλὴν, however, but. ²⁰ δεσμός, οὔ, ὁ, chain, bond. ²¹ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution.

ψυχὴν μου τιμίαν¹ ἐμαυτῷ,² ὥς τελειῶσαι³ τὸν
 δρόμον⁴ μου μετὰ χαρᾶς, καὶ τὴν διακονίαν⁵ ἣν
 ἔλαβον παρὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι⁶ τὸ
 εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ. Καὶ νῦν ἰδοῦ, ἐγὼ 25
 οἶδα ὅτι οὐκέτι⁷ ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς
 πάντες, ἐν οἷς διήλθον⁸ κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ
 θεοῦ. Διότι⁹ μαρτύρομαι¹⁰ ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον¹¹ ἡμέρᾳ, 26
 ὅτι καθαρὸς¹² ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων. Οὐ γὰρ 27
 ὑπεστειλάμην¹³ τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι¹⁴ ὑμῖν πᾶσαν τὴν
 βουλήν¹⁵ τοῦ θεοῦ. Προσέχετε¹⁶ οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ 28
 τῷ ποιμνίῳ,¹⁷ ἐν ᾧ ὑμεῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο
 ἐπισκόπους,¹⁸ ποιμαίνειν¹⁹ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ κυρίου
 καὶ θεοῦ, ἣν περιεποιήσατο²⁰ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος. 29
 Ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο, ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν
 ἄφιξίν²¹ μου λύκοι²² βαρεῖς²³ εἰς ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι²⁴

¹ τίμιος, precious, honorable. ² ἐμαυτοῦ, of myself. ³ τελειῶω, fill, fulfill. ⁴ δρόμος, οὐ, ὁ, course, race. ⁵ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ⁶ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁷ οὐκέτι, no longer, no more. ⁸ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁹ διότι, because, on this account. ¹⁰ μαρτύρομαι, affirm, testify. ¹¹ σήμερον, today, now. ¹² καθαρὸς, clean, pure. ¹³ ὑποστέλλω, draw back, withdraw. ¹⁴ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹⁵ βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁶ προσέχω, take head of, attend to. ¹⁷ ποῖμνιον, οὐ, τό, flock, little flock. ¹⁸ ἐπίσκοπος, οὐ, ὁ, superintendent, overseer. ¹⁹ ποιμαίνω, shepherd, rule. ²⁰ περιποιέω, acquire, purchase. ²¹ ἄφιξις, εως, ἡ, departure, arrival. ²² λύκος, οὐ, ὁ, wolf, jackal. ²³ βαρὺς, heavy, burdensome. ²⁴ φείδομαι, spare, abstain.

τοῦ ποιμνίου:¹ καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται 30
 ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα,² τοῦ ἀποσπάξιν³ τοὺς
 μαθητὰς ὀπίσω⁴ αὐτῶν. Διὸ γρηγορεῖτε,⁵ 31
 μνημονεύοντες⁶ ὅτι τριετίαν⁷ νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ
 ἐπαυσάμην⁸ μετὰ δακρύων⁹ νουθετῶν¹⁰ ἕνα ἕκαστον. 32
 Καὶ τὰ νῦν παρατίθεμαι¹¹ ὑμᾶς, ἀδελφοί, τῷ θεῷ καὶ
 τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῷ δυναμένῳ
 ἐποικοδομῆσαι,¹² καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρονομίαν¹³ ἐν
 τοῖς ἡγιασμένοις¹⁴ παῶσιν. Ἀργυρίου¹⁵ ἢ χρυσίου¹⁶ ἢ 33
 ἱματισμοῦ¹⁷ οὐδενὸς ἐπεθύμησα.¹⁸ Αὐτοὶ γινώσκετε 34
 ὅτι ταῖς χρεαίαις¹⁹ μου καὶ τοῖς οὖσιν μετ' ἐμοῦ
 ὑπηρέτησαν²⁰ αἱ χεῖρες αὐταί. Πάντα ὑπέδειξα²¹ ὑμῖν, 35
 ὅτι οὕτως κοπιῶντας²² δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι²³ τῶν
 ἀσθενούντων,²⁴ μνημονεύειν⁶ τε τῶν λόγων τοῦ

¹ ποῖμνιον, ου, τό, flock, little flock. ² διαστρέφω, distort, pervert. ³ ἀποσπάω, draw away, withdraw. ⁴ ὀπίσω, behind, after (gen). ⁵ γρηγορέω, watch, keep watch. ⁶ μνημονεύω, remember, make mention of. ⁷ τριετία, ας, ἡ, three years, space of three years. ⁸ παύω, cause to cease. ⁹ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ¹⁰ νουθετέω, admonish, exhort. ¹¹ παρατίθημι, set before, entrust. ¹² ἐποικοδομέω, build upon, build upon a foundation. ¹³ κληρονομία, ας, ἡ, inheritance. ¹⁴ ἁγιάζω, make holy, consecrate. ¹⁵ ἀργύριον, ου, τό, silver, shekel. ¹⁶ χρυσίον, ου, τό, gold, golden ornament. ¹⁷ ἱματισμός, οῦ, ὁ, clothing. ¹⁸ ἐπιθυμέω, desire, long for. ¹⁹ χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ²⁰ ὑπηρετέω, serve, minister to. ²¹ ὑποδείκνυμι, show, indicate. ²² κοπιᾶω, toil, labor. ²³ ἀντιλαμβάνομαι, help, take part in. ²⁴ ἀσθενέω, be weak, sick.

κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπεν, Μακάριόν ἐστιν
μᾶλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, θεὶς τὰ γόνατα¹ αὐτοῦ, σὺν πᾶσιν 36

αὐτοῖς προσήψατο. Ἰκανὸς² δὲ ἐγένετο κλαυθμὸς³ 37

πάντων· καὶ ἐπιπесόντες⁴ ἐπὶ τὸν τράχηλον⁵ τοῦ

Παύλου κατεφίλουν⁶ αὐτόν, ὀδυνώμενοι⁷ μάλιστα⁸ 38

ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι⁹ μέλλουσιν τὸ

πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν. Προέπεμπον¹⁰ δὲ αὐτὸν εἰς

τὸ πλοῖον.

Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι¹¹ ἡμᾶς ἀποσπασθέντας¹² ἀπ' 21

αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες¹³ ἤλθομεν εἰς τὴν Κῶν,¹⁴ τῇ

δὲ ἐξῆς¹⁵ εἰς τὴν Ῥόδον,¹⁶ κακεῖθεν¹⁷ εἰς Πάταρα·¹⁸ καὶ 2

εὐρόντες πλοῖον διαπεράων¹⁹ εἰς Φοινίκην,²⁰ ἐπιβάντες

ἀνήχθημεν.¹¹ Ἀναφανέντες²² δὲ τὴν Κύπρον,²³ καὶ 3

¹ γόνυ, ατος, τό, knee. ² ἱκανός, sufficient, able. ³ κλαυθμός, οἶ, ὁ, weeping, lamentation. ⁴ ἐπιπίπτω, fall upon, press upon. ⁵ τράχηλος, ου, ὁ, neck. ⁶ καταφιλέω, kiss fervently, kiss affectionately. ⁷ ὀδυνάω, torment, pain. ⁸ μάλιστα, especially, most of all. ⁹ οὐκέτι, no longer, no more. ¹⁰ προπέμπω, send before, send forth. ¹¹ ἀνάγω, lead up, restore. ¹² ἀποσπάω, draw away, withdraw. ¹³ εὐθυδρομέω, run a straight course. ¹⁴ Κῶς, ἡ, Cos. ¹⁵ ἐξῆς, next, next in order. ¹⁶ Ῥόδος, ου, ἡ, Rhodes. ¹⁷ κακεῖθεν, and thence, and from there. ¹⁸ Πάταρα, ων, τό, Patara. ¹⁹ διαπεράω, cross over, pass through. ²⁰ Φοινίκη, ης, ἡ, Phoenicia. ²¹ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ²² ἀναφαίνω, bring to light, cause to appear. ²³ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus.

καταλιπόντες¹ αὐτὴν εὐώνυμον,² ἐπλέομεν³ εἰς
 Συρίαν,⁴ καὶ κατήχθημεν⁵ εἰς Τύρον·⁶ ἐκεῖσε⁷ γὰρ ἦν
 τὸ πλοῖον ἀποφορτιζόμενον⁸ τὸν γόμον.⁹ Καὶ 4
 ἀνευρόντες¹⁰ μαθητάς, ἐπεμείναμεν¹¹ αὐτοῦ¹² ἡμέρας
 ἑπτά· οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύματος,
 μὴ ἀναβαίνειν εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς 5
 ἑξαρτίσαι¹³ τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα,
 προπεμπόντων¹⁴ ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶν καὶ
 τέκνοις ἕως ἔξω τῆς πόλεως· καὶ θέντες τὰ γόνατα¹⁵
 ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν¹⁶ προσηυξάμεθα. Καὶ ἀσπασάμενοι 6
 ἀλλήλους, ἐπέβημεν¹⁷ εἰς τὸ πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ
 ὑπέστρεψαν¹⁸ εἰς τὰ ἴδια.

Ἡμεῖς δέ, τὸν πλοῦν¹⁹ διανύσαντες²⁰ ἀπὸ Τύρου,⁶ 7
 κατηντήσαμεν²¹ εἰς Πτολεμαῖδα,²² καὶ ἀσπασάμενοι
 τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν παρ' αὐτοῖς. 8

¹ καταλείπω, leave, leave behind. ² εὐώνυμος, of good name, euph. for left. ³ πλέω, sail. ⁴ Συρία, ας, ἡ, Syria. ⁵ κατὰγω, bring down, lead down. ⁶ Τύρος, ου, ἡ, Tyre. ⁷ ἐκεῖσε, there. ⁸ ἀποφορτίζομαι, unload, discharge. ⁹ γόμος, ου, ὁ, cargo, freight. ¹⁰ ἀνεύρισκω, find out, look for. ¹¹ ἐπιμένω, continue, remain. ¹² αὐτοῦ, there, here. ¹³ ἑξαρτίζω, finish, complete. ¹⁴ προπέμπω, send before, send forth. ¹⁵ γόνυ, ατος, τό, knee. ¹⁶ αἰγιαλός, οῦ, ὁ, seashore, beach. ¹⁷ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ¹⁸ ὑποστρέφω, return, turn back. ¹⁹ πλόος, ὁ, voyage. ²⁰ διανύω, complete, finish. ²¹ καταντάω, come to, arrive. ²² Πτολεμαῖς, ἡ, Ptolemais.

Τῇ δὲ ἐπαύριον¹ ἐξελθόντες οἱ περὶ τὸν Παῦλον
 ἦλθον εἰς Καισάρειαν·² καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον
 Φιλίππου³ τοῦ εὐαγγελιστοῦ,⁴ ὄντος ἐκ τῶν ἐπτά,
 ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ. Τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες⁵ 9
 παρθένοι⁶ τέσσαρες⁷ προφητεύουσαι.⁸ Ἐπιμενόντων⁹ 10
 δὲ ἡμῶν ἡμέρας πλείους, κατῆλθén¹⁰ τις ἀπὸ τῆς
 Ἰουδαίας¹¹ προφῆτης ὀνόματι Ἀγαβος.¹² Καὶ ἐλθὼν 11
 πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἄρας τὴν ζώνην¹³ τοῦ Παύλου, δήσας¹⁴
 τε αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας εἶπεν, Τάδε¹⁵
 λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, Τὸν ἄνδρα οὗ ἐστίν ἡ ζώνη
 αὕτη, οὕτως δήσουσιν¹⁴ ἐν Ἱερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι,
 καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν. Ὡς δὲ ἠκούσαμεν 12
 ταῦτα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι,¹⁶ τοῦ
 μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ἀπεκρίθη τε ὁ 13
 Παῦλος, Τί ποιεῖτε κλαίοντες¹⁷ καὶ συνθρύπτοντές¹⁸
 μου τὴν καρδίαν; Ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι,¹⁴ ἀλλὰ

¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ² Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ³ Φίλιππος, ου, ὁ, Philip. ⁴ εὐαγγελιστής, ου, ὁ, evangelist, bringer of good tidings. ⁵ θυγάτηρ, τρος, ἡ, daughter. ⁶ παρθένος, ου, ἡ, virgin. ⁷ τέσσαρες, four, 4. ⁸ προφητεύω, prophesy, foretell. ⁹ ἐπιμένω, continue, remain. ¹⁰ κατέρχομαι, come down, go down. ¹¹ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ¹² Ἀγαβος, ου, ὁ, Agabus. ¹³ ζώνη, ης, ἡ, belt, girdle. ¹⁴ δέω, bind, tie. ¹⁵ ὅδε, this (here), this here. ¹⁶ ἐντόπιος, local, belonging to the place. ¹⁷ κλαίω, weep, weep for. ¹⁸ συνθρύπτω, break in pieces, crush.

καὶ ἀποθανεῖν εἰς Ἱερουσαλήμ ἐτοίμως¹ ἔχω ὑπὲρ τοῦ
 ὀνόματος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ, 14
 ἡσυχάσαμεν² εἰπόντες, Τὸ θέλημα τοῦ κυρίου
 γενέσθω.

Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπισκευασάμενοι 15
 ἀνεβαίνομεν εἰς Ἱερουσαλήμ. Συνῆλθον³ δὲ καὶ τῶν 16
 μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας⁴ σὺν ἡμῖν, ἄγοντες παρ' ᾧ
 ξενισθῶμεν,⁵ Μνάσωνι⁶ τινι Κυπρίῳ,⁷ ἀρχαίῳ⁸
 μαθητῇ.

Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀσμένως⁹ ἐδέξαντο 17
 ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. Τῇ δὲ ἐπιούσῃ¹⁰ εἰσῆι¹¹ ὁ Παῦλος 18
 σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον,¹² πάντες τε παρεγένοντο¹³ οἱ
 πρεσβύτεροι. Καὶ ἀσπασάμενος αὐτούς, ἐξηγείτο¹⁴ 19
 καθ' ἕνα καστον ὧν ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσιν διὰ
 τῆς διακονίας¹⁵ αὐτοῦ. Οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον 20

¹ ἐτοίμως, readily. ² ἡσυχάζω, be still, be silent. ³ συνέρχομαι, come together, come or go with. ⁴ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁵ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ⁶ Μνάσων, ωνος, ὁ, Mnason. ⁷ Κύπριος, ου, ὁ, Cyprian, Cypriote. ⁸ ἀρχαῖος, old, ancient. ⁹ ἀσμένως, gladly, joyfully. ¹⁰ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ¹¹ εἰσεῖμι, enter, go in. ¹² Ἰάκωβος, James, Jacob. ¹³ παραγίνομαι, come, arrive. ¹⁴ ἐξηγέομαι, explain, describe. ¹⁵ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service.

τὸν κύριον, εἰπόντες αὐτῷ, Θεωρεῖς, ἀδελφέ, πόσαι¹
 μυριάδες² εἰσὶν Ἰουδαίων τῶν πεπιστευκότων· καὶ
 πάντες ζηλωταὶ³ τοῦ νόμου ὑπάρχουσιν· 21
 κατηχήθησαν⁴ δὲ περὶ σοῦ, ὅτι ἀποστασίαν⁵ διδάσκεις
 ἀπὸ Μωϋσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας Ἰουδαίους,
 λέγων μὴ περιτέμνειν⁶ αὐτοὺς τὰ τέκνα, μηδὲ τοῖς
 ἔθουσιν⁷ περιπατεῖν. Τί οὖν ἐστίν; Πάντως⁸ δεῖ πλῆθος 22
 συνελθεῖν·¹⁰ ἀκούσονται γὰρ ὅτι ἐλήλυθας. Τοῦτο οὖν 23
 ποιήσον ὃ σοι λέγομεν· εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες¹¹
 εὐχὴν¹² ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν· τούτους παραλαβὼν¹³ 24
 ἀγνίσθητι¹⁴ σὺν αὐτοῖς, καὶ δαπάνησον¹⁵ ἐπ' αὐτοῖς,
 ἵνα ξυρήσωνται¹⁶ τὴν κεφαλὴν, καὶ γνῶσιν πάντες ὅτι
 ὧν κατήχνηται⁴ περὶ σοῦ οὐδέν ἐστίν, ἀλλὰ στοιχεῖς¹⁷
 καὶ αὐτὸς τὸν νόμον φυλάσσων.¹⁸ Περὶ δὲ τῶν 25
 πεπιστευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν,¹⁹

¹ πόσος, how many? how great? ² μυριάς, ἄδος, ἡ, ten thousand, myriad. ³ ζηλωτής, οὐ, ὁ, Zealot, zealot. ⁴ κατηγέω, teach by word of mouth. ⁵ ἀποστασία, ας, ἡ, apostacy, abandonment. ⁶ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ⁷ ἔθος, οὐς, τό, custom. ⁸ πάντως, altogether, by all means. ⁹ πλῆθος, οὐς, τό, multitude. ¹⁰ συνέρχομαι, come together, come or go with. ¹¹ τέσσαρες, four. ¹² εὐχή, ἡς, ἡ, prayer, vow. ¹³ παραλαμβάνω, receive, take. ¹⁴ ἀγνίζω, purify, cleanse. ¹⁵ δαπανᾶω, spend, spend freely. ¹⁶ ξυράω, shave. ¹⁷ στοιχέω, walk orderly, follow. ¹⁸ φυλάσσω, guard, keep. ¹⁹ ἐπιστέλλω, write, instruct by letter.

κρίναντες μηδὲν τοιοῦτον τηρεῖν αὐτούς, εἰ μὴ
φυλάσσεσθαι¹ αὐτοὺς τό τε εἰδωλόθυτον² καὶ τὸ αἷμα
καὶ πνικτὸν³ καὶ πορνείαν.⁴ Τότε ὁ Παῦλος 26
παραλαβὼν⁵ τοὺς ἄνδρας, τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν
αὐτοῖς ἀγνισθεῖς⁶ εἰσῆει⁷ εἰς τὸ ἱερόν, διαγγέλλων⁸ τὴν
ἐκπλήρωσιν⁹ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀγνισμοῦ,¹⁰ ἕως οὗ
προσηνέχθη¹¹ ὑπὲρ ἑνὸς ἐκάστου αὐτῶν ἢ προσφορά.¹²

Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἐπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι,¹³ οἱ ἂπὸ 27
τῆς Ἀσίας¹⁴ Ἰουδαῖοι, θεασάμενοι¹⁵ αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ,
συνέχεον¹⁶ πάντα τὸν ὄχλον, καὶ ἐπέβαλον¹⁷ τὰς
χεῖρας ἐπ' αὐτόν, κράζοντες, Ἄνδρες Ἰσραηλῖται,¹⁸ 28
βοηθεῖτε.¹⁹ Οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ
καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντας
πανταχοῦ²⁰ διδάσκων: ἔτι τε καὶ Ἑλληνας²¹ εἰσήγαγεν

¹ φυλάσσω, guard, keep. ² εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ³ πνικτός, strangled. ⁴ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ⁵ παραλαμβάνω, receive, take. ⁶ ἀγνίζω, purify, cleanse. ⁷ εἰσεῖμι, enter, go in. ⁸ διαγγέλλω, publish abroad, proclaim. ⁹ ἐκπλήρωσις, εως, ἡ, completion, fulfillment. ¹⁰ ἀγνισμός, οὐ, ὁ, purification. ¹¹ προσφέρω, bring to, offer. ¹² προσφορά, ας, ἡ, offering, sacrifice. ¹³ συντελέω, complete, accomplish. ¹⁴ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁵ θεάομαι, look at, behold. ¹⁶ συγχέω, confuse, confound. ¹⁷ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹⁸ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ¹⁹ βοηθέω, come to the aid of. ²⁰ πανταχοῦ, everywhere. ²¹ Ἕλληνας, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ²² εἰσάγω, lead in, bring in.

εἰς τὸ ἱερόν, καὶ κεκοίνωκεν¹ τὸν ἅγιον τόπον τοῦτον. 29

Ἦσαν γὰρ ἐωρακότες Τρόφιμον² τὸν Ἐφέσιον³ ἐν τῇ
 πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον⁴ ὅτι εἰς τὸ ἱερόν
 εἰσῆγαγεν⁵ ὁ Παῦλος. Ἐκινήθη⁶ τε ἡ πόλις ὅλη, καὶ 30
 ἐγένετο συνδρομὴ⁷ τοῦ λαοῦ· καὶ ἐπιλαβόμενοι⁸ τοῦ
 Παύλου εἶλκον⁹ αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ· καὶ εὐθέως
 ἐκλείσθησαν¹⁰ αἱ θύραι.¹¹ Ζητούντων δὲ αὐτὸν 31
 ἀποκτείνειν, ἀνέβη φάσις¹² τῷ χιλιάρχῳ¹³ τῆς σπείρης,¹⁴
 ὅτι ὅλη συγκέχυται¹⁵ Ἱερουσαλήμ· ὃς ἐξαυτῆς¹⁶ 32
 παραλαβὼν¹⁷ στρατιώτας¹⁸ καὶ ἑκατοντάρχους,¹⁹
 κατέδραμεν²⁰ ἐπ' αὐτούς· οἱ δέ, ἰδόντες τὸν χιλιάρχον¹³
 καὶ τοὺς στρατιώτας,¹⁸ ἐπαύσαντο²¹ τύπτοντες²² τὸν
 Παῦλον. Ἐγγίσας²³ δὲ ὁ χιλιάρχος¹³ ἐπελάβετο⁸ αὐτοῦ, 33
 καὶ ἐκέλευσεν²⁴ δεθῆναι²⁵ ἀλύσεσιν²⁶ δυσίν· καὶ
 ἐπυνθάνετο²⁷ τίς ἂν εἴη, καὶ τί ἐστιν πεποιηκώς. 34

¹ κοινώω, make common, defile. ² Τρόφιμος, ου, ὁ, Trophimus. ³ Ἐφέσιος, Ephesian. ⁴ νομίζω, suppose, think. ⁵ εἰσάγω, lead in, bring in. ⁶ κινέω, move, stir. ⁷ συνδρομή, ἡς, ἡ, running together. ⁸ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ⁹ ἐλκύνω, drag, draw. ¹⁰ κλείω, shut, shut up. ¹¹ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ¹² φάσις, εως, ἡ, report, announcement. ¹³ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁴ σπείρα, ης, ἡ, cohort. ¹⁵ συγχέω, confuse, confound. ¹⁶ ἐξαυτῆς, at once, forthwith. ¹⁷ παραλαμβάνω, receive, take. ¹⁸ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ¹⁹ ἑκατοντάρχης, centurion. ²⁰ κατατρέχω, run down. ²¹ παύω, cause to cease. ²² τύπτω, smite, beat. ²³ ἐγγίζω, come near, approach. ²⁴ κελεύω, order, command. ²⁵ δέω, bind, tie. ²⁶ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ²⁷ πυνθάνομαι, inquire, ask.

Ἄλλοι δὲ ἄλλο τι ἐβόων¹ ἐν τῷ ὄχλῳ· μὴ δυνάμενος δὲ
 γινῶναι τὸ ἀσφαλὲς² διὰ τὸν θόρυβον,³ ἐκέλευσεν⁴
 ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν.⁵ Ὅτε δὲ ἐγένετο 35
 ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμούς,⁶ συνέβη⁷ βαστάζεσθαι⁸ αὐτὸν
 ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν⁹ διὰ τὴν βίαν¹⁰ τοῦ ὄχλου. 36
 Ἦκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος¹¹ τοῦ λαοῦ κραῶζον, Αἶρε
 αὐτόν.

Μέλλων τε εἰσάγεσθαι¹² εἰς τὴν παρεμβολήν⁵ ὁ Παῦλος 37
 λέγει τῷ χιλιάρχῳ,¹³ Εἰ ἔξεστίν¹⁴ μοι εἰπεῖν πρὸς σε;
 Ὁ δὲ ἔφη, Ἑλληνιστί¹⁵ γινώσκεις; Οὐκ ἄρα¹⁶ σὺ εἶ ὁ 38
 Αἰγύπτιος¹⁷ ὁ πρό¹⁸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀναστατώσας
 καὶ ἐξαγαγὼν²⁰ εἰς τὴν ἔρημον²¹ τοὺς τετρακισχιλίους
 ἄνδρας τῶν σικαριῶν;²³ Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, Ἐγὼ 39
 ἄνθρωπος μὲν εἰμι Ἰουδαῖος, Ταρσεὺς²⁴ τῆς Κιλικίας,²⁵

¹ βοᾶω, cry aloud, shout. ² ἀσφαλής, certain, definite. ³ θόρυβος, οὐ, ὁ, uproar, riot. ⁴ κελεύω, order, command. ⁵ παρεμβολή, ἦς, ἡ, camp, army. ⁶ ἀναβαθμός, οὐ, ὁ, step, stairway. ⁷ συμβαίνω, come together, come to pass. ⁸ βαστάζω, bear, carry. ⁹ στρατιώτης, οὐ, ὁ, soldier. ¹⁰ βία, ας, ἡ, strength, force. ¹¹ πλῆθος, οὐς, τό, multitude. ¹² εἰσάγω, lead in, bring in. ¹³ χιλιάρχος, οὐ, ὁ, military tribune, captain. ¹⁴ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ¹⁵ Ἑλληνιστί, Greek language, in the Greek language. ¹⁶ ἄρα, so? (introduces a question). ¹⁷ Αἰγύπτιος, Egyptian. ¹⁸ πρό, before (gen), before. ¹⁹ ἀναστατώω, stir up, disturb. ²⁰ ἐξάγω, lead out. ²¹ ἔρημος, οὐ, ἡ, wilderness, desert. ²² τετρακισχιλιοι, four thousand, 4000. ²³ σικαριος, οὐ, ὁ, dagger man, assassin. ²⁴ Ταρσεὺς, ἑως, ὁ, Tarsian, belonging to Tarsus. ²⁵ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia.

οὐκ ἀσήμου¹ πόλεως πολίτης·² δέομαι³ δέ σου,
ἐπιτρέψόν⁴ μοι λαλήσαι πρὸς τὸν λαόν. 40
Ἐπιτρέψαντος⁴ δὲ αὐτοῦ, ὁ Παῦλος ἐστὼς ἐπὶ τῶν
ἀναβαθμῶν⁵ κατέσεισεν⁶ τῇ χειρὶ τῷ λαῷ· πολλῆς δὲ
σιγῆς⁷ γενομένης, προσεφώνει⁸ τῇ Ἑβραϊδὶ⁹ διαλέκτῳ
λέγων,

Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς 22

ὑμᾶς νυνὶ¹¹ ἀπολογίας.¹²

Ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑβραϊδὶ⁹ διαλέκτῳ¹⁰ προσεφώνει⁸ 2

αὐτοῖς, μᾶλλον παρέσχον¹³ ἡσυχίαν.¹⁴ Καὶ φησιν,

Ἐγὼ μὲν εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ¹⁵ 3

τῆς Κιλικίας,¹⁶ ἀνατεθραμμένος¹⁷ δὲ ἐν τῇ πόλει

ταύτῃ παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιήλ,¹⁸ πεπαιδευμένος¹⁹

¹ ἀσημος, insignificant, undistinguished. ² πολίτης, ου, ὁ, citizen. ³ δέομαι, ask, request. ⁴ ἐπιτρέπω, permit, allow. ⁵ ἀναβαθμός, οὐ, ὁ, step, stairway. ⁶ κατασεῖω, shake, motion. ⁷ σιγή, ἡς, ἡ, silence, quiet. ⁸ προσφώνέω, call to, summon. ⁹ Ἑβραῖς, ἴδος, ἡ, Hebrew language, Aramaic. ¹⁰ διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language. ¹¹ νυνί, now, already. ¹² ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ¹³ παρέχω, offer, afford. ¹⁴ ἡσυχία, ας, ἡ, stillness, silence. ¹⁵ Ταρσός, οὔ, ἡ, Tarsus. ¹⁶ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ¹⁷ ἀνατρέφω, nurture, care for. ¹⁸ Γαμαλιήλ, ὁ, Gamaliel. ¹⁹ παιδεύω, teach, educate.

κατὰ ἀκρίβειαν¹ τοῦ πατρῶου² νόμου, ζήλωτῆς³
 ὑπάρχων τοῦ θεοῦ, καθὼς πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον·⁴
 ὃς ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδίωξα⁵ ἄχρι⁶ θανάτου, δεσμεύων⁷ ⁴
 καὶ παραδιδούς εἰς φυλακὰς⁸ ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας. ⁵
 Ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι, καὶ πᾶν τὸ
 πρεσβυτέριον·⁹ παρ' ὧν καὶ ἐπιστολὰς¹⁰ δεξιόμενος
 πρὸς τοὺς ἀδελφούς, εἰς Δαμασκὸν¹¹ ἐπορευόμην,
 ἄζων καὶ τοὺς ἐκεῖσε¹² ὄντας δεδεμένους¹³ εἰς
 Ἱερουσαλήμ, ἵνα τιμωρηθῶσιν.¹⁴ Ἐγένετο δέ μοι ⁶
 πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι¹⁵ τῇ Δαμασκῷ,¹¹ περὶ
 μεσημβρίαν,¹⁶ ἑξαίφνης¹⁷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
 περιαστράψαι¹⁸ φῶς ἱκανὸν¹⁹ περὶ ἐμέ. Ἐπεσά τε εἰς ⁷
 τὸ ἔδαφος,²⁰ καὶ ἤκουσα φωνῆ λεγούσης μοι, Σαούλ,
 Σαούλ, τί με διώκεις;⁵ Ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην, Τίς εἶ, ⁸
 κύριε; Εἶπέν τε πρὸς με, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὁ

¹ ἀκρίβεια, ας, ἡ, exactness, precision. ² πατρῶος, paternal, received from one's father. ³ ζήλωτῆς, οὗ, ὁ, Zealot, zealot. ⁴ σήμερον, today, now. ⁵ διώκω, pursue, persecute. ⁶ ἄχρι, as far as, up to (gen). ⁷ δεσμεύω, bind together, tie into a bundle. ⁸ φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ⁹ πρεσβυτέριον, οὗ, τό, body of elders, assembly of elders. ¹⁰ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ¹¹ Δαμασκός, οὗ, ἡ, Damascus. ¹² ἐκεῖσε, there. ¹³ δέω, bind, tie. ¹⁴ τιμώρην, punish. ¹⁵ ἐγγίζω, come near, approach. ¹⁶ μεσημβρία, ας, ἡ, midday, noon. ¹⁷ ἑξαίφνης, suddenly, unexpectedly. ¹⁸ περιαστράπτω, shine around, flash around. ¹⁹ ἱκανός, sufficient, able. ²⁰ ἔδαφος, οὗς, τό, ground, base.

Ναζωραῖος¹ ὃν σὺ διώκεις.² Οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ ⁹
 μὲν φῶς ἐθεάσαντο,³ καὶ ἔμβοβοι⁴ ἐγένοντο: τὴν δὲ
 φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι. Εἶπον δέ, Τί ¹⁰
 ποιήσω, κύριε; Ὁ δὲ κύριος εἶπεν πρὸς με, Ἀναστὰς
 πορεύου εἰς Δαμασκόν:⁵ κακεῖ⁶ σοι λαληθήσεται περὶ
 πάντων ὧν τέτακται⁷ σοι ποιῆσαι. Ὡς δὲ οὐκ ¹¹
 ἐνέβλεπον⁸ ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς ἐκείνου,
 χειραγωγούμενος⁹ ὑπὸ τῶν συνόντων¹⁰ μοι, ἦλθον εἰς
 Δαμασκόν.⁵ Ἀνανίας¹¹ δέ τις, ἀνὴρ εὐσεβὴς¹² κατὰ ¹²
 τὸν νόμον, μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν
 κατοικούντων¹³ Ἰουδαίων, ἐλθὼν πρὸς με καὶ ἐπιστάς ¹³
 εἶπέν μοι, Σαοὺλ ἀδελφέ, ἀνάβλεψον.¹⁵ Καγὼ αὐτῇ τῇ
 ὥρᾳ ἀνέβλεψα¹⁵ εἰς αὐτόν. Ὁ δὲ εἶπεν, Ὁ θεὸς τῶν ¹⁴
 πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό¹⁶ σε γνῶναι τὸ θέλημα
 αὐτοῦ, καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον, καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ
 τοῦ στόματος αὐτοῦ. Ὅτι ἔση μάρτυς¹⁷ αὐτῷ πρὸς ¹⁵

¹ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ² διώκω, pursue, persecute. ³ θεάομαι, look at, behold. ⁴ ἔμβοβος, terrified, frightened. ⁵ Δαμασκός, ου, ἡ, Damascus. ⁶ κακεῖ, and there. ⁷ τάσσω, arrange, appoint. ⁸ ἐμβλέπω, look at, look into. ⁹ χειραγωγέω, lead by the hand. ¹⁰ σύνειμι, be with, come together. ¹¹ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ¹² εὐσεβής, pious, devout. ¹³ κατοικέω, inhabit, dwell. ¹⁴ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁵ ἀναβλέπω, look up, receive sight. ¹⁶ προχειρίζομαι, determine, appoint. ¹⁷ μάρτυς, υρος, ὁ, witness.

πάντας ἀνθρώπους ὧν ἐώρακας καὶ ἤκουσας. Καὶ νῦν 16
 τί μέλλεις; Ἀναστὰς βάπτισαι καὶ ἀπόλουσαι¹ τὰς
 ἁμαρτίας σου, ἐπικαλεσάμενος² τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου. 17
 Ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέψαντι³ εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ
 προσευχομένου μου ἐν τῷ ἱερῷ, γενέσθαι με ἐν
 ἐκστάσει,⁴ καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι, Σπεῦσον⁵ καὶ 18
 ἐξελθε ἐν τάχει⁶ ἐξ Ἱερουσαλήμ· διότι⁷ οὐ
 παραδέχονται⁸ σου τὴν μαρτυρίαν⁹ περὶ ἐμοῦ. Καγὼ 19
 εἶπον, Κύριε, αὐτοὶ ἐπίστανται¹⁰ ὅτι ἐγὼ ἤμην
 φυλακίζων¹¹ καὶ δέρων¹² κατὰ τὰς συναγωγὰς τοὺς
 πιστεύοντας ἐπὶ σέ· καὶ ὅτε ἐξεχεῖτο¹³ τὸ αἷμα 20
 Στεφάνου¹⁴ τοῦ μάρτυρός¹⁵ σου, καὶ αὐτὸς ἤμην
 ἐφεστὼς¹⁶ καὶ συνευδοκῶν¹⁷ τῇ ἀναιρέσει¹⁸ αὐτοῦ,
 φυλάσσω¹⁹ τὰ ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων²⁰ αὐτόν. Καὶ 21
 εἶπεν πρὸς με, Πορεύου, ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν²¹

¹ ἀπολούω, wash off, wash away. ² ἐπικαλέω, call upon, invoke. ³ ὑποστρέφω, return, turn back. ⁴ ἐκστασις, εως, ἡ, bewilderment, ecstasy. ⁵ σπεύδω, hasten, urge on. ⁶ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ⁷ διότι, because, on this account. ⁸ παραδέχομαι, receive, accept. ⁹ μαρτυρία, ας, ἡ, testimony, witness. ¹⁰ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹¹ φυλακίζω, take into custody, imprison. ¹² δέρω, beat, flay. ¹³ ἐκχέω, pour out, shed. ¹⁴ στέφανος, ου, ό, crown, garland. ¹⁵ μάρτυς, υρος, ό, witness. ¹⁶ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁷ συνευδοκέω, consent, approve. ¹⁸ ἀναιρέσις, εως, ἡ, murder, killing. ¹⁹ φυλάσσω, guard, keep. ²⁰ ἀναιρέω, take up, kill. ²¹ μακράν, far away.

ἐξαποστελῶ¹ σε.

Ἦκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι² τούτου τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆραν³ 22

τὴν φωνὴν αὐτῶν λέγοντες, Αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν

τοιούτον· οὐ γὰρ καθήκεν⁴ αὐτὸν ζῆν. Κραζόντων δὲ 23

αὐτῶν, καὶ ῥιπτούντων⁵ τὰ ἱμάτια, καὶ κονιορτὸν⁶

βαλλόντων εἰς τὸν ἀέρα,⁷ ἐκέλευσεν⁸ αὐτὸν ὁ 24

χιλίαρχος⁹ ἄγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολήν,¹⁰ εἰπὼν

μάστιξιν¹¹ ἀνετάζεσθαι¹² αὐτόν, ἵνα ἐπιγνῶ¹³ δι' ἣν

αἰτίαν¹⁴ οὕτως ἐπεφώνουν¹⁵ αὐτῷ. Ὡς δὲ προέτεινεν¹⁶ 25

αὐτὸν τοῖς ἱμασίν,¹⁷ εἶπεν πρὸς τὸν ἐστῶτα

ἐκατόνταρχον¹⁸ ὁ Παῦλος, Εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον¹⁹

καὶ ἀκατάκριτον²⁰ ἔξεστιν²¹ ὑμῖν μαστίζειν;²² 26

Ἀκούσας δὲ ὁ ἐκατόνταρχος,¹⁸ προσελθὼν ἀπήγγειλεν

τῷ χιλιάρχῳ⁹ λέγων, Ὅρα τί μέλλεις ποιεῖν· ὁ γὰρ

¹ ἐξαποτέλλω, send forth. ² ἄχρι, as far as, up to (gen). ³ ἐπαίρω, lift up, raise. ⁴ καθήκω, be proper or fitting, it is fitting. ⁵ ῥιπτέω, throw away. ⁶ κονιορτός, οὐ, ὁ, dust. ⁷ ἀήρ, ος, ὁ, air. ⁸ κελεύω, order, command. ⁹ χιλίαρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁰ παρεμβολή, ῆς, ἡ, camp, army. ¹¹ μάστιξ, ιγος, ἡ, whip, scourge. ¹² ἀνετάζω, examine judicially. ¹³ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹⁴ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹⁵ ἐπιφωνέω, cry out, shout. ¹⁶ προτείνω, stretch out, spread out. ¹⁷ ἱμάς, ἄντας, ὁ, thong, strap. ¹⁸ ἐκατοντάρχης, centurion. ¹⁹ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ²⁰ ἀκατάκριτος, uncondemned, without trial. ²¹ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ²² μαστίζω, whip, scourge. ²³ ἀπαγγέλλω, announce, report.

ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός¹ ἐστιν. Προσελθὼν δὲ ὁ 27
 χιλιάρχος² εἶπεν αὐτῷ, Λέγε μοι, εἰ σὺ Ῥωμαῖός¹ εἶ; Ὁ
 δὲ ἔφη, Ναί.³ Ἀπεκρίθη τε ὁ χιλιάρχος,² Ἐγὼ πολλοῦ 28
 κεφαλαίου⁴ τὴν πολιτείαν⁵ ταύτην ἐκτησάμην.⁶ Ὁ δὲ
 Παῦλος ἔφη, Ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι. Εὐθέως οὖν 29
 ἀπέστησαν⁷ ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν ἀνετάζειν.⁸
 Καὶ ὁ χιλιάρχος² δὲ ἐφοβήθη, ἐπιγνοὺς⁹ ὅτι Ῥωμαῖός¹
 ἐστιν, καὶ ὅτι ἦν αὐτὸν δεδεκώς.¹⁰

Τῇ δὲ ἐπαύριον¹¹ βουλόμενος¹² γνῶναι τὸ ἀσφαλές,¹³ τὸ 30
 τί κατηγορεῖται¹⁴ παρὰ τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν¹⁵ αὐτὸν
 ἀπὸ τῶν δεσμῶν,¹⁶ καὶ ἐκέλευσεν¹⁷ ἐλθεῖν τοὺς
 ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον¹⁸ αὐτῶν, καὶ
 καταγαγὼν¹⁹ τὸν Παῦλον ἔστησεν εἰς αὐτούς.

¹ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ² χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ³ ναί, yes, truly. ⁴ κεφάλαιον, ου, τό, main thing, main point. ⁵ πολιτεία, ας, ἡ, citizenship, citizen body. ⁶ κτάομαι, acquire, win. ⁷ ἀφίστημι, withdraw, depart. ⁸ ἀνετάζω, examine judicially. ⁹ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹⁰ δέω, bind, tie. ¹¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹² βούλομαι, wish, will. ¹³ ἀσφαλές, certain, definite. ¹⁴ κατηγορέω, accuse, charge. ¹⁵ λύω, untie, loose. ¹⁶ δεσμός, οῦ, ὁ, chain, bond. ¹⁷ κελεύω, order, command. ¹⁸ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁹ κατέγω, bring down, lead down.

Ἀτενίσας¹ δὲ ὁ Παῦλος τῷ συνεδρίῳ² εἶπεν, Ἄνδρες **23**

ἀδελφοί, ἐγὼ πάσῃ συνειδήσει³ ἀγαθῇ πεπολίτευμαι⁴

τῷ θεῷ ἄχρι⁵ ταύτης τῆς ἡμέρας. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς **2**

Ἀνανίας⁶ ἐπέταξεν⁷ τοῖς παρεστῶσιν⁸ αὐτῷ τύπτειν⁹

αὐτοῦ τὸ στόμα. Τότε ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπεν, **3**

Τύπτειν⁹ σε μέλλει ὁ θεός, τοῖχε¹⁰ κεκονιαμένε·¹¹ καὶ

σὺ κάθη κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν¹²

κελεύεις¹³ με τύπτεσθαι;⁹ Οἱ δὲ παρεστῶτες⁸ εἶπον, **4**

Τὸν ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ λοιδορεῖς;¹⁴ Ἔφη τε ὁ Παῦλος, **5**

Οὐκ ᾔδην, ἀδελφοί, ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεύς· γέγραπται

γάρ, Ἄρχοντα¹⁵ τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς.¹⁶ Γνούς **6**

δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἐν μέρος¹⁷ ἐστὶν Σαδδουκαίων,¹⁸

τὸ δὲ ἕτερον Φαρισαίων, ἔκραξεν ἐν τῷ συνεδρίῳ,²

Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς Φαρισαίου:

περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως¹⁹ νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι. **7**

¹ ἀτενίζω, gaze, stare. ² συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ³ συνειδήσις, εως, ἡ, conscience. ⁴ πολιτεύομαι, live one's life, live as a citizen. ⁵ ἄχρι, as far as, up to (gen). ⁶ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ⁷ ἐπιτάσσω, command, give order. ⁸ παρίστημι, be present, stand by. ⁹ τύπτω, smite, beat. ¹⁰ τοῖχος, ου, ὁ, wall. ¹¹ κονιάω, whitewash. ¹² παρανομέω, break the law. ¹³ κελεύω, order, command. ¹⁴ λοιδορέω, abuse, revile. ¹⁵ ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ¹⁶ κακῶς, badly, evilly. ¹⁷ μέρος, ους, τό, part, portion. ¹⁸ Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ¹⁹ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again.

Τοῦτο δὲ αὐτοῦ λαλήσαντος, ἐγένετο στάσις¹ τῶν
 Φαρισαίων, καὶ ἐσχίσθη² τὸ πλῆθος.³ Σαδδουκαῖοι⁴ 8
 μὲν γὰρ λέγουσιν μὴ εἶναι ἀνάστασιν,⁵ μηδὲ ἄγγελον,
 μήτε⁶ πνεῦμα: Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσιν⁷ τὰ
 ἀμφότερα.⁸ Ἐγένετο δὲ κραυγὴ⁹ μεγάλη: καὶ 9
 ἀναστάντες οἱ γραμματεῖς τοῦ μέρους¹⁰ τῶν
 Φαρισαίων διεμάχοντο¹¹ λέγοντες, Οὐδὲν κακὸν
 εὐρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ: εἰ δὲ πνεῦμα
 ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος, μὴ θεομαχῶμεν.¹² Πολλῆς 10
 δὲ γενομένης στάσεως,¹ εὐλαβηθεῖς¹³ ὁ χιλιάρχος¹⁴ μὴ
 διασπασθῇ¹⁵ ὁ Παῦλος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσεν¹⁶ τὸ
 στράτευμα¹⁷ καταβῆναι καὶ ἀρπάσαι¹⁸ αὐτὸν ἐκ μέσου
 αὐτῶν, ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν.¹⁹

¹ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion. ² σχίζω, split, separate. ³ πλῆθος, ους, τό, multitude. ⁴ Σαδδουκαῖος, ου, ὁ, Sadducee. ⁵ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ⁶ μήτε, neither, nor. ⁷ ὁμολογέω, confess, profess. ⁸ ἀμφότεροι, both, both of two. ⁹ κραυγὴ, ἡς, ἡ, outcry, crying. ¹⁰ μέρος, ους, τό, part, portion. ¹¹ διαμάχομαι, contend sharply, strive greatly. ¹² θεομαχέω, fight against God. ¹³ εὐλαβέομαι, reverence, respect. ¹⁴ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁵ διασπάω, tear apart, burst. ¹⁶ κέλεύω, order, command. ¹⁷ στράτευμα, τος, τό, expedition, army. ¹⁸ ἀρπάζω, seize, snatch. ¹⁹ παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army.

Τῇ δὲ ἐπιούσῃ¹ νυκτὶ ἐπιστὰς² αὐτῷ ὁ κύριος εἶπεν, 11

Θάρσει³ Παῦλε· ὡς γὰρ διεμαρτύρω⁴ τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς

Ἱερουσαλήμ, οὕτως σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην⁵ μαρτυρῆσαι.

Γενομένης δὲ ἡμέρας, ποιήσαντές τινες τῶν Ἰουδαίων 12

συστροφὴν,⁶ ἀνεθεμάτισαν⁷ ἑαυτούς, λέγοντες μήτε⁸

φαγεῖν μήτε⁸ πιεῖν ἕως οὗ ἀποκτείνωσιν τὸν Παῦλον. 13

Ἦσαν δὲ πλείους τεσσαράκοντα⁹ οἱ ταύτην τὴν

συνωμοσίαν¹⁰ πεποιηκότες· οἵτινες προσελθόντες τοῖς 14

ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπον, Ἀναθέματι¹¹

ἀνεθεματίσαμεν⁷ ἑαυτούς, μηδενὸς γεύσασθαι¹² ἕως

οὗ ἀποκτείνωμεν τὸν Παῦλον. Νῦν οὖν ὑμεῖς 15

ἐμφανίσατε¹³ τῷ χιλιάρχῳ¹⁴ σὺν τῷ συνεδρίῳ,¹⁵ ὅπως

αὔριον¹⁶ αὐτὸν καταγάγῃ¹⁷ πρὸς ὑμᾶς, ὡς μέλλοντας

διαγινώσκειν¹⁸ ἀκριβέστερον¹⁹ τὰ περὶ αὐτοῦ· ἡμεῖς δέ,

¹ ἐπιούσα, ης, ἡ, next day. ² ἐφίστημι, stand over, come upon. ³ θαρσέω, of good courage, of good cheer. ⁴ διαμαρτύρομαι, testify solemnly. ⁵ ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ⁶ συστροφὴ, ἧς, ἡ, unruly gathering, conspiracy. ⁷ ἀναθεματίζω, curse, put under an oath or curse. ⁸ μήτε, neither, nor. ⁹ τεσσαράκοντα, forty, 40. ¹⁰ συνωμοσία, ας, ἡ, conspiracy, plot. ¹¹ ἀνάθεμα, τος, τό, accursed, curse. ¹² γεύομαι, taste, experience. ¹³ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ¹⁴ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁵ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ¹⁶ αὔριον, tomorrow. ¹⁷ κατάγω, bring down, lead down. ¹⁸ διαγινώσκω, distinguish, decide. ¹⁹ ἀκριβῶς, carefully, accurately.

πρὸ¹ τοῦ ἐγγίσαι² αὐτόν, ἕτοιμοί³ ἔσμεν τοῦ ἀνελεῖν⁴
 αὐτόν. Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς⁵ Παύλου τὸ 16
 ἔνεδρον,⁶ παραγενόμενος⁷ καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν
 παρεμβολήν,⁸ ἀπήγγειλεν⁹ τῷ Παύλῳ. 17
 Προσκαλεσάμενος¹⁰ δὲ ὁ Παῦλος ἕνα τῶν
 ἑκατοντάρχων¹¹ ἔφη, Τὸν νεανίαν¹² τοῦτον ἀπάγαγε¹³
 πρὸς τὸν χιλιάρχον·¹⁴ ἔχει γάρ τι ἀπαγγεῖλαι⁹ αὐτῷ. Ὁ 18
 μὲν οὖν παραλαβὼν¹⁵ αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τὸν
 χιλιάρχον,¹⁴ καὶ φησιν, Ὁ δέσμιος¹⁶ Παῦλος
 προσκαλεσάμενός¹⁰ με ἠρώτησεν τοῦτον τὸν νεανίαν¹²
 ἀγαγεῖν πρὸς σε, ἔχοντά τι λαλήσαι⁹ σοι. 19
 Ἐπιλαβόμενος¹⁷ δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλιάρχος,¹⁴ καὶ
 ἀναχωρήσας¹⁸ κατ' ἰδίαν ἐπυνθάνετο,¹⁹ Τί ἐστίν ὁ
 ἔχεις ἀπαγγεῖλαι⁹ μοι; Εἶπεν δὲ ὅτι Οἱ Ἰουδαῖοι 20
 συνέθεντο²⁰ τοῦ ἐρωτησαί σε, ὅπως αὖριον²¹ εἰς τὸ

¹ πρὸ, before (gen), before. ² ἐγγίζω, come near, approach. ³ ἕτοιμος, ready, prepared. ⁴ ἀναιρέω, take up, kill. ⁵ ἀδελφή, ἥς, ἡ, sister. ⁶ ἔνεδρον, ου, τό, ambush. ⁷ παραγίνομαι, come, arrive. ⁸ παρεμβολή, ἥς, ἡ, camp, army. ⁹ ἀπαγγεῖλω, announce, report. ¹⁰ προσκαλέω, summon. ¹¹ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹² νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ¹³ ἀπάγω, lead away, lead. ¹⁴ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹⁵ παραλαμβάνω, receive, take. ¹⁶ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ¹⁷ ἐπιλαμβάνομαι, take hold of, seize. ¹⁸ ἀναχωρέω, depart, withdraw. ¹⁹ ἐπυνθάνομαι, inquire, ask. ²⁰ συντίθημι, agree, make an agreement. ²¹ αὖριον, tomorrow.

συνέδριον¹ καταγάγῃς² τὸν Παῦλον, ὡς μέλλοντά τι
 ἀκριβέστερον³ πυνθάνεσθαι⁴ περὶ αὐτοῦ. Σὺ οὖν μὴ 21
 πεισθῇς αὐτοῖς· ἐνεδρεύουσιν⁵ γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐτῶν
 ἄνδρες πλείους τεσσαράκοντα,⁶ οἵτινες ἀνεθεμάτισαν⁷
 ἑαυτοὺς μήτε⁸ φαγεῖν μήτε⁸ πιεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν⁹
 αὐτόν· καὶ νῦν ἑτοιμοί¹⁰ εἰσιν προσδεχόμενοι¹¹ τὴν
 ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν. Ὁ μὲν οὖν χιλιάρχος¹² ἀπέλυσεν 22
 τὸν νεανίαν,¹³ παραγγείλας¹⁴ Μηδενὶ ἐκλαλῆσαι¹⁵ ὅτι
 ταῦτα ἐνεφάνισας¹⁶ πρὸς με. Καὶ προσκαλεσάμενος¹⁷ 23
 δύο τινὰς τῶν ἑκατοντάρχων¹⁸ εἶπεν, Ἑτοιμάσατε¹⁹
 στρατιώτας²⁰ διακοσίους²¹ ὅπως πορευθῶσιν ἕως
 Καισαρείας,²² καὶ ἵππεῖς²³ ἑβδομήκοντα,²⁴ καὶ
 δεξιολάβους²⁵ διακοσίους,²¹ ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς
 νυκτός· κτήνη²⁶ τε παραστήσαι,²⁷ ἵνα ἐπιβιβάσαντες²⁸ 24

¹ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ² κατὰγω, bring down, lead down. ³ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ⁴ πυνθάνομαι, inquire, ask. ⁵ ἐνεδρεύω, lie in wait, plot. ⁶ τεσσαράκοντα, forty, 40. ⁷ ἀναθεματίζω, curse, put under an oath or curse. ⁸ μήτε, neither, nor. ⁹ ἀναιρέω, take up, kill. ¹⁰ ἑτοιμος, ready, prepared. ¹¹ προσδέχομαι, receive, wait for. ¹² χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹³ νεανίας, ου, ὁ, young adult, young man. ¹⁴ παραγγέλλω, order, command. ¹⁵ ἐκλαλέω, tell, speak out. ¹⁶ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ¹⁷ προσκαλέω, summon. ¹⁸ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁹ ἐτοιμάζω, prepare, make ready. ²⁰ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ²¹ διακοσίοι, two hundred, 200. ²² Καισαρεία, ας, ἡ, Caesarea. ²³ ἵππεύς, ἕως, ὁ, horseman, cavalryman. ²⁴ ἑβδομήκοντα, seventy, 70. ²⁵ δεξιόλαβος, ου, ὁ, one posted on the right hand. ²⁶ κτήνος, ους, τό, beast of burden. ²⁷ παρίστημι, be present, stand by. ²⁸ ἐπιβιβάζω, put on, place upon.

τὸν Παῦλον διασώσωσιν¹ πρὸς Φήλικα² τὸν ἡγεμόνα·³

γράψας ἐπιστολὴν⁴ περιέχουσαν⁵ τὸν τύπον⁶ τοῦτον: 25

Κλαύδιος⁷ Λυσίας⁸ τῷ κρατίστῳ⁹ ἡγεμόνι³ Φήλικι² 26

χαίρειν. Τὸν ἄνδρα τοῦτον συλληφθέντα¹⁰ ὑπὸ τῶν 27

Ἰουδαίων, καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι¹¹ ὑπ' αὐτῶν,

ἐπιστὰς¹² σὺν τῷ στρατεύματι¹³ ἐξειλόμην¹⁴ αὐτόν,

μαθὼν¹⁵ ὅτι Ῥωμαῖός¹⁶ ἐστίν. Βουλόμενος¹⁷ δὲ γνῶναι 28

τὴν αἰτίαν¹⁸ δι' ἣν ἐνεκάλουν¹⁹ αὐτῷ, κατήγαγον²⁰

αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον²¹ αὐτῶν: ὃν εὔρον 29

ἐγκαλούμενον¹⁹ περὶ ζητημάτων²² τοῦ νόμου αὐτῶν,

μηδὲν ἄξιον²³ θανάτου ἢ δεσμῶν²⁴ ἔγκλημα²⁵ ἔχοντα. 30

Μηνυθείσης²⁶ δέ μοι ἐπιβουλῆς²⁷ εἰς τὸν ἄνδρα

μέλλειν ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἐξαυτῆς²⁸ ἔπεμψα

¹ διασώζω, save, bring safely to. ² Φήλιξ, ἱκος, ὁ, Felix. ³ ἡγεμόν, ὄνος, ὁ, governor, leader. ⁴ ἐπιστολή, ἥς, ἡ, letter, dispatch. ⁵ περιέχω, surround, seize. ⁶ τύπος, ου, ὁ, mark, example. ⁷ Κλαύδιος, ου, ὁ, Claudius. ⁸ Λυσίας, ου, ὁ, Lysias, Claudius Lysias. ⁹ κράτιστος, most noble, most excellent. ¹⁰ συλλαμβάνω, take, conceive. ¹¹ ἀναιρέω, take up, kill. ¹² ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹³ στρατεύμα, τος, τό, expedition, army. ¹⁴ ἐξαιρέω, take out, deliver. ¹⁵ μαυθάνω, learn, ascertain. ¹⁶ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹⁷ βούλομαι, wish, will. ¹⁸ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹⁹ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ²⁰ κατὰγω, bring down, lead down. ²¹ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ²² ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ²³ ἄξιος, worthy, deserving. ²⁴ δεσμός, οῦ, ὁ, chain, bond. ²⁵ ἔγκλημα, τος, τό, accusation, charge. ²⁶ μηνύω, make known, report. ²⁷ ἐπιβουλή, ἥς, ἡ, plot, plot against. ²⁸ ἐξαυτῆς, at once, forthwith.

πρός σε, παραγγείλας¹ καὶ τοῖς κατηγοροῖς² λέγειν τὰ
πρὸς αὐτὸν ἐπὶ σοῦ. Ἔρρωσο.³

Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται,⁴ κατὰ τὸ διατεταγμένον⁵ αὐτοῖς, 31

ἀναλαβόντες⁶ τὸν Παῦλον, ἤγαγον διὰ τῆς νυκτὸς εἰς
τὴν Ἀντιπατρίδα.⁷ Τῇ δὲ ἐπαύριον⁸ ἔασαντες⁹ τοὺς 32

ἵππεῖς¹⁰ πορεύεσθαι σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν¹¹ εἰς τὴν
παρεμβολήν·¹² οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισάρειαν, 33

καὶ ἀναδόντες¹⁴ τὴν ἐπιστολήν¹⁵ τῷ ἡγεμόνι,¹⁶
παρέστησαν¹⁷ καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ. Ἀναγνούς¹⁸ δὲ ὁ 34

ἡγεμών,¹⁶ καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας¹⁹ ἐπαρχίας²⁰ ἐστίν,
καὶ πυνθόμενος²¹ ὅτι ἀπὸ Κιλικίας,²² Διακούσομαι²³ 35

σου, ἔφη, ὅταν καὶ οἱ κατήγοροί² σου παραγένηνται.²⁴

Ἐκέλευσέν²⁵ τε αὐτὸν ἐν τῷ πραιτωρίῳ²⁶ Ἡρώδου²⁷

¹ παραγγέλλω, order, command. ² κατήγορος, ου, ὁ, accuser, prosecutor. ³ ῥώννυμι, strengthen, farewell. ⁴ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ⁵ διατάσσω, command, give orders to. ⁶ ἀναλαμβάνω, take up, raise. ⁷ Ἀντιπατρίς, ἰδος, ἡ, Antipatris. ⁸ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ⁹ ἔάω, permit, allow. ¹⁰ ἵππεύς, έως, ὁ, horseman, cavalryman. ¹¹ ὑποστρέφω, return, turn back. ¹² παρεμβολή, ἡς, ἡ, camp, army. ¹³ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ¹⁴ ἀναδίδωμι, deliver, hand over. ¹⁵ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ¹⁶ ἡγεμών, όνος, ὁ, governor, leader. ¹⁷ παρίστημι, be present, stand by. ¹⁸ ἀναγινώσκω, read. ¹⁹ ποίος, what sort of? what? of what sort. ²⁰ ἐπαρχία, ας, ἡ, sphere of duty, province. ²¹ πυνθάνομαι, inquire, ask. ²² Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ²³ διακούω, give a hearing, hear throughout. ²⁴ παραγίνομαι, come, arrive. ²⁵ κελεύω, order, command. ²⁶ πραιτώριον, ου, τό, palace (of the governor). ²⁷ Ἡρώδης, ου, ὁ, Herod.

φυλάσσεσθαι.¹

Μετὰ δὲ πέντε² ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας³ **24**

μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ῥήτορος⁴ Τερτύλλου⁵

τινός, οἵτινες ἐνεφάνισαν⁶ τῷ ἡγεμόνι⁷ κατὰ τοῦ

Παύλου. Κληθέντος δὲ αὐτοῦ, ἤρξατο κατηγορεῖν⁸ ὁ **2**

Τέρτυλλος⁵ λέγων,

Πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες⁹ διὰ σοῦ, καὶ

κατορθωμάτων¹⁰ γινομένων τῷ ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς

σῆς¹¹ προνοίας,¹² πάντη¹³ τε καὶ πανταχοῦ¹⁴ **3**

ἀποδεχόμεθα,¹⁵ κράτιστε¹⁶ Φῆλιξ,¹⁷ μετὰ πάσης

εὐχαριστίας.¹⁸ Ἴνα δὲ μὴ ἐπὶ πλείον σε ἐγκόπτω,¹⁹ **4**

παρακαλῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν συντόμως²⁰ τῇ σῇ¹¹

ἐπιεικείᾳ.²¹ Εὐρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον λοιμόν,²² **5**

καὶ κινοῦντα²³ στάσιν²⁴ πᾶσιν τοῖς Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ

¹ φυλάσσω, guard, keep. ² πέντε, five. ³ Ἀνανίας, ου, ὁ, Ananias. ⁴ ῥήτωρ, ορος, ὁ, advocate, attorney. ⁵ Τέρτυλλος, ου, ὁ, Tertullus. ⁶ ἐμφανίζω, manifest, disclose. ⁷ ἡγεμῶν, ὄνος, ὁ, governor, leader. ⁸ κατηγορέω, accuse, charge. ⁹ τυγχάνω, obtain, happen. ¹⁰ κατορθώματα, anything happily and successfully accomplished. ¹¹ σός, your, yours. ¹² πρόνοια, ας, ἡ, forethought, foresight. ¹³ πάντη, in every way. ¹⁴ πανταχοῦ, everywhere. ¹⁵ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ¹⁶ κράτιστος, most noble, most excellent. ¹⁷ Φῆλιξ, ικος, ὁ, Felix. ¹⁸ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ¹⁹ ἐγκόπτω, impede, detain. ²⁰ συντόμως, briefly, concisely. ²¹ ἐπιείκεια, ας, ἡ, kindness, gentleness. ²² λοιμός, οῦ, ὁ, pestilence, plague. ²³ κινέω, move, stir. ²⁴ στάσις, εως, ἡ, standing, rebellion.

τὴν οἰκουμένην,¹ πρωτοστάτην² τε τῆς τῶν
 Ναζωραίων³ αἵρέσεως·⁴ ὃς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπείρασεν⁵ 6
 βεβηλώσαι·⁶ ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν·⁷ παρ' οὗ δυνήσῃ, 7
 αὐτὸς ἀνακρίνας,⁸ περὶ πάντων τούτων ἐπιγινῶναι⁹ ὧν
 ἡμεῖς κατηγοροῦμεν¹⁰ αὐτοῦ. Συνεπέθεντο δὲ καὶ οἱ 9
 Ἰουδαῖοι, φάσκοντες¹¹ ταῦτα οὕτως¹² ἔχειν.

Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦλος, νεύσαντος¹³ αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος 10
 λέγειν,

Ἐκ πολλῶν ἐτῶν¹⁵ ὄντα σε κριτὴν¹⁶ τῷ ἔθνει τούτῳ
 ἐπιστάμενος,¹⁷ εὐθυμότερον¹⁸ τὰ περὶ ἐμαυτοῦ¹⁹
 ἀπολογοῦμαι,²⁰ δυναμένου σου γινῶναι ὅτι οὐ πλείους 11
 εἰσὶν μοι ἡμέραι δεκαδύο,²¹ ἀφ' ἧς ἀνέβην
 προσκυνήσων ἐν Ἱερουσαλὴμ· καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ 12
 εὔρόν με πρὸς τινα διαλεγόμενον²² ἢ ἐπισύστασιν²³

¹ οἰκουμένη, ης, ἡ, inhabited world. ² πρωτοστάτης, ου, ὁ, leader, ringleader. ³ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ⁴ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ⁵ πειράζω, test, tempt. ⁶ βεβηλώ, profane, desecrate. ⁷ κρατέω, grasp, lay hold of. ⁸ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ⁹ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹⁰ κατηγορέω, accuse, charge. ¹¹ φάσκω, affirm, assert. ¹² οὕτως, thus, so. ¹³ νεύω, nod, beckon (as a sign). ¹⁴ ἡγεμών, ὄνος, ὁ, governor, leader. ¹⁵ ἔτος, ους, τό, year. ¹⁶ κριτής, ου, ὁ, judge. ¹⁷ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹⁸ εὐθυμος, cheerful, encouraged. ¹⁹ ἐμαυτοῦ, of myself. ²⁰ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ²¹ δεκαδύο, twelve, 12. ²² διαλέγομαι, dispute, reason. ²³ ἐπισύστασις, εως, ἡ, gathering, concourse.

ποιούντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς συναγωγαῖς, οὔτε κατὰ
 τὴν πόλιν. Οὔτε παραστήσαι¹ με δύνανται περὶ ὧν 13
 νῦν κατηγοροῦσίν² μου. Ὁμολογῶ³ δὲ τοῦτό σοι, ὅτι 14
 κατὰ τὴν ὁδὸν ἣν λέγουσιν αἵρεσιν,⁴ οὕτως λατρεύω⁵
 τῷ πατρὶ⁶ θεῷ, πιστεύων πᾶσιν τοῖς κατὰ τὸν
 νόμον καὶ τοῖς προφήταις γεγραμμένοις: ἐλπίδα ἔχων 15
 εἰς τὸν θεόν, ἦν καὶ αὐτοὶ οὗτοι προσδέχονται,⁷
 ἀνάστασιν⁸ μέλλειν ἔσσεσθαι νεκρῶν, δικαίων τε καὶ
 ἀδίκων.⁹ Ἐν τούτῳ δὲ αὐτὸς ἀσκῶ,¹⁰ ἀπρόσκοπον¹¹ 16
 συνείδησιν¹² ἔχων πρὸς τὸν θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους
 διὰ παντός. Δι' ἐτῶν¹³ δὲ πλειόνων παρεγενόμην¹⁴ 17
 ἐλεημοσύνας¹⁵ ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος μου καὶ
 προσφοράς:¹⁶ ἐν οἷς εὗρόν με ἡγνισμένον¹⁷ ἐν τῷ ἱερῷ, 18
 οὐ μετὰ ὄχλου οὐδὲ μετὰ θορύβου,¹⁸ τινὲς ἀπὸ τῆς
 Ἀσίας¹⁹ Ἰουδαῖοι: οὓς δεῖ ἐπὶ σοῦ παρῆναι²⁰ καὶ 19

¹ παρίστημι, be present, stand by. ² κατηγορέω, accuse, charge. ³ ὁμολογέω, confess, profess. ⁴ αἵρεσις, εἰς, ἡ, choice, faction. ⁵ λατρεύω, serve, worship. ⁶ πατρὶς, paternal, received from one's father. ⁷ προσδέχομαι, receive, wait for. ⁸ ἀνάστασις, εἰς, ἡ, resurrection, rising again. ⁹ ἀδικος, unjust, unrighteous. ¹⁰ ἀσκέω, practice, engage in. ¹¹ ἀπρόσκοπος, blameless, giving no offense. ¹² συνείδησις, εἰς, ἡ, conscience. ¹³ ἔτος, οὗς, τό, year. ¹⁴ παραγίνομαι, come, arrive. ¹⁵ ἐλεημοσύνη, ἡς, ἡ, alms, alms-giving. ¹⁶ προσφορά, ἡς, ἡ, offering, sacrifice. ¹⁷ ἀγνίζω, purify, cleanse. ¹⁸ θόρυβος, οὗ, ὁ, uproar, riot. ¹⁹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ²⁰ παρίημι, be present, have arrived.

κατηγορεῖν¹ εἴ τι ἔχοιεν πρὸς με. Ἦ αὐτοὶ οὗτοι 20

εἰπάτωσαν, τί εὔρον ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα,² στάντος μου

ἐπὶ τοῦ συνεδρίου,³ ἢ περὶ μιᾶς ταύτης φωνῆς, ἥς 21

ἔκραξα ἐστὼς ἐν αὐτοῖς, ὅτι Περὶ ἀναστάσεως⁴

νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι σήμερον⁵ ὑφ' ὑμῶν.

Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Φῆλιξ⁶ ἀνεβάλετο⁷ αὐτούς, 22

ἀκριβέστερον⁸ εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ, εἰπὼν, Ὅταν

Λυσίας⁹ ὁ χιλιάρχος¹⁰ καταβῇ, διαγνώσομαι¹¹ τὰ καθ'

ὑμᾶς· διαταξάμενός¹² τε τῷ ἑκατοντάρχει¹³ τηρεῖσθαι 23

τὸν Παῦλον, ἔχειν τε ἄνεσιν,¹⁴ καὶ μηδένα κωλύειν¹⁵

τῶν ιδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν¹⁶ ἢ προσέρχεσθαι αὐτῷ.

Μετὰ δὲ ἡμέρας τινάς, παραγενόμενος¹⁷ ὁ Φῆλιξ⁶ σὺν 24

Δρουσίλλῃ¹⁸ τῇ γυναικὶ οὔσῃ Ἰουδαία, μετεπέμψατο¹⁹

τὸν Παῦλον, καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς χριστὸν

¹ κατηγορεῶ, accuse, charge. ² ἀδίκημα, τος, τό, wrong, injury. ³ συνέδριον, ου, τό, council, Sanhedrin. ⁴ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ⁵ σήμερον, today, now. ⁶ Φῆλιξ, ικος, ὁ, Felix. ⁷ ἀναβάλλω, postpone, defer. ⁸ ἀκριβῶς, carefully, accurately. ⁹ Λυσίας, ου, ὁ, Lysias, Claudius Lysias. ¹⁰ χιλιάρχος, ου, ὁ, military tribune, captain. ¹¹ διαγνώσκω, distinguish, decide. ¹² διατάσσω, command, give orders to. ¹³ ἑκατοντάρχης, centurion. ¹⁴ ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ¹⁵ κωλύω, forbid, hinder. ¹⁶ ὑπηρετέω, serve, minister to. ¹⁷ παραγίνομαι, come, arrive. ¹⁸ Δρουσίλλα, ης, ἡ, Drusilla. ¹⁹ μεταπέμπω, send for, summon.

πίστεως. Διαλεγόμενου¹ δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης 25

καὶ ἐγκρατείας² καὶ τοῦ κρίματος³ τοῦ μέλλοντος

ἔσεσθαι, ἔμβοβος⁴ γενόμενος ὁ Φῆλιξ⁵ ἀπεκρίθη, Τὸ

νῦν ἔχον πορεύου· καιρὸν δὲ μεταλαβὼν⁶

μετακαλέσομαι⁷ σε· ἄμα⁸ καὶ ἐλπίζων⁹ ὅτι χρήματα¹⁰ 26

δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Παύλου, ὅπως λύσῃ¹¹ αὐτόν·

διὸ καὶ πυκνότερον¹² αὐτὸν μεταπεμπόμενος¹³ ὠμίλει

αὐτῷ. Διετίαν¹⁵ δὲ πληρωθείσης, ἔλαβεν διάδοχον¹⁶ ὁ 27

Φῆλιξ⁵ Πόρκιον¹⁷ Φῆστον·¹⁸ θέλων τε χάριτας

καταθέσθαι¹⁹ τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ⁵ κατέλιπεν²⁰ τὸν

Παῦλον δεδεμένον.²¹

Φῆστος¹⁸ οὖν ἐπιβὰς²² τῇ ἐπαρχίᾳ,²³ μετὰ τρεῖς ἡμέρας 25

ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Καισαρείας.²⁴ Ἐνεφάνισαν 2

δὲ αὐτῷ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων κατὰ

¹ διαλέγομαι, dispute, reason. ² ἐγκράτεια, ας, ἡ, mastery, self-control. ³ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ⁴ ἔμβοβος, terrified, frightened. ⁵ Φῆλιξ, ικος, ὁ, Felix. ⁶ μεταλαμβάνω, partake of, share. ⁷ μετακαλέω, send for. ⁸ ἄμα, at the same time. ⁹ ἐλπίζω, hope, hope for. ¹⁰ χρήμα, τος, τό, wealth, money. ¹¹ λύω, untie, loose. ¹² πυκνός, frequent, numerous. ¹³ μεταπέμπω, send for, summon. ¹⁴ ὁμιλέω, converse, speak. ¹⁵ διετία, ας, ἡ, space of two years, two years. ¹⁶ διάδοχος, ου, ὁ, successor. ¹⁷ Πόρκιος, ου, ὁ, Porcius. ¹⁸ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ¹⁹ κατατίθημι, lay (down), place. ²⁰ καταλείπω, leave, leave behind. ²¹ δέω, bind, tie. ²² ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ²³ ἐπαρχία, ας, ἡ, sphere of duty, province. ²⁴ Καισαρεία, ας, ἡ, Caesarea. ²⁵ ἐμφανίζω, manifest, disclose.

τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν αὐτόν, αἰτούμενοι ³
 χάριν κατ' αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμψηται¹ αὐτὸν εἰς
 Ἱερουσαλήμ, ἐνέδραν² ποιοῦντες ἀνελεῖν³ αὐτὸν κατὰ
 τὴν ὁδόν. Ὁ μὲν οὖν Φῆστος⁴ ἀπεκρίθη, τηρεῖσθαι ⁴
 τὸν Παῦλον ἐν Καισαρείᾳ,⁵ ἑαυτὸν δὲ μέλλειν ἐν
 τάχει⁶ ἐκπορεύεσθαι.⁷ Οἱ οὖν δυνατοὶ⁸ ἐν ὑμῖν, φησὶν, ⁵
 συγκαταβάντες,⁹ εἴ τι ἐστὶν ἐν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ,
 κατηγορεῖτωσαν¹⁰ αὐτοῦ.

Διατρίψας¹¹ δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας πλείους ἢ δέκα,¹² ⁶
 καταβάς εἰς Καισάρειαν,⁵ τῇ ἐπαύριον¹³ καθίσας¹⁴ ἐπὶ
 τοῦ βήματος¹⁵ ἐκέλευσεν¹⁶ τὸν Παῦλον ἀχθῆναι. ⁷
 Παραγενομένου¹⁷ δὲ αὐτοῦ, περιέστησαν¹⁸ οἱ ἀπὸ
 Ἱεροσολύμων καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι, πολλὰ καὶ
 βαρέα¹⁹ αἰτιώματα²⁰ φέροντες κατὰ τοῦ Παύλου, ἃ
 οὐκ ἴσχυον²¹ ἀποδείξαι,²² ἀπολογουμένου²³ αὐτοῦ ὅτι ⁸

¹ μεταπέμπω, send for, summon. ² ἐνέδρα, ας, ἡ, ambush, plot. ³ ἀναιρέω, take up, kill. ⁴ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ⁵ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁶ τάχος, ους, τό, speed, quickness. ⁷ ἐκπορεύομαι, go out, come out. ⁸ δυνατός, powerful, possible. ⁹ συγκαταβαίνω, go down with someone, go down with. ¹⁰ κατηγορέω, accuse, charge. ¹¹ διατρίβω, continue, tarry. ¹² δέκα, ten, 10. ¹³ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ¹⁴ καθίζω, seat, sit. ¹⁵ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹⁶ κελεύω, order, command. ¹⁷ παραγίνομαι, come, arrive. ¹⁸ περιίστημι, stand around, avoid. ¹⁹ βαρὺς, heavy, burdensome. ²⁰ αἰτίωμα, τος, τό, charge, complaint. ²¹ ἰσχύω, be strong, able. ²² ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ²³ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense.

Οὐτε εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων, οὔτε εἰς τὸ ἱερόν,
 οὔτε εἰς Καίσαρά¹ τι ἥμαρτον.² Ὁ Φῆστος³ δὲ τοῖς ⁹
 Ἰουδαίοις θέλων χάριν καταθέσθαι,⁴ ἀποκριθεὶς τῷ
 Παύλῳ εἶπεν, Θέλεις εἰς Ἱεροσόλυμα ἀναβάς, ἐκεῖ
 περὶ τούτων κρίνεσθαι ἐπ' ἐμοῦ; Εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος, ¹⁰
 Ἐπὶ τοῦ βήματος⁵ Καίσαρος¹ ἐστώς εἰμι, οὗ⁶ με δεῖ
 κρίνεσθαι: Ἰουδαίους οὐδὲν ἡδίκησα,⁷ ὥς καὶ σὺ
 κάλλιον⁸ ἐπιγινώσκεις.⁹ Εἰ μὲν γὰρ ἀδικῶ⁷ καὶ ἄξιον¹⁰ ¹¹
 θανάτου πέπραχά¹¹ τι, οὐ παραιτοῦμαι¹² τὸ ἀποθανεῖν:
 εἰ δὲ οὐδὲν ἐστὶν ὧν οὗτοι κατηγοροῦσίν¹³ μου, οὐδεὶς
 με δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι.¹⁴ Καίσαρα¹
 ἐπικαλοῦμαι.¹⁵ Τότε ὁ Φῆστος³ συλλαλήσας¹⁶ μετὰ ¹²
 τοῦ συμβουλίου¹⁷ ἀπεκρίθη, Καίσαρα¹ ἐπικέκλησαι,¹⁵
 Ἐπὶ Καίσαρα¹ πορεύσῃ.

¹ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar. ² ἁμαρτάνω, I sinned. ³ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ⁴ κατατίθηναι, lay (down), place. ⁵ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ⁶ οὗ, where, when. ⁷ ἀδικέω, do wrong, harm. ⁸ κάλλιον, very well. ⁹ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹⁰ ἄξιος, worthy, deserving. ¹¹ πράσσω, do, perform. ¹² παραιτέομαι, make excuse, refuse. ¹³ κατηγορέω, accuse, charge. ¹⁴ χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹⁵ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹⁶ συλλαλέω, talk with, discuss. ¹⁷ συμβούλιον, ου, τό, counsel, council.

Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων¹ τινῶν, Ἀγρίππας² ὁ 13

βασιλεὺς καὶ Βερνίκη³ κατήντησαν⁴ εἰς Καισάρειαν,⁵

ἀσπασάμενοι τὸν Φῆστον.⁶ Ὡς δὲ πλείους ἡμέρας 14

διέτριβεν⁷ ἐκεῖ, ὁ Φῆστος⁶ τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο⁸ τὰ

κατὰ τὸν Παῦλον, λέγων, Ἄνὴρ τίς ἐστιν

καταλελειμμένος⁹ ὑπὸ Φήλικος¹⁰ δέσμιος,¹¹ περὶ οὗ, 15

γενομένου μου εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐνεφάνισαν¹² οἱ

ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων,

αἰτούμενοι κατ' αὐτοῦ δίκην.¹³ Πρὸς οὓς ἀπεκρίθην, 16

ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος¹⁴ Ῥωμαίοις¹⁵ χαρίζεσθαι¹⁶ τινα

ἄνθρωπον εἰς ἀπώλειαν,¹⁷ πρὶν¹⁸ ἢ ὁ κατηγορούμενος¹⁹

κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς κατηγοροὺς,²⁰ τόπον τε

ἀπολογίας²¹ λάβοι περὶ τοῦ ἐγκλήματος.²² 17

Συνελθόντων²³ οὖν αὐτῶν ἐνθάδε,²⁴ ἀναβολὴν²⁵

¹ διαγίνομαι, go through, pass. ² Ἀγρίππας, α, δ, Agrippa. ³ Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ⁴ καταντάω, come to, arrive. ⁵ Καισάρεια, ας, ἡ, Caesarea. ⁶ Φῆστος, ου, δ, Festus. ⁷ διατρίβω, continue, tarry. ⁸ ἀνατίθηναι, set forth, declare. ⁹ καταλείπω, leave, leave behind. ¹⁰ Φήλιξ, ικος, δ, Felix. ¹¹ δέσμιος, ου, δ, prisoner, one bound. ¹² ἐμφανίζω, manifest, disclose. ¹³ δίκη, ης, ἡ, penalty, punishment. ¹⁴ ἔθος, ους, τό, custom. ¹⁵ Ῥωμαῖος, ου, δ, Roman, Roman citizen. ¹⁶ χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹⁷ ἀπώλεια, ας, ἡ, destruction, ruin. ¹⁸ πρὶν, before, formerly. ¹⁹ κατηγορέω, accuse, charge. ²⁰ κατηγορός, ου, δ, accuser, prosecutor. ²¹ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ²² ἐγκλημα, τος, τό, accusation, charge. ²³ συνέρχομαι, come together, come or go with. ²⁴ ἐνθάδε, within, here. ²⁵ ἀναβολή, ἡς, ἡ, postponement, delay.

μηδεμίαν ποιησάμενος, τῇ ἐξῆς¹ καθίσας² ἐπὶ τοῦ
βήματος,³ ἐκέλευσα⁴ ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα· περὶ οὗ¹⁸
σταθέντες οἱ κατήγοροι⁵ οὐδεμίαν αἰτίαν⁶ ἐπέφερον⁷
ὧν ὑπενόουν⁸ ἐγώ, ζητήματα⁹ δέ τινα περὶ τῆς ἰδίας¹⁹
δαισிடαιμονίας¹⁰ εἶχον πρὸς αὐτόν, καὶ περὶ τινος
Ἰησοῦ τεθνηκότος,¹¹ ὃν ἔφασκεν¹² ὁ Παῦλος ζῆν. ²⁰
Ἀπορούμενος¹³ δὲ ἐγὼ τὴν περὶ τούτου ζήτησιν,¹⁴
ἔλεγον, εἰ βούλοιτο¹⁵ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ,
κἀκεῖ¹⁶ κρίνεσθαι περὶ τούτων. Τοῦ δὲ Παύλου ²¹
ἐπικαλεσαμένου¹⁷ τηρηθῆναι αὐτόν εἰς τὴν τοῦ
Σεβαστοῦ¹⁸ διάγνωσιν,¹⁹ ἐκέλευσα⁴ τηρεῖσθαι αὐτόν,
ἕως οὗ πέμψω αὐτὸν πρὸς Καίσαρα.²⁰ Ἀγρίππας²¹ δὲ ²²
πρὸς τὸν Φῆστον²² ἔφη, Ἐβουλόμην¹⁵ καὶ αὐτὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἀκούσαι. Ὁ δέ, Αὔριον,²³ φησὶν, ἀκούσῃ
αὐτοῦ.

¹ ἐξῆς, next, next in order. ² καθίζω, seat, sit. ³ βήμα, τος, τό, judgment seat. ⁴ κελεύω, order, command. ⁵ κατήγορος, ου, ὁ, accuser, prosecutor. ⁶ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ⁷ ἐπιφέρω, bring upon, inflict. ⁸ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ⁹ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ¹⁰ δαισிடαιμονία, ας, ἡ, religion, religion in general. ¹¹ θνήσκω, die, am dying. ¹² φάσκω, affirm, assert. ¹³ ἀπορέω, be at a loss, be perplexed. ¹⁴ ζήτησις, εως, ἡ, debate, controversy. ¹⁵ βούλομαι, wish, will. ¹⁶ κἀκεῖ, and there. ¹⁷ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹⁸ σεβαστός, revered, august. ¹⁹ διάγνωσις, εως, ἡ, decision, judicial examination. ²⁰ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar. ²¹ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ²² Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ²³ αὔριον, tomorrow.

Τῇ οὖν ἐπαύριον,¹ ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα² καὶ τῆς 23

Βερνίκης³ μετὰ πολλῆς φαντασίας,⁴ καὶ εἰσελθόντων

εἰς τὸ ἀκροατήριον,⁵ σὺν τε τοῖς χιλιάρχοις⁶ καὶ

ἀνδράσιν τοῖς κατ' ἐξοχὴν⁷ οὖσιν τῆς πόλεως, καὶ

κελεύσαντος⁸ τοῦ Φήστου,⁹ ἤχθη ὁ Παῦλος. Καί 24

φησιν ὁ Φῆστος,⁹ Ἀγρίππα² βασιλεῦ, καὶ πάντες οἱ

συμπαρόντες¹⁰ ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε τοῦτον περὶ οὗ

πᾶν τὸ πλῆθος¹¹ τῶν Ἰουδαίων ἐνέτυχόν¹² μοι ἔν τε

Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε,¹³ ἐπιβοῶντες¹⁴ μὴ δεῖν ζῆν

αὐτὸν μηκέτι.¹⁵ Ἐγὼ δὲ καταλαβόμενος¹⁶ μηδὲν ἄξιον 25

θανάτου αὐτὸν πεπραχέναι,¹⁸ καὶ αὐτοῦ δὲ τούτου

ἐπικαλεσαμένου¹⁹ τὸν Σεβαστόν,²⁰ ἔκρινα πέμπειν

αὐτόν. Περὶ οὗ ἀσφαλές²¹ τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω. 26

Διὸ προήγαγον²² αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν, καὶ μάλιστα²³ ἐπὶ

σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα,² ὅπως τῆς ἀνακρίσεως²⁴

¹ ἐπαύριον, on the morrow, on the next day. ² Ἀγρίππας, α, δ, Agrippa. ³ Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ⁴ φαντασία, ας, ἡ, pomp, pageantry. ⁵ ἀκροατήριον, ου, τό, auditorium, audience hall. ⁶ χιλιάρχος, ου, ό, military tribune, captain. ⁷ ἐξοχή, ἡς, ἡ, prominence, eminence. ⁸ κελεύω, order, command. ⁹ Φῆστος, ου, ό, Festus. ¹⁰ συμπάρεμι, be together, be present with. ¹¹ πλῆθος, ους, τό, multitude. ¹² ἐντυχάνω, entreat, intercede. ¹³ ἐνθάδε, within, here. ¹⁴ ἐπιβοάω, cry out to or against. ¹⁵ μηκέτι, no longer. ¹⁶ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ¹⁷ ἄξιος, worthy, deserving. ¹⁸ πρᾶσσω, do, perform. ¹⁹ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ²⁰ σεβαστός, revered, august. ²¹ ἀσφαλής, certain, definite. ²² προάγω, lead forth, go before. ²³ μάλιστα, especially, most of all. ²⁴ ἀνακρίσις, εως, ἡ, investigation, examination.

γενομένης σχῶ τι γράψαι. Ἄλογον¹ γάρ μοι δοκεῖ, 27
πέμποντα δέσμιον,² μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ αἰτίας³
σημαίνει.⁴

Ἀγρίππας⁵ δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, Ἐπιτρέπεται⁶ σοι 26
ὕπὲρ σεαυτοῦ⁷ λέγειν. Τότε ὁ Παῦλος ἀπελογεῖτο,⁸
ἐκτείνας⁹ τὴν χεῖρα,

Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι¹⁰ ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ 2
Ἀγρίππα,⁵ ἡγημαι¹¹ ἐμαυτὸν¹² μακάριον ἐπὶ σοῦ
μέλλων ἀπολογεῖσθαι⁸ σήμερον·¹³ μάλιστα¹⁴ γνώστην 3
ὄντα σὲ πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἡθῶν¹⁶ τε καὶ
ζητημάτων·¹⁷ διὸ δέομαι¹⁸ σου, μακροθύμως¹⁹ ἀκοῦσαί
μου. Τὴν μὲν οὖν βίωσίν²⁰ μου τὴν ἐκ νεότητος,²¹ τὴν 4
ἀπ' ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει μου ἐν Ἱεροσολύμοις,
ἴσασιν πάντες οἱ Ἰουδαῖοι, προγινώσκοντές²² με 5

¹ ἄλογος, without reason, absurd. ² δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ³ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ⁴ σημαίνω, indicate, signify. ⁵ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ⁶ ἐπιτρέπω, permit, allow. ⁷ σεαυτοῦ, yourself, of you. ⁸ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ⁹ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ¹⁰ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ¹¹ ἡγέομαι, lead, be chief. ¹² ἐμαυτοῦ, of myself. ¹³ σήμερον, today, now. ¹⁴ μάλιστα, especially, most of all. ¹⁵ γνώστης, ου, ὁ, expert, one who knows. ¹⁶ ἥθος, ους, τό, custom, habit. ¹⁷ ζήτημα, τος, τό, inquiry, question. ¹⁸ δέομαι, ask, request. ¹⁹ μακροθύμως, patiently. ²⁰ βίωσις, εως, ἡ, manner of life. ²¹ νεότης, ητος, ἡ, youth, youthfulness. ²² προγινώσκω, know beforehand.

ἄνωθεν,¹ ἐὰν θέλωσιν μαρτυρεῖν, ὅτι κατὰ τὴν
 ἀκριβεστάτην² αἵρεσιν³ τῆς ἡμετέρας⁴ θρησκείας⁵
 ἔζησα Φαρισαῖος. Καὶ νῦν ἐπ' ἐλπίδι τῆς πρὸς τοὺς 6
 πατέρας ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἔστηκα
 κρινόμενος, εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον⁶ ἡμῶν ἐν ἐκτενείᾳ⁷ 7
 νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῦον⁸ ἐλπίζει⁹ καταντῆσαι:¹⁰
 περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι,¹¹ βασιλεῦ Ἀγρίππα,¹²
 ὑπὸ Ἰουδαίων. Τί ἄπιστον¹³ κρίνεται παρ' ὑμῖν, εἰ ὁ 8
 θεὸς νεκροὺς ἐγείρει; Ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐμαντῶ¹⁴ 9
 πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου¹⁵ δεῖν πολλὰ
 ἐναντία¹⁶ πράξαι:¹⁷ ὃ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ 10
 πολλοὺς τῶν ἁγίων ἐγὼ φυλακαῖς¹⁸ κατέκλεισα,¹⁹ τὴν
 παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβὼν, ἀναιρουμένων
 τε αὐτῶν κατήνεγκα²¹ ψῆφον.²² Καὶ κατὰ πάσας τὰς 11
 συναγωγὰς πολλάκις²³ τιμωρῶν²⁴ αὐτούς, ἠνάγκαζον²⁵

¹ ἄνωθεν, from above, again. ² ἀκριβῶς, carefully, accurately. ³ αἵρεσις, εὖως, ἡ, choice, faction. ⁴ ἡμετέρος, our, our own. ⁵ θρησκεία, ας, ἡ, religion, worship. ⁶ δωδεκάφυλον, ου, τό, twelve tribes. ⁷ ἐκτενεία, ας, ἡ, perseverance, earnestness. ⁸ λατρεύω, serve, worship. ⁹ ἐλπίζω, hope, hope for. ¹⁰ καταντάω, come to, arrive. ¹¹ ἐγκαλέω, accuse, bring a charge. ¹² Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ¹³ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ¹⁴ ἐμαντοῦ, of myself. ¹⁵ Ναζωραῖος, ου, ὁ, Nazarene, inhabitant of Nazareth. ¹⁶ ἐναντίος, opposite, hostile. ¹⁷ πράσσω, do, perform. ¹⁸ φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ¹⁹ κατακλείω, shut up, lock up. ²⁰ ἀναίρω, take up, kill. ²¹ καταφέρω, bring down, against. ²² ψῆφος, ου, ἡ, small smooth stone, voting pebble. ²³ πολλάκις, often, many times. ²⁴ τιμωρέω, punish. ²⁵ ἀναγκάζω, force, compel.

βλασφημεῖν:¹ περισσῶς² τε ἐμμαινόμενος³ αὐτοῖς,
 ἐδίωκον⁴ ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις. Ἐν οἷς καὶ 12
 πορευόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν⁵ μετ' ἐξουσίας καὶ
 ἐπιτροπῆς⁶ τῆς παρὰ τῶν ἀρχιερέων, ἡμέρας μέσης, 13
 κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, οὐρανόθεν⁷ ὑπὲρ τὴν
 λαμπρότητα⁸ τοῦ ἡλίου,⁹ περιλάμπαν¹⁰ με φῶς καὶ
 τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους. Πάντων δὲ 14
 καταπεσόντων¹¹ ἡμῶν εἰς τὴν γῆν, ἤκουσα φωνὴν
 λαλοῦσαν πρὸς με καὶ λέγουσαν τῇ Ἑβραϊδὶ¹²
 διαλέκτῳ,¹³ Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις;¹⁴ Σκληρόν¹⁴
 σοι πρὸς κέντρα¹⁵ λακτίζειν.¹⁶ Ἐγὼ δὲ εἶπον, Τίς εἶ, 15
 κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν, Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις.¹⁴ 16
 Ἀλλὰ ἀνάστηθι, καὶ στήθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου: εἰς
 τοῦτο γὰρ ὤφθην σοι, προχειρίσασθαι¹⁷ σε ὑπηρέτην¹⁸
 καὶ μάρτυρα¹⁹ ὧν τε εἶδες ὧν τε ὀφθήσομαί σοι, 17

¹ βλασφημέω, revile, blaspheme. ² περισσῶς, abundantly, exceedingly. ³ ἐμμαινόμενος, be enraged, am madly enraged with. ⁴ διώκω, pursue, persecute. ⁵ Δαμασκός, οὐ, ἡ, Damascus. ⁶ ἐπιτροπή, ἡς, ἡ, permission, commission. ⁷ οὐρανόθεν, from heaven. ⁸ λαμπρότης, ἡτος, ἡ, shining, brilliance. ⁹ ἡλιος, ου, ὁ, sun, sunlight. ¹⁰ περιλάμπω, shine around. ¹¹ καταπίπτω, fall, fall down. ¹² Ἑβραῖς, ἴδος, ἡ, Hebrew language, Aramaic. ¹³ διάλεκτος, ου, ἡ, speech, language. ¹⁴ σκληρός, hard, rough. ¹⁵ κέντρον, ου, τό, sharp point, sting. ¹⁶ λακτίζω, kick. ¹⁷ προχειρίζομαι, determine, appoint. ¹⁸ ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ¹⁹ μάρτυς, υρος, ὁ, witness.

ἐξαιρούμενός¹ σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς
 ἐγὼ σε ἀποστέλλω, ἀνοίξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοῦ 18
 ὑποστρέψαι² ἀπὸ σκοτούς³ εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξουσίας
 τοῦ Σατανᾶ⁴ ἐπὶ τὸν θεόν, τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν⁵
 ἁμαρτιῶν, καὶ κλήρον⁶ ἐν τοῖς ἡγιασμένοις⁷ πίστει τῇ
 εἰς ἐμέ. Ὁθεν,⁸ βασιλεῦ Ἀγρίππα,⁹ οὐκ ἐγενόμην 19
 ἀπειθής¹⁰ τῇ οὐρανίῳ¹¹ ὀπτασίᾳ,¹² ἀλλὰ τοῖς ἐν 20
 Δαμασκῷ¹³ πρῶτον καὶ Ἱεροσολύμοις, εἰς πᾶσάν τε
 τὴν χώραν¹⁴ τῆς Ἰουδαίας,¹⁵ καὶ τοῖς ἔθνεσιν,
 ἀπαγγέλλων¹⁶ μετανοεῖν,¹⁷ καὶ ἐπιστρέφειν¹⁸ ἐπὶ τὸν
 θεόν, ἅξια¹⁹ τῆς μετανοίας²⁰ ἔργα πράσσοντας.²¹ 21
 Ἐνεκα²² τούτων οἱ Ἰουδαῖοί με συλλαβόμενοι²³ ἐν τῷ
 ἱερῷ ἐπειρώντο²⁴ διαχειρίσασθαι.²⁵ Ἐπικουρίας²⁶ οὖν 22
 τυγχών²⁷ τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ, ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης

¹ ἐξαῖρῶ, take out, deliver. ² ὑποστρέφω, return, turn back. ³ σκοτός, οὐς, τό, darkness. ⁴ Σατανᾶς, ἄ, ὁ, Satan, adversary. ⁵ ἄφεσις, εως, ἡ, release, forgiveness. ⁶ κλήρος, ου, ὁ, lot, portion. ⁷ ἁγιάζω, make holy, consecrate. ⁸ ὅθεν, from where, from which. ⁹ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ¹⁰ ἀπειθής, disobedient, unbelieving. ¹¹ οὐράνιος, heavenly, in heaven. ¹² ὀπτασία, ας, ἡ, vision, supernatural appearance. ¹³ Δαμασκός, οὔ, ἡ, Damascus. ¹⁴ χώρα, ας, ἡ, land, region. ¹⁵ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ¹⁶ ἀπαγγέλλω, announce, report. ¹⁷ μετανοεῖω, repent, change my mind. ¹⁸ ἐπιστρέφω, turn to, return. ¹⁹ ἅξιος, worthy, deserving. ²⁰ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ²¹ πράσσω, do, perform. ²² ἐνεκεν, for the sake of, on account of. ²³ συλλαμβάνω, take, conceive. ²⁴ πειράω, try, attempt. ²⁵ διαχειρίζομαι, lay violent hands on, put to death. ²⁶ ἐπικουρία, ας, ἡ, help, aid. ²⁷ τυγχάνω, obtain, happen.

ἔσθηκα μαρτυρούμενος¹ μικρῶ² τε καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν
 ἐκτός³ λέγων ὧν τε οἱ προφήται ἐλάλησαν μελλόντων
 γίνεσθαι καὶ Μωϋσῆς, εἰ παθητὸς⁴ ὁ χριστός, εἰ 23
 πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως⁵ νεκρῶν φῶς μέλλει
 καταγγέλλειν⁶ τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν.

Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου,⁷ ὁ Φῆστος⁸ μεγάλη τῇ 24
 φωνῇ ἔφη, Μαῖνι,⁹ Παῦλε· τὰ πολλὰ σε γράμματα¹⁰
 εἰς μανίαν¹¹ περιτρέπει.¹² Ὁ δέ, Οὐ μαίνομαι,⁹ φησίν, 25
 κράτιστε¹³ Φῆστε,⁸ ἀλλὰ ἀληθείας καὶ σωφροσύνης¹⁴
 ῥήματα ἀποφθέγγομαι.¹⁵ Ἐπίσταται¹⁶ γὰρ περὶ 26
 τούτων ὁ βασιλεύς, πρὸς ὃν καὶ παρρησιάζομενος¹⁷
 λαλῶ· λανθάνειν¹⁸ γὰρ αὐτόν τι τούτων οὐ πείθομαι
 οὐδέν· οὐ γὰρ ἐν γωνίᾳ¹⁹ πεπραγμένον²⁰ τοῦτο. 27
 Πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα,²¹ τοῖς προφήταις; Οἶδα

¹ μαρτύρομαι, affirm, testify. ² μικρός, small, little. ³ ἐκτός, aside from, besides. ⁴ παθητός, subject to suffering. ⁵ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ⁶ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ⁷ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ⁸ Φῆστος, ου, ὁ, Festus. ⁹ μαίνομαι, rage, be furious. ¹⁰ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ¹¹ μανία, ας, ἡ, madness, frenzy. ¹² περιτρέπω, turn about, drive insane. ¹³ κράτιστος, most noble, most excellent. ¹⁴ σωφροσύνη, ης, ἡ, self control, moderation. ¹⁵ ἀποφθέγγομαι, declare, utter. ¹⁶ ἐπίσταμαι, understand, know. ¹⁷ παρρησιάζομαι, speak freely or boldly, speak freely. ¹⁸ λανθάνω, escape notice, am hidden. ¹⁹ γωνία, ας, ἡ, angle, corner. ²⁰ πράσσω, do, perform. ²¹ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa.

ὅτι πιστεύεις. Ὁ δὲ Ἀγρίππας¹ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη, 28

Ἐν ὀλίγῳ² με πείθεις Χριστιανὸν³ γενέσθαι. Ὁ δὲ 29

Παῦλος εἶπεν, Εὐξαίμην⁴ ἂν τῷ θεῷ, καὶ ἐν ὀλίγῳ² καὶ

ἐν πολλῷ οὐ μόνον σε, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς

ἀκούοντάς μου σήμερον,⁵ γενέσθαι τοιούτους ὁποῖος⁶

καὶ γὰρ εἰμι, παρεκτός⁷ τῶν δεσμῶν⁸ τούτων.

Καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ, ἀνέστη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ 30

ἡγεμὼν,⁹ ἥ τε Βερνίκη,¹⁰ καὶ οἱ συγκαθήμενοι¹¹ αὐτοῖς:

καὶ ἀναχωρήσαντες¹² ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους, 31

λέγοντες ὅτι Οὐδὲν θανάτου ἄξιον¹³ ἢ δεσμῶν⁸

πράσσει¹⁴ ὁ ἄνθρωπος οὗτος. Ἀγρίππας¹ δὲ τῷ Φήστῳ 32

ἔφη, Ἀπολελῦσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος, εἰ μὴ

ἐπεκέκλητο¹⁶ Καίσαρα.¹⁷

¹ Ἀγρίππας, α, ὁ, Agrippa. ² ὀλίγος, little, few. ³ Χριστιανός, οὐ, ὁ, Christian. ⁴ εὐχομαι, pray, wish. ⁵ σήμερον, today, now. ⁶ ὁποῖος, what sort of, what kind of. ⁷ παρεκτός, except for, apart from. ⁸ δεσμός, οὐ, ὁ, chain, bond. ⁹ ἡγεμὼν, ὄνος, ὁ, governor, leader. ¹⁰ Βερνίκη, ης, ἡ, Bernice. ¹¹ συγκαθήμεναι, sit with. ¹² ἀναχωρέω, depart, withdraw. ¹³ ἄξιος, worthy, deserving. ¹⁴ πράσσω, do, perform. ¹⁵ Φήστος, ου, ὁ, Festus. ¹⁶ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ¹⁷ Καίσαρ, ος, ὁ, Caesar.

Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν¹ ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν,² 27

παρεδίδουν τόν τε Παῦλον καὶ τινας ἐτέρους

δεσμώτας³ ἑκατοντάρχη,⁴ ὀνόματι Ἰουλίῳ,⁵ σπείρης⁶

Σεβαστῆς.⁷ Ἐπιβάντες⁸ δὲ πλοίῳ Ἀδραμυττηνῶ,⁹ 2

μέλλοντες πλεῖν¹⁰ τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν¹¹ τόπους,

ἀνήχθημεν,¹² ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου¹³

Μακεδόνο¹⁴ Θεσσαλονικέως.¹⁵ Τῇ τε ἐτέρᾳ 3

κατήχθημεν¹⁶ εἰς Σιδῶνα:¹⁷ φιλανθρώπως¹⁸ τε ὁ

Ἰούλιος⁵ τῷ Παύλῳ χρησάμενος¹⁹ ἐπέτρεψεν²⁰ πρὸς

τοὺς φίλους²¹ πορευθέντα ἐπιμελείας²² τυχεῖν.²³ 4

Κἀκεῖθεν²⁴ ἀναχθέντες¹² ὑπεπλεύσαμεν²⁵ τὴν Κύπρον,

διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους²⁷ εἶναι ἐναντίους.²⁸ Τό τε πέλαγος 5

τὸ κατὰ τὴν Κιλικίαν³⁰ καὶ Παμφυλίαν³¹

διαπλεύσαντες,³² κατήλθομεν³³ εἰς Μύρα³⁴ τῆς

¹ ἀποπλέω, sail away. ² Ἰταλία, ας, ἡ, Italy. ³ δεσμώτης, ου, ὁ, prisoner, captive. ⁴ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁵ Ἰούλιος, ου, ὁ, Julius. ⁶ σπείρα, ης, ἡ, cohort. ⁷ σεβαστός, revered, august. ⁸ ἐπιβαίνω, go aboard, set foot. ⁹ Ἀδραμυττηνός, of Adramyttium. ¹⁰ πλέω, sail. ¹¹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹² ἀνάγω, lead up, restore. ¹³ Ἀρίσταρχος, ου, ὁ, Aristarchus. ¹⁴ Μακεδών, ὄνος, ὁ, Macedonian. ¹⁵ Θεσσαλονικεύς, έως, ὁ, Thessalonian. ¹⁶ κατὰγω, bring down, lead down. ¹⁷ Σιδών, ὄνος, ἡ, Sidon. ¹⁸ φιλανθρώπως, benevolently, kindly. ¹⁹ χρᾶσμαι, use, make use of. ²⁰ ἐπιτρέπω, permit, allow. ²¹ φίλος, ου, ὁ, loving, friend. ²² ἐπιμελεία, ας, ἡ, care, attention. ²³ τυγχάνω, obtain, happen. ²⁴ κἀκεῖθεν, and thence, and from there. ²⁵ ὑποπλέω, sail under the shelter of, sail under. ²⁶ Κύπρος, ου, ἡ, Cyprus. ²⁷ ἄνεμος, ου, ὁ, wind. ²⁸ ἐναντίος, opposite, hostile. ²⁹ πέλαγος, ους, τό, open sea, depths of the sea. ³⁰ Κιλικία, ας, ἡ, Cilicia. ³¹ Παμφυλία, ας, ἡ, Pamphylia. ³² διαπλέω, sail through, sail over. ³³ κατέρχομαι, come down, go down. ³⁴ Μύρα, ων, τό, Myra.

Λυκίας.¹ Κακεῖ² εὐρών ὁ ἑκατόνταρχος³ πλοῖον ⁶

Ἀλεξανδρίνον⁴ πλέον⁵ εἰς τὴν Ἰταλίαν,⁶ ἐνεβίβασεν⁷

ἡμᾶς εἰς αὐτό. Ἐν ἱκαναῖς⁸ δὲ ἡμέραις ⁷

βραδυπλοοῦντες,⁹ καὶ μόλις¹⁰ γενόμενοι κατὰ τὴν

Κνίδον,¹¹ μὴ προσεώντος¹² ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου,¹³

ὑπεπλεύσαμεν¹⁴ τὴν Κρήτην¹⁵ κατὰ Σαλμώνην:¹⁶ ⁸

μόλις¹⁰ τε παραλεγόμενοι¹⁷ αὐτὴν ἤλθομεν εἰς τόπον

τινὰ καλούμενον Καλοὺς Λιμένας,¹⁸ ὧ ἐγγὺς¹⁹ ἦν

πόλις Λασαία.²⁰

Ἰκανοῦ⁸ δὲ χρόνου διαγενομένου,²¹ καὶ ὄντος ἤδη ⁹

ἐπισφαλοῦς²² τοῦ πλοός,²³ διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν²⁴

ἤδη παρεληλυθέναι,²⁵ παρήγει²⁶ ὁ Παῦλος λέγων ¹⁰

αὐτοῖς, ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως²⁷ καὶ πολλῆς

ζημίας,²⁸ οὐ μόνον τοῦ φορτίου²⁹ καὶ τοῦ πλοίου ἀλλὰ

¹ Λυκία, ας, ἡ, Lycia. ² κάκεϊ, and there. ³ ἑκατόνταρχης, centurion. ⁴ Ἀλεξανδρίνος, Alexandrian. ⁵ πλέω, sail. ⁶ Ἰταλία, ας, ἡ, Italy. ⁷ ἐμβιβάζω, put aboard, embark. ⁸ ἱκανός, sufficient, able. ⁹ βραδυπλοέω, sail slowly. ¹⁰ μόλις, with difficulty, hardly. ¹¹ Κνίδος, ου, ἡ, Cnidus. ¹² προσεάω, permit to go farther. ¹³ ἄνεμος, ου, ὁ, wind. ¹⁴ ὑποπλέω, sail under the shelter of, sail under. ¹⁵ Κρήτη, ης, ἡ, Crete. ¹⁶ Σαλμώνη, ης, ἡ, Salmone. ¹⁷ παραλέγομαι, coast or sail along, sail past. ¹⁸ λιμὴν, ἐνος, ὁ, harbor, haven. ¹⁹ ἐγγύς, near. ²⁰ Λασαία, ας, ἡ, Lasea. ²¹ διαγίνομαι, go through, pass. ²² ἐπισφαλής, unsafe, dangerous. ²³ πλός, ὁ, voyage. ²⁴ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ²⁵ παρέρχομαι, pass by, go by. ²⁶ παραινέω, recommend, urge. ²⁷ ὕβρις, εως, ἡ, damage, insult. ²⁸ ζημία, ας, ἡ, damage, loss. ²⁹ φορτίον, ου, τό, burden, load.

καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, μέλλειν ἔσεσθαι τὸν πλοῦν.¹ Ὁ 11

δὲ ἑκατοντάρχης² τῷ κυβερνήτῃ³ καὶ τῷ ναυκλήρῳ⁴

ἐπείθετο μάλλον ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις. 12

Ἀνευθέτου⁵ δὲ τοῦ λιμένος⁶ ὑπάρχοντος πρὸς

παραχειμασίαν,⁷ οἱ πλείους ἔθεντο βουλὴν⁸ ἀναχθῆναι

κάκειθεν,¹⁰ εἴ πως δύναιτο καταντήσαντες¹¹ εἰς

Φοίνικα¹² παραχειμάσαι,¹³ λιμένα⁶ τῆς Κρήτης¹⁴

βλέποντα κατὰ λίβα¹⁵ καὶ κατὰ χῶρον.¹⁶ 13

Ὑποπνεύσαντος¹⁷ δὲ νότου,¹⁸ δόξαντες τῆς προθέσεως

κεκρατηκέαι,²⁰ ἄραντες ἄσσον²¹ παρελέγοντο²² τὴν

Κρήτην.¹⁴ Μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ' αὐτῆς ἄνεμος 14

τυφωνικός,²⁴ ὁ καλούμενος Εὐροικλύδων.²⁵ 15

συναρπασθέντος²⁶ δὲ τοῦ πλοίου, καὶ μὴ δυναμένου

ἀντοφθαλμεῖν²⁷ τῷ ἀνέμῳ,²³ ἐπιδόντες²⁸ ἐφερόμεθα. 16

¹ πλόος, ὁ, voyage. ² ἑκατοντάρχης, centurion. ³ κυβερνήτης, οὐ, ὁ, shipmaster, pilot. ⁴ ναύκληρος, οὐ, ὁ, ship captain, master of a ship. ⁵ ἀνεύθετος, unsuitable, poor. ⁶ λιμὴν, ἔνος, ὁ, harbor, haven. ⁷ παραχειμασία, ας, ἡ, wintering. ⁸ βουλή, ἡς, ἡ, counsel, purpose. ⁹ ἀνάγω, lead up, restore. ¹⁰ κάκειθεν, and thence, and from there. ¹¹ καταντάω, come to, arrive. ¹² φοῖνιξ, ὁ, palm tree, palm branch. ¹³ παραχειμάζω, winter, pass the winter. ¹⁴ Κρήτη, ἡς, ἡ, Crete. ¹⁵ λίβη, ὁ, south-west, south-west wind. ¹⁶ χῶρος, οὐ, ὁ, northwest wind. ¹⁷ ὑποπνέω, blow gently. ¹⁸ νότος, οὐ, ὁ, south wind, south. ¹⁹ πρόθεσις, εως, ἡ, setting forth, purpose. ²⁰ κρατέω, grasp, lay hold of. ²¹ ἄσσον, nearer, close by. ²² παραλέγομαι, coast or sail along, sail past. ²³ ἄνεμος, οὐ, ὁ, wind. ²⁴ τυφωνικός, like a whirlwind, violent. ²⁵ Εὐροικλύδων, ὁ, east-north-east wind. ²⁶ συναρπάζω, seize, drag away. ²⁷ ἀντοφθαλμέω, look directly at, face. ²⁸ ἐπιδίδωμι, give to, hand in.

Νησίον¹ δέ τι ὑποδραμόντες² καλούμενον Κλαύδην³
 μόλις⁴ ἰσχύσαμεν⁵ περικρατεῖς⁶ γενέσθαι τῆς σκάφης⁷
 ἣν ἄραντες, βοηθείαις⁸ ἐχρῶντο,⁹ ὑποζωννύντες¹⁰ τὸ 17
 πλοῖον· φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν Σύρτην¹¹ ἐκπέσωσιν,
 χαλάσαντες¹³ τὸ σκεῦος,¹⁴ οὕτως ἐφέροντο. Σφοδρῶς 18
 δὲ χειμαζομένων¹⁶ ἡμῶν, τῇ ἐξῆς¹⁷ ἐκβολὴν¹⁸
 ἐποιοῦντο· καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες¹⁹ τὴν σκευὴν²⁰ τοῦ 19
 πλοίου ἐρρίψαμεν.²¹ Μήτε²² δὲ ἡλίου²³ μήτε²² ἄστρων 20
 ἐπιφαινόντων²⁵ ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός²⁶ τε
 οὐκ ὀλίγου²⁷ ἐπικειμένου,²⁸ λοιπὸν περιηρεῖτο²⁹ πᾶσα
 ἐλπίς τοῦ σῶζεσθαι ἡμᾶς. Πολλῆς δὲ ἀσιτίας³⁰ 21
 ὑπαρχούσης, τότε σταθεῖς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν
 εἶπεν, Ὡς³¹ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς³² μοι μὴ
 ἀνάγεσθαι³³ ἀπὸ τῆς Κρήτης,³⁴ κερδήσαι³⁵ τε τὴν

¹ νησίον, ου, τό, small island, little island. ² ὑποτρέχω, run under the shelter of. ³ Κλαύδη, ης, ἡ, Cauda, Claudia. ⁴ μόλις, with difficulty, hardly. ⁵ ἰσχύω, be strong, able. ⁶ περικρατής, having power, having full command of. ⁷ σκάφη, ης, ἡ, dish, small boat. ⁸ βοήθεια, ας, ἡ, help, assistance. ⁹ χράσμαι, use, make use of. ¹⁰ ὑποζωννύμι, undergird, brace. ¹¹ Σύρτις, εως, ἡ, Syrtis, quicksand. ¹² ἐκπίπτω, fall away, fall out. ¹³ χαλάω, slacken, let down. ¹⁴ σκεῦος, ους, τό, vessel, goods (plural). ¹⁵ σφοδρῶς, exceedingly, greatly. ¹⁶ χειμάζομαι, toss in a storm, distress. ¹⁷ ἐξῆς, next, next in order. ¹⁸ ἐκβολή, ῆς, ἡ, jettisoning, throwing out. ¹⁹ αὐτόχειρ, with one's own hand. ²⁰ σκευή, ῆς, ἡ, equipment, tackle. ²¹ ρίπτω, throw, cast. ²² μήτε, neither, nor. ²³ ἥλιος, ου, ὁ, sun, sunlight. ²⁴ ἄστρον, ου, τό, star. ²⁵ ἐπιφαίνω, appear, shine. ²⁶ χειμῶν, ὦνος, ὁ, winter, storm. ²⁷ ὀλίγος, little, few. ²⁸ ἐπικειμαι, lie on, lie upon. ²⁹ περιαιρέω, cast off, take away. ³⁰ ἀσιτία, ας, ἡ, lack of appetite, abstinence. ³¹ ὦ, Oh! omega. ³² πειθαρχέω, obey authority, obey one in authority. ³³ ἀνάγω, lead up, restore. ³⁴ Κρήτη, ης, ἡ, Crete. ³⁵ κερδαίνω, gain, win.

ὑβριν¹ ταύτην καὶ τὴν ζημίαν.² Καὶ τὰ νῦν παραινῶ³ 22
 ὑμᾶς εὐθυμεῖν.⁴ ἀποβολή⁵ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται ἐξ
 ὑμῶν, πλὴν⁶ τοῦ πλοίου. Παρέστη⁷ γάρ μοι ταύτῃ τῇ 23
 νυκτὶ ἄγγελος τοῦ θεοῦ, οὗ εἰμι, ᾧ καὶ λατρεύω,⁸ 24
 λέγων, Μὴ φοβοῦ, Παῦλε· Καίσαρι⁹ σε δεῖ
 παραστῆναι·⁷ καὶ ἰδοὺ, κεχάρισται¹⁰ σοι ὁ θεὸς πάντας
 τοὺς πλέοντας¹¹ μετὰ σοῦ. Διὸ εὐθυμεῖτε⁴ ἄνδρες· 25
 πιστεύω γὰρ τῷ θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται καθ' ὃν τρόπον¹²
 λελάληταί μοι. Εἰς νῆσον¹³ δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν.¹⁴ 26

Ὡς δὲ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ¹⁵ νύξ ἐγένετο, διαφορομένων 27
 ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρίᾳ,¹⁷ κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς ὑπενόουν
 οἱ ναῦται¹⁹ προσάγειν²⁰ τινὰ αὐτοῖς χώραν·²¹ καὶ 28
 βολίσαντες²² εὗρον ὀργυιὰς²³ εἴκοσι·²⁴ βραχὺ²⁵ δὲ

¹ ὑβρις, εως, ἡ, damage, insult. ² ζημία, ας, ἡ, damage, loss. ³ παραινέω, recommend, urge. ⁴ εὐθυμέω, be cheerful, am cheerful. ⁵ ἀποβολή, ἡς, ἡ, rejection, loss. ⁶ πλὴν, however, but. ⁷ παρίστημι, be present, stand by. ⁸ λατρεύω, serve, worship. ⁹ Καίσαρ, ας, ὁ, Caesar. ¹⁰ χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹¹ πλέω, sail. ¹² τρόπος, ου, ὁ, manner, way. ¹³ νῆσος, ου, ἡ, island. ¹⁴ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ¹⁵ τεσσαρεσκαίδεκατος, fourteenth. ¹⁶ διαφέρω, differ, carry through. ¹⁷ Ἀδρίας, ου, ὁ, Adriatic Sea. ¹⁸ ὑπονοέω, suspect, conjecture. ¹⁹ ναύτης, ου, ὁ, sailor, seaman. ²⁰ προσάγω, bring (forward), approach. ²¹ χώρα, ας, ἡ, land, region. ²² βολίζω, take soundings. ²³ ὀργυιά, ας, ἡ, fathom, about five or six feet. ²⁴ εἴκοσι, twenty. ²⁵ βραχὺς, short, little.

διαστήσαντες,¹ καὶ πάλιν βολίσαντες,² εὗρον ὀργυιὰς³
 δεκαπέντε·⁴ φοβούμενοί τε μήπως⁵ εἰς τραχεῖς⁶ τόπους 29
 ἐκπέσωμεν,⁷ ἐκ πρύμνης⁸ ρίψαντες⁹ ἀγκύρας¹⁰
 τέσσαρας,¹¹ ἤρχοντο¹² ἡμέραν γενέσθαι. Τῶν δὲ 30
 ναυτῶν¹³ ζητούντων φυγεῖν¹⁴ ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ
 χαλασάντων¹⁵ τὴν σκάφην¹⁶ εἰς τὴν θάλασσαν,
 προφάσει¹⁷ ὡς ἐκ πρῶρας¹⁸ μελλόντων ἀγκύρας¹⁰
 ἐκτείνειν,¹⁹ εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ ἑκατοντάρχη²⁰ καὶ τοῖς 31
 στρατιώταις,²¹ Ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ,
 ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε. Τότε οἱ στρατιῶται²¹ 32
 ἀπέκοψαν²² τὰ σχοινία²³ τῆς σκάφης,¹⁶ καὶ εἴασαν²⁴
 αὐτὴν ἐκπεσεῖν.⁷ Ἀχρι²⁵ δὲ οὗ ἡμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι, 33
 παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας²⁶ μεταλαβεῖν²⁷ τροφῆς,
 λέγων, Τεσσαρεσκαίδεκάτην²⁹ σήμερον³⁰ ἡμέραν

¹ διῆσθαι, pass, part. ² βολίζω, take soundings. ³ ὀργυιά, ἄς, ἦ, fathom, about five or six feet. ⁴ δεκαπέντε, fifteen, 15.
⁵ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ⁶ τραχύς, rough, uneven. ⁷ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ⁸ πρύμνα, ἡς, ἦ, stern (of a ship). ⁹ ρίπτω, throw, cast. ¹⁰ ἀγκυρά, ας, ἦ, anchor. ¹¹ τέσσαρες, four, 4. ¹² εὐχομαι, pray, wish. ¹³ ναύτης, ου, ὁ, sailor, seaman. ¹⁴ φεύγω, flee, escape. ¹⁵ χαλάω, slacken, let down. ¹⁶ σκάφη, ἡς, ἦ, dish, small boat. ¹⁷ πρόφασις, εως, ἦ, pretense, pretext. ¹⁸ πρῶρα, ας, ἦ, prow of a ship. ¹⁹ ἐκτείνω, stretch forth, stretch out. ²⁰ ἑκατοντάρχης, centurion. ²¹ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ²² ἀποκόπτω, cut off, smite. ²³ σχοινίον, ου, τό, rope, cord. ²⁴ εἴω, permit, allow. ²⁵ ἄχρι, as far as, up to (gen). ²⁶ ἅπας, each, every. ²⁷ μεταλαμβάνω, partake of, share. ²⁸ τροφή, ἡς, ἦ, food, nourishment. ²⁹ τεσσαρεσκαίδεκάτος, fourteenth. ³⁰ σήμερον, today, now.

προσδοκῶντες¹ ἄσιτοι² διατελεῖτε,³ μηδὲν
 προσλαβόμενοι.⁴ Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς προσλαβεῖν⁴ 34
 τροφῆς⁵ τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας⁶ σωτηρίας⁷
 ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρίξ⁸ ἐκ τῆς κεφαλῆς
 πεσεῖται. Εἰπὼν δὲ ταῦτα, καὶ λαβὼν ἄρτον, 35
 εὐχαρίστησεν⁹ τῷ θεῷ ἐνώπιον πάντων· καὶ κλάσας¹⁰
 ἤρξατο ἐσθίειν. Εὐθυμοὶ¹¹ δὲ γενόμενοι πάντες καὶ 36
 αὐτοὶ προσελάβοντο⁴ τροφῆς.⁵ Ἦμεν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ 37
 αἱ πᾶσαι ψυχαί, διακόσιαι¹² ἐβδομήκοντα¹³ ἕξ.¹⁴ 38
 Κορεσθέντες¹⁵ δὲ τῆς τροφῆς⁵ ἐκούφιζον¹⁶ τὸ πλοῖον,
 ἐκβαλλόμενοι τὸν σίτον¹⁷ εἰς τὴν θάλασσαν. Ὅτε δὲ 39
 ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνωσκον·¹⁸ κόλπον¹⁹
 δέ τινα κατενόουν²⁰ ἔχοντα αἰγιαλόν,²¹ εἰς ὃν
 ἐβουλεύσαντο,²² εἰ δυνατόν,²³ ἐξῶσαι²⁴ τὸ πλοῖον. Καὶ 40
 τὰς ἀγκύρας²⁵ περιελόντες²⁶ εἶων²⁷ εἰς τὴν θάλασσαν,

¹ προσδοκάω, wait for, look for. ² ἄσιτος, without eating, fasting. ³ διατελέω, continue, remain. ⁴ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ⁵ τροφή, ἡς, ἡ, food, nourishment. ⁶ ὑμέτερος, your. ⁷ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ⁸ θρίξ, τριχός, ἡ, hair. ⁹ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ¹⁰ κλάω, break. ¹¹ εὐθυμος, cheerful, encouraged. ¹² διακόσιοι, two hundred, 200. ¹³ ἐβδομήκοντα, seventy, 70. ¹⁴ ἕξ, six, 6. ¹⁵ κορέννυμι, satiate, fill. ¹⁶ κουφίζω, make light, lighten. ¹⁷ σίτος, ου, ὁ, wheat, grain. ¹⁸ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹⁹ κόλπος, ου, ὁ, bosom, breast. ²⁰ κατανοέω, observe, understand. ²¹ αἰγιαλός, οὔ, ὁ, seashore, beach. ²² βουλεύω, deliberate, take counsel. ²³ δυνατός, powerful, possible. ²⁴ ἐξωθέω, drive out, run aground. ²⁵ ἄγκυρα, ας, ἡ, anchor. ²⁶ περιαιρέω, cast off, take away. ²⁷ ἐάω, permit, allow.

ἅμα¹ ἀνέντες² τὰς ζευκτηρίας³ τῶν πηδαλίων·⁴ καὶ
ἐπάραντες⁵ τὸν ἀρτέμονα⁶ τῇ πνεύσῃ⁷ κατεῖχον⁸ εἰς
τὸν αἰγιαλόν.⁹ Περιπεσόντες¹⁰ δὲ εἰς τόπον 41
διθάλασσον¹¹ ἐπώκειλαν¹² τὴν ναῦν·¹³ καὶ ἡ μὲν
πρῶρα¹⁴ ἐρείσασα¹⁵ ἔμεινεν ἀσάλευτος,¹⁶ ἡ δὲ πρύμνα¹⁷
ἐλύετο¹⁸ ὑπὸ τῆς βίας¹⁹ τῶν κυμάτων.²⁰ Τῶν δὲ 42
στρατιωτῶν²¹ βουλῇ²² ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας²³
ἀποκτείνωσιν, μὴ τις ἐκκολυμβήσας²⁴ διαφύγῃ.²⁵ Ὁ 43
δὲ ἐκατόνταρχος,²⁶ βουλόμενος²⁷ διασῶσαι²⁸ τὸν
Παῦλον, ἐκώλυσεν²⁹ αὐτοὺς τοῦ βουλήματος,³⁰
ἐκέλευσέν³¹ τε τοὺς δυναμένους κολυμβᾶν³²
ἀπορρίψαντας³³ πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι·³⁴ καὶ 44
τοὺς λοιπούς, οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν,³⁵ οὓς δὲ ἐπὶ τινων

¹ ἅμα, at the same time. ² ἀνέημι, give up, loosen. ³ ζευκτηρία, ας, ἡ, band, rope. ⁴ πηδάλιον, ου, τό, rudder, rudder of a ship. ⁵ ἐπαίρω, lift up, raise. ⁶ ἀρτέμων, ωνος, ὁ, foresail, set on the bow. ⁷ πνέω, blow. ⁸ κατέχω, hold back, hold fast. ⁹ αἰγιαλός, οὔ, ὁ, seashore, beach. ¹⁰ περιτίπτω, fall in with, strike. ¹¹ διθάλαστος, ας, ἡ, where two seas met, between two seas. ¹² ἐποκέλλω, force forward, run aground. ¹³ ναῦς, ἡ, ship, vessel. ¹⁴ πρῶρα, ας, ἡ, prow of a ship. ¹⁵ ἐρείδω, stick fast, fix firmly. ¹⁶ ἀσάλευτος, immovable, unshakable. ¹⁷ πρύμνα, ης, ἡ, stern (of a ship). ¹⁸ λύω, untie, loose. ¹⁹ βία, ας, ἡ, strength, force. ²⁰ κύμα, τος, τό, wave. ²¹ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ²² βουλῇ, ἧς, ἡ, counsel, purpose. ²³ δεσμώτης, ου, ὁ, prisoner, captive. ²⁴ ἐκκολυμβάω, swim away, swim out. ²⁵ διαφεύγω, escape, escape by flight. ²⁶ ἐκατοντάρχης, centurion. ²⁷ βούλομαι, wish, will. ²⁸ διασώζω, save, bring safely to. ²⁹ κωλύω, forbid, hinder. ³⁰ βούλημα, τος, τό, purpose, will. ³¹ κελεύω, order, command. ³² κολυμβάω, swim up and down, swim. ³³ ἀπορρίπτω, throw away from, throw overboard. ³⁴ ἐξείμι, go away, leave. ³⁵ σανίς, ἰδος, ἡ, board, plank.

τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου. Καὶ οὕτως ἐγένετο πάντα
διασωθῆναι¹ ἐπὶ τὴν γῆν.

Καὶ διασωθέντες,¹ τότε ἐπέγνωσαν² ὅτι Μελίτη³ ἡ νῆσος **28**

καλεῖται. Οἱ δὲ βάρβαροι⁵ παρεῖχον⁶ οὐ τὴν **2**
τυχοῦσαν⁷ φιланθρωπίαν⁸ ἡμῖν: ἀνάψαντες⁹ γὰρ
πυράν,¹⁰ προσελάβοντο¹¹ πάντας ἡμᾶς, διὰ τὸν ὑετὸν¹²
τὸν ἐφεστῶτα,¹³ καὶ διὰ τὸ ψύχος.¹⁴ Συστρέψαντος¹⁵ **3**
δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων¹⁶ πλῆθος,¹⁷ καὶ ἐπιθέντος¹⁸
ἐπὶ τὴν πυράν,¹⁰ ἔχιδνα¹⁹ ἐκ τῆς θερμῆς²⁰ διεξελθοῦσα
καθῆψεν²¹ τῆς χειρὸς αὐτοῦ. Ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι⁵ **4**
κρεμάμενον²² τὸ θηρίον²³ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον
πρὸς ἀλλήλους, Πάντως²⁴ φονεύς²⁵ ἐστιν ὁ ἄνθρωπος
οὗτος, ὃν διασωθέντα¹ ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ Δίκη²⁶ ζῆν
οὐκ εἴασεν.²⁷ Ὁ μὲν οὖν, ἀποτινάξας²⁸ τὸ θηρίον²³ εἰς **5**

¹ διασώζω, save, bring safely to. ² ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ³ Μελίτη, ης, ἡ, Malta, Melita. ⁴ νῆσος, ου, ἡ, island. ⁵ βάρβαρος, barbarous, barbarian. ⁶ παρέχω, offer, afford. ⁷ τυγχάνω, obtain, happen. ⁸ φιλανθρωπία, ας, ἡ, (loving) kindness, love for mankind. ⁹ ἀνάπτω, kindle, set on fire. ¹⁰ πυρά, ᾧς, ἡ, fire. ¹¹ προσλαμβάνω, take to myself, welcome. ¹² ὑετός, ου, ὁ, rain. ¹³ ἐφίστημι, stand over, come upon. ¹⁴ ψύχος, ους, τό, cold. ¹⁵ συστρέφω, gather up, bring together. ¹⁶ φρύγανον, ου, τό, bush, shrub. ¹⁷ πλῆθος, ους, τό, multitude. ¹⁸ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ¹⁹ ἔχιδνα, ης, ἡ, viper, serpent. ²⁰ θερμή, ης, ἡ, heat. ²¹ καθάπτω, take hold of, seize. ²² κρεμάννυμι, hang, hang up. ²³ θηρίον, ου, τό, wild beast, animal. ²⁴ πάντως, altogether, by all means. ²⁵ φονεύς, ἑως, ὁ, murderer. ²⁶ δίκη, ης, ἡ, penalty, punishment. ²⁷ ἑάω, permit, allow. ²⁸ ἀποτινάσσω, shake off.

τὸ πῦρ, ἔπαθεν¹ οὐδὲν κακόν. Οἱ δὲ προσεδόκων² 6
 αὐτὸν μέλλειν πίμπρασθαι³ ἢ καταπίπτειν⁴ ἄφνω⁵
 νεκρόν· ἐπὶ πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκόντων,² καὶ
 θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον⁶ εἰς αὐτὸν γινόμενον,
 μεταβαλλόμενοι⁷ ἔλεγον θεὸν αὐτὸν εἶναι.

Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχεν χωρία⁸ τῷ 7
 πρώτῳ τῆς νήσου,⁹ ὀνόματι Ποπλίῳ,¹⁰ ὃς
 ἀναδεξάμενος¹¹ ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως¹²
 ἐξένισεν.¹³ Ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου¹⁰ 8
 πυρετοῖς¹⁴ καὶ δυσεντερίᾳ¹⁵ συνεχόμενον¹⁶
 κατακεῖσθαι·¹⁷ πρὸς δὲ ὃν ὁ Παῦλος εἰσελθὼν, καὶ
 προσευξάμενος, ἐπιθείς¹⁸ τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἴασατο¹⁹
 αὐτόν. Τούτου οὖν γενομένου, καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες 9
 ἀσθενείας²⁰ ἐν τῇ νήσῳ⁹ προσήρχοντο καὶ
 ἐθεραπεύοντο·²¹ οἱ καὶ πολλαῖς τιμαῖς²² ἐτίμησαν²³ 10

¹ πάσχω, suffer, am acted upon. ² προσδοκάω, wait for, look for. ³ πίμπρημι, burn with fever, swell up. ⁴ καταπίπτω, fall, fall down. ⁵ ἄφνω, suddenly. ⁶ ἄτοπος, out of place, unusual. ⁷ μεταβάλλω, change, change my mind. ⁸ χωρίον, ου, τό, place, field. ⁹ νῆσος, ου, ἡ, island. ¹⁰ Πόπλιος, ου, ὁ, Publius. ¹¹ ἀναδέχομαι, undertake, receive. ¹² φιλοφρόνως, courteously, hospitably. ¹³ ξενίζω, entertain (a stranger), startle. ¹⁴ πυρετός, οὗ, ὁ, fever. ¹⁵ δυσεντερία, ας, ἡ, dysentery. ¹⁶ συνέχω, hold fast, oppress. ¹⁷ κατὰκειμαι, lie down, lie sick. ¹⁸ ἐπιτίθημι, lay upon, put. ¹⁹ ἰάσθαι, ας, ἡ, heal. ²⁰ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ²¹ θεραπεύω, heal, care for. ²² τιμή, ἥς, ἡ, honor, price. ²³ τιμάω, honor, value at a price.

ἡμᾶς, καὶ ἀναγομένοις¹ ἐπέθεντο² τὰ πρὸς τὴν χρείαν.³

Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας⁴ ἤχθημεν ἐν πλοίῳ 11

παρακεχειμακότη⁵ ἐν τῇ νήσῳ,⁶ Ἀλεξανδρίνῳ,⁷

παρασήμῳ⁸ Διοσκούροις.⁹ Καὶ καταχθέντες¹⁰ εἰς 12

Συρακούσας¹¹ ἐπεμείναμεν¹² ἡμέρας τρεῖς· ὅθεν¹³ 13

περιελθόντες¹⁴ κατηντήσαμεν¹⁵ εἰς Ῥήγιον,¹⁶ καὶ μετὰ

μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου¹⁷ νότου,¹⁸ δευτεραῖοι¹⁹

ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους·²⁰ οὗ²¹ εὐρόντες ἀδελφούς, 14

παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι¹² ἡμέρας ἐπτὰ·

καὶ οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην²² ἤλθομεν. Κακεῖθεν²³ οἱ 15

ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν, ἐξήλθον εἰς

ἀπάντησιν²⁴ ἡμῖν ἄχρι Ἀππίου²⁵ Φόρου²⁶ καὶ Τριῶν

Ταβερνῶν·²⁷ οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος, εὐχαριστήσας²⁸ τῷ

¹ ἀνάγω, lead up, restore. ² ἐπιτίθημι, lay upon, put. ³ χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ⁴ μὴν, ὁ, month, certainly. ⁵ παρακεχειμάζω, winter, pass the winter. ⁶ νῆσος, ου, ἡ, island. ⁷ Ἀλεξανδρίνος, Alexandrian. ⁸ παράσημος, peculiar, marked (with a figurehead). ⁹ Διόσκουροι, ων, ὁ, Dioscuri, Castor and Pollux. ¹⁰ κατὰγω, bring down, lead down. ¹¹ Συράκουσαι, ὧν, ἡ, Syracuse. ¹² ἐπιμεῖνω, continue, remain. ¹³ ὅθεν, from where, from which. ¹⁴ περιέρχομαι, go about, go around. ¹⁵ καταντάω, come to, arrive. ¹⁶ Ῥήγιον, ου, τό, Rhegium. ¹⁷ ἐπιγίνομαι, come to pass, arise. ¹⁸ νότος, ου, ὁ, south wind, south. ¹⁹ δευτεραῖος, on the second day, on the next day. ²⁰ Ποτιόλοι, ων, ὁ, Puteoli. ²¹ οὗ, where, when. ²² Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ²³ κακεῖθεν, and thence, and from there. ²⁴ ἀπάντησις, εως, ἡ, meeting, act of meeting. ²⁵ Ἀππίος, ου, ὁ, Appius. ²⁶ Φόρον, ου, τό, market, forum. ²⁷ ταβέρναι, ὧν, ἡ, taverns. ²⁸ εὐχαριστέω, give thanks, thank.

θεῶ, ἔλαβεν θάρσος.¹

Ὅτε δὲ ἤλθομεν εἰς Ῥώμην,² ὁ ἑκατόνταρχος³ 16

παρέδωκεν τοὺς δεσμίους⁴ τῷ στρατοπεδάρχῃ·⁵ τῷ δὲ

Παύλῳ ἐπετράπη⁶ μένειν καθ' ἑαυτόν, σὺν τῷ

φυλάσσοντι⁷ αὐτὸν στρατιώτῃ.⁸

Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκαλέσασθαι⁹ τὸν 17

Παῦλον τοὺς ὄντας τῶν Ἰουδαίων πρώτους:

συνελθόντων¹⁰ δὲ αὐτῶν, ἔλεγεν πρὸς αὐτούς, Ἄνδρες

ἀδελφοί, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον¹¹ ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς

ἔθεσιν¹² τοῖς πατρώοις,¹³ δέσμιος⁴ ἐξ Ἱεροσολύμων

παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων·¹⁴ οἵτινες 18

ἀνακρίναντές¹⁵ με ἐβούλοντο¹⁶ ἀπολῦσαι, διὰ τὸ

μηδεμίαν αἰτίαν¹⁷ θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί. 19

Ἀντιλεγόντων¹⁸ δὲ τῶν Ἰουδαίων, ἠναγκάσθη¹⁹

¹ θάρσος, ους, τό, courage. ² Ῥώμη, ης, ἡ, Rome, strength. ³ ἑκατοντάρχης, centurion. ⁴ δέσμιος, ου, ὁ, prisoner, one bound. ⁵ στρατοπεδάρχης, ου, ὁ, military commander. ⁶ ἐπιτρέπω, permit, allow. ⁷ φυλάσσω, guard, keep. ⁸ στρατιώτης, ου, ὁ, soldier. ⁹ συγκαλέω, call together. ¹⁰ συνέρχομαι, come together, come or go with. ¹¹ ἐναντίος, opposite, hostile. ¹² ἔθος, ους, τό, custom. ¹³ πατρώος, paternal, received from one's father. ¹⁴ Ῥωμαῖος, ου, ὁ, Roman, Roman citizen. ¹⁵ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹⁶ βούλομαι, wish, will. ¹⁷ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ¹⁸ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ¹⁹ ἀναγκάζω, force, compel.

ἐπικαλέσασθαι¹ Καίσαρα,² οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους μου
 ἔχων τι κατηγορήσαι.³ Διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν⁴ 20
 παρεκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλήσαι·⁵ ἔνεκεν⁶
 γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν ἄλυσιν⁷ ταύτην
 περίκειμαι.⁸ Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον, Ἡμεῖς οὐτε 21
 γράμματα⁹ περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας,¹⁰
 οὔτε παραγενόμενός¹¹ τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν¹² ἢ
 ἐλάλησέν τι περὶ σοῦ πονηρόν. Ἀξιούμεν¹³ δὲ παρὰ 22
 σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς·¹⁴ περὶ μὲν γὰρ τῆς αἵρέσεως¹⁵
 ταύτης γνωστόν¹⁶ ἐστὶν ἡμῖν ὅτι πανταχοῦ¹⁷
 ἀντιλέγεται.¹⁸

Ταξάμενοι¹⁹ δὲ αὐτῷ ἡμέραν, ἦκον²⁰ πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν 23
 ξενίαν²¹ πλείονες· οἷς ἐξετίθετο²² διαμαρτυρόμενος²³
 τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, πείθων τε αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ

¹ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ² Καίσαρ, ας, ὁ, Caesar. ³ κατηγορέω, accuse, charge. ⁴ αἰτία, ας, ἡ, cause, reason. ⁵ προσλαλέω, speak to, speak with. ⁶ ἔνεκεν, for the sake of, on account of. ⁷ ἄλυσις, εως, ἡ, chain. ⁸ περίκειμαι, be around, surround. ⁹ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ¹⁰ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ¹¹ παραγίνομαι, come, arrive. ¹² ἀπαγγέλλω, announce, report. ¹³ ἀξιόω, consider worthy. ¹⁴ φρονέω, think, judge. ¹⁵ αἵρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ¹⁶ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁷ πανταχοῦ, everywhere. ¹⁸ ἀντιλέγω, speak against, oppose. ¹⁹ τάσσω, arrange, appoint. ²⁰ ἦκω, have come, am present. ²¹ ξενία, ας, ἡ, hospitality, lodging place. ²² ἐκτίθηναι, declare, explain. ²³ διαμαρτύρομαι, testify solemnly.

Ἰησοῦ, ἀπό τε τοῦ νόμου Μωϋσέως καὶ τῶν
 προφητῶν, ἀπὸ πρωῒ¹ ἕως ἑσπέρας.² Καὶ οἱ μὲν 24
 ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίστουν.³ 25
 Ἀσύμφωνοι⁴ δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους ἀπελύοντο,
 εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἔν, ὅτι Καλῶς⁵ τὸ πνεῦμα
 τὸ ἅγιον ἐλάλησεν διὰ Ἡσαΐου⁶ τοῦ προφήτου πρὸς
 τοὺς πατέρας ἡμῶν, λέγον, Πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν 26
 τοῦτον καὶ εἰπόν, Ἀκοῇ⁷ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε:⁸
 καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε. Ἐπαχύνθη⁹ 27
 γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν¹⁰ βαρέως
 ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν:¹²
 μήποτε¹³ ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν¹⁰
 ἀκούσωσιν, καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν,⁸ καὶ
 ἐπιστρέψωσιν,¹⁴ καὶ ἰάσομαι¹⁵ αὐτούς. Γνωστὸν¹⁶ οὖν 28
 ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη τὸ σωτήριον¹⁷
 τοῦ θεοῦ, αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται. Καὶ ταῦτα αὐτοῦ 29

¹ πρωῒ, early in the morning, at dawn. ² ἑσπέρα, ας, ἡ, evening. ³ ἀπιστέω, disbelieve, be faithless. ⁴ ἀσύμφωνος, discordant, in disagreement. ⁵ καλῶς, rightly, well. ⁶ Ἡσαΐας, ου, ὁ, Isaiah. ⁷ ἀκοή, ἡς, ἡ, hearing, report. ⁸ συνίημι, understand, consider. ⁹ παχύνω, fatten. ¹⁰ ὄς, ους, τό, ear. ¹¹ βαρέως, with difficulty, heavily. ¹² καμμύω, close (the eyes), close. ¹³ μήποτε, never, lest perchance. ¹⁴ ἐπιστρέφω, turn to, return. ¹⁵ ἰάομαι, heal. ¹⁶ γνωστός, known, acquaintance. ¹⁷ σωτήριος, saving, bringing salvation.

εἰπόντος, ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, πολλὴν ἔχοντες ἐν
 ἑαυτοῖς συζήτησιν.¹

Ἦμεινεν δὲ ὁ Παῦλος διετίαν² ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι,³ 30
 καὶ ἀπεδέχετο⁴ πάντας τοὺς εἰσπορευομένους⁵ πρὸς
 αὐτόν, κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ 31
 διδάσκων τὰ περὶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, μετὰ
 πάσης παρρησίας,⁶ ἀκωλύτως.⁷

¹ συζήτησις, εως, ἡ, mutual questioning, disputation. ² διετία, ας, ἡ, space of two years, two years. ³ μίσθωμα, τος, τό, what is rented, rented house. ⁴ ἀποδέχομαι, receive gladly, welcome. ⁵ εἰσπορεύομαι, enter, journey into. ⁶ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ⁷ ἀκωλύτως, without hindrance, freely.